

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

**Jačanje kapaciteta Ministarstva zaštite okoliša i energetike za prilagodbu klimatskim promjenama te
priprema Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama**

**Prikupljanje mišljenja relevantnih službenika u tijelima na nacionalnoj i lokalnoj razini, stručnjaka te
zainteresirane javnost i ažuriranje radne verzije Strategije, nacrta Strategije i nacrta Akcijskog plana,
sukladno prijedlozima u svrhu usuglašavanja i dorade dokumenata**

(Podaktivnost 2.6.4)

Zagreb, studeni 2017.

Ovaj projekt financira
Europska unija.

Projekt provodi
EPTISA Adria d. o. o.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

KONTROLNI LIST PROJEKTA

Projekt: **Jačanje kapaciteta Ministarstva zaštite okoliša i energetike za prilagodbu klimatskim promjenama te priprema Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama**

Ugovor: **TF/HR/P3-M1-O1-0101**

Naručitelj: **Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU)**
Ulica grada Vukovara 284 (objekt C), Zagreb

Korisnik: **Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE)**
Radnička cesta 80, Zagreb

Ugovaratelj: **EPTISA Adria d. o. o.**
Charlesa Darwina 8, Zagreb

Naslov dokumenta: **Prikupljanje mišljenja relevantnih službenika u tijelima na nacionalnoj i lokalnoj razini, stručnjaka te zainteresirane javnost i ažuriranje radne verzije Strategije, nacrta Strategije i nacrta Akcijskog plana, sukladno prijedlozima u svrhu usuglašavanja i dorade dokumenata (Podaktivnost 2.6.4)**

Verzija i datumi predaje: 1. verzija: 9. 11. 2017.

Pripremio: **EPTISA Adria d. o. o.**

Direktor projekta: **Josip Ćorić, mag. ing. aedif.**

Potpis: _____

Datum: 9. 11. 2017.

Voditelj projektne skupine: **dr. sc. Vladimir Kalinski**

Potpis: _____

Datum: 9. 11. 2017.

Izjava o ograničenju odgovornosti

Sadržaj dokumenta jest mišljenje autora i nije nužno istovjetno s mišljenjem Europske unije ili bilo koje druge spomenute organizacije. Posljedično, svi navodi ovog dokumenta trebaju se provjeriti prije provedbe bilo koje od preporučenih aktivnosti.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Sadržaj:

1. Zaprimiti komentari na nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine i s pogledom na 2070. godinu	5
1.1. RGN fakultet, Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo	5
1.2. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ruralni razvoj.....	9
1.3. Hrvatske vode	12
1.4. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HOAP)	16
1.5. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (vertikala priroda).....	17
1.6. HEP Grupa.....	24
1.7. Program Sava d.o.o.	77
1.8. Ministarstvo turizma	81
1.9. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	82
1.10. Hrvatski zavod za prostorni razvoj (HZPR)	83
1.11. Hrvatska agencija za hranu (HAH).....	92
1.12. g. Zvonimir Škarić	97
1.13. Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša....	102
1.14. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	103
1.15. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja - Uprava za Prostorno Uređenje, Pravne poslove i programe EU.....	109
1.16. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Sektor za potpore u poljoprivredi i poljoprivredno zemljište, Služba za poljoprivredno zemljište	111
1.17. Državna uprava za zaštitu i spašavanje.....	113
1.18. g. Zoran Skala kao predstavnik „JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije“	117
2. Zaprimiti komentari na nacrt Akcijskog plana 2019. – 2023.....	127
2.1. RGN fakultet, Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo	127
2.2. Udruga profesionalnih vatrogasaca Hrvatske	131
2.3. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ruralni razvoj.....	136
2.4. Komentari: Ericsson Nikola Tesla	139
2.5. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu - HAOP	144
2.6. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (vertikala priroda).....	145
2.7. Hrvatske vode	156
2.8. Ericsson Nikola Tesla.....	161
2.9. Program Sava d.o.o.	166
2.10. Ministarstvo turizma	167
2.11. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	171
2.12. Prof. dr. sc. Ivica Tikvić, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	172
2.13. Hrvatski zavod za prostorni razvoj	176
2.14. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprave za zaštitu prirode	183

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

2.15.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ).....	200
2.16.	Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS).....	206
2.17.	Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša....	218
2.18.	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprava za prostorno uređenje, pravne poslove i programe EU	222

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

1. Zaprimiti komentari na nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine i s pogledom na 2070. godinu

1.1. RGN fakultet, Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	NACRT STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE DO 2040. GODINE S POGLEDOM NA 2070. GODINU (BIJELA KNJIGA)	
Opća zapažanja vezano za dokument	Nacrtu Strategije generalno nedostaje razrada mjera za prilagodbu klimatskim prilikama u području vodoopskrbe, a vezano za klimatske promjene koje uključuju hidrološke suše. Prema globalnim klimatskim modelima u budućnosti se mogu očekivati ekstremnija kišna, ali i sušna razdoblja, kao što je to i dijelom opisano u poglavlju 4.2 Hidrologija, vodni i morski resursi. Naime, vodonosnici u R. Hrvatskoj se dominantno napajaju iz oborina i vodotoka. Stoga klimatske promjene direktno utječu na količinu oborina koje padnu na slivove i na onaj dio vode koji se procjeđuje u vodonosnike. Nadalje, količina oborina također utječe i na protoke u vodotocima koji napajaju vodonosnike. Stoga klimatske promjene igraju značajnu ulogu u očuvanju zaliha podzemnih voda vodonosnika u R. Hrvatskoj čime direktno utječu i na javnu vodoopskrbu. Zaključno smatramo neophodnim obraditi i klimatske promjene s aspekta budućih hidroloških suša i njihovog utjecaja na javnu vodoopskrbu u mjerama prilagodbe klimatskim promjenama u poglavlju 5.	Izrađivači zahvaljuju na komentaru i danoj sugestiji, te je u nastavku sadržan i slijedeći odgovor: Slažemo se da klimatske promjene mogu utjecati na stanje podzemnih voda koje su najvažniji izvor vodoopskrbe na području Hrvatske, kao i na stanje površinskih voda (vodotoka, jezera i akumulacija) koje u svom osvrtnu eksplicitno ne navode stručnjaci s RGN-a, ali koji također značajnim dijelom predstavljaju vodoopskrbne vodne resurse. Taj segment nije zanemaren u danom prijedlogu Strategije, pa se tako u tablici 4-2 među prikazima utjecaja i izazova koji uzrokuju visoku ranjivost na polazišnim mjestima nalazi upravo i problematika koja tretira tu problematiku, a što je dano u nastavku – s istaknutim („bold“) dijelovima koji se odnose na stanje vodnih resursa koji imaju utjecaj i na vodoopskrbu. • Smanjenje količina voda u vodotocima i na izvorištima • Smanjenje vodnih zaliha u podzemlju i snižavanje razina podzemnih voda • Smanjenje razine vode u jezerima i drugim zajezerenim prirodnim ili izgrađenim sustavima

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

- Porast razine mora te promjene njegovih termohalinih svojstava
- **Zaslanjivanje priobalnih vodonosnika i akvatičkih sustava**
- **Porast temperatura vode** praćen smanjenjem prihvatne sposobnosti akvatičkih prijemnika
- Povećanje učestalosti i intenziteta poplava na ugroženim područjima
- Povećanje učestalosti i intenziteta pojava bujica
- Povećanje učestalosti i intenziteta poplava od oborinskih voda u urbanim područjima

Isto tako, ta se problematika tretira i u više planiranih mjera, kao što su slijedeće planirane mjere i njihove podaktivnosti:

HM-05-02 Izrada preliminarne karte ranjivosti obalne infrastrukture, posebno vrijednih prirodnih lokaliteta (prirodna žala, prijelazne vode) i **priobalnih krških vodnih resursa**

HM-05-03. **Izrada detaljne analize najranjivijih komponenti iz sektora voda**

HM-06-02. **Racionalizacija korištenja voda u uvjetima povećanih potreba uslijed klimatskih nepovoljnijih hidroloških prilika te smanjivanje gubitaka u vodoopskrbi**

HM-06-04. **Izgradnja vodoopskrbnih sustava niže kakvoće za sekundarno korištenje voda i smanjenje pritisaka na vodne resurse pitkih voda.**

HM-06-06. **Izgradnja uređaja za desalinizaciju zaslanjenih voda (bočate vode a izuzetno i more).**

HM-07. **Jačanje kapaciteta za istraživanje i održivo upravljanje podzemnim vodama**

HM-07-01. **Revizija postojećeg monitoringa podzemnih voda na Crnomorskom dijelu sliva Hrvatske**

HM-07-02. **Uspostavu monitoringa podzemnih voda na jadranskom dijelu Hrvatske i području visokog krša**

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		HM-07-03. Modeliranje međuovisnosti klimatoloških prilika i hidroloških prilika na površinskim vodama i stanja podzemnih voda
		HM-07-04. Modeliranje međuovisnosti stanja podzemnih voda i podizanja razine mora
		HM-07-05. Izradu karata ranjivosti podzemnih voda u situacijama smanjivanja prirodnih dotoka uslijed djelovanja klimatskih promjena
		HM-07-06. Izradu prijedloga načina zaštite i eksploatacije podzemnih voda u klimatski izmijenjenim uvjetima
		HM-08 Jačanje otpornosti obalne vodno-komunalne infrastrukture i priobalnih vodnih resursa
		HM-08-01. Rekonstrukcija i sanacija vodno-komunalne infrastrukture i zahvata vodnih resursa
		HM-08-02. Dislociranje vodozahvata izvan utjecaja djelovanja mora
		HM-08-03. Umjetno prihranjivanje priobalnih vodonosnika pročišćenim otpadnim vodama
		HM-04 Jačanje upravljačkih kapaciteta nadležnih institucija za djelovanje pri pojavama ekstremnih hidroloških prilika
		HM-04-01. Razvoj scenarija za ekstremne situacija (poplave, suše i dr.) na različitim prostornim i vremenskim skalama na područja na kojima postoji povećani rizik od štetnih posljedica klimatskih ekstrema
		HM-04-02. Revizija postojećih sustava upravljanja u kritičnim hidrološkim prilikama izazvanih klimatskih ekstremima
		HM-04-03. Ažuriranje, modifikacija i poboljšanje sustava upravljanja i koordinacije nadležnih institucija prema novim (mogućim) scenarijima te priprema upravljačkih odgovora u svrhu

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

minimalizacije štetnih posljedica

Iz danog je prikaza vidljivo da su kroz veći broj mjera i njihovih aktivnosti unutar predmetnog prijedloga strategije prilagodbe klimatskim promjenama sagledavani i mogući problemi s vodoopskrbom u uvjetima prisustva klimatskih promjena, te predložena moguća djelovanja u pogledu osiguranja potrebnih mjera prilagodbe – kako nestrukturnih (monitoring, istraživanje, promjena upravljanja) tako i strukturnih (smanjenje gubitaka, novi zahvati i slično)

Zaprimljeni zaključni prijedlog da je „*neophodno obraditi i klimatske promjene s aspekta budućih hidroloških suša i njihovog utjecaja na javnu vodoopskrbu u mjerama prilagodbe klimatskim promjenama u poglavlju 5.*“ je zapravo već ugrađen u dvije međusobno komplementarne mjere – mjeru HM-03 Jačanje istraživačkih i upravljačkih kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena i prilagodbu slatkovodnih i morskih resursa, te mjeru HM-04 Jačanje upravljačkih kapaciteta nadležnih institucija za djelovanje pri pojavama ekstremnih hidroloških prilika gdje su među ključnim dionicima apostrofirana i vodoopskrbna poduzeća.

Iako se i pri postojećoj formulaciji mislilo i na postojeće i buduće očekivano naglašenije promjene, to se na prijedlog *Zavoda za geologiju i geološko inženjerstvo* RGN fakulteta može dodatno apostrofirati na način da se u opis mjere HM-03 pridoda i detaljniji opis – istaknut podebljanim slovima:

HM-03 Jačanje istraživačkih i upravljački kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena i prilagodbu slatkovodnih i morskih resursa **u postojećim i budućim klimatskim prilikama.**

Uz to, u okviru prethodno spomenute mjere uvedena je i nova podaktivnost::

HM-03-05. Provedba polaznih aktivnosti nužnih za realizaciju mjera čija je realizacija planirana u narednim fazama realizacije u domeni korištenja voda, zaštite vodnih i morskih resursa te zaštite od štetnog djelovanja voda.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

1.2. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ruralni razvoj

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, UPRAVA ZA RURALNI RAZVOJ	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		NACRT STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE DO 20140. GODINE S POGLEDOM NA 20170. GODINU (BIJELA KNJIGA)	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama str 11 i Tablica 5-2 Mjere prilagodbe klimatskim promjenama predložene u sektoru Poljoprivreda Str 49	Komentar	I dalje smo mišljenja da P-10 Osiguranje poljoprivredne proizvodnje od proizvodnih gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama nije izravna mjera prilagodbe. Međutim, ukoliko je važna zbog financijskih pokazatelja slažemo se da ostane u dokumentu.	Ne prihvaća se. Poštovani, P-10 izravno ublažava posljedice klimatskih promjena i osim što jača svijest o važnosti prilagodbe na klimatske promjene, omogućuje svakom poljoprivredniku da s više povjerenja i s manje rizika krene u provedbu mjera prilagodbe na klimatske promjene.
	Obrazloženje	Ova mjera se provodi i njezin je cilj nadoknada poljoprivredniku zbog štete koja je nastala na usjevu ili nasadu. Međutim, hrana koje je uništena ne može se nadoknaditi, u skladu s ciljevima Strategije trebalo bi prevenirati nastanak štete	Molimo, vidjeti gornji komentar.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Tablica 6-4 Prioritet 2 - 2.1. Mjere vrlo visoke važnosti Str 69	Komentar	P-02-01. Izrada operacije za povećanje prihvatnog kapaciteta poljoprivrednog tla za vodu i uvrštenje u Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.–2020 – nije moguće uvrstiti ovu operaciju u PRR u ovom programskom razdoblju	Ne prihvaća se. Iz komentara nije moguće razabrati zbog čega ovu operaciju nije moguće uvrstiti u PRR u tekućem programskom razdoblju. Također se u sljedećem komentaru navodi da se nova operacija može uvrstiti izmjenoom PRR . Naime, to ne priječi niti jedan zakonski akt ili administrativna odredba, a za

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			provedbu mjere su na raspolaganju znatna EU sredstva.
	Obrazloženje	Kako bi se uvrstila nova operacija potrebna je izmjena PRR ali i stručno utemeljen razlog njezine implementacije	Iz ovog komentara slijedi zaključak da provedbu operacije jest moguće uvrstiti u PRR.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Tablica 6-4 Prioritet 2 - 2.1. str. 70	Komentar	P-03-01. Uvrštenje nabavke opreme/ mehanizacije za konzervacijsku obradu tla među prihvatljivi trošak u Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.–2020. – ovo je prihvatljiv trošak i u trenutačnoj verziji PRR	Prihvaća se. P-03-01 će biti izbačena iz popisa predloženih mjera.
	Obrazloženje	Moguća je nabava opreme ili mehanizacije kroz M4	P-03-01 će biti izbačena iz popisa predloženih mjera.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Tablica 6-4 Prioritet 2 - 2.1. str. 70	Komentar	P-04-01. Izrada operacije za uzgoj vrsta i sorti poljoprivrednih kultura te pasmina domaćih životinja koje su otpornije na klimatske promjene i uvrštenje u Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.–2020.	Na komentar nije moguće odgovoriti jer uz njega nema nikakve opaske/obrazloženja.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Tablica 6-4 Prioritet 2 - 2.1. str. 70	Komentar	P-05-01. Uvrštenje izgradnje akumulacija za navodnjavanje među prihvatljivi trošak u Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.–2020. - ovo je prihvatljiv trošak i u trenutačnoj verziji PRR	Prihvaća se. P-05-01 će biti izbačena iz popisa predloženih mjera.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje	Trošak akumulacija je sastavni dio M 4.3.1	P-05-01 će biti izbačena iz popisa predloženih mjera.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Tablica 6-4 Prioritet 2 - 2.1. str. 73	Komentar	P-06-01. U sklopu podmjere 4.1. programa ruralnog razvoja omogućiti ulaganje u kupnju agro-tehničke opreme za zaštitu od tuče i mraza (protugradne mreže; sustavi za zagrijavanje zraka i/ili orošavanje; mreže i pokrivke za zaštitu od mraza i sl.). - ovo je prihvatljiv trošak i u trenutačnoj verziji PRR	Prihvaća se. Cijela P-06 će biti izbačena iz popisa predloženih mjera.
	Obrazloženje	Moguća je nabava opreme za zaštitu od tuče i mraza kroz M4	Cijela P-06 će biti izbačena iz popisa predloženih mjera.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Tab. 7-3 Prikaz mjera prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje 2019-2020. Godine koje se financiraju iz Državnog proračuna____ str. 96._	Komentar	Potrebno je promijeniti naslov	Prihvaća se. Ovo će biti usklađeno s istim naslovom za ostale sektore.
	Obrazloženje	U naslovu treba biti jasno da se radi o <u>prijedlogu</u> mjera koje bi se mogle financirati	Ovo će biti usklađeno s istim naslovom za ostale sektore.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
_ Tablica 7-5 Prikaz mjera prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje 2019.-2020. Godine u sklopu Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. str. _99	Komentar	Potrebno je promijeniti naslov	Ovo će biti usklađeno s istim naslovom za ostale sektore.
	Obrazloženje	U naslovu treba biti jasno da se radi o prijedlogu mjera.	Ovo će biti usklađeno s istim naslovom za ostale sektore.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Tablica 7-5 Prikaz mjera prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje 2019.-2020. Godine u sklopu Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. str. 100__	Komentar	Ne slažemo se s prijedlogom aktiviranja M15	Ne prihvaća se. Unutar M08 financira se konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura, dok bi se mjerom M15 mogle financirati i mjere očuvanja i/ili poboljšanja šumskih genetskih resursa, kao i poboljšanje gospodarenja šumama (planovi, prakse i prikupljanje podataka). Stoga smo mišljenja da bi u idućem razdoblju ipak trebalo aktivirati i ovu mjeru.
	Obrazloženje	Unutar M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma financiraju se aktivnosti vezano za prilagodbu klimatskim promjenama u sektoru šumarstva koje nisu prepoznate u Strategiji	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

1.3. Hrvatske vode

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	HRVATSKE VODE	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga), Nacrt Akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2019. do 2023. godine.	
Opća zapažanja vezano za dokument	Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga) koja uključuje i Akcijski plan za provedbu za razdoblje od 2019. do 2023. godine je ključni i okvirni dokument za pripremu planske dokumentacije	Komentar se djelomično prihvaća. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga) s

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

vodnoga gospodarstva, prije svega Plana upravljanja vodnim područjima (koji uključuje upravljanje stanjem voda i upravljanje rizicima od poplava), te višegodišnjih programa gradnje (vodno-komunalnih i regulacijskih i zaštitnih građevina i građevina za melioracije). Radi toga, je od osobitog interesa, već u ovoj fazi uskladiti, prije svega, ciljeve (a potom i mjere i aktivnosti) navedenih dokumenata i na taj način osigurati jasne nadležnosti, okvire i rezervirati kapacitete za njihovu provedbu. Naime, ovom Strategijom se predviđaju značajne obaveze koje je potrebno provesti, a da one nisu usklađene ni s postojećim planskim obavezama vodnog gospodarstva koje je već donijela Vlada Republike Hrvatske, niti s kapacitetima i rokovima za njihovo provođenje. Ovo tim prije jer su Akcijskim planom Strategije planiraju aktivnosti do 2023. godine odnosno u razdoblju od samo 5 godina, a predviđene su značajne strukturne mjere (nasipi, akumulacije i sl.). Za provođenje ovako ambicioznog plana potrebno je:

- puno više vremena (od definiranja konkretnih lokacija s obzirom da ciljevi nisu u potpunosti potkrijepljeni analizom detaljnih utjecaja klimatskih promjena, preko prilagodbe prostorno-planske dokumentacije, rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, studija utjecaja na okoliš i utjecaja na ekološku mrežu, studija izvedivosti, aplikacija za financiranje sredstvima EU, projektima i sl.), te
- znatno više sredstava od planiranih.
- Nadalje, Strategijom predviđen omjer sudjelovanja sredstava EU (99,95%) i domaće komponente (0,05%), daleko je veći od dosada postignutih (u vodnom gospodarstvu), te se posebna pozornost treba posvetiti analizi mogućih načina osiguravanja dodatnih izvora sredstava kao rezervnog rješenja za financiranje provedbe prioritarnih mjera popisanih u Akcijskom planu za razdoblje 2019. do 2023. godina.

S obzirom na kompleksnost Strategije i vrlo kompleksni odnos klimatskih promjena sa svim sektorima, a naročito s vodnim gospodarstvom (stanje voda i poplavni rizici) kako bi dobili što kvalitetniji dokument molimo Vas

uključenim akcijskim planom za provedbu za razdoblje od 2019. do 2023. godine su ključni i okvirni dokument za pripremu planske dokumentacije različitih sektora, pa tako i vodnoga gospodarstva, i vodeći računa o tim okolnosti izrađivači su i pristupili njihovoj izradi - u suradnji sa svim zainteresiranim institucijama i uz aktivno sudjelovanje Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Strategijom se doista predviđaju značajne obaveze, ali i otvaraju mogućnosti osiguranja sredstava za njihovo provođenje, a pri njihovom planiranju vodilo se računa i o postojećim vodnogospodarskim planskim dokumentima i obavezama. Što se pak tiče kapaciteta i rokova za njihovo provođenje, te primjedbe o njihovoj preambicioznosti u pogledu mogućnosti realizacije strukturalnih rješenja u domeni zaštite od štetnog djelovanja voda u razdoblju od 5 godina, iste se može usporediti sa dva aktualna i ključna vodnogospodarska plana koja su kompatibilna Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u RH. Ti se dokumenti i u pogledu rokova u velikoj mjeri preklapaju s akcijskim planom (2019.-2023.). Radi se o Višegodišnjem programu gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije (iz 2015.g. s planskim razdobljem do 2022.g.) te Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (2016).

U spomenutom Višegodišnjem planu gradnje navodi se da je u domeni izgradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina zaštite od štetnog djelovanja voda, programom samo za razdoblje 2018.-2022.g., predviđeno 2.287,49 mil. kn za realizaciju planiranih investicijskih objekata. Među nizom istaknutih prioriteta samo u domeni zaštite od brdskih voda, izgradnjom akumulacija i retencija navedena je planirana izgradnja 19 akumulacija (ukupnog volumena 19,41 mil. m³), te 26 retencija (ukupnog volumena 28.22 mil. m³). Navodi se i da je 2015.g. bilo 139 projekata iz domene zaštite od štetnog djelovanja voda spremnih za realizaciju, ali da je s obzirom na financijske mogućnosti pokrenuto samo njih 62, odnosno 45%.

U spomenutom Planu upravljanja vodnim područjima se pak navodi, u kontekstu utjecaja klimatskih promjena na poplave, da su glavni uzroci ne ostvarivanja prihvatljive razine rizika od poplava na području s potencijalno značajnim rizikom od poplava nedostatna sredstva za financiranje mjera i aktivnosti. Navodi se i da je s obzirom na klimatske promjene i pojavu sve

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

da uvažite naše slijedeće komentare:

Potrebna dorada dokumenta je prekompleksna da bi se potrebne korekcije mogle dostaviti u obrascima koje ste nam poslali.

Potrebno je program mjera i Akcijski plan Strategije čvršće vezati za rezultate određenih klimatskih scenarija i opredijeliti se za određene vrijednosti a onda naknadno prema potrebi diskutirati njihovu nepouzdanost i slično, a sve kako bi se aktivnosti u vodnom sektoru mogle usmjeriti ka odabiru rješenja koja su usklađena sa ostalim mjerama i neće polučiti nikakve ili negativne učinke (odabir no-regret mjera). Time bi se osigurala sinergija između pozitivnih učinaka mjera koje se provode za smanjenje antropogenih utjecaja na stanje voda i rizike od poplava (što su ciljevi upravljanja vodama) i mjera adaptacije na klimatske promjene čija je provedba prema Strategiji dodijeljena u nadležnost vodnog gospodarstva.

S obzirom da nismo direktno sudjelovali u izradi Strategije, ne možemo jasno razlučiti potrebe ostalih sektora od zaključaka koje su izveli Izrađivači Strategije i Akcijskog plana od mjera vezanih direktno i indirektno na vodno gospodarstvo, pa predlažemo korekciju Strategije provesti u nekoliko koraka. U prvom koraku konzultant bi trebao razlučiti:

Ciljeve i mjere postizanja i održanja dobrog stanja voda (klimatske promjene značajno utječu na poremećaje u održanju i postizanju dobrog stanja voda i značajno poskupljuju mjere smanjenja onečišćenja voda),

Smanjenje rizika od poplava,

Potrebe drugih sektora za vodom (odnosno „upravljanje potrebama“ koje nije u nadležnosti vodnoga gospodarstva ali se usklađuje u suradnji s vodnim gospodarstvom; možda naglasiti više mjere vezane za smanjenje potrošnje, smanjenje gubitaka i slično),

Ostale mjere koje ne zadiru u vodno gospodarstvo.

S obzirom na to, da navedene mjere nisu optimizirane, niti su ispitivana varijantna rješenja, potrebno ih je iskazati na način koji ne ulazi predetaljno u njihovu konkretnu implementaciju („izgradnja najmanje 200 akumulacija“ ili „rekonstrukcija najmanje 5 nasipa“). Takav obavezujući

češćih i sve intenzivnijih poplavnih događaja, uključujući katastrofalnu poplavu u svibnju 2014. godine, potrebno intenzivirati implementaciju ključnih građevinskih i negrađevinskih mjera. Ističe se da su potrebne mjere i aktivnosti za ostvarenje postavljenih ciljeva uglavnom već predviđene postojećim zakonskim, strateškim, programskim i planskim dokumentima RH i Hrvatskih voda, ali je njihova provedba do sada bila usporena i ograničena financijskim mogućnostima. Iz toga se izvlači zaključak da je, kako bi se postavljeni ciljevi upravljanja rizicima od poplava postigli što brže i učinkovitije, potrebno osiguranje dodatnih financijskih sredstava iz međunarodnih izvora, uključujući fondove EU i međunarodne zajmove.

Na tragu tome, pa i u financijskim okvirima, je i u predmetnom prijedlogu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama planirana ukupna visina predviđenih sredstava za financiranje objekata zaštite od štetnog djelovanja voda. Ona su procijenjena je na 724,5 mil. kn, odnosno 32% u odnosu na spomenuti Plan izgradnje koga su planirale Hrvatske vode, pri čemu je bilo predviđeno da će do kraja planskog razdoblja biti izgrađene kao i rekonstruirane po min 3 akumulacije, po min 5 retencija, odnosno izgrađene ili rekonstruirane jedna akumulacija, te manje od 2 retencije po VGO-u, i to naravno po prioritetima koje odrede Hrvatske vode. Naime, utjecaj klimatskih promjena na pojave velikih voda ogleda se samo na pojačanje intenziteta njihove pojavnosti, i ne postoji potreba da se predviđaju strukturalna rješenja koja bi bila po bilo čemu drugačija od ostalih planiranih objekata za zaštitu od velikih voda. Tako se danim prijedlogom Akcijskog plana Strategije prilagodbe samo osiguravaju bolje mogućnosti već ranije planirane realizacije objekata čije će financiranje i provedbu u okviru aktivnosti na prilagodbi klimatskim promjenama provesti Hrvatske vode.

Iz dane je grube usporedbe vidljivo da se pri planiranju mjera i aktivnosti u sklopu predmetnog prijedloga Strategije u domeni sektora Hidrologije, vodnih i morskih resursa, ne radi ni o kakvim novoplaniranim objektima, a niti o preambiciozno osmišljenom dodatnom zadatku. U danom prijedlogu Strategije prilagodbe samo je predložen financijski okvir s kojima bi, uz pomoć Fondova EU, mogao prevladati financijski jaz između potreba i financijskih mogućnosti. To je potrebno jer se u prethodno spomenutim aktualnim planskim dokumentima, koje su pripremale Hrvatske vode spominje, na primjeru

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

popis aktivnosti postaje umjesto poticajni u stvari ograničavajući, jer je riječ o dokumentu čija se provedba prati propisanim brojem indikatora (primjerice. 5 nasipa). Radi toga najvažnije mjere treba definirati tako da se mogu optimizirati na nivou planske i niže vodnogospodarske dokumentacije ili dodatnim ciljanim studijama.

S obzirom na to da nije predviđeno provođenje Strateške procjene utjecaja Strategije i Akcijskog plana na okoliš, pitanje je kako je moguće u tako kratkom roku, a bez odgovarajućeg strateškog okolišnog okvira, provesti toliki broj strukturalnih mjera koje sigurno imaju veliki utjecaj na stanje voda (primjerice 200 „malih“ i 4 „velike“ akumulacije). Ova činjenica, odnosno pristup trebao bi biti razrađen u Strategiji, kao i propisane upute kako u takvom okviru i navedenim rokovima provoditi strukturalne mjere.

Akcijski plan je potrebno uskladiti s navedenim mjerama, jer postoji značajno odstupanje između navedenih značajki promjene klimatskih parametara i izbora prioriteta mjera. Ukoliko se smatra potrebnim, treba naglasiti snažnu ulogu vodnog gospodarstva u adaptaciji na klimatske promjene, čak i u slučaju kada prema prikazu značajki promjene klimatskih parametara takva situacija nije jasno uočljiva. Potrebno je posebno razraditi scenarij superponiranja negativnih efekata već postojećih antropogenih utjecaja i potencijalnih negativnih utjecaja klimatskih promjena, što u takvom slučaju, upravljanje vodama čini posebno zahtjevnim. Nastavno, tada kao drugi korak treba sagledati razvojne strategije drugih sektora i njihove potencijalne učinke na upravljanje vodama.

Nakon što Izrađivač napravi navedene korekcije biti će moguće provesti potpuniju reviziju dokumenata koje smo zaprimili, te uključiti zaključke i mjere propisane Strategijom u plansku dokumentaciju vodnoga gospodarstva.

2015.g., da nedostaju sredstva čak i za realizaciju već pripremljenih projekata kojima je za cilj povećanje stupnja sigurnosti od poplava.

Ipak u kontekstu danog komentara Hrvatskih voda, kao i dogovora sa sastanka predstavnika Hrvatskih voda te voditelja projekta i stručnjaka za vodne resurse, dani pokazatelji će u sektoru hidrologije, vodnih i morskih resursa će, radi lakše implementacije, biti sadržani s manjim stupnjem konkretizacije.

Nejasno je na temelju kojih pokazatelja je izrečena tvrdnja da „navedene mjere nisu optimizirane“, te što bi u tom kontekstu označava „optimizacija“. Stoga isto nije moguće komentirati. Istovjetno je s tvrdnjom da nisu „ispitivana varijantna rješenja“. Nejasno je što je mišljeno pod terminom „varijantna rješenja“ i zašto je bilo potrebno ista u tom smislu prikazati.

U domeni sektora poljoprivrede predviđena je izgradnja najmanje 200 akumulacija za navodnjavanje, no valja napomenuti da se tu ne radi o klasičnim akumulacijama na većim vodotocima, već uglavnom o akumulacijama malih volumena, prilagođenih potrebama manjih poljoprivrednih jedinica, tako da je njihov ukupan planirani volumen svega oko 6 mil.m³, dakle jednak recimo jednoj jednoj velikoj akumulaciji namijenjenoj za navodnjavanje. U tom kontekstu držimo da su pokazatelji tipa „izgradnja najmanje 200 akumulacija“ konkretni, razumljivi i ostvarivi (primjerice: od oko 100.000 poljoprivrednika, nije nerealno očekivati da će 0,2% izgraditi akumulacije). Također smo mišljenja da ovako jasno postavljeni pokazatelji doprinose ozbiljnosti te kvalitetnom praćenju uspješnosti provedbe zacrtanog ovim dokumentom.

Dani prijedlog Hrvatskih voda o potrebi dorade Strategije u nekoliko koraka nije prihvatljiv, jer nužno dovodi u pitanje ne samo njegovu realizaciju u planiranom roku, pogotovo zato što se radi o EU projektu. Stoga je, u nedostatku konkretiziranih primjedaba, ona provedena po raspravljenim tematskim sadržajima na održanom vrlo korisnom i konstruktivnom sastanku predstavnika izrađivača i Hrvatskih voda od dne 13.10.2017. U tom kontekstu su u velikoj mjeri uvažene na sastanku i u danom komentaru istaknute primjedbe i sugestije.

Jedan od važnih zaključaka s tog sastanka je da će se pri doradi prijedloga

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		Strategije prilagodbe, infrastrukturne mjere iskazati na način koji ne ulazi predetaljno u njihovu konkretnu implementaciju, kao i da će se za potrebe izrade slijedećeg Plana upravljanja vodnim područjima, koji bi trebao obuhvatiti razdoblje 2022.-2027., predloženi Akcijski plan dopuniti s podaktivnošću u kojoj bi se realizirale ne samo globalne kao u danom prijedlogu Strategije, nego i detaljnije analize i kvantifikaciju mogućeg utjecaja klimatskih promjena na vodno gospodarstvo kao podloga za taj planirani naredni Plan upravljanja. Iz tog je razloga, u okviru mjere HM-03 Jačanje istraživačkih i upravljačkih kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena i prilagodbu slatkovodnih i morskih vodnih sustava u postojećim i budućim klimatskim prilikama planirana dodatna podaktivnost HM-03-05 Provedba polaznih aktivnosti nužnih za realizaciju mjera čija je realizacija planirana u narednim fazama realizacije u domeni korištenja voda, zaštite vodnih i morskih resursa te zaštite od štetnog djelovanja voda. Za Strategiju prilagodbe pokrenut je postupak provedbe Strateške procjene utjecaja na okoliš.

1.4. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HOAP)

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		HAOP	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama RH	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			Odgovor
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 7.6. Institucionalni okvir za provedbu Strategije prilagodbe str. 106	Komentar	Važna aktivnost HAOPa u području klimatskih promjena su aktivnosti unutar Sustava trgovanja emisijskim jedinicama.	Prihvaća se
	Obrazloženje	HAOP Osigurava funkcioniranje sustava trgovanja emisijskim jedinicama EU što uključuje vođenje i administriranje hrvatskog dijela registra Unije, te	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		davanje stručnog mišljenja na dokumentaciju u procesu izdavanja dozvola na emisije stakleničkih plinova.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Trenutačno je glavina aktivnosti HAOP-a u području klimatskih promjena vezana uz Osiguranja funkcioniranje sustava trgovanja emisijskim jedinicama EU što uključuje vođenje i administriranje hrvatskog dijela registra Unije, te davanje stručnog mišljenja na dokumentaciju u procesu izdavanja dozvola na emisije stakleničkih plinova te druge stručne dokumentacije u Sustavu trgovanja emisijama stakleničkih plinova.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 7.6. Institucionalni okvir za provedbu Strategije prilagodbe str. 106	Komentar	HAOP proširuje svoje aktivnosti temeljem zakonskih akata pa treba izraditi zakonsku osnovu za proširenje djelatnosti.	Prihvaća se
	Obrazloženje	Potrebno je izraditi zakonsku osnovu za proširenje djelatnosti HAOPa kako bi se definirala nadležna tijela, obveze, rokovi, povećali ljudski kapaciteti i financijska sredstva.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

1.5. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (vertikala priroda)

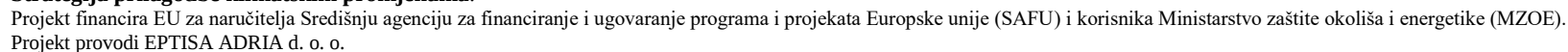
Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (vertikala priroda)	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	„NACRT STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE DO 2040. GODINE S POGLEDOM NA 2070. GODINU (BIJELA KNJIGA)“	
Opća zapažanja vezano za dokument	I. U cjelokupnom tekstu Strategije se koristi sintagma invazivne vrste.	Prijedlog se djelomično prihvaća. Sintagma invazivne vrste Sukladno definiciji u čl. 9 Zakona

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Sukladno definiciji u čl. 9 Zakona o zaštiti prirode (NN80/13) i Uredbi EU br. 1143/2014 o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta treba se koristiti sintagma invazivne strane vrste. Također, u dokumentu „NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019.DO 2023. GODINE“ je već ugrađena sintagma invazivne strane vrste, te je tekst Strategije potrebno uskladiti s tekstom Akcijskog plana.	o zaštiti prirode (NN80/13) i Uredbi EU br. 1143/2014 o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta korigirano u dijelu dokumenta koji se odnosi na sektor bioraznolikosti: invazivne strane vrste No, skrećemo pažnju da je u dijelu teksta koji se odnosi na sektor ribarstva korišten širi pojam „strane vrste“ (koji obuhvaća i invazivne strane vrste i one strane vrste koje nisu invazivne) jer je prema smislu teksta takav bio potreban.
	Uz mjeru RR-05 Iskorištavanje invazivnih vrsta, sukladno Uredbi EU 1143/2014., treba biti naznačeno da se iskorištavanje provodi u svrhu iskorjenjivanja, suzbijanja ili sprječavanja širenja invazivnih stranih vrsta pri čemu se istovremeno treba svoditi na najmanju moguću mjeru učinak na vrste koje nisu ciljna skupina i njihova staništa. Nadalje, komercijalna uporaba (iskorištavanje) već naseljenih invazivnih stranih vrsta može se privremeno dopustiti kao dio mjera upravljanja koje ciljaju na njihovo iskorjenjivanje, suzbijanje ili sprječavanje širenja, ako za to postoji opravdani razlog i pod uvjetom da su provedene sve odgovarajuće kontrole kako bi se izbjeglo daljnje širenje.	Prijedlog se djelomično prihvaća. Invazivne vrste izmijenjeno u „strane vrste“. Pojam strane vrste obuhvaća i invazivne strane vrste i one strane vrste koje nisu invazivne. Budući da će se broj stranih vrsta uslijed klimatskih promjena povećavati iskorjenjivanje neće biti prihvatljivo. Stoga se i predlaže mjera iskorištavanje stranih vrsta koje imaju gospodarski potencijal kao i promjena zakonskog okvira koji se odnosi na iskorištavanje istih.
	II. Izričaj i pojedini segmenti dokumenta nisu u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode. Zaštićena područja i Natura 2000 područja nisu dovoljno jasno definirana, odnosno pojmovi se miješaju kroz cijeli sadržaj. Glavni očekivani utjecaji klimatskih promjena su površno analizirani. Predložene mjere nisu jasno povezane sa ciljevima na način da jasno doprinose smanjenju utjecaja klimatskim promjenama.	Usklađeno je i s Akcijskim planom
	III. I dalje nije obrađen sektor prometa, jedan od važnih čimbenika u kontekstu klimatskih promjena.	Iako je činjenica da je važan čimbenik u kontekstu klimatskih promjena, uzimajući u obzir socio-ekonomske parametre, za sada nije prepoznat značajni utjecaj klimatskih promjena na sektor prometa u RH niti je Zakonom o zaštiti zraka naveden

19

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		ublažavanje štetnog učinka invazivnih stranih vrsta unutar Unije na bioraznolikost smatramo da je isto potrebno naglasiti i u mjeri.	će se vremenom i mijenjati status pojedinih vrsta iz stranih u udomaćene. S obzirom na povećanu brojnost stranih vrsta njihovo će iskorjenjivanje biti teško izvedivo, a s ekonomskog stajališta čak i neopravdano budući da mnoge imaju gospodarski potencijal.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Iskorištavanje invazivnih stranih vrsta u svrhu suzbijanja i kontrole širenja	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: __5.2 Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama po sektorima__ str. __45__	Komentar	Tablica 5-4 U tablici Ribarstvo naziv mjere RR-05 je Iskorištavanje invazivnih vrsta izuzimajući njihov negativan utjecaj na bioraznolikost i ekosustave.	Komentar se ne prihvaća
	Obrazloženje	S obzirom da je cilj Uredbe EU br. 1143/2014 o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta, sprječavanje i svodjenje na najmanju moguću mjeru i ublažavanje štetnog učinka invazivnih stranih vrsta unutar Unije na bioraznolikost smatramo da je isto potrebno naglasiti i u mjeri.	Isto kao i za prethodni komentar
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Iskorištavanje invazivnih stranih vrsta u svrhu suzbijanja i kontrole širenja	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima str. 45	Komentar	Tablica 5-5 Mjera EB-01 Očuvanje tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima nije od visoke važnosti kao mjera prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru „Prirodni ekosustavi i bioraznolikost“	Ova tema je detaljno prodiskutirana na sastanku u MZOE 27.10.2017. i revidirani su nazivi pojedinih mjera, te nadležnosti. Sve korekcije unesene u su u Akcijski plan i Strategiju.
	Obrazloženje	Tradicijska poljoprivreda te tradicijske sorte i pasmine ne spadaju više u djelokrug zaštite prirode, a također ova mjera nije povezana niti jednim o utjecaja i izazova koji uzrokuju visoku ranjivost prirodnih ekosustava i bioraznolikost navedeni na str 5. Nacrta strategije. Dodatno HAOP nije nadležna	Izmjena nadležnosti: Ministarstvo nadležno za poljoprivredu Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj i fondove Europske unije te druge nadležne institucije, prije svega HPA

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		institucija za provedbu aktivnosti pod ovom mjerom. U Akcijskom planu poglavlje 4.6. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost, tablica 4.6.1. EB-01 - Očuvanje tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima u opisima aktivnosti navodi se panonska biogeografska regija koja u Hrvatskoj ne postoji.	u suradnji s Ministarstvom nadležnim za prirodu
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Ukoliko mjera EB-01 Očuvanje tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima treba ostati pod sektorom Prirodni ekosustavi i bioraznolikost, potrebno ju je rangirati kao mjeru srednje važnosti	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima str. 45	Komentar	Tablica 5-5 Mjera EB-02 Uspostava sustava praćenja i ranog upozoravanja te monitoringa zaštićenih područja jako je nejasna, što podrazumijeva sustav praćenja, a što monitoring	
	Obrazloženje	Nije jasno na praćenje čega u zaštićenim područjima se odnosi ova mjera. Također na koja područja se odnosi, zaštićena područja ili na sva NATURA područja? Praćenje se ne može zasnivati samo na zaštićenim područjima, praćenje stanja sukladno Direktivama u zaštiti prirode provodi se na nacionalnoj razini po biogeoregijama i na taj način bi trebalo integrirati i praćenje klimatskih promjena na ekosustave – predlažemo izmijeniti Mjeru.	Raspravljeno i korigirano EB-02 Uspostava sustava praćenja klimatskih čimbenika i ranog upozoravanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže RH te monitoringa zaštićenih prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: : 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima str. 46	Komentar	Tablica 5-5 EB-06 Jačanje ugroženih staništa i vrsta – nije jasno što podrazumijeva jačanje staništa i vrsta	Navedeno je u Tablici 6-2 EB-06-01. Ojačati staništa: povećanje kapaciteta vezanja vode u tlu, uklanjanje stranih invazivnih vrsta, sustav za intervenciju u hitnim situacijama EB-06-02. Ojačati vrste: propagacija biljnih vrsta, reintrodukcija, osiguranje optimalnog koridora za migratorne

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			vrste, poribljavanje, konzervacija in- i ex-situ (uključujući i banke gena).
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima str. 46	Komentar	Tablica 5-5 Mjera EB-03: Pобољшanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti – nije dobro definirana mjera	
	Obrazloženje	Mjera prilagodbe ne može se temeljiti prvenstveno na izradi baza podataka. Priprema baza podataka je samo jedan od poslova koji je nužan za strukturiranje podataka i olakšavanje njihovih analiza te povećanje dostupnosti podataka. Mjeru je potrebno nadopuniti npr. analizom prikupljenih podataka prema procjeni utjecaja klimatskih promjena i ostalim relevantnim analizama.	Analize su definirane kroz mjere EB-02 Uspostava sustava praćenja klimatskih čimbenika i ranog upozoravanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže RH te monitoringa zaštićenih prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta Te kroz mjeru EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta posebno agresivnih u procesu klimatskih promjena s mjerama suzbijanja i upravljanja te Katalogizacija staništa, taksonomskih grupa i vrsta posebno osjetljivih na klimatske promjene
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 6.2 Prioritetne mjere i aktivnosti str. 59	Komentar	Tablica 6-3 EB-08 Jačanje ljudskih i financijskih kapaciteta sustava zaštite prirode	Prihvaća se.
	Obrazloženje	Navedene aktivnosti nisu primjerene mjeri EB 08, već se prije navode kod mjera EB 06	Izmijenjeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili		EB-08-01 1. Educirati i specijalizirati te po potrebi pojačati kapacitete stručnih timova zapošljavanjem stručnjaka

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:		EB-08-02 2. Osigurati financiranje mjera ublažavanja i prilagodbe kroz EU strukturne i ostale fondove, Horizon 2020 program, LIFE program, i drugo.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: __ Prioritet 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka str. __ 64 __	Komentar	U Tablici 6-4 Prioritet 2 - 2.1. Mjere vrlo visoke važnosti na 64. stranici navodi se slijedeće: „EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta s mjerama suzbijanja i popisom potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta“	Prihvaća se.
	Obrazloženje	Budući da kroz projekte HAOP-a (koji je naveden u Akcijskom planu kao nositelj aktivnosti) nije planirana aktivnost izrade popisa potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta u kontekstu invazivnih stranih vrsta, smatramo da je taj dio aktivnosti potrebno ukloniti iz Strategije.	Izmijenjeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	EB-03-04. Katalogizacija invazivnih stranih vrsta s mjerama suzbijanja.	EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta posebno agresivnih u procesu klimatskih promjena s mjerama suzbijanja i upravljanja te Katalogizacija staništa, taksonomskih grupa i vrsta posebno osjetljivih na klimatske promjene
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 7.7 Praćenje provedbe Strategije prilagodbe str. 94	Komentar	Pokazatelji praćenja učinka mjera za Prirodni ekosustavi i bioraznolikost među ostalim navodi, - popis, udio i kategorizacija zaštićenih staništa - popis, udio i kategorizacija zaštićenih vrsta - popis i udio zaštićenih područja	Prihvaća se.
	Obrazloženje	Zakon o zaštiti prirode na poznaje zaštićena staništa, već ugrožene i rijetke stanišne tipove sukladno čl.52 st. 5 Popis stanišnih tipova, kartu staništa te ugrožene i rijetke stanišne tipove uključujući i prioritetne stanišne tipove od interesa za Europsku uniju propisuje ministar pravilnikom. Zaštićene vrste sukladno ZZP čl- 111, st. 1, (2) su strogo zaštićene zavičajne vrste Zaštićena područja, nejasno je podrazumijevaju li se ovdje i područja NATURA 2000 jer se ovi pojmovi miješaju kroz cijeli	Prihvaćeno i sustavno izmijenjeno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		sadržaj.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		- popis, udio i kategorizacija ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, ugroženih posljedicama klimatskih promjena - popis, udio i kategorizacija strogo zaštićenih zavičajnih vrsta, ugroženih klimatskim promjenama - udio ukupne bioraznolikosti Republike Hrvatske ugrožene klimatskim promjenama - popis i udio zaštićenih područja i područja ekološke mreže pod stalnim klimatskim monitoringom - ocjena negativnog utjecaja elementa klimatskih promjena na ugrožene i rijetke stanišne tipove i strogo zaštićene zavičajne vrste - popis stranih invazivnih vrsta čije širenje potenciraju klimatske promjene s arealima i populacijama - udio površina zaštićenih područja i područja ekološke mreže s provedenim mjerama ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama

1.6. HEP Grupa

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	HEP Grupa	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama	
Opća zapažanja vezano za dokument	U Strategiji je dan naglasak na mjere "mitigacije" tj. ublažavanja, a manje na mjere "adaptacije" tj. prilagodbe. Mjere "mitigacije" propisane su brojnim drugim strateškim/planskim/programskim dokumentima kao i zakonskim propisima Republike Hrvatske (Zakon o zaštiti zraka, Zakon o vodama, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o zaštiti okoliša, Plan upravljanja vodnim područjima, Nacrt	Ne prihvaća se Sve mjere predložene u Strategiji prilagodbe odnose se na prilagodbu klimatskim promjenama. To je razvidno iz opisa pojedine mjere odnosno aktivnosti koje se mjerama predviđaju. Obveza izrade

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Niskougljične strategije.). U Strategiji se također uvelike navode obveza propisane u pethodno navedenim dokumentima pa se postavlja pitanje koje je svrha njezine izrade, osim obveze koja prooizlazi iz Zakona o zaštiti zraka. • Navodi se: “Republika Hrvatska je već duže vrijeme izložena negativnim učincima klimatskih promjena koje rezultiraju, među ostalim, i značajnim ekonomskim gubicima. Prema izvještaju Europske agencije za okoliš (EEA), Republika Hrvatska spada u skupinu od tri zemlje, zajedno s Republikom Češkom i Mađarskom, s najvećim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP).” Hrvatska bi trebala znati iskoristiti ovu činjenicu i shvatiti da smo manje uzročnici, a više trpitelji posljedica klimatskih promjena te da ćemo u skladu s time planirati i MJERE PRILAGODBE, a vezano uz MJERE SPRJEČAVANJA po principu ZAJEDNIČKE, ALI NE JEDNAKE ODGOVORNOSTI. Zemlje uzročnici klimatskih promjena trebaju snositi odgovornost veću odgovornost te financirati mjere prilagodbe klimatskim promjenama u zemljama kao što je Hrvatska.	strategije prilagodbe propisana je Zakonom o zaštiti zraka i ugrađena je u projektni zadatak za izradu Strategije prilagodbe. Strategija prilagodbe se na bavi uzrocima klimatskih promjena (to je zadatak drugih strategija – strategije ublažavanja klimatskih promjena-Niskougljične strategije (NUS)) već njenim posljedicama, a to je prikazano u procjeni ranjivosti koja je sastavni dio Strategije.
	• Nacrt Strategije je proizašao iz projekta jačanja kapaciteta nadležnih tijela, no veliki dio mjera predviđenih nacrtom Strategije i dalje se odnosi na dodatno jačanje kapaciteta te konstataciju da nema dovoljno podataka te je plan da se napravi plan za prikupljanje podataka. Ukoliko je zaista tako postavlja se pitanje na temelju kojih podataka je proglašena ekološka mreža NATURA 2000, na temelju kojih podataka smo zaštitili nacionalna zaštićena područja koja su svrstana u devet kategorija zaštite itd.	Ne prihvaća se Iz prvog dijela primjedbe, nije jasno na što se ona odnosi. No, potrebno je kazati da Strategija prilagodbe ne predviđa “dodatno” jačanje kapaciteta već predlaže mjere za dostizanje stupnja kapaciteta u nadležnim službama na raznim razinama upravljanja koji će omogućiti učinkovito upravljanje posljedicama klimatskih promjena u razdoblju predviđenom za provedbu Strategije prilagodbe.
	• Za provedbu pojedinih mjera (a posebno akcijskim planom predviđenom dinamikom) nisu osigurani svi preduvjeti. Samo za ilustraciju jedan od primjera jest ambicija da će do 2022. godine biti izgrađene minimalno 3 nove akumulacije (tablica 4.2.2.). Iako je se HEP uz Hrvatske vode navodi kao nositelj mjere/aktivnosti, nije	Slučajna greška, iz samog teksta opisa mjera je vidljivo da se radi o planiranim drugim vidovima korištenja vode - nigdje se u opisu i ne spominje hidroenergetika

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	poznato o kojim se konkretnim akumulacijama zapravo radi pa je teško bilo što konkretno komentirati (iz procjene financijskih iznosa je vidljivo da se radi o velikim akumulacijama). Ukoliko se radi o akumulacijama koje bi izazvala znatno promijenjena i/ili umjetna vodna tijela to zahtjeva primjenu članka 4. (7) <i>Okvirne direktive o vodama</i> i navođenje/obrazlaganje modifikacija kao što je velika akumulacija u <i>Planu upravljanja vodnim područjima</i>. Niti jedan takav zahvat koji bi uključivao hidroenergetiku nije naveden/obrazložen u <i>Planu upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021. (PUVP)</i>. Ako izuzmemo unutarnacionalne probleme koji otežavaju/ usporavaju ili čak onemogućavaju provedbu određenih zahvata (prostorne planove, područja NATURA2000, same mjere iz PUVP 2016.-2021.), vrlo je jednostavno zaključiti da se za provedbu ove mjere ne može aplicirati za financiranje iz EU fondova jer se preskačući pravila igre koja vrijede u istoj toj EU koja bi trebala dodijeliti novac. Hrvatska još nema niti definirano stanje vodnih tijela, a vezano uz znatno promijenjena i/ili umjetna vodna tijela niti za postojeće HE nije do kraja proveden postupak sukladno vodičima Europske komisije za provedbu <i>Okvirne direktive o vodama</i> (WFD CIS Guidance Documents No4). Pojedini Nositelji mjera/aktivnosti predviđeni ovim Nacrtom Strategije i Akcijskog plana neće ih biti u mogućnosti provesti zbog neusklađenosti aktivnosti koje su sada u ingerenciji istog MZOE (zaštita okoliša, zaštita prirode, upravljanje vodama i energetika).	
	Nije jasna metodologija procjene financijskih sredstava za provedbu mjera u sektoru proizvodnje električne i toplinske energije.	Nacrt Strategije prilagodbe i Akcijskog plana daje procjenu troška. Sve procjene su napravljene temeljem prikupljenih informacija sličnih troškova u današnje vrijeme i stručnog iskustva izrađivača.
	Neujednačenost pristupa unutar pojedinih sektorskih mjera. Npr. dok "poljoprivreda" prepoznaje da će zbog klimatskih promjena trebati raditi prilagodbu (zamjenu poljoprivrednih kultura ukoliko jedna zbog promjene uvjeta više neće moći uspijevati), "zaštita prirode" se trudi zadržati postojeći status (pri čemu se navodi na se niti taj status ne zna već je jedna od mjera utvrditi "nulto stanje")	Ne prihvaća se Za svaki sektor napravljena je zasebna procjena potreba za prilagodbom klimatskim promjenama. Ukoliko su u nekom sektoru potrebe za prilagodbom veće onda su i mjere za provedbu prilagodbe

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	odnosno bazira se na mjerama ublažavanja klimatskim promjenama, na koje Hrvatska što god učinila ima neznatan učinak. Hrvatska je manje uzročnik klimatskih promjena, a više "trpitelj" posljedica pa bi se tako trebala i ponašati, posebno iz razloga što nas je i Europska komisija prepoznala kao ranjive. U prilog prethodno navedenom govori i činjenica da Hrvatska već niz godina ima BDP u iznosu od 60% BDP-a EU, stoga ćemo uz još 9 zemalja u četvrtom razdoblju trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova moći koristiti Fond za modernizaciju energetskog sektora i besplatne emisijske jedinice za prelazak na niskougljičnu proizvodnju električne i toplinske energije. Ukoliko naravno napravimo i na vrijeme Europskoj komisiji dostavimo nacionalne klimatsko-energetske investicijske planove koji imaju za cilj prelazak na niskougljično gospodarstvo.	"aktivnije".
	Akcijski plan predviđa da će se većina novaca za njegovu provedbu osigurati iz fondova EU, pri čemu je razvidno da se financijsko plansko razdoblje EU u kojem se nalazimo odnosi na 2014.-2020., a slijedeće na 2021.-2027. Prema dosadašnjim iskustvima povlačenja sredstava iz EU fondova za područje energetike, iluzorno je očekivati da će se dio mjera obuhvaćenih ovim akcijskim planom uvrstiti u Operativni program 2014.-2020. instrumentom njihove revizije 2018. godine. "Osigurati sredstva" je različito od "povući sredstva". Da bi "osigurano" prešlo u "povučeno" trebaju konkretni detaljno razrađeni projekti i predfinanciranje od strane provoditelja/nositelja projekta. Prema dostupnim informacijama predfinanciranje iz fondova je moguće jedino kod znanstveno-istraživačkih projekata. Dakle, jedina sigurna sredstva su onih 0,05% ukupnog iznosa predviđenih ulaganja iz državnog proračuna (namijenjena za provedbu regulatornih i administrativnih mjera odnosno za funkcioniranje nadležnih tijela). Pojednostavljeno rečeno za povlačenje novca je potrebna "nacionalna komponenta", a onda se, ako se sve napravi kako je opisano u projektu, novac "vraća" iz EU. "osigurano" ≠ "povučeno"	Slažemo sa komentarom da termin „osigurana sredstva“ nije istoznačan terminu „povučena sredstva“ te se slažemo da je za sve predviđene mjere i aktivnosti potrebno detaljno razraditi projekte.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	- Unatoč činjenici da je HEP s predstavnicima izrađivača nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama održao nekoliko sastanaka te dostavio popis mjera s procjenom financijskih sredstava za provedbu navedenih mjera, u pozivu za radionice koje su održane 19. i 24.10.2017., niti jedno društvo HEP grupe nije se našlo na dostavnoj listi za poziv (HEP d.d., HEP-Proizvodnja d.o.o., HEP-Toplinarstvo d.o.o., HEP-ODS d.o.o., HOPS). Također se na dostavnoj listi za radionicu nisu našle regulatorne agencije iz područja energetike kao što su HERA i HROTE. - Za predložene mjere i utjecaje je trebalo održati još jednu ili više radionica sa svim predviđenim dionicima na koje se mjere odnose - U izradu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama trebalo je uključiti relevantne stručnjake i institucije iz područja energetike koji sudjeluju u formiranju klimatsko-energetske politike Hrvatske te imaju iskustva u izradi strateških i planskih dokumenata iz ovog područja. Suradnja navedenih stručnjaka i institucija omogućila bi bolju međusobnu koordiniranost i kvalitetu dokumenta	Vjerojatno bi veći broj radionica i s većim brojem uključenih ustanova doprinio boljem razumijevanju materije. Međutim, postoji i ograničenje vremenskim i financijskim resursima. Stručne sektorske radionice predviđale su projektnim zadatkom učestvovanje desetak izabranih stručnjaka po radionici, no taj je broj u pojedinim slučajevima podignut na dva ili tri puta više, a zvano je i još više dionika. Stručnjaci i institucije su bili pozvani uključiti se u rad kroz niz održanih radionica i sastanaka te kroz davanje komentara na Zelenu i Bijelu knjigu. Osim poziva za navedene sastanke (19. i 24.10.), poziv za davanje komentara upućen je na adrese svih sudionika radionica u projektu, kao i identificiranih relevantnih osoba za pojedine sektore, a koji nisu prethodno sudjelovali na radionicama. Između ostalih, informacija je dostavljena na adrese imenovanih kontakt osoba u HEP-društvima.
	Nije jasno zašto se u Strategiji kao sektor energetike promatra samo djelatnost proizvodnje električne i toplinske energije u HEP-u. Uz HEP postoje i proizvođači energije iz vjetroelektrana, hidroelektrana, bioenergana (biomasa), solarnih elektrana pa je i njih potrebno uvrstiti u ovu Strategiju. Nadalje, u sektor energetike spadaju i rafinerije mineralnih ulja i plinova, proizvodnja energije u industrijskim postrojenjima, ali i promet. U Strategiji također nije obrađena prilagodbe sektora industrije na klimatske promjene, a sektor proizvodnje električne i toplinske energije i sektor industrije su međusobno povezani. Ukoliko uslijed klimatskih promjena neki ili više industrija u Hrvatskoj trpi štete zbog klimatskih promjena i prestanu s radom, promijene djelatnost, izmjesti se iz Hrvatske, gube se i kupci, samim tim potrebe za opskrbom energijom su niže. Ukoliko treba proizvoditi manje energije, onda je i niža ranjivost sektora proizvodnje električne i toplinske energije. Dakle, tvrdnja	Tijekom izrade Strategije prilagodbe klimatskim promjenama i Akcijskog plana izrađen je veći broj dokumenata koji sveobuhvatnije analiziraju pojedine sektore. U Izvješću o procijenjenim utjecajima ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, detaljnije je analiziran sektor energetike, a u Nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama navedeni su utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost. Sve studije i izvješćaji dostupni su na web stranici projekta.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	izrečena tijekom konzultacija održanih 19.10.2017. da sektor industrije ne prestavlja značajan sektor za Hrvatsku s obzirom na ranjivost na klimatske promjene, zapravo nije prihvatljiva.	
	Nije jasno zašto Hrvatska kojoj nedostaju brojni drugi temeljni dokumenti (npr. Strategija energetskega razvoja, Niskougljična strategija za koju je provedena javna rasprava, no još uvijek nije stupila na snagu) brza s izradom Strategije prilagodbe klimatskim promjenama. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama, trebala bi barem u dijelu koji se odnosi na energetiku slijediti nakon strateških i planskih dokumenata kojima se utvrđuju mjere i financijskih sredstava za smanjenje utjecaja na klimatske promjene. Još niti ne znamo kako će izgledati buduća energetska slika Hrvatske, a ocjenjujemo njenu ranjivost i mjere prilagodbe do 2040. s pogledom na 2070. godinu. Do 2040. godine sve posojeće termoelektrane i termoelektrane-toplane će izaći iz pogona, a kamoli do 2070. godine. Do 2040. i 2070. izgradit će se novi obnovljivi izvori energije. Nadalje, i prema prijedlogu RED II (nova Direktiva o obnovljivim izvorima koja je izrazito povezana s problematikom niskougljičnog razvoja, ali i prilagodbe klimatskim promjenama) zemlje članice će morati izraditi <i>Nacionalne planove integrirane energetske i klimatske politike</i> stoga i rasprava o statističkoj konsolidaciji RH vezano uz udjele energije iz obnovljivih izvora u konačnoj nacionalnoj bruto potrošnji te pitanje problematike upravljanja vodama kroz Plan upravljanja vodnim područjima i sl. moraju biti razmatrani i u Strategiji i Akcijskom planu prilagodbe klimatskim promjenama". MZOIE s jedne strane ima ambiciju u roku godine dana izraditi Strategiju energetskega razvoja Republike Hrvatske, a s druge strane se neke aktivnosti koje bi trebale biti podloga za izradu takve strategije ovim Akcijskim planom predviđaju provoditi tijekom 2021. ili 2022. Potrebno je uskladiti aktivnosti i staviti ih u realne okvire jer se u suprotnom dovodimo u situaciju da se većina ili gotovo sve planirano neće moći provesti u praksi.	SPKP je krovna strategija koja se bavi prilagodbom društva na klimatske promjene, a što je u SKPK obrađeno kroz deset najranjivijih sektora našeg društva. U tom smislu, SPKP zapravo pomaže definiranju inputa za buduću energetske strategiju, jer daje okvire u kojima će energetika u budućnosti morati djelovati.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost pisani su stručnim jezikom koji razumiju vjerojatno samo stručni suradnici koji su bili anagažirani za pojedino područje. Ukoliko se želi napraviti razumljiv dokument, prijedlog je pojednostavniti opise utjecaja, ali i moguće odgovore na smanjenje visoke ranjivosti.	Ne prihvaća se Jezik dokumenata pisan je osnovnim tehničkim jezikom. Odgovor je djelomično dan kroz odgovor na sljedeći komentar.
		U cilju jednoznačnosti i razumljivosti Strategije, predlaže se koristiti pojmove definirane zakonskim propisima RH – npr. “kontaminat” zamijeniti onečišćujućom tvari”, zamijeniti izraz “abortiranje cvatnje...” s “prekid cvatnje”, općenito strategiju je potrebno lektorirati i prevesti na standardni hrvatski jezik. Također se predlaže izbjegavati izraze poput “provenijencija šumskog drveća” kada se jednostavno i razumljivo može napisati “podijetlo šumskog drveća”	Djelomično se prihvaća. Smatramo da nije potrebno sve stručne termine „prevoditi“ u jednostavniji izričaj jer se isti u struci ne koriste i kao takvi nisu razumljivi stručnoj javnosti. Svaka struka ima svoj izričaj kojeg treba poštivati, kao što je npr. slučaj s navedenim pojmom „provenijencija“ koji je latinskog korijena, ali također dio leksika hrvatskog jezika i uobičajeno korišten izraz šumarske struke. Poznato je da svaka struka ima svoj izričaj kojeg također treba poštivati. Kako bi se tekst učinio razumljivijim, uvest će se usporedno pisanje oba pojma ili će se definirati što pojam predstavlja. Tekst je prošao lekturu.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: zadnji odjeljak Popis korištenih kratica i akronima	Komentar	HOPS – Hrvatskog operatora prijenosnog sustava	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sustava	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: zadnji odjeljak Str. 2	Komentar	Poznato je da se u klimatologiji kao relevantan niz podataka razmatra 30-godišnje razdoblje, ali treba uzeti u obzir da se to radi u koracima od 10 godina pa je valjalo uzeti u obzir i posljednjih 15 godina (2000.-2015. godine) kada su se pojavili najveći ekstremi (prosječna godišnja količina padalina se smanjuje, ali su ekstremi veći pa se u kratkom razdoblju javljaju	Ne prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		pojave poplava...).	
	Obrazloženje		Klimatsko modeliranje, koje je provedeno na računalu VELEbit uz sudjelovanje stručnjaka DHMZ-a, za potrebe izrade Strategije prilagodbe klimatskim promjenama, imalo je za cilj odrediti projekcije buduće klime za područje Hrvatske prema dva IPCC scenarija. Projekcije buduće klime (za potrebe Strategije to su razdoblja 2011.-2040. i 2041.-2070.) analizirane su kao <i>promjene</i> u odnosu na referentno razdoblje 1971.- 2000, koje se još naziva povijesna klima. Važno je napomenuti da su modelirane buduće klimatske promjene određene u odnosu na <i>simuliranu</i>, tj. modelom izračunatu historijsku klimu. Simulirano razdoblje 1971.-2000. dio je rezultata (<i>outputa</i>) Globalnih klimatskih modela (GCMs) koji su korišteni u dinamičkoj prilagodbi regionalnim klimatskim modelom RegCM. Za razdoblje povijesne klime GCMs koriste opažene (izmjerene) vrijednosti koncentracija stakleničkih plinova; za buduću klimu GCMs koriste vrijednosti koncentracija stakleničkih plinova prema unaprijed zadanim scenarijima (RCP4.5, RCP8.5, i dr.). Razdoblje 1971.-2000. uzeto je zato jer je vremenski blizu godini 2005. do kada su GCMs simulirali povijesnu klimu (IPCC 2013). Od 2005. pa do konca 21. stoljeća GCMs računaju projekcije buduće klime prema zadanim scenarijima. Dakle, sa stajališta klimatskog modeliranja razdoblje 2000.-2015., koje je navedeno u komentaru, djelomice uključuje <i>projicirane buduće koncentracije stakleničkih plinova</i> (za godine 2005.-2015.) tako da onda ne možemo govoriti o povijesnoj klimi već o budućoj klimi.
	Prijedlog izmjene		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: zadnji odjeljak str. 3. i 4.	Komentar	U tablicama se koriste kratice koje nisu navedene u Popisu korištenih kratica ili neka se umjesto kratica u tekstu kada se kratica prvi puta koristi navede puni naziv.	Prihvaća se
	Obrazloženje	Obrazloženje značenja kratica dopisnosi jednoznačnom razumijevanju teksta	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	SZ Hrvatska = sjeverozapadna Hrvatska J Lika = južna Lika; SDalmacija= sjeverna dalmacija itd.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: posljednji redak u tablici koji se odnosi na SREDNJU RAZINU MORA str. 4	Komentar	Pretpostavlja se da se misli na povećanje srednje razine mora u ovdje navedenim rasponima. Ako se na to misli onda je to potrebno jasno napisati.	Ne prihvaća se
	Obrazloženje		Smatramo da je navedeni tekst u Tablici 0-1 Nacrta Strategije u postojećem obliku dovoljno jasan. U lijevoj koloni tablice navedeni su svi promatrani klimatološki parametri koji se mijenjaju, a među njima i „SREDNJA RAZINA MORA“. U navedenom slučaju vrijednosti u desnoj koloni su izražene pozitivnim brojevima pa se podrazumijeva da je došlo do porasta srednje razine mora (jer da je došlo do pada vrijednosti bi bile izražene negativnim brojevima)
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: posljednji redak u tablici koji se odnosi na	Komentar	Kod hidrologije – povezati mjere i s izgradnjom akumulacija za potrebe hidroelektrana – pomoću sustava akumulacija i hidroelektrana koje bi se upravljalo vodama - zaštita od poplava, navodnjavanje, opskrba vodom, turizam.	Prihvaća se dani prijedlog.
	Obrazloženje		Kao mogući odgovor za smanjenje visoke ranjivosti

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

HIDROLOGIJA str. 4			u tekstu Prijedloga strategije navodi se “Izgradnja, rekonstrukcija i dogradnja postojećih sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, sustava za korištenje voda i za zaštitu voda u novim (budućim) klimatskim uvjetima“, gdje se pod sustavima za korištenje voda podrazumijevaju i višenamjenske akumulacije za hidroenergetsko korištenje voda. Obzirom na danu sugestiju, provesti će se dopuna na način da spomenuti navod glasi: “Izgradnja, rekonstrukcija i dogradnja postojećih sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, sustava za korištenje voda (višenamjenski sustavi. vodoopskrba, hidroenergetika, navodnjavanje, ...) i za zaštitu voda u novim (budućim) klimatskim uvjetima“
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PRIRODNI EKOSUSTAVI I BIORAZNOLIKOST str. 7	Komentar	Ukoliko su klimatske promjene prisutne usprkos mjerama “mitigacije” onda je potrebno promišljati kako se tome prilagoditi. U nacrtu Strategije postoji u tom pogledu neujednačenost u pristupu. - npr. vezano uz poljoprivredu je prepoznato da je potrebno razmišljati o zamjeni poljoprivrednih kultura jer je nemoguće održati neku kulturu u bitno promijenjenim životnim uvjetima. S druge strane se zahtjeva “konzervacija” postojećeg stanja vezano uz ranjiva staništa i vrste pod svaku cijenu, što doduše jest obveza za ciljeve očuvanja koje je Hrvatska preuzela pristupanjem EU, no gdje je granica izvedivosti očuvanja kada se u obzir uzmu ciljevi očuvanja, ali i financijska sredstva koja je potrebno osigurati za provedbu tih ciljeva. Najveći negativan doprinos klimatskim promjenama su davale i daju razvijene zemlje, te je u tom smislu po načelu zajedničke, ali ne jednake odgovornosti na njima da u najvećoj mjeri provedu mjere “mitigacije”. S druge strane je zemljama koje imaju veliku bioraznolikost (a često su to slabije razvijene zemlje) na neki način povjereno očuvanje biološke raznolikosti. Hrvatska bi kao država	Točno je da ponekad naizgled dolazi do konflikata između pojedinih politika jer, na žalost, tako je čini se ponekad i na razini EU politika - npr. s jedne strane traži se povećanje mobilizacije drva kao obnovljivih izvora energije, a s druge strane traže se načini pohrane što više ugljika, a s treće strane traži se očuvanje bioraznolikosti. No, shvaćamo vaš pogled i naravno slažemo se da će u budućnosti moguće doći do stupnja kad se uobičajena bioraznolikost više neće moći održati, no to svakako nije razlog da odmah odustanemo od očuvanja iste.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		trebala biti realna te za očuvanje svoje biloške raznolikosti povlačiti sredstva iz EU za financiranje očuvanja ciljeva zaštite. Osim EU fondova potrebno je vidjeti što je moguće putem Ujedinjenih naroda za dijelove prirodne baštine koje su pod zaštitom UNESCO-a.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	• Prvi i peti bulet s lijeve strane znače praktički isto – prijedlog spojiti ih. • Nedostaje opis povećanog broja ekstrema – prevelike količine oborina u kratko vrijeme, olujni vjetrovi, preveliko sunčano zračenje pa je i to potrebno dodati. • Dodati uz povećanje sigurnosti opskrbe električnom energijom u ljetnom i u zimskom periodu. • Dodati mjeru - Osiguranje ekonomsko poticajnog regulatornog okruženja za implementaciju planiranih projekata (porezne olakšice, platforma za povlačenje sredstava iz fondova, investicijska pomoć)	Djelomično prihvaćeno: • Prvi <i>bulet</i> govori o problemima metabolizma, a peti o izumiranju • Dodano • Nejasno u kojem kontekstu je ovo ovdje. Moguće da je ovaj komentar vezan uz nešto iz Energetike? • Dodano
Naziv odjeljka ili pododjeljka: ENERGETIKA str. 7,8	Komentar	Navodi se da će doći do smanjenja proizvodnje električne energije u hidroelektranama zbog smanjenja godišnje količine oborina. Nije to jedini razlog zbog kojeg će doći do potencijalnog smanjenja proizvodnih mogućnosti postojećih hidroelektrana. Razlozi leže i u provedbi mjera zadanih drugim strategijama/ planovima/ programima (npr. povećanje biološkog minimuma, revitalizacija vodotoka, korištenje vode za druge namjene...). Postavlja se pitanje zašto Republika Hrvatska u punom opsegu ne koristi instrumente odnosno članke 4. (3) za postojeće HE i 4. (7) za nove HE kao što to rade ostale zemlje od kojih negdje trpimo i direktne posljedice. Npr. HE na Savi gdje Slovenija proizvodi energiju, pruža usluge slovenskom EES-u, brani se od poplava na svom teritoriju, zadržava nanos kao rudno blago, a Hrvatska s druge strane kao nizvodna zemlja na Savi samo trpi posljedice. U utjecajima i izazovima koji uzrokuju visoku ranjivost za područje energetike navode se samo hidroelektrane i termoelektrane, nisu navedeni	U nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama i Akcijskog plana obrađeni su utjecaji i ranjivosti sektora na očekivane klimatske promjene, te su dani mogući odgovori u smislu prilagodbe istima. U Izvješću o procijenjenim utjecajima ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, detaljnije je analizirana ranjivost vjetroelektrana i ostalih obnovljivih izvora energije. U ovome trenutku ne postoje pokazatelji koji upućuju na značajniju ranjivost proizvodnje iz OIE, te isto nije obrađeno u Nacrtu Strategije. Međutim, u Nacrtu Akcijskog plana predlaže se mjera E-02-01 Izrada kartografskog prikaza klimatskog potencijala (pozitivnog i negativnog) hrvatskih regija za

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		utjecaji na vjetroeletkrane tj. hoće li lokacije na kojima su izgrađene vjetroeletkrane i dalje biti pogodne za proizvodnju električne energije ili će proizvodnja energije biti manaj zbog brzih i učestalih izmjena brzine vjetra na koje postojeće vjetroeletkrane nisu prilagođene. Klimatske promjene utjecat će i na odabir lokacija i tehnika za izgradnju novih vjetroeletkrana. Također je potrebno obraditi i ostale izvore kao što su npr. solari i biomasa.	proizvodnju energije iz alternativnih izvora u različitim klimatskim scenarijima što dijelom pokriva to pitanje. Predložena mjera omogućava detaljniju analizu potencijala razvoja OIE vezano za očekivane klimatske promjene, a izrađeni kartografski prikaz bi upravo trebao omogućiti svim postojećim i budućim energetskim subjektima više informacija potrebnih za rad postojećih sustava, te gradnju novih.
	Obrazloženje	Strategija mora obraditi utjecaje klimatskih promjena na sve izvore u djelatnosti proizvodnje energije jer svi izvori energije doprinoste sigurnosti opskrbe, otpornosti elektroenergetskog sustava na klimatske promjene te postizanju ciljeva EU u području smanjenja utjecaja na klimatske promjene.	Strategija obrađuje sve, prethodno analizirane i utvrđene ranjivosti sustava kategorizirane visokim stupnjem ranjivosti na moguće klimatske promjene.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Slažemo se.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: TURIZAM str. 8	Komentar	Pogoršanje stanja ekosustava i bioraznolikosti, zbog neizravnih učinaka klimatskih promjena se navodi kao izravna prijetnja turizmu. Izravna prijetnja zaštićenim područjima prirode jest i antropogeno opterećenje. Zaštita prirode se ne može temeljiti na principu isključivanja određenih aktivnosti s tih područja, a istovremeno od strane onih koji upravljanju tim područjima dovodenja prekomjernog broja posjetitelja u cilju maksimiziranja zarade što je često nesrazmjerno biološkom kapacitetu predmetnog područja koje se štiti (npr. NP Plitvice – o čemu se počelo razmišljati tek nakon prosvjedne note od strane UNESCO-a).	
	Obrazloženje		U odjeljku Bioraznolikost iz tog je razloga već navedena mjera: “• Smanjenje antropogenog utjecaja na prirodne ekosustave, prvenstveno kroz mjere održivog razvoja”
	Prijedlog izmjene		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: HIDROLOGIJA, UPRAVLJANJE VODAMA I MORSKIM RESURSIMA str. 10	Komentar	Kao mjera se navodi: <i>“Jačanje kapaciteta za provedbu nestrukturnih mjera zaštite od štetnog djelovanja voda pri pojavama ekstremnih hidroloških prilika čiji je povećanje intenziteta i učestalosti pojave uvjetovano klimatskim promjenama.”</i> Ovdje se ta mjera navodi kao NESTRUKTURNA što je u redu, jer prvo treba stvoriti svijest o mehanizmima mogućeg djelovanja unutar pravne stečevine EU kako bi se kasnije krenulo sa STRUKTURNIM mjerama. Također se navodi i: <i>“Jačanje kapaciteta za izgradnju i dogradnju sustava akumulacija, retencija, zaštitnih nasipa (strukturne mjere zaštite od štetnog djelovanja voda) i kontrolirano plavljenih nizinskih prirodnih poplavnih područja.”</i> Upravljanje vodama je moguće kombinirati sa hidroenergetikom (primjer Republike Slovenije vezano uz rijeku Savu) uz poštivanje sljedećih koraka: 1. Prepoznavanje svih zainteresiranih dionika i utvrđivanje javnog interesa 2. Uvrštavanje konkretnih projekata u strateške/planske/programske dokumente energetike za koje se provodi SPUO (strateška procjene utjecaja na okoliš). Projektni mogu biti na područjima gdje su uočeni i dokumentirani problemi (poplave, nedostatak vode za navodnjavanje, potreba za i sl.) 3. Razrada projekta uz sudjelovanje svih dionika i primjenu članaka <i>Zakona o vodama</i> vezanih uz višenamjenske akumulacije 4. Uvrštenje konkretnih projekata u <i>Plan upravljanja vodnim područjima</i> (propušteno napraviti za plansko razdoblje 2016.-2021.) uz obrazloženje kako to zahtjeva članak 4. (7) <i>Okvirne direktive o vodama</i> i pojašnjenje stvarnog višenamjenskog karaktera i jasno definiranje INFRASTRUKTURNOG i ENERGETSKOG DIJELA ZAHVATA uz paralelno sređivanje	Prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		prostorno planskih i drugih preduvjeta za gradnju. 5. Formiranje poslovnog modela realizacije zahvata (tko je zadužen za energetske, a tko za infrastrukturni dio, korištenja dijela sredstava prikupljenih putem vodnih naknada ili iz FZOEU za infrastrukturni dio zahvata ...) 6. Procjena utjecaja na okoliš, lokacijska dozvola i druga odobrenja za gradnju zahvata.	
	Obrazloženje		Prihvaća se dani prijedlog na način da je dopunjen naziv mjere pa sad ona glasi: <i>Jačanje kapaciteta za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda i s njima povezanih višenamjenskih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) i kontrolirano plavljenih nizinskih prirodnih poplavnih područja.</i> U toj su mjeri uključeni i višenamjenski objekti s hidroenergetskom namjenom, a među ključne dionike pridodan je i HEP
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: HIDROLOGIJA, UPRAVLJANJE VODAMA I MORSKIM RESURSIMA str. 10	Komentar	Kao mjera se navodi: <i>“Jačanje istraživačkih i upravljačkih kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena i prilagodbu.”</i> Sa ovime RH kasni. Rizici od poplava i leda su sastavni dio <i>Planova upravljanja vodnim područjima</i> koji su napravljeni na temelju nedostatnih podataka i na koje je HEP slao primjedbe. Potrebno je pogledati kako je hidroenergetika uklopljena u energetske strategije Republike Slovenije i potom u slovenske Planove upravljanja vodnim područjima, a sve u skladu s odredbama <i>Okvirne direktive o vodama</i> i <i>Direktive o staništima i vrstama</i>.	Sugestija je generalnog tipa, pa kako izrađivači predmetnog dokumenta nemaju nadležnosti nad izradom Planova upravljanja vodnim područjem i Strategije niskougličinog razvoja, istu nije moguće komentirati u kontekstu danog dokumenta.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		Primjere smo dostavljali kroz primjedbe na Plan upravljanja vodnim područjima i Strategiju niskouglijasnog razvoja (vidjeti prethodni komentar).	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: HIDROLOGIJA, UPRAVLJANJE VODAMA I MORSKIM RESURSIMA str. 10	Komentar	Kao mjera se navodi: <i>“Jačanje kapaciteta zaštite posebno vrijednih akvatičkih ekosustava.”</i> Potrebno je naći ravnotežu između prilagodbe stanovništva, energetike, gospodarstva i zaštite prirode kako Hrvatska ne bi postala oaza za godišnje odmori razvijenih (koji su i glavni uzročnici klimatskih promjena) i poligon za znanstvena istraživanja te prostor pod strogom zaštitom na kojem će moći uživati razvijeni, a građani Hrvatske će biti uslužno osoblje koje si ne može priuštiti odmor na tim istim područjima. Stječe se dojam da se “prilagođavamo” na način da zadržavamo postojeće stanje ili čak težimo nekom stanju koje je prethodilo danas postojećem što se s jedne strane zahtjeva sukladno <i>Okvirnoj direktivi o vodama</i> i <i>Direktivi o staništima i vrstama</i>, ali je iznimno skupo. Karikirano rečeno, kao da gradimo kule od pijeska neposredno uz obalu mora, a onda se čudimo da ih svako malo odnese more kao posljedica promjena na čije sprječavanje Hrvatska manje može utjecati, ali čije posljedice itekako osjeća. Nije jasno na što se konkretno misli u mjeri HM-06 “Jačanje otpornosti urbanih područja na antropogene pritiske uvjetovane klimatskim promjenama”. Koji su to antropogeni pritisci uzrokovani klimatskim promjenama? Mjere moraju biti jasne jer su inače neprovedive.	Daje se slijedeći odgovor. Pod posebno vrijednim akvatičkim sustavima podrazumijevaju se vodne cjeline koje zbog svojih značajki imaju određeni vid zaštite (Nacionalni park, park prirode, regionalni park, spomenik prirode (hidrološki) pa je intencija te mjere njihova primjerena zaštita i u novim, klimatskim prilikama izmijenjenim uvjetima. Dakle, ne misli se na neko dodatno proširenje područja zaštite izvan zaštićenih područja koje bi bitno izmijenilo režim korištenja voda na tim područjima, ili ih učinilo manje pristupačnim korisnicima voda i stanovništvu. Pod mjerom HM-06 “Jačanje otpornosti urbanih područja na antropogene pritiske uvjetovane klimatskim promjenama” podrazumijevaju se različiti vidovi neutralizacije povećanih antropogenih pritisaka opisanih u podaktivnostima koje su sadržane u tablici 6-2., a kojima je za cilj ublažavanje sinergijskih učinaka pritisaka kao što je npr. očekivano smanjivanje raspoloživih vodnih zaliha i suprotno tome povećanih potreba za vodom.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: ŠUMARSTVO str. 11	Komentar	U zemlji u kojoj je statističkom konsolidacijom na račun loženja drveta u kućama bez fasade došlo do skoka udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji za 10%-tnih poena potrebno je stvar sagledavati INTEGRALNO i koristiti sve mogućnosti iz prijedloga RED II (direktiva o obnovljivim izvorima energije).	Primljeno na znanje.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: RIBARSTVO str. 12	Komentar	U pojedinim mjerama nije prepoznata potreba sudjelovanja Ministarstva zaštite okoliša i energetike te ukoliko ne bude razumijevanja s njihove strane provedba nekih mjera bi mogla biti dovedena u pitanja. Primjerice, kao mjera se navodi: “Jačanje kapaciteta akvakulture uzgojem novih vrsta riba.” Vezano uz uošenje strane vrste se provode postupci u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i energetike.	Prihvaćeno.
	Obrazloženje		Slažemo se da se u mjere koje se odnose na uvođenje novih vrsta kao jedan od dionika ubaci i Ministarstvo nadležno za okoliš.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PRIRODNI EKOSUSTAVI I BIORAZNOLIKOST str. 13	Komentar	Navodi se mjera: “Očuvanje tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima” Postavlja se pitanje što je tu prilagodba klimatskim promjenama - truditi se po visokoj cijeni očuvati nešto što samo jednim dijelom propada iz razloga koje su uzrokovale razvijenije zemlje (doprinos klimatskim promjenama), a čije posljedice trpimo? Ako više u RH ne uspijeva neka sorta grožđa možemo li hladiti mikrolokaciju da bi i dalje uspjevala ili se treba prilagoditi? Upravo je promjena klime ponekad uzrok promjena uvjeta potrebnih za	Ne prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		tradicionalne kulture. Klimatske promjene utječu i na to da će neke autohtone divlje vrste u budućnosti možda biti zamijenjene drugim vrstama. Zaustavljanje globalnog zatopljanja je pitanje "mitigation measures" prvenstveno razvijenih, a "adaptation measures" pitanje i razvijenih i nerazvijenih. Ako se promijene uvjeti hoćemo li mi i dalje forsirati npr. očuvanje bukve na određenoj nadmorskoj visini ili ćemo sagledati što u toj promijenjenoj klimi uspeva...? Isto je i s poljoprivrednim kulturama. Ova mjera je ionako uključena u pravni okvir Republike Hrvatske, te se stječe dojam da se u različitim strategijama/ planovima/ programima ponavljaju iste mjere.	
	Obrazloženje		Mjera Očuvanje tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima sigurno nije hlađenje mikrolokacije za neku sortu vinove loze, već predstavlja održivi način iskorištavanja prirodnih ekosustava i pridonosi očuvanju tradicijskih krajobrazu, raznovrsnosti staništa i povećanju bioraznolikosti. Molimo, pogledati opis mjere u Akcijskom planu
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PRIRODNI EKOSUSTAVI I BIORAZNOLIKOST EB-02 str. 13	Komentar	Navodi se mjera: <i>"Uspostava sustava praćenja i ranog upozoravanja te monitoringa zaštićenih područja".</i> Nije jasno definirana uloga HOPS-a i HEP ODS-a kao provoditelja mjere prilagodbe prirodnih sustava i bioraznolikosti klimatskim promjenama pa ju je potrebno jasnije definirati.	Prihvaća se.
	Obrazloženje		Obavljene su dodatne konzultacije u HAOP-u i napravljeno je traženo pojašnjenje mjere
	Prijedlog izmjene		Naziv mjere je dodatno pojašnjen: Uspostava

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	teksta odjeljka ili pododjeljka:		sustava praćenja klimatskih čimbenika i ranog upozoravanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže RH te monitoringa zaštićenih prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta a definirani nositelji su ministarstvo nadležno za klimatske promjene u suradnji s DHMZ i ministarstvom nadležnim za prirodu.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PRIRODNI EKOSUSTAVI I BIORAZNOLIKOST str. 13	Komentar	Navodi se mjera: <i>“Jačanje prijenosa znanja o važnosti i uslugama ekosustava i biološke raznolikosti te njihovoj ugrozi zbog klimatskih promjena”.</i> Ako govorimo o prilagodbi klimatskim promjenama onda smo valjda već prethodno spoznali koje su moguće prijetnje, a sada su promjene već prisutne i trebamo im se prilagoditi. Ublažavanje i spječavanje klimatskih promjena je drugi problem od prilagodbe, a Republika Hrvatska je u smislu doprinosa uzroka (npr. emisija stakleničkih plinova...) zanemariv čimbenik na razini EU, a posebice globalnoj razini i treba se početi prikazivati kao žrtva (što i jest!) i tražiti pomoć od uzročnika klimatskih promjena (razvijenijih zemalja), a ne svojim poreznim obveznicima nametati dodatne obveze. Uzme li se u obzir 10 najvećih onečišćivača koji su u EU ispustili stakleničke plinove tada je na prvom mjestu termoelektrana na lignit u Belchatow u Poljskoj koja je 2015. Godine ispustila 34,9 milijuna tona CO₂, dok ukupna emisija stakleničkih plinova RH sa svim izvorima iznosi oko 23 milijuna tona – od toga na HEP-ova postrojenja otpada 2,9 do 3,3 milijuna tona (ovisno o godini, cijenama električne energije na burzi, meteorološkm prilikama). Sljedećih devet mjesta na ljestvici najvćih izvora stakleničkih plinova u EU u sektoru energetike je 10 termoelektrana na ugljen koje se nalaze u Njemačkoj. http://prtr.ec.europa.eu/#/pollutantreleases	Slazemo se da su ublažavanje (mitigacija) i sprječavanje klimatskih promjena jedno, a drugo su mjere prilagodbe (adaptacije) klimatskim promjenama.
	Obrazloženje		Ovdje izrađujemo i komentiramo dokument: Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			pogledom na 2070. godinu. Mjera: Jačanje prijenosa znanja o važnosti i uslugama ekosustava i biološke raznolikosti te njihovoj ugrozi zbog klimatskih promjena je prihvaćena kao mjera dobra i za ublažavanje i za prilagodbu.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: ENERGETIKA EO-1 str. 13	Komentar	Navodi se: <i>“Jačanje otpornosti proizvodnih postrojenja putem skladištenja električne energije”.</i> Iz Akcijskog plana je vidljivo da se misli da se navedeno skladištenje odnosi na “baterije”, no skladištenje energije osim baterijskih spremnika znači i akumulacije, reverzibilne hidroelektrane. Hrvatska bi trebala poticati i reverzibilne hidroelektrane jer ima idealne uvjete za razvoj ove vrste postrojenja • Kako se došlo do toga da HOPS i HEP-ODS budu nositelji mjere EO-1 • Mogu li operateri prijenosnog i distribucijskog sustava sukladno pravilima EU biti vlasnici takvih skladišnih kapaciteta kao što su baterije • Kao jedna od mjera se navodi studija razmatranja mogućnosti, a kasnije se već navodi to kao gotova stvar s vremenskim rokovima i procjenom troškova –postavlja se pitanje što, gdje, kada, kako.... Sveobuhvatna dubinska analiza stanja EES-a i projekcija potreba trebaju biti podlogom za Strategiju energetskog razvoja RH. Svakako je potrebno vidjeti s kojim analizama i podacima se već raspolaže... • Kako su procijenjeni troškovi i jesu li s obzirom na predviđene	Nacrt Akcijskog plana predviđa mjere i aktivnosti odabrane za provedbu u prvom petogodišnjem razdoblju, koje su ocijenjene ocjenom vrlo visoke važnosti. Metodologija predlaganja, ocjenjivanja, rangiranja mjera dana je u poglavlju 2 Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama. Hidroelektrane su prepoznate kao vrlo ranjive, te se mjerama E-03-03 i E03-04 predviđa detaljnija analiza ranjivosti postojećih hidroelektrana te definiranje prijedloga mjera za povećanje njihove otpornosti. Kao nositelj mjere EO-1 u Akcijskom planu navedena je HEP grupa i ostali relevantni energetski subjekti. U nacrtu Strategije kao ključni dionici navedeni su između ostalih i HOPS i HEP-ODS, ali ne kao nositelji mjere. Komentar može li HOPS i HEP-ODS biti vlasnik skladišnih kapaciteta – nije relevantan, jer to nije niti razmatrano u nacrtima predmetnih dokumenata. Izrađivač nacrta Strategije prilagodbe i Akcijskog plana dao je procjenu troškova za pojedine mjere, kao i moguće izvore financiranja, ali nije upoznat s internim planovima i procesima nabave energetskih

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		iznose i dinamiku te aktivnosti planirane kao stavke za nabavu u tom razdoblju?	subjekata u Republici Hrvatskoj.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: ENERGETIKA EO-2 str. 13	Komentar	Navodi se mjera: <i>“Jačanje kapaciteta i osiguravanje poticajnog zakonskog okvira u svrhu povećanja kapaciteta OIE i distribuiranih izvora.”</i> Čeka se Strategija energetskog razvoja RH. U svoje energetske i klimatske politike je primjerice Republika Slovenija integrirala razvoj hidroenergetike, a RH samo trpi posljedice i sama sebi otežava prilagodbu stvarnom stanju.	Navedena mjera dana je u kontekstu povećanja otpornosti sustava. Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske nije predmet ovog savjetovanja.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: ENERGETIKA EO-3 do EO-7 str. 14	Komentar	S obzirom da su mjere vrlo općenite, komentar su dani u dijelu Akcijskog plana.	Nisu zaprimljeni komentari u Akcijskom planu
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PROSTORNO PLANIRANJE I UPRAVLJANJE	Komentar	PUVP 2016.-2021. je u srpnju 2016. postao krovni dokument koji determinira mogućnosti razvoja gospodarskih aktivnosti u prostoru. Stječe se dojam kao da Hrvatska to nije u potpunosti osvijestila. I izmjene i dopune Zakona o vodama zahtijevaju uvažavanje mjera iz PUVP u poslovima prostornog uređenja.	Radi se o konstataciji bez konkretnog prijedloga za izmjenu. Navedeni dokument je u SPKP višestruko naglašen, kao i Hrvatske vode kao jedan od bitnih dionika. PUVP je jedan od više sektorskih dokumenata kojima se determiniraju mogućnosti

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

OBALNIM PODRUČJEM str. 15			prostornog razvoja u Republici Hrvatskoj. Ovaj i drugi slični sektorski dokumenti se koriste kao važne podloge u planiranju prostornog razvoja.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PROSTORNO PLANIRANJE I UPRAVLJANJE OBALNIM PODRUČJEM str. 16	Komentar	Navodi se mjera: <i>"Priprema programa i projekata sanacije."</i> To ide u prostorno planiranje i upravljanje priobalnim područjem ili je prikladnije uklopivo u neku drugu tematsku cjelinu kao npr. Upravljanje rizicima i sl..?	Ova se mjera odnosi na prioritetne lokacije, u pravilu unutar izgrađenih područja, sa evidentnim problemima zbog klimatskih utjecaja (npr. poplave zbog ekstremnih razina mora). Cilj mjere je na osnovu tipičnih zahvata i projekata sanacije razviti odgovarajuća prostorno planska rješenja koja će usmjeravati ili prethoditi primjerenim projektnim rješenjima.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UPRAVLJANJE RIZICIMA str. 16	Komentar	Navodi se mjera: <i>"Mapiranje izvora vode za ljudsku potrošnju izvan sustava javne vodoopskrbe".</i> Ovo je sastavni dio Zakona o vodama, ali se postavlja pitanje je li pri tom mapiranju u obzir uzimano postojeće stanje, imamo li već takve podatke ili ćemo ih tek mapirati?	U skladu sa orijentacijom umrežavanja i većine mjera sektora upravljanja rizicima, a na temelju ranjivosti predmetnog sektora, definiranom kroz pregled relevantne literature i rezultate radionica s ključnim dionicima, postojeći podatci se planiraju iskoristiti i nadograditi dodatno nužno potrebnima u svrhu procjene predmetnih rizika i upravljanja istima.
	Obrazloženje		U trenutno važećem Zakonu o vodama („Narodne novine“, br. 153/09), navedeno je u čl.36. da plan upravljanja vodnim područjima obuhvaća između ostalog i u točki 1.5. kartu mreže monitoringa i prikaz na karti rezultata obavljenih monitoringa

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			površinskih voda, uključivo i priobalnih voda, voda teritorijalnoga mora i podzemnih voda i zaštićenih područja u pogledu stanja tih voda. Predviđenom mjerom omogućilo bi se uključenje izvora voda koja nisu u sustavu javne vodoopskrbe poput privatnih bunara, kaptaža i lokalnih vodovoda, a imaju potencijal iskorištenja u slučaju rizika izazvanih klimatskim promjenama poput suša, poplava ili šumskih požara. Također, predloženom mjerom predviđeno je proširenje razina ovlasti ovlaštenih dionika u svrhu iskorištenja rezultata brojnih analiza za procjenu utjecaja na zdravlje ljudi i životinja ili na imovinu (poljoprivredne kulture) u slučaju iskorištenja izvora vode različitih razina sigurnosti (zdravstvene ispravnosti i sukladnosti). Ujedno proširenjem postojeće baze koje koordinira Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Hrv.vode alatima za procjenu rizika na temelju kombinacije različitih rezultata analiza doprinijelo bi se istovremeno i mjeri UR-02 i uspostavi zdravstvenih procjena rizika vezano za prisustvo različitih čimbenika u vodi za ljudsku potrošnju i u vodi za ostale namjene.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Predlaže se izmjena naziva mjere iz "Mapiranje izvora vode za ljudsku potrošnju izvan sustava javne vodoopskrbe" u "Mapiranje izvora vode za ljudsku potrošnju izvan sustava javne vodoopskrbe" kako bi se dodatno naglasile aktivnosti prioritarno vezane uz nedostatan izvor ili potpuno nemonitorirane izvori poput planinskih izvora, privatnih bunara i slično.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: NADSEKTORSKE	Komentar	Navodi se mjera: <i>"Razvoj pokazatelja učinaka provedbe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama na ranjive sektore i društvo.</i>	Kod mjera prilagodbe i općenito pokazatelja provedbe strategije prilagodbe nije jednostavno jednoznačno ukazati na vezu trošak – dobit (korist)

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

MJERE str. 17		Pod nositeljima uopće nije uključeno Ministarstvo financija pa se postavljaju sljedeća pitanja: • Mjere li se samo opći pokazatelji koji se dobrim dijelom svode na pitanja zaštite prirode • Ne bi li Ministarstvo financija trebalo također ocjenjivati cjelovite učinke – koliko je uloženo, a kolika je korist ostvarena temeljem tih ulaganja?	(trošak mjere je poznat, ali dobit je kompleksna). Dobit (korist) kod prilagodbe procjenjuje se posredno, npr. procjenom vrijednosti dobiti koje je ostvarena prosječnom potrošnjom broja turista koji posjećuju neku plažu koja je zaštićena od olujnih valova i ispiranja gradnjom plažnog nasipa. Svi prikazani pokazatelji uobičajeni su pokazatelji prilagodbe (vidi npr. dokument Repository of Adaptation Indicators (izdavač GIZ): http://www.adaptationcommunity.net/?wpfb_dl=221), a cilj im nije (samo) ukazati koliko je zaštićena priroda i okoliš već se korist prilagodbe posredno odnosi na cijelu društvenu zajednicu. Pokazatelji prilagodbe prije svega su usmjereni ka monitoringu i evaulaciji provedenih mjera i efektivnosti same strategije tako da donositeljima odluka mogu pokazati da su investicije u prilagodbu opravdane, učinkovite i održive. No, prihvaća se prijedlog da se ovoj mjeri kao jedan od suradnika doda i Ministarstvo financija.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Ministarstvo financija dodaje se u listu ključnih dionika ove mjere.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PROVEDBA STRATEGIJE PRILAGODBE str. 18, 1. odjeljak	Komentar	Navodi se: <i>“Ukupni iznos potrebnih ulaganja u provedbu Strategije prilagodbe u ovom trenutku može se procijeniti na oko 27,5 milijardi kuna, odnosno na nešto više od 3,5 milijarde eura. Najveći dio toga iznosa osigurati će se putem fondova EU, dok će sredstva državnog proračuna iznositi svega 0,05% ukupnog iznosa ulaganja i koristiti će se u svrhu provedbe regulativnih i administrativnih mjera (RE).”</i> Dakle, jedina sigurna sredstva su onih 0,05% ukupnog iznosa predviđenih ulaganja (namijenjena za provedbu regulatornih i administrativnih mjera	Komentar je primljen na znanje. Isto tako, dobro je poznato da Republika Hrvatska nije ni približno iskoristila sva financijska sredstva koja su joj pružena kroz europske fondove. Stoga treba iskoristiti priliku te usmjeriti financiranje mjera prilagodbe upravo kroz EU fondove i iskoristiti sva dostupna sredstva. Sredstva iz EU fondova su u okvirima danih Akcijskim planom ove Strategije itekako dostupna Republici Hrvatskoj, no naravno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		odnosno za funkcioniranje nadležnih tijela). Kao što je i navedeno, dijelovi teksta u Strategiji se ponavljaju pa se ponavljaju i komentari.	nužno je pripremiti projekte kojima će se omogućiti njihovo povlačenje.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: PROVEDBA STRATEGIJE PRILAGODBE str. 18, 4. odjeljak	Komentar	Navodi se: <i>“Osnovni princip za definiranje institucionalnog okvira za provedbu Strategije prilagodbe je da se ne predviđa osnivanje novih institucija i tijela te da će se maksimalno poštovati postojeće nadležnosti unutar vladinog ustrojstva. Naravno, to ne znači da se u budućnosti neće predložiti izmijenjeni institucionalni okvir budu li se promijenile okolnosti vezane uz klimatske promjene te odgovarajuću prilagodbu.”</i> Sam Nacrt Strategije i Akcijskog plana pobija ovdje iznesenu tezu jer je vidljivo da se već njima predviđa osnivanje novih institucija i tijela (nacionalnog centra za krizne situacije u energetsom sustavu, referentnog laboratorija za humani biomonitoring).	Ne prihvaća se U tekstu je naznačeno da se ne predviđa osnivanje novih vladinih institucija. Institucije koje se spominju u komentaru nisu dio vladinog ustrojstva.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: VAŽNOST PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA ZA REPUBLIKU HRVATSKU	Komentar	Navodi se: <i>“Republika Hrvatska je već duže vrijeme izložena negativnim učincima klimatskih promjena koje rezultiraju, među ostalim, i značajnim ekonomskim gubicima. Prema izvještaju Europske agencije za okoliš (EEA), Republika Hrvatska spada u skupinu od tri zemlje, zajedno s Republikom Češkom i Mađarskom, s najvećim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP).”</i> Nadamo se da ćemo znati iskoristiti ovu činjenicu i shvatiti da smo manje	Na ovaj komentar već je dan odgovor.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

str. 20, 1. odjeljak		uzročnici, a više trpitelji posljedica klimatskih promjena te da ćemo u skladu s time planirati i MJERE PRILAGODBE, a vezano uz MJERE SPRJEČAVANJA po principu ZAJEDNIČKE, ALI NE JEDNAKE ODGOVORNOSTI, iste moraju imati veću težinu u zemljama koje daju veći doprinos primjerice emisijama stakleničkih plinova.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: VAŽNOST PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA ZA REPUBLIKU HRVATSKU str. 20, zadnji odjeljak	Komentar	Navodi se: <i>“Za potrebe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (dalje u tekstu: Strategija prilagodbe), prilagodba klimatskim promjenama je Zakonom o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 130/11, 47/14 i 61/17) definirana kao proces koji "...podrazumijeva procjenu štetnih utjecaja klimatskih promjena i poduzimanje primjerenih mjera s ciljem sprječavanja ili smanjenja potencijalne štete koje one mogu uzrokovati.”</i> Bitno je spomenuti i to da su čitav <i>Zakon o zaštiti zraka</i> odnosno temeljem njega doneseni podzakonski akti usmjereni uglavnom na postavljanje ograničenja emisija onečišćujućih tvari u zrak (mitigation measures), a u manjem dijelu na mjere prilagodbe (adaptation measures), iako se i to spominje u Zakonu.	Ne prihvaća se Predmet Strategije nije komentar Zakona o zaštiti zraka. Članci 118. i 118a. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 130/11, 47/14 i 61/17) govore o prilagodbi klimatskim promjenama. Člankom 118. opisuje se prilagodba klimatskim promjenama, određuje se korištenje klimatskog modeliranja za određivanje utjecaja i ranjivosti, određeni su ranjivi sektori kojima će se baviti Strategija prilagodbe s akcijskim planom te je određen vremenski okvir buduće Strategije prilagodbe. Članak 118a. određuje ciljeve, prioritete i sadržaj Strategije prilagodbe klimatskim promjenama s akcijskim planom.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	Navodi se: <i>“...porast temperatura vode praćen smanjenjem prihvatne sposobnosti</i>	Daje se tumačenje.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

HIDROLOGIJA, VODNI I MORSKI RESURSI str. 34, 1. odjeljak		akvatičkih prijemnika ...”	
	Obrazloženje	Potrebno je pojasniti što se podrazumijeva pod prihvatnom sposobnosti. Ovdje se vjerojatno ne misli na volumen, već na onečišćujuće tvari jer je pri višoj temperaturi drugačija količina otopljenog kisika u vodi, pa to sve utječe na PBK ₅ i ostale parametre.	Pod prihvatnom sposobnosti podrazumijeva se upravo to što je u komentaru istaknuto. No, s obzirom na u stručnoj terminologiji uvriježeni pojam “prihvatna sposobnost akvatičkih prijemnika”, smatramo da nije potrebno pridodati „i onečišćujućih tvari“ jer iako je onečišćujuća tvar dominantna, vodotoci su ponegdje i prijemnici toplinskih opterećenja što nije onečišćujuća tvar.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: HIDROLOGIJA, VODNI I MORSKI RESURSI str. 34, 2. odjeljak	Komentar	Navodi se: <i>“Republika Hrvatska je relativno bogata vodom, ali ne i vodnim zalihama zbog svoje geološke građe s velikim udjelom površina s krškim strukturama i velike prostorno-vremenske heterogenosti otjecanja. Naime, krške sredine koje zauzimaju oko polovicu površine teritorija Republike Hrvatske općenito imaju malu mogućnost dugotrajnijeg akumuliranja rezervi voda u vrijeme kritičnih sušnih razdoblja. Stanje vodnih i morskih resursa na području Republike Hrvatske u velikoj mjeri ovisi i o prekograničnim utjecajima, kako zbog globalnog utjecaja klimatskih promjena na dinamiku promjena stanja razine oceana i mora, tako i zbog velikog udjela prekograničnih i međugraničnih vodotoka u odnosu na ukupne vodne resurse Hrvatske. Očekuje se da će se pogoršanjem hidroloških prilika uslijed djelovanja klimatskih promjena s jedne strane povećati učestalosti i duljina trajanja sušnih razdoblja, a s druge strane i učestalost i intenzitet poplavnih situacija.”</i> Postavlja se pitanje zašto se Republika Hrvatska boji skladištenja vode i za potrebe energetike, ako se tvrdi da vode ima i da će je biti, a problem je da	Komentar je generalne prirode i ne odnosi se samo na dani nacrt Strategije.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		ju se ne može zadržati?	
	Obrazloženje		Među mjerama prilagodbe predviđena je izgradnja akumulacija neovisno o njihovoj namjeni, tako da se pod time podrazumijeva i hidroenergetsko korištenje – naravno ne više kao jednonamjensko rješenje već kao višenamjenska rješenja koja se očekuju i kod drugih korisnika.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: HIDROLOGIJA, VODNI I MORSKI RESURSI str. 34, zadnji odjeljak	Komentar	Navodi se: <i>“Posebno negativne posljedice klimatskih promjena očekuju se kod vodotoka u priobalju zbog kumulativnog efekta koincidencija podizanja razine mora i pojava ekstremnih protoka. Uz smanjenje srednjih godišnjih, kao i minimalnih godišnjih protoka, te povećanje maksimalnih godišnjih protoka, očekuju se i vrlo naglašene promjene temperatura voda što će se negativno odraziti kako na akvatičke ekosustave, njihovu raznolikost i prijemni kapacitet, tako i na mogućnosti njihova korištenja za ostale namjene.”</i> Ukoliko je prepoznato da će dolaziti do smanjenja srednjih i minimalnih protoka postavlja se pitanje zašto je onda u dokumentu <i>“Pregled značajnih vodnogospodarskih pitanja”</i> koji je prethodio Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. navedeno da će se “biološki minimumi ili optimalni ekološki protoci” određivati na temelju prosječnog godišnjeg protoka. Druge zemlje ih određuju u odnosu na “male vode”.	Komentar je generalne prirode i ne odnosi se na dani nacrt Strategije već na dokumente <i>“Pregled značajnih vodnogospodarskih pitanja”</i> što nije predmet ovog savjetovanja.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Načela	Komentar	Navodi se: <i>“Komplementarnost prilagodbe i umanjenja učinaka klimatskih</i>	Ne prihvaća se Strategija daje naglasak na mjere prilagodbe u

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

za definiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama str. 46		promjena: <i>Prilagodba i ublažavanje učinaka klimatskih promjena su dva komplementarna pojma politike vezane uz klimatske promjene. Učinkovite i pravovremene mjere ublažavanja pozitivno utječu na prilagodbu, odnosno smanjuju društveno-ekonomski trošak prilagodbe. No, potrebno je jasno razdvojiti mjere prilagodbe od mjera ublažavanja, kako bi se smanjilo podvostručavanje napora."</i> I kvantitativni odnos tih mjera je bitan. Da RH svede emisije na 0 i u potpunosti "umrtvi" nacionalno gospodarstvo i dalje bi trpjeli posljedice klimatskih promjena jer smo mi gotovo na razini "statističke pogreške" pogotovo gledajući globalno. Dakle, veći naglasak treba biti na mjerama prilagodbe, a ne na mjerama ublažavanja što do sada nije bio slučaj. Navodi se: "Načelo održivosti: <i>Nijedna predložena mjera ne smije ugroziti interese budućih generacija, niti negativno utjecati na razvoj u drugim sektorima. Iz perspektive prirode i okoliša, mjere moraju imati pozitivan učinak na prirodu i okoliš, dok iz gospodarske perspektive mjere moraju biti podvrgnute analizi troškovne učinkovitosti i potom rangirane."</i> Za Republiku Hrvatsku je donošenje planskog dokumenta jednog resora, a da on istovremeno ne ugrožava ili ne utječe negativno na ostvarenje ciljeva drugog resora praktički nemoguć zahtjev (barem je tako pokazivala dosadašnja praksa).	onoliko mjeri koliko je procijenjeno da je to potrebno iz čega se može zaključiti da je taj naglasak primjeren i dovoljan. Cilj strategije prilagodbe nije da se mjere prilagodbe i ublažavanja uspoređuju.
	Obrazloženje		Ne prihvaća se Cilj Strategije prilagodbe je usklađeno djelovanje svih sektora.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Mjere za prilagodbu	Komentar	Navodi se: <i>"Vrlo je važno što prije krenuti s provedbom "ne-strukturnih" mjera kako bi se stvorila odgovarajuća društvena klima, prvenstveno kroz značajno podizanje</i>	Ne prihvaća se Cilj Strategije prilagodbe je stvaranje odgovarajućih preuvjeta za provedbu aktivnosti prilagodbe

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

klimatskim promjenama po sektorima str. 47, 3. odjeljak		<i>razine svijesti svih dionika o potrebi provedbe mjera prilagodbe klimatskim promjenama, dobro analizirala situacija u kojoj je potrebno poduzimati te mjere, procijenila učinkovitost troškova te se utvrdili svi potrebni preduvjeti (uključujući i potrebne znanstveno-podatkovne podloge) za učinkovitu primjenu mjera. Za ovo posljednje izuzetno je važno stvoriti institucionalne preduvjete na svim administrativnim razinama, prvenstveno kroz jačanje odgovarajućih stručnih kapaciteta. Konačno, provedba „ne-strukturnih“ mjera temeljni je preduvjet za provedbu „strukturnih“ mjera koje traže dobru utemeljenost u znanstvenim i mjerenim podacima, neusporedivo veća financijska sredstva i koje će se provoditi uglavnom kroz znatno duže razdoblje.“</i> Iz dosada navedenog dolazi se do zaključka - Kroz različite naknade skupljaju se sredstva temeljem kojih bi se trebali prikupljati podaci, no kada bi se na temelju prikupljenih podataka trebali napraviti konkretni strateški i planski čini se da podataka nema. Također, konstantno se grade i jačaju administrativni kapaciteti, ali nikako da ih se izgradi.	klimatskim promjenama. Ne-strukturne mjere preduvjet su kvalitetne prilagodbe klimatskim promjenama i samim strukturnim mjerama.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Energetika, Tablica 5-6 str. 53	Komentar	U više poglavlja Nacrta strategije se ponavljaju iste mjere pa sukladno tome vrijede i isti komentari.	Nejasan komentar.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguranje održivog regionalnog i	Komentar	Pod mjeroma “jačanje osviještenosti i senzibiliziranje javnosti i dosnositelja odluka na svim razinama” navodi se aktivnost: <i>“PP-04-03. Osvješčivanje društvene odgovornosti bankarskog sektora i sektora osiguranja u odnosu na klimatske promjene”</i> Što se pod ovime misli - oni već nude proizvode tog tipa (osiguranje požar,	Radi se o prepoznavanju klimatskih utjecaja kao faktora u upravljanju rizicima odnosno povezivanju uvjeta kreditiranja i osiguranja sa klimatskim rizicima kojima su kreditirani projekti ili osigurana dobra izloženi. Npr. na lokacijama visokog rizika uvjeti

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

urbanog razvoja str. 59, Tablica 6-1		potres, poplava...), ali građani nemaju novaca da ih kupe? Nije državna prilagodba reći građanima da si sami pomognu već da se novac prikupljen od različitih naknada namjenski troši i da osim kriterija zaštite prirode postoji i kriterij zaštite stanovništva.	kreditiranja su stroži ili je premija osiguranja viša. Cilj je destimirati građenje na lokacijama izloženijim rizicima klimatskih utjecaja. Ova mjera svakako može djelovati u sinergiji sa drugim mjerama, npr. prostorno planskim ograničenjima a ovisna je i o raspoloživosti karata rizika. U svakom slučaju se radi o instrumentima koji su mnogo zahtjevniji za primjenu od npr. osiguranja usjeva u poljoprivredi.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja str. 63, Tablica 6-2	Komentar	Pod mjeroma "jačanje otpornosti urbanih područja na antropogene pritiske uvjetovane klimatskim promjenama" navodi se aktivnost: "izgradnja uređaja za desalinizaciju zaslanjenih voda (bočate vode, a izuzetno i more" Na što se ovdje misli? Na desalinizaciju da bi ih se privelo funkciji vodoopskrbe ili na borbu protiv zaslanjivanja koje je prisutno primjerice u dolini Neretve? S obzirom da se naglašava da se radi o urbanim područjima stječe se dojam kao da se radi o privođenju bočate ili slane vode vodoopskrbi.	Misli se i na tu opciju desalinizacije bočate vode koja je istina iznimna i podrazumijeva se uglavnom za lokacije udaljenih otoka s vlastitim izvorima (zaliham) vode. Ukoliko takva izvorišta vode kod nekih lokaliteta budu učestalije i dugotrajnije zaslanjivana, a u okviru Mjera prilagodbe nužno je razmišljati i o takvim tehnološkim rješenjima. Mjere zaštite od zaslanjivanja priobalnih vodonosnika i vodotoka specificirane su kao posebna mjera.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguranje održivog	Komentar	Navode se mjere: "HM-07-01. Revizija postojećeg monitoringa podzemnih voda na Crnomorskom dijelu sliva Hrvatske HM-07-02. Uspostavu monitoringa podzemnih voda na jadranskom dijelu	Daje se tumačenje: Pojedine od navedenih mjera sadržane su u više različitih planova i dokumenata, pa tako i spomenutom Planu upravljanja vodnim područjima,

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

regionalnog i urbanog razvoja str. 65, Tablica 6-3	<i>Hrvatske i području visokog krša</i> <i>HM-07-03. Modeliranje međuovisnosti klimatoloških prilika i hidroloških prilika na površinskim vodama i stanja podzemnih voda</i> <i>HM-07-04. Modeliranje međuovisnosti stanja podzemnih voda i podizanja razine mora</i> <i>HM-07-05. Izradu karata ranjivosti podzemnih voda u situacijama smanjivanja prirodnih dotoka uslijed djelovanja klimatskih promjena</i> <i>HM-07-06. Izradu prijedloga načina zaštite i eksploatacije podzemnih voda u klimatski izmijenjenim uvjetima</i> <i>HM-08-01. Rekonstrukcija i sanacija vodno-komunalne infrastrukture i zahvata vodnih resursa</i> <i>HM-08-02. Dislociranje vodozahvata izvan utjecaja djelovanja mora</i> <i>HM-08-04. Izgradnja upravljivih mobilnih pregrada na ušćima vodotoka i sl.</i> <i>HM-09-01. Ocjena postojećih antropogenih pritisaka na količinsko stanje i kakvoću voda akvatički vodnih sustava zaštićenih područja i rizika povećanja negativnih utjecaja u promijenjenim klimatskim prilikama, te izrada rješenja smanjenja pritisaka (npr. prelociranje zahvata vode iz zaštićenih područja, rješenje oborinske odvodnje,</i> <i>HM-09-02. Provedba analize utjecaja klimatskih promjena na promjene abiotičkih i biotičkih značajki akvatičkih ekosustava zaštićenih područja (npr. promjenu količina i temperatura voda i s njome vezanih biogenih promjena, promjenu volumena vode u površinskim i podzemnim vodama, promjenu brzina voda i slično),</i> <i>HM-09-03. Planiranje strukturalnih i nestrukturalnih rješenja za umanjene utjecaja klimatskih promjena na akvatičke vodne sustave, te njihova provedba i/ili izgradnja”</i> Sve ovdje navedene mjere su sastavni dio <i>Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021.</i> koji je napravljen na temelju nedostatnih podataka o stanju voda. Na Nacrt toga Plana je HEP svojedobno dao opsežne primjedbe koje nažalost nisu uvažene. Nejasno je zašto nema podataka i zašto nije proveden potpuni monitoring od strane Hrvatskih voda kako je to propisano člankom 44. <i>Zakona o vodama</i> i zašto nisu korišteni podaci koji su trebali biti prikupljeni temeljem primjerice, <i>Uredbe o klasifikaciji voda</i> iz 2008., <i>Uredbe o opasnim tvarima u vodama</i> iz 2008. godine, <i>Uredbe o</i>	no izrađivači predmetnog prijedloga strategije nisu upoznati s prethodnim primjedbama HEP-a, te ih se ne može komentirati u smislu davanja odgovora na njih u kontekstu predmetnog Prijedloga strategije. Što se pak tiče upita vezanih uz podaktivnost “HM-09-01. Ocjena postojećih antropogenih pritisaka na količinsko stanje i kakvoću voda akvatički vodnih sustava zaštićenih područja i rizika povećanja negativnih utjecaja u promijenjenim klimatskim prilikama, te izrada rješenja smanjenja pritisaka (npr. prelociranje zahvata vode iz zaštićenih područja, rješenje oborinske odvodnje, itd.)”, odgovori su slijedeći: ad a) na koji tip zahvaćanja vode se misli? Misli se na bilo koji tip zahvaćanja vode koji u novim, klimatskim prilikama izmijenjenim okolnostima nosi povećani pritisak u odnosu na dopustive po taj vodni sustav (npr. povećanjem temperature vode smanjuje se mogućnost korištenja voda za prijeme toplinskog opterećenja, ili pak postojeće zahvaćanje voda za vodoopskrbu ili u energetske potrebe u nekim novim klimatskim okolnostima moglo bi nositi i neka ograničenja tijekom ekstremnih hidroloških stanja. ad b) na koju kategoriju zaštićenih područja se misli? Pod posebno vrijednim akvatičkim sustavima podrazumijevaju se vodne pojave koje zbog svojih značajki imaju određeni vid zaštite (Nacionalni park, park prirode, regionalni park, spomenik prirode

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		<i>klasifikaciji voda iz 1998. godine, Uredbe o klasifikaciji voda iz 1981. godine i Uredba o maksimalno dozvoljenim koncentracijama opasnih tvari u vodama i obalnom moru iz 1984. godine.</i> Navodi: <i>“HM-09-01. Ocjena postojećih antropogenih pritisaka na količinsko stanje i kakvoću voda akvatički vodnih sustava zaštićenih područja i rizika povećanja negativnih utjecaja u promijenjenim klimatskim prilikama, te izrada rješenja smanjenja pritisaka (npr. prelociranje zahvata vode iz zaštićenih područja, rješenje oborinske odvodnje, itd.),”</i> Postavlja se pitanje: a) na koji tip zahvaćanja vode se misli? b) na koju kategoriju zaštićenih područja se misli? c) na što se misli pod prelociranjem? Kako je u Republici Hrvatskoj dobar dio vodotoka u područjima primjerice ekološke mreže, nadamo se da se ova mjera “prelociranja” ne odnosi na ta područja jer bi to bilo u suprotnosti s pravnom srečevinom EU u smislu članak 4.(3) Okvirne direktive o vodama i WFD CIS Guidance Document No4. Navodi se: <i>“HM-09-03. Planiranje strukturalnih i nestrukturalnih rješenja za umanjenje utjecaja klimatskih promjena na akvatičke vodne sustave, te njihova provedba i/ili izgradnja.”</i> Nije jasno na što se tu točno misli.	(hidrološki)... ad c) na što se misli pod „prelociranjem“? Misli se na mogućnost da se zahvati koji mogu predstavljati trajni rizik izmjeste izvan zone pojačanog negativnog utjecaja npr. da se zahvati vode za vodoopskrbu prelociraju iz posebno vrijednih zaštićenih područja kao npr. prelociranje zahvata vode za vodoopskrbu NP Plitvička jezera s jezera Kozjak izvan zone štetnog utjecaja po jezerski sustav, da se ispusti otpadnih voda prelociraju izvan utjecaja na neke vrijedne i zaštićene vodne sustave i slično.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguravanje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka str. 69, Tablica 6-4	Komentar	Navodi se: <i>“HM-02-01. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju novih i dogradnju postojećih sustava akumulacija i retencija u sklopu hidrotehničkih objekata s višenamjenskim korištenjem</i> <i>HM-02-02. Izgradnja novih i dogradnja postojećih sustava akumulacija i retencija u sklopu hidrotehničkih objekata s višenamjenskim korištenjem”</i> Postavlja se pitanje ima li konkretnih projekata, obuhvaćaju li oni i hidroenergetiku i kada se misle provesti. Sve akumulacije koje bi izazvale pojavu <i>znatno promijenjenih vodnih tijela</i> (bez obzira na namjenu) potrebno je obrazložiti u <i>Planu upravljanja vodnim područjima</i> sukladno članku 4. (7) <i>Okvirne directive o vodama</i>.	Podaktivnost <i>“HM-02-01 podrazumijeva studijske analize i/ili razradu na nekoj razini već prostudiranih rješenja.</i> Među najznačajnijim aktualnim rješenjima (još u izradi) je i višenamjenski Program uređenja, zaštite i korištenja rijeke Save na dionici od granice s Republikom Slovenijom do Siska, koji obuhvaća i hidroenergetsko korištenje voda, a čija realizacija ovisi o njegovom završetku i stavu uključenih dionika.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguravanje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka str. 71, Tablica 6-4	Komentar	Navodi se: <i>“EB-03-05. Definiranje nultog stanja svih zaštićenih područja”</i> Postavlja se pitanje kako se uopće provodi PUO i OPEM ukoliko nije definirano nulto stanje zaštićenih područja? Sva istraživanja provode se u sklopu postupaka PUO i OPEM na teret investitora.	U dogovoru s HAOP-om aktivnost je izbrisana jer se preklapa s mjerom EB-02-02.. Uspostaviti stručni monitoring prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta za praćenje utjecaja i posljedica klimatskih promjena, sukladno propisu kojim se uređuje zaštita prirode.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili	Komentar	Pod mjerom “Integralno upravljanje slatkovodnim ekosustavima” navodi se:	Prilagodba i znači naći mjeru u očuvanju

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

pododjeljka: Osiguravanje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka str. 71, Tablica 6-4		<i>“EB-04-03. Sprječiti salinizaciju priobalnih izvora i močvarnih staništa kroz uspostave brana, nasipa i druge mjere”</i> Stječe se dojam da se umjesto prilagodbe stalno pokušava konzervirati postojeće ili dapače vratiti neko prethodno stanje? Biti će zanimljivo pratiti hoće li se i kod ovih brana inzistirati na "ribljim stazama" odnosno prolazima za akvatičke organizme i svim ostalim mjerama kako je to definirano kroz mjere iz PUV 2016.-2021. U poglavlju “5.3.6. Područja namijenjena zaštiti staništa ili vrsta gdje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite”. Tko je “korisnik” – javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima, Hrvatske vode...? Da su pravila igre definirana kako treba onda bi se ukoliko neki “korisnik” ulazi u zaštićeno područje mogao unaprijed znati što ga čeka i odlučiti hoće li pod tim uvjetima postati “korisnik” ili neće. Kod nas je slučaj da su područja ekološke mreže široko proglašena te se sada “korisnicima” reduciraju aktivnosti zbog kojih oni postoje i pri tome se sav trošak (bilo provedbe nekih od mjera bilo trošak nastao uslijе ograničenja opsega poslovanja) prebacuje na korisnika što u drugim zemljama nije slučaj. Administracija financirana iz proračuna (iz onih 0,05 % procijenjenih sredstava za provedbu ove strategije) će i dalje nedovoljno promišljeno propisivati mjere, a iste će se provoditi na teret “korisnika” koji već plaća razne naknade koje bi se trebale namjenski krositi ne za “jačanje administrativnih kapaciteta” već za konkretno djelovanje.	postojećeg, optimalnom evoluiranju i modeliranju novog, a konzervacijske mjere su legalne mjere za očuvanje prirodnih ekosustava i bioraznolikosti. IUCN, Međunarodna udruga za očuvanje prirode, čija je RH članica, punim imenom zove se: <i>International Union for Conservation of Nature.</i> Ostalo se dijelom slažemo, a dijelom primljeno na znanje.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	Pod mjerom “Jačanje osviještenosti i senzibiliziranje privatnih šumoposjednika za održivo gospodarenje šumama kao preduvjet provedbe	Vezano za dokazivanje održivoga gospodarenja šumama, provedba održivoga gospodarenje

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Osiguravanje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka str. 76, Tablica 6-6	prilagodbe klimatskim promjenama” navodi se: <i>“ŠU-09-01. Izraditi programe edukacije i osvješćivanja privatnih šumoposjednika o klimatskim promjenama i prilagodbi klimatskim promjenama”</i> S obzirom da je Republika Hrvatska tzv. statističkom konsolidacijom na temelju loženja drva u pojedinačnim ložištima (pećima na drva u kućama bez fasade) došla na 28 % udjela energije iz OI u konačnoj bruto potrošnji zemlje potrebno je voditi računa o niže navedenom. U kontekstu važeće RED (Direktiva o obnovljivim izvorima...) kao i prijedloga RED II „konačna bruto potrošnja energije“ znači energetske proizvode isporučene za energetske potrebe industriji, prometu, kućanstvima, sektoru usluga uključujući i javne usluge, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uključujući potrošnju električne energije i toplinu koju upotrebljava energetske sektor za proizvodnju električne energije i topline te uključujući gubitke električne energije i topline u distribuciji i prijenosu. Republika Hrvatska je zbog promjene metodologije izračuna udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji doživjela skok od gotovo 10 %-tnih poena u odnosu na dosadašnju metodologiju primjenjivanu u razdoblju 2005.-2014. godine na račun loženja drveta u domaćinstvima. Time ne samo da je ispunila nacionalni cilj za 2020. godinu na koji se obvezala u postupku pristupanja Europskoj uniji, već je praktički kao zemlja članica na nacionalnom nivou dosegla brojku koja je zajednički cilj Unije za 2030. godinu koji prema prijedlogu RED II iznosi 27 % udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji Unije. S jedne strane izražavajući zadovoljstvo što je Republika Hrvatska ispunila zadane ciljeve, a s druge strane ujedno uzimajući u obzir metodologiju temeljem koje je došlo do navedene statističke konsolidacije (primjena metode anketnog upitnika o korištenju ogrjevnog drveta u domaćinstvima i ekstrapolacija rezultata na promatrano razdoblje sukladno vremenskim prilikama tijekom tog razdoblja) ove rezultate se može razmatrati i na u nastavku navedeni način. Republika Hrvatska postigla je značajan skok u	šumama prati se kriterijima i indikatorima koji su usuglašeni na paneuropskoj razini (http://foresteurope.org/themes/?sfm=sfm-criteria-indicators2/). Slažemo se da postoje brojni problemi u privatnom šumarstvu, poput malih i rascjepkanih posjeda, neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, iz čega djelomično, ali ne i isključivo, proizlazi neaktivnost velikog broja (malih) šumoposjednika u smislu održivoga gospodarenja šumama. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i okupljanje posjeda bi svakako trebali biti imperativ. Što se tiče Strategije i Akcijskog plana nismo bili u mogućnosti uvrstiti ove mjere jer se ne radi direktno o mjerama prilagodbe, već o institucionalnim problemima koji nisu direktno vezani za klimatske promjene i prilagodbu. Što se tiče certifikacije privatnih šuma, trenutačno se radi na pripremama za uvođenje PEFC certifikacije u privatne šume u sklopu dvogodišnjeg projekta “Podrška dionicima u razvoju PEFC certifikacijskih standarda u Hrvatskoj” koji sufinancira PEFC. RED-om se potiče mobilizacija drvne mase, uključujući i onu iz privatnih šuma. Pitanje je koliko su privatni šumoposjednici spremni proizvoditi drvo za bioenergiju te kolika je isplativost mobilizacije procijenjene dostupne drvne mase. U tom smislu sigurno je samo jedan dio procijenjene dostupne drvne mase za bioenergiju moguće iskoristiti, a da bude isplativo (krajnji korisnik je spreman platiti onoliko koliko stvarno košta, a ne da je privatni šumoposjednik na šteti jer ne može postići pravu cijenu koštanja proizvoda). Do sad se u sklopu dva istraživanja (projekta) pokušalo saznati postoji li

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	energetskoj statistici na račun loženje drva u pojedinačnim ložištima (zastarjelim pećima na drva), u kućama (bez adekvatne toplinske izolacije) u ruralnim područjima što više svjedoči o energetskom siromaštvu, a manje o uspjehu na području grijanja/hlađenja ili energetske učinkovitosti. Tako veliki skok na račun loženja drva u domaćinstvima, kroz nazivnik izračuna za udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji zemlje zapravo svjedoči i o relativno skromnoj potrošnji energije od strane aktivnih gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj. Prijedlogom RED II dio od ovih 10 % mogao bi biti doveden u pitanje s obzirom da će se zahtijevati dokazivanje energetske učinkovitosti, dokazivanje podrijetla drvene biomase i dokazivanje održivosti gospodarenja šumama. S obzirom što je u Republici Hrvatskoj 78,4 % šuma u državnom vlasništvu (uglavnom gospodare Hrvatske šume koje imaju FSC certifikat), a oko 21,6 % šuma u vlasništvu privatnih šumoposjednika gore navedenih 10 % zavređuje detaljniju analizu. Slijedom svega navedenog postavlja se pitanje da li više od 1/3 (oko 10 % od ukupnih oko 27 %) doprinosa postizanju nacionalnih ciljeva za udio obnovljivih izvora energije u konačnoj bruto potrošnji doprinosi ruralno stanovništvo slabijeg imovinskog statusa i da li je to tehnološki i civilizacijski doseg 21. stoljeća kojim se Republika Hrvatska zadovoljava? Pokrivenost privatnih šuma FSC certifikacijom Od ukupno 21 % privatnih šuma (581.770 ha) u RH svega dva veća šumoposjednika, koja gospodare sa ukupno 20.253,69 ha (što je sve oko 3,48 % privatnih šuma) imaju FSC certifikat. S obzirom da je prethodno pojašnjena <i>statistička konsolidacija</i> postavlja se pitanje kako dokazivati održivost gospodarenja u ostatku privatnih šuma raspoređenih na oko 600.000 vlasnika, a temeljem kojih, kako bi se moglo zaključiti je Republika Hrvatska postigla navedeni skok od 10 % udjela energije iz OI u konačnoj nacionalnoj bruto potrošnji energije. Dakle, osim pitanja energetske učinkovitosti vezano uz loženje drva u pećima domaćinstava postavlja se pitanje i dokazivanja održivosti gospodarenja privatnim šumama. Malim privatnim šumoposjednicima je dobivanje FSC certifikata prekomplikirano,	spremnost privatnih šumoposjednika da sudjeluju u pojačanoj mobilizaciji drvene mase za bioenergiju. Rezultati pokazuju da je dio privatnih šumoposjednika izrazio spremnost da sudjeluje u tome te bi sljedeći korak bio pronaći prave mjere šumarske politike kojima bi ih se potaklo da to i ostvare. S druge strane, ova direktiva bi mogla biti u konfliktu s novom uredbom (nasljednicom uredbe 525/2013) koja je u pripremi, a kojom bi se Republici Hrvatskoj mogla ograničiti mogućnost povećanja mobilizacije drva. U kom smjeru će ići pregovori, te gdje će sve skupa završiti, teško možemo predvidjeti.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		preskupo i nepotrebno.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguravanje održivog energetskog razvitka str. 77 i 78, Tablica 6-7	Komentar	Cjelovita analiza stanja EES i analiza budućih potreba se nigdje ne spominje. To treba biti podloga za izradu nove Strategije energetskog razvitka Republike Hrvatske što se također ne spominje. Navodi se: <i>“E-02-01. Izrada kartografskog prikaza klimatskog potencijala (pozitivnog i negativnog) hrvatskih regija za proizvodnju energije iz alternativnih izvora u različitim klimatskim scenarijima”</i> Inventarizacija nacionalnih potencijala za proizvodnju svih oblika energije, uključujući električne energije iz obnovljivih izvora Bez obzira traži li se to kroz prijedlog RED II ili bilo koju drugu direktivu, inventarizacija „dostupnih“ potencijala je nužnost samo po sebi i trebala bi biti podlogom za <i>Strategiju niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske, Strategiju energetskog razvitka Republike Hrvatske, Strategiju prostornog uređenja Republike Hrvatske, Strategiju i akcijski plan zaštite prirode, Plan upravljanja vodnim područjima</i>, ovu Strategiju i brojne druge strateške/planske/programske dokumente vezane za upravljanje prostorom i prirodnim dobrima kako bi se izbjegla dosadašnja praksa koja je nažalost pokazala da često ciljevi jednog resora onemogućuju postizanje ciljeva drugog resora. Primjera radi, u <i>Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021.</i> nije spomenut niti obrazložen niti jedan hidroenergetski zahvat koji bi zahtijevao aktivaciju članka 4.(7) ODV-a, dok je istovremeno <i>Nacionalnim</i>	U nadležnosti izrađivača nacrtu Strategije prilagodbe i Akcijskog plana nije izrada podloga za izradu Strategije energetskog razvitka Republike Hrvatske. Međutim, u nacrtima dokumenata dane su mjere koje imaju za cilj jačanje otpornosti EES (mjera E-05) i Razvoj kapaciteta za praćenje i brzo otklanjanje negativnih posljedica klimatskih utjecaja na EES (mjera E-04). Nacrt Strategije prilagode i Akcijskog plana predlaže mjeru E-01-01 stoga što ona daje izravan doprinos svim budućim aktivnostima u energetskom sektoru vezano za jačanje otpornosti proizvodnih postrojenja na očekivane klimatske promjene. Općenito je predviđeno da ova Strategija bude jedna od podloga za izradu nove Strategije energetskog razvitka Republike Hrvatske. Isto vrijedi i za ostale spomenute dokumente, planove i programe koji bi u svojim slijedećim revizijama trebali uzeti u obzir sve relevantne zaključke i rezultate ove Strategije.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		<i>akcijskim planom za obnovljive izvore energije do 2020. godine</i> predviđena izgradnja novih ili porast snage u postojećim hidroelektranama u iznosu od 300 MW do 2020. godine te izgradnja barem 100 MW malih hidroelektrana do 2020. godine. Republika Hrvatska još nije provela do kraja postupak vezan za postojeća znatno promijenjena i/ili umjetna vodna tijela, odnosno još nije definiran ekološki potencijal tih vodnih tijela, te sukladno tome nisu poznate mjere koje će na istima biti potrebno provesti. Sve navodi na zaključak da je u takvom ozračju vrlo teško planirati nove zahvate koji bi zahtijevali aktivaciju članka 4.(7) ODV-a . S obzirom na polazišta postavljena kroz primjerice <i>Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021.</i> i važeći <i>Nacionalni akcijski plan za obnovljive izvore energije do 2020. godine</i> (Republika Hrvatska se nije svrstala u zemlje koje su prepoznale potencijal hidroenergije kao nečega što može biti u sinergiji s infrastrukturnim projektima vezanim za obranu od poplava i prilagodbu klimatskim promjenama te posljedično tome nije odškrinula vrata za pristup tim financijskim instrumentima.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguravanje održivog energetskog razvitka str. 78, Tablica 6-7	Komentar	Navodi se: <i>“E-03-01. Izrada Analize ranjivosti postojećih termoelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, te na smanjenje količina oborina radi definiranja najugroženijih termoelektrana, te izrada liste prioriteta”</i> <i>“E-03-02. Izraditi detaljne analize ranjivosti za najugroženije termoelektrane s prijedlozima mjera koje će uključivati i tehno-ekonomsku analizu”</i> Mjere nisu relevantne jer će dio postojećih termoelektrana i termoelektrana toplana zbog uvjeta u okolišnim dozvolama prestati s radom nakon 1.1.2018., a do 2040. niti jedna postojeća TE I TE-TO neće biti u pogonu, a kamoli do 2070. Iz tog razloga i treba sačekati Strategiju energetskog ravoja	Mjera je relevantna jer predviđa izradu analize ranjivosti postojećih termoelektrana, te određivanje prioriteta postrojenja na osnovu provedene analize (mjera E-03-01). Nadalje, mjera E-03-02 predviđa izradu detaljne analize za najugroženije elektrane prema izrađenoj listi prioriteta. Vjerujemo da se neće raditi analiza ranjivosti elektrane za koje je u relativno kratkom roku predviđen prestanak rada, a detaljna studija i tehno-ekonomska analiza dati će odgovore o isplativosti ulaganja u svaku pojedinu termoelektanu.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		da se vidi u kojem smjeru će se razvijati hrvatski EES.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguravanje održivog energetskog razvitka str. 78, Tablica 6-7	Komentar	Navodi se: <i>„E-03-03. Izraditi preliminarnu analizu ranjivosti svih postojećih hidroelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, posebno na utjecaj smanjenja količina oborina radi definiranja najugroženijih hidroelektrana, te napraviti listu prioriteta.“</i> <i>E-03-04. Izraditi detaljne analize ranjivosti za najugroženije hidroelektrane s prijedlozima mjera koje će uključivati i tehno-ekonomsku analizu.”</i> Jednostavnije rečeno potrebno je do kraja provesti postupak vezano uz <i>znatno promijenjena i/ili umjetna vodna tijela</i> sukladno <i>Okvornoj direktivi o vodama</i> i <i>WFD CIS Guidance Document No4</i>. Naime, neke ugroze radu hidroelektrana prijete i zbog nekroštenja mogućnosti <i>Okvirne direktive o vodama</i> u punom opsegu.	Hidroelektrane su prepoznate kao vrlo ranjive na očekivane klimatske promjene, te se mjerama E-03-03 i E03-04 predviđa detaljnija analiza ranjivosti postojećih hidroelektrana te definiranje prijedloga mjera za povećanje njihove otpornosti na očekivane negativne utjecaje klimatskih promjena. Ova mjera, kao niti sam Nacrt Strategije i Akcijskog plana ne predviđaju analizu niti mjere za sprječavanje „ugroze rada hidroelektrana radi ostalih mogućih uzroka.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguravanje održivog energetskog razvitka str. 78, Tablica 6-7	Komentar	Navodi se: <i>„E-03-05. Izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režima u vrelovodima čime se povećava rentabilnost CTS-a“</i> <i>E-03-06. Revitalizacija dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režima u vrelovodima čime se povećava rentabilnost CTS-a“</i>	Mišljenja smo da je Nazivom mjere/aktivnosti, Opisom aktivnosti i načinom provedbe, te Nositeljima aktivnosti, nedvojbeno i jasno navedeno da se mjere odnose na cjelokupni sustav; na zgrade i tehničke sustave u zgradi, te na cjelokupni CTS. U nacrtu Akcijskog plana dana je okvirna procjena troška upravo zato što konkretna naselja ili dijelovi naselja prikladni za revitalizaciju u ovome trenutku nisu definirani, nego je to cilj predložene mjere, a

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Pregledom mjera navedenih u Strategiji i Akcijskom plan za razdoblje od 2020-2023 mišljenja smo da mjere E-03-05 i E-03-06 pripreme dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav za uvođenje niskotemperaturnog režima rada u vrelovodima čime se povećava rentabilnost CTS trebaju jasnije definirati da se mjere odnose na cjelokupni sustav koji se sastoji od pripreme zgrada tj energetske obnove zgrada, pripreme toplinskih stanica i šahtova na uvođenje niskotemperaturnog režima rada u vrelovodima te revitalizacije distributivne mreže s čime se na kraju povećava efikasnost CTS-a. Stoga smo mišljenja da bi mjere trebalo podijeliti u dvije mjere, za koje dajemo obrazloženje procjene troškova i rokove za provedbu. Mjera E-03-05 E-03-05- 1 Izrada projektne dokumentacije za pripremu dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav za uvođenje niskotemperaturnog režima u vrelovodima čime se povećava efikasnost CTS-a e njihova realizacija. - Za navedenu mjeru kao podloga korištena je procjena troška za potrebe aktivnosti za Smart Cities 2020 godine gdje je za ugradnju senzorike u 14 toplinskih stanica i jedan šaht u naselju Središće bilo predviđeno cca. 2.300.000 kn što je cca. 160.000 kn/TPS. Drugim riječima, baza za izračun je toplinska podstanica, a ne kako je akcijskom planu navedeno naselje iz jednostavnog razloga što jedno naselje može imati 20-ak toplinskih podstanica a neka veća broje i do 150 toplinskih podstanica. Procjena ukupnog troška navedene mjere je 160.000 kn po toplinskoj podstanici. - Rok za projektiranje dokumentacije i izvođenje: do 2025. E-03-05- 2 Izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju distributivne mreže u svrhu povećanja efikasnosti CTS-a - Za navedenu mjeru baza za izračun cijene projektiranja treba biti po km' CTS-a. HEP-Toplinarstvo procjenjuje da će izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju CTS-a grada Zagreba za 60 km'	rezultat će biti izrađena projektna dokumentacija za odabrane dijelove naselja. Ne smatramo da je nužno mjeru E-03-05 podijeliti u dvije mjere. Mjerom nije predviđena izrada jednog projekta, već projektne dokumentacije. Isto vrijedi i za mjeru E-03-06.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		trase biti ukupno 15 mil. Kn. Procjena ukupnog troška navedene mjere je 250.000 kn/km' CTS-a. - Rok za projektiranje dokumentacije: do 2025. Mjera E-03-06 E-03-06-1 Revitalizacija dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav (CTS)uvođenjem niskotemperaturnog režima u vrelodovima čime se povećava efikasnost CTS-a, Nositelji: između u ostalih i Operateri CTS, Procjena troška: 1.500 milijuna kn (projektna dokumentacija za 100 naselja priključenih na CTS prosječne površine 15.000m2- 1.000,00kn/m2) - Mjera ostaje isto formulirana ali uz napomenu da se odnosi na revitalizaciju tj. energetske obnovu zgrada (obnova instalacija, balansiranje sustava grijanja i PTV i sl.) - Zaključak : Navedenu mjeru provode krajnji kupci s upraviteljima stambene zgrade iz razloga što operatori CTS-a nisu vlasnici toplinskih podstanica već obavljaju u ime krajnjih kupaca stručno održavanje. Priprema toplinskih podstanica za niskotemperaturni režim su obuhvaćene u mjeri E-03-05- 1. - Realan rok: do 2030. godine. E-03-06-2 Revitalizacija distributivne mreže u svrhu povećanja efikasnosti CTS-a - Za navedenu mjeru baza za izračun cijene izvođenja treba biti po km' CTS-a. Naime HEP-Toplinarstvo procijenilo je trošak revitalizacije CTS-a grada Zagreba za 60 km' (oprema i radovi) za ukupno cca. 95 mil EUR . Procjena ukupnog troška navedene mjere je 1.583 mil EUR /km'. - Rok za izvođenje: do 2030.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguravanje održivog energetskog razvitka str. 79, Tablica 6-8	Komentar	Pod mjerom “<i>Razvoj kapaciteta za praćenje i brzo otklanjanje negativnih posljedica klimatskih utjecaja na elektroenergetski sustav (EES)</i>” se navodi: “E-04-01. Uspostaviti radnu skupinu za krizne situacije u energetskom sustavu u čijem će sastavu biti dionici iz sektora energetike (institucionalni predstavnici i predstavnici većih elektroenergetskih subjekata) i ostalih relevantnih sektora (klimatologija, zaštita i spašavanje, unutarnji poslovi i sl.), te neovisni stručnjaci po potrebi.” Nedostaje dubinska analiza EES-a, budućih potreba i mogućnosti što treba biti podlogom za Strategiju energetskog razvitka RH. Neke mogućnosti su već unaprijed ograničene zbog mjera iz PUVP 2016.-2021. ili primjerice mjera predloženih Strategijom niskougljičnog razvoja RH.... Navodi se: “E-04-02. Izraditi detaljnu analizu obzirom na uočene ranjivosti postojećeg elektroenergetskog sustava (energetska postrojenja i infrastruktura). Detaljna analiza treba ciljano obuhvatiti najranjivije dijelove EES za koje se očekuje nepovoljni utjecaj klimatskih promjena. Razmotriti potrebu uspostave Nacionalnog centra za krizne situacije u energetskom sektoru, kao i popis dionika koji bi trebali biti uključeni u rad nacionalnog centra i interventnih skupina, uključivo njihove zadaće i uloge tijekom i nakon izvanrednih događaja (kriznih situacija).” „E-04-03. Ukoliko se donese odluka o potrebi osnivanja, poduzeti sve potrebne korake potrebne za uspostavu nacionalnog centra za krizne situacije u energetskom sektoru i interventne skupine u pripravnosti.” “E-04-04. Izraditi planove o postupanju u slučaju izvanrednih događaja.”	Analiza budućih potreba i mogućnosti nije direktno povezana s izradom nacrtu Strategije prilagodbe i Akcijskog plana, premda ne poričemo povezanost tematike. Nejasan komentar.
	Obrazloženje		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Jačanje upravljačkih kapaciteta kroz umreženje sustava praćenja i ranog upozorenja str. 83, Tablica 6-10	Komentar	Pod mjerom "Uspostava sustava praćenja i ranog upozoravanja te monitoringa zaštićenih područja" navodi se: "EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring za sva zaštićena Natura 2000 područja." To su sve obveze preuzete predlaganjem područja (pSCI i SPA), a ne nikakva posebna prilagodba klimatskim promjenama. Zemlja članica je obvezna upravljati tim područjima i voditi o brigu o stabilnosti ciljeva očuvanja u područjima NATURA2000. To će Hrvatska tek spoznati.... Jednostavno je proglasiti, a prave obveze slijede nakon toga.	Prihvaća se. Mjera je na zahtjev HAOP bitno pojašnjena i dopunjena i sad glasi: EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta, za praćenje utjecaja i posljedica klimatskih promjena, sukladno propisu kojim se uređuje zaštita prirode Dakle, u okviru postojećeg monitoringa prate se i klimatske promjene. Drugo je pitanje da li monitoring uopće postoji, sukladno propisu kojim se uređuje zaštita prirode? Ali to nije tema ovog Nacrta strategije.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Osiguranje kontinuiteta istraživačkih aktivnosti str. 90, Tablica 6-13	Komentar	Navodi se: "ZD-03-01. Uspostava nacionalnog referentnog laboratorija za humani biomonitoring" Nova institucija. Na strani 18. se navodi: "Osnovni princip za definiranje institucionalnog okvira za provedbu Strategije prilagodbe je da se ne predviđa osnivanje novih institucija i tijela te da će se maksimalno poštovati postojeće nadležnosti unutar vladinog ustrojstva. Naravno, to ne znači da se u budućnosti neće predložiti izmijenjeni institucionalni okvir budu li se promijenile okolnosti vezane uz klimatske	Ne prihvaća se. Ovom mjerom ne podrazumijeva se formiranje nove institucije, nego iskorištenje trenutnih i jačanje budućih humanih i tehnoloških kapaciteta znanstvene i stručne zajednice, primarno unutar preventivnog dijela zdravstvenog sustava. Mjerom je planirano povezivanje rezultata praćenja indikatora utjecaja klimatskih promjena u okolišu s rezultatima praćenja u ljudskim uzorcima (I proširenje istih u slučaju pozitivnih poveznica s klimatskim promjenama) u svrhu zdravstvene procjene rizika i procjene utjecaja zdravstveno-ekoloških indikatora

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		<i>promjene te odgovarajuću prilagodbu.“</i>	klimatskih promjena na zdravlje.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u programskom razdoblju 2014.-2020. str. 92	Komentar	Navodi se: <i>“U sklopu programskog razdoblja 2014.-2020. godine Republika Hrvatska je osigurala sredstva za financiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama u sklopu Tematskog cilja 5 – Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencija te upravljanje rizicima u ukupnom iznosu od 245,4 milijuna EUR (1.815,9 milijuna kuna). Financiranje je osigurano iz OP Konkurentnost i kohezija kroz dvije prioritetne osi te je pregled mjera i aktivnosti dan u donjoj tablici (Tablica 7-2).”</i> “Osigurano” je jedna stvar, a “povučeno” druga stvar. Da bi “osigurano” prešlo u “povučeno” trebaju konkretni projekti i predfinanciranje od strane provoditelja projekta. Koliko nam je poznato predfinanciranje iz fondova je moguće jedino kod nekih znanstveno-istraživačkih projekata. Dakle, jedina sigurna sredstva su onih 0,05% ukupnog iznosa predviđenih ulaganja (namijenjena za provedbu regulatornih i administrativnih mjera odnosno za funkcioniranje nadležnih tijela). Državni aparat osigurao je svoje daljnje djelovanje, a hoće li se novac povući uz EU to je drugo pitanje. Pojednostavljeno rečeno za povlačenje novca je potrebna “nacionalna komponenta”, a onda se, ako se sve napravi kako je opisano u projektu, novac “vraća” iz EU. “osigurano” ≠ “povučeno”	Slažemo sa komentarom da termin „osigurana sredstva“ uistinu nije istoznačan terminu „povučena sredstva“. Zahvaljujemo se na komentaru.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili	Komentar		Nacrt Strategije prilagodbe i Akcijskog plana ne daje

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

pododjeljka: Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u programskom razdoblju 2014.-2020. str. 97, 98 Tablica 7-4		<table><tr><th>Mjere prilagodbe klimatskim promjenama</th><th>Ukupni trošak (u mil.kn)</th></tr><tr><td colspan="2">Energetika </td></tr><tr><td>E-01 Jačanje otpornosti proizvodnih postrojenja putem skladištenja energije</td><td>65,50</td></tr><tr><td>E-02 Jačanje kapaciteta i osiguravanje poticajnog zakonskog okvira u svrhu povećanja kapaciteta OIE i distribuiranih izvora</td><td>18,00</td></tr><tr><td>E-03-01. Izrada Analize ranjivosti postojećih termoelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, te na smanjenje količina oborina radi definiranja najugroženijih termoelektrana, te izrada liste prioriteta</td><td>4,00</td></tr><tr><td>E-03-03. Izrada Analize ranjivosti postojećih hidroelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, te na smanjenje količina oborina radi definiranja najugroženijih hidroelektrana, te izrada liste prioriteta</td><td>6,00</td></tr><tr><td>E-03-05. Izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustava (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režim u vrelvodima čime se povećava rentabilnost CTS-a</td><td>6,00</td></tr><tr><td>E-03-06. Revitalizacija dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustava (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režim u vrelvodima čime se povećava rentabilnost CTS-a</td><td>300,00</td></tr></table> Nije jasna metodologija izračuna potrebnih financijskih sredstava pa ju je potrebno obrazložiti za svaku od mjera iz područja energetike.	Mjere prilagodbe klimatskim promjenama	Ukupni trošak (u mil.kn)	Energetika		E-01 Jačanje otpornosti proizvodnih postrojenja putem skladištenja energije	65,50	E-02 Jačanje kapaciteta i osiguravanje poticajnog zakonskog okvira u svrhu povećanja kapaciteta OIE i distribuiranih izvora	18,00	E-03-01. Izrada Analize ranjivosti postojećih termoelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, te na smanjenje količina oborina radi definiranja najugroženijih termoelektrana, te izrada liste prioriteta	4,00	E-03-03. Izrada Analize ranjivosti postojećih hidroelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, te na smanjenje količina oborina radi definiranja najugroženijih hidroelektrana, te izrada liste prioriteta	6,00	E-03-05. Izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustava (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režim u vrelvodima čime se povećava rentabilnost CTS-a	6,00	E-03-06. Revitalizacija dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustava (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režim u vrelvodima čime se povećava rentabilnost CTS-a	300,00	izračun potrebnih financijskih sredstava. Nacrt Strategije prilagodbe i Akcijskog plana daje <u>procjenu troška</u> . Sve procjene su napravljene temeljem prikupljenih informacija sličnih troškova danas i stručnog iskustva izrađivača.
	Mjere prilagodbe klimatskim promjenama	Ukupni trošak (u mil.kn)																	
	Energetika																		
E-01 Jačanje otpornosti proizvodnih postrojenja putem skladištenja energije	65,50																		
E-02 Jačanje kapaciteta i osiguravanje poticajnog zakonskog okvira u svrhu povećanja kapaciteta OIE i distribuiranih izvora	18,00																		
E-03-01. Izrada Analize ranjivosti postojećih termoelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, te na smanjenje količina oborina radi definiranja najugroženijih termoelektrana, te izrada liste prioriteta	4,00																		
E-03-03. Izrada Analize ranjivosti postojećih hidroelektrana na pojavu ekstremnih vremenskih i klimatskih hazarda, te na smanjenje količina oborina radi definiranja najugroženijih hidroelektrana, te izrada liste prioriteta	6,00																		
E-03-05. Izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustava (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režim u vrelvodima čime se povećava rentabilnost CTS-a	6,00																		
E-03-06. Revitalizacija dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustava (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režim u vrelvodima čime se povećava rentabilnost CTS-a	300,00																		
Obrazloženje																			
Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:																			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u programskom razdoblju 2014.-	Komentar	U procesu izrade Strategije korišten je multikriterijski pristup za odabir prioriteta mjera prilagodbe klimatskim promjenama i to uključenjem što većeg broja ključnih dionika po određenim sektorima kroz tzv. sektorske radionice i sastanke s interesnim grupama Dionici su stoga identificirali i rangirali inicijalno predložene mjere prilagodbe klimatskim promjenama te utvrdili kriterije kojima će se koristiti za njihovu prioritizaciju po sektorima. Prvotno je																	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

2020. str. 99, drugi odjeljak		pripreme projekata za koje se očekuje “povlačenje novaca” ....? Jesu li uopće svi dionici upoznati s mjerama za koje su predviđeni kao nosioci? U svakom slučaju neće stići napraviti sve potrebne pripreme za povlačenje novaca predviđenih u financijskom razdoblju 2014.-2020. već ostaje na raspolaganju eventualno priprema za sljedeće financijsko razdoblje.	predloženo ukupno 155 mjera prilagodbe klimatskim promjenama. Na temelju identificiranih mjera i njihovog rangiranja po važnosti upotrebom izabranih kriterija od ukupno predloženih 155 inicijalnih mjera prilagodbe klimatskim promjenama postupkom rangiranja od strane dionika na radionicama te dodatnim konzultacijama i dopunama od strane sektorskih stručnjaka odabrane su 82 mjere prilagodbe klimatskim promjenama koje su ocijenjene ocjenom srednje, visoke ili vrlo visoke važnosti. U Akcijski plan za prvo petogodišnje razdoblje odabrane su samo mjere s ocjenom vrlo visoke važnosti koje imaju i najviši prioritet provedbe. Set mjera vrlo visoke važnosti predstavljen je istim skupinama dionika komunikacijom s interesnim grupama i preko javnih predstavljanja radne Strategije prilagodbe klimatskim promjenama za Republiku Hrvatsku za razdoblje do 2040. godine s pogledom do 2070. godine (Zelena knjiga). Nakon što su dobiveni komentari na sadržaj Zelene knjige i na predloženi set mjera i aktivnosti unutar mjera, izvršila se posljednja korekcija mjera i njihovih aktivnosti. Akcijski plan za razdoblje 2019. – 2023. godine sadrži ukupno 42 mjere od kojih svaka ima nekoliko aktivnosti te su sredstva potrebna za njihovu realizaciju procijenjena na temelju prijedloga stručnjaka i uz konzultacije sa ključnim dionicima i nositeljima provedbe pojedinih aktivnosti. Iz komentara nije razvidno što se točno podrazumijeva pod „nacionalnom komponentom potrebnom za pripremu projekata za koje se očekuje „povlačenje novaca““ stoga nije moguće dati pravovaljani odgovor na ovo pitanje.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u programskom razdoblju do 2040. str. 101, drugi odjeljak	Komentar	Navodi se: 7.3 Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u razdoblju do 2040. godine Provedba mjera i aktivnosti prilagodbe klimatskim promjenama dugoročno će se financirati iz više različitih izvora – javnih i privatnih. Financijski mehanizmi za prilagodbu klimatskim promjenama će pri tome biti uspostavljeni korištenjem nacionalnih i nad-nacionalnih (europskih) sredstava i to iz tri izvora: • državni proračun • europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi) i • privatni sektor (uključuje i javno-privatno partnerstvo - JPP). Državni proračun uključuju sredstva prikupljena poreznim sustavom, ali i sredstva prikupljena od dražbe emisijskih jedinica kojima rukovodi i raspolaže Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU). Sredstva iz državnog proračuna se neće koristiti za veće infrastrukturne zahvate već primarno za mjere i aktivnosti vezane uz osvješćivanje javnosti, jačanja kapaciteta, pripremu projektne dokumentacije, pilot projekta i dr. Što je sa sredstva od dražbi jamstava podrijetla onih postrojenja na obnovljive izvore koji su dobili nacionalne poticaje - to je predviđeno kroz prijedlog RED II, a ako se usvoji onda će odredbe RED II trebati implementirati u nacionalna zakonodavstva zemalja članica do 2021. što se poklapa sa programskih razdobljem 2021. - 2027. Time bi se trebala baviti ona "ojačana administracija", a niti se ne promišlja o tom sredstvima kao mogućem izvoru financiranja. Takvo dražbovanje bi zahtjevalo dodatan napor HROTE-a i drugih nadležnih tijela. Navodi se i:	Neupitnima se smatraju one mjere čijom provedbom dolazi do koristi u široj društvenoj zajednici bez obzira hoće li doći do projiciranih klimatskih promjena ili ne. Sve predložene mjere doprinose razvoju zajednice i društva u cjelini. Oba dokumenta, nacrt Strategije prilagodbe i nacrt Akcijskog plana su još uvijek u fazi izrade, te je posve sigurno da nisu baš "svi dionici" upoznati sa sadržajem ovih dokumenata iako su svi dionici bili pozvani na izjašnjavanje o dokumentima te sudjelovanje kroz radionice u provedbi projekta. Što se tiče "poklapanja mjera s planovima ostalih dionika", to će „ostali dionici“ tek morati ustvrditi, te prema potrebi svoje planove uskladiti s Strategijom prilagodbe. Strategija prilagodbe hijerarhijski je viša od sektorskih strategija i planova, ali naglašavamo da se je prilikom izrade Strategije i Akcijskog plana uzimao u obzir sadržaj sektorskih strategija i planova te se je isti uvažavao ukoliko je to i gdje je to bilo moguće, a s mnogima se i nadopunjuje (npr. s nacrtom Strategije o upravljanju morskim okolišem i dr.) Dokument "Izveštaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima", kao i Zelena knjiga analiziraju utjecaj ranjivosti na postrojenja za proizvodnju i transport prirodnog plina, nafte i naftnih derivata, ali se ista

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		Ukupni iznos potrebnih ulaganja u provedbu Strategije prilagodbe u ovom trenutku može se procijeniti na oko 27,5 milijardi kuna, odnosno na nešto više od 3,5 milijarde eura (Tablica 7-8). Najveći dio toga iznosa osigurati će se putem fondova EU, dok će sredstva državnog proračuna iznositi svega 0,05% ukupnog iznosa ulaganja i koristiti će se u svrhu provedbe regulativnih i administrativnih mjera (RE). Više od polovice procijenjenog iznosa otpada na provedbu „strukturnih“ mjera i to poglavito u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u jednoj mjeri energetike i turizma. Ulaganja u prva dva sektora se mogu tretirati i kao „neupitne mjere“ (eng. <i>no regret measures</i>), odnosno mjere koje se ionako planiraju provesti, a njihovi učinci će biti pozitivni i za prilagodbu na klimatske promjene. Prosječni godišnji trošak provedbe Strategije prilagodbe iznositi će oko 528 milijuna kuna odnosno oko 70 milijuna eura (kroz razdoblje od 52 godine), računajući i značajna kapitalna ulaganja. To se može činiti velikim iznosom, no treba ga usporediti s iznosom prosječnih godišnjih šteta (u razdoblju od 1980. do 2015. godine) u Republici Hrvatskoj i to samo od posljedica ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja (oko 80 milijuna eura godišnje). Pod pretpostavkom da će ove mjere doprinijeti pozitivnim gospodarskim učincima, može se zaključiti da će korist od provedbe Strategije prilagodbe unatoč visokim troškovima biti značajna. Postavlja se nekoliko pitanja: • Jesu li “neupitne mjere” za područje energetike zaista neupitne, posebno što se tiče zadane dinamike investiranja? • Jesu li svi dionici upoznati s tim mjerama i poklapaju li se te mjere s njihovim planovima poslovanja? • Zašto se u energetici obrađuje samo područje vezano uz električnu energiju, a gdje je INA, plin...? Nisu se valjda našli na nekoj od radionica, pa nisu niti razmatrani ovom strategijom? Dakle, jedina sigurna sredstva su onih 0,05% ukupnog iznosa predviđenih ulaganja (namijenjena za provedbu regulatornih i administrativnih mjera odnosno za funkcioniranje nadležnih tijela). Državni aparat osigurao je svoje daljnje djelovanje, a hoće li se novac povući uz EU to je drugo pitanje. Pojednostavljeno rečeno za povlačenje novca je potrebna "nacionalna komponenta", a onda se, ako se sve napravi kako je opisano u projektu, novac "vraća" iz EU. “osigurano” ≠ “povučeno”	smatraju generalno manje ranjivima na očekivani utjecaj klimatskih promjena, osim na ekstremne klimatske događaje poput velikih poplava ili slično.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u programskom razdoblju do 2040. str. 103, Tablica 7-8	Komentar	Kako se došlo do iznosa navedenih u Tablici 7-8. Rezervacijom sredstava kroz Operativne programe? Problematika vezana uz financiranje je komentirana ranije na više mjesta.	Iznosi navedeni u Tablici 7-8 dobiveni su zbrajanjem procijenjenih potrebnih ulaganja za provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama u pojedinačnim sektorima. Tek nakon usvajanja relevantnih strategija i akcijskih planova od strane Hrvatskog sabora odnosno Vlade Republike Hrvatske mogu se napraviti rezervacije sredstva u operativnim programima temeljem kojih se povlače sredstva iz ESI fondova. Ukoliko ne postoji strateški dokument na državnom nivou (npr. ova strategija) koji je predvidio bilo kakva ulaganja, sredstva za ta ulaganja se ne mogu rezervirati unutar Operativnog programa. Stoga je za osiguranje, a onda i za povlačenje sredstava iz Operativnih programa iz pojedinačnih europskih fondova prvo potrebno usvajanje strateških dokumenata na državnoj razini kroz Hrvatski Sabor i Vladu RH, a ne obrnuto.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u programskom razdoblju do 2040.	Komentar	Navodi se: 7.4 Izrada akcijskih planova za provedbu Strategije prilagodbe Strategija prilagodbe provodit će se putem akcijskih planova, koji sadrže izradu konkretnih mjera za određeno petogodišnje razdoblje. Akcijske planove usvaja Vlada Republike Hrvatske. Akcijski planovi će za svaku mjeru dati opis, način provedbe, redoslijed ostvarivanja mjera, rok izvršenja, obveznike i koordinate provedbe mjera. Usporedno s izradom ove strategije, izrađen je i prvi Akcijski plan provedbe Strategije prilagodbe za razdoblje 2019. - 2023. godine, koji sadrži detaljan prikaz mjera i aktivnosti za prvo petogodišnje razdoblje. Dakle, akcijski planovi moraju biti realni i provedivi.	Da, slažemo se, moraju biti i realni i provedivi.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

str. 104, Poglavlje 7.4.- Izrada akcijskih planova za provedbu Strategije prilagodbe	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: str 110.	Komentar	Energetika - broj vremenskih događaja koji su prouzročili prekid dostave električne energije - gubici BDP nastali kao rezultat smanjene količine vode za proizvodnju električne energije - postotak novih energetske objekata koji imaju uključene mjere prilagodbe na klimatske promjene - broj mjera štednje vode korištenih u proizvodnji električne energije - broj novih energetske objekata lociranih u rizičnim područjima Zašto samo ovi pokazatelji ? Kako povezati smanjenje količine vode s klimatskim promjenama odnosno s utjecajem regulative i optimiranjem rada hidroelektrana (štednja vode u akumulacijama vs. uvoz električne energije)	Izrađivač je smatrao ove pokazatelje kao relevantne. Slični pokazatelje prilagodbe je razvio GLZ (vidi npr. Repository of Adaptation Indicators : http://www.adaptationcommunity.net/?wpfb_dl=221), i za njemačku strategiju prilagodbe, a koriste se i u mnogim drugim zemljama. .
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: Akcijski plan – mjere vezane za energetiku EO-1- EO-6	Komentar	3.6. Energetika			
		Oznaka mjere	Naziv mjere	Oznaka i naziv aktivnosti	
		E-01	Jačanje otpornosti proizvodnih postrojenja putem skladištenja električne energije	E-01-01. Izraditi analizu ranjivosti značajnijih postojećih proizvodnih postrojenja na nepovoljne učinke klimatskih promjena radi definiranja najugroženijih te napraviti listu prioriteta E-01-02. Izrada analize o mogućnostima izgradnje postrojenja za skladištenje energije E-01-03. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju pilot postrojenja za skladištenje energije E-01-04. Izgradnja pilot postrojenja za skladištenje energije E-01-05. Izrada studije o mogućnostima izgradnje malih autonomnih energetske sustava na otocima, koji su zasnovani na integraciji vjetroenergetskog, fotonaponskog i baterijskog sustava za skladištenje energije	Slažemo se da mjera E-01-01 može biti i samostalna, ali i ne mora. Izradene analize biti će podloga za daljnje korake i aktivnosti u provedbi mjere E-01, ali će naravno poslužiti i za druge svrhe, što smatramo dodatnom vrijednosti. Naziv mjere upućuje da se radi o jačanju otpornosti proizvodnih postrojenja putem skladištenja električne energije, te se u nastavku daje prijedlog aktivnosti potrebnih za izgradnju pilot postrojenja. Projektna dokumentacija treba dati odgovor na pitanje odnosi li se skladištenje na akumulaciju, baterijski sustav ili spremnike topline. Mjera E-01-05 predviđa izradu studije o mogućnostima izgradnje malih autonomnih (decentraliziranih) energetske sustava na otocima. U prijedlogu mjere ne analizira se povezivanje podzemskim kablovima. Već odgovoreno, ali ponavljamo: Mjera E-02 odnosi se na detaljniju analizu potencijala razvoja OIE vezano za očekivane klimatske promjene, a izradeni kartografski prikaz bi upravo trebao omogućiti svim postojećim i budućim energetskim subjektima više informacija potrebnih za rad postojećih sustava, te gradnju novih. Mjera E-03 – Naziv: Prihvaća se i bit će izmijenjeno u nacrtu Akcijskog plana. U nacrtu Strategije prilagodbe navodi se točan naziv: Jačanje otpornosti postojećih kapaciteta za proizvodnju električne i toplinske energije. Ostalo – komentari se ponavljaju, te je na njih već
				Nema poveznice i razloga zašto je mjera E-01-01 vezana uz ovaj skup mjera – može biti i samostalno – inače odmah se navodi da je skladištenje najbolje moguće rješenje Umjesto pilot postrojenja za skladištenje energije puno bolja mjera bio bi poticaj (investicijski ili operativni) te se prepusti tržištu/aukciji tko bi realizirao ovu mjeru Nije jasno odnosi li se skladištenje na akumulaciju, baterijski sustav ili spremnike topline? Da li su ovom mjerom obuhvaćene reverzibilne hidroelektrane? Sustave na otocima treba povezati s klasičnim rješenjima povezivanja podzemskim kablovima – potrebno napraviti tehnno-ekonomsku analizu boljeg rješenja. Mjera E-02 se trebala provesti kod izrade strategije niskougljičnog razvoja ili izrade strategije energetske razvoja RH U naslov mjere E-03 potrebno dodati i hidroelektrane s obzirom da se u	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	daljnjoj razradi mjere one spominju Mjere pod E-03 su jako široke i jako općenite što se i kasnije vidi iz predloženih visina financijskih sredstava Pregledom mjera navedenih u Strategiji i Akcijskom plan za razdoblje od 2020-2023 mišljenja smo da mjere E-03-05 i E-03-06 pripreme dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav za uvođenje niskotemperaturnog režima rada u vrelovodima čime se povećava rentabilnost CTS trebaju jasnije definirati da se mjere odnose na cjelokupni sustav koji se sastoji od pripreme zgrada tj energetske obnove zgrada, pripreme toplinskih stanica i šahtova na uvođenje niskotemperaturnog režima rada u vrelovodima te revitalizacije distributivne mreže s čime se na kraju povećava efikasnost CTS-a. Stoga smo mišljenja da bi mjere trebalo podijeliti u dvije mjere, za koje dajemo obrazloženje procjene troškova i rokove za provedbu. Mjera E-03-05 E-03-05- 1 Izrada projektne dokumentacije za pripremu dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav za uvođenje niskotemperaturnog režima u vrelovodima čime se povećava efikasnost CTS-a e njihova realizacija. - Za navedenu mjeru kao podloga korištena je procjena troška za potrebe aktivnosti za Smart Cities 2020 godine gdje je za ugradnju senzoričke u 14 toplinskih stanica i jedan šaht u naselju Središće bilo predviđeno cca. 2.300.000 kn što je cca. 160.000 kn/TPS. Drugim riječima, baza za izračun je toplinska podstanica, a ne kako je akcijskom planu navedeno naselje iz jednostavnog razloga što jedno naselje može imati 20-ak toplinskih podstanica a neka veća broje i do 150 toplinskih podstanica. Procjena ukupnog troška navedene mjere je 160.000 kn po toplinskoj podstanici. - Rok za projektiranje dokumentacije i izvođenje: do 2025. E-03-05- 2 Izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju distributivne	dan odgovor.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		mreže u svrhu povećanja efikasnosti CTS-a - Za navedenu mjeru baza za izračun cijene projektiranja treba biti po km' CTS-a. HEP-Toplinarstvo procjenjuje da će izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju CTS-a grada Zagreba za 60 km' trase biti ukupno 15 mil. Kn. Procjena ukupnog troška navedene mjere je 250.000 kn/km' CTS-a. - Rok za projektiranje dokumentacije: do 2025. Mjera E-03-06 E-03-06-1 Revitalizacija dijelova naselja na urbanom području priključenom na centralni toplinski sustav (CTS) uvođenjem niskotemperaturnog režima u vrelovodima čime se povećava efikasnost CTS-a, Nositelji: između u ostalih i Operateri CTS, Procjena troška: 1.500 milijuna kn (projektne dokumentacija za 100 naselja priključenih na CTS prosječne površine 15.000m²- 1.000,00kn/m²) - Mjera ostaje isto formulirana ali uz napomenu da se odnosi na revitalizaciju tj. energetske obnovu zgrada (obnova instalacija, balansiranje sustava grijanja i PTV i sl.) - Zaključak : Navedenu mjeru provode krajnji kupci s upraviteljima stambene zgrade iz razloga što operatori CTS-a nisu vlasnici toplinskih podstanica već obavljaju u ime krajnjih kupaca stručno održavanje. Priprema toplinskih podstanica za niskotemperaturni režim su obuhvaćene u mjeri E-03-05- 1. - Realan rok: do 2030. godine. E-03-06-2 Revitalizacija distributivne mreže u svrhu povećanja efikasnosti CTS-a - Za navedenu mjeru baza za izračun cijene izvođenja treba biti po km' CTS-a. Naime HEP-Toplinarstvo procijenilo je trošak revitalizacije CTS-a grada Zagreba za 60 km' (oprema i radovi) za ukupno cca. 95 mil EUR . Procjena ukupnog troška navedene mjere je 1.583 mil EUR /km'. Rok za izvođenje: do 2030..	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Nacrt Akcijskog plana: Naziv treba glasiti: 4.7.3. E-03 - Jačanje otpornosti postojećih kapaciteta za proizvodnju električne i toplinske energije

1.7. Program Sava d.o.o.

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Program Sava d.o.o., Ulica grada Vukovara 37	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		NACRT STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE DO 2040. GODINE S POGLEDOM NA 2070. GODINU (BIJELA KNJIGA)	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak – Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i 5.2. - Hidrologija, upravljanje vodnim i morskim resursima str. 10 i 48	Komentar	HM-02 , predlažemo uvrštavanje Program Sava d.o.o. među ključne dionike	Prihvaća se
	Obrazloženje	Program Sava d.o.o. zadužen je za pripremu i razvoj višenamjenskog Programa uređenja, zaštite i korištenja rijeke Save na dionici od granice s Republikom Slovenijom do Siska čiji sastavni dio su zahvati navedeni u mjeri HM-02	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	HM-07, predlažemo uvrštavanje Program Sava d.o.o. među ključne dionike	Prihvaća se
	Obrazloženje	Program Sava d.o.o. zadužen je za pripremu i razvoj višenamjenskog	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Sažetak - Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i 5.2.- Hidrologija, upravljanje vodnim i morskim resursima str. 10 i 48		Programa uređenja, zaštite i korištenja rijeke Save na dionici od granice s Republikom Slovenijom do Siska čiji je jedan od glavnih ciljeva stabilizacija razina podzemnih voda u zaobalju rijeke Save, a koji se uklapa u mjeru HM-07	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2. - Hidrologija, upravljanje vodnim i morskim resursima str. 48	Komentar	Predlažemo novu mjeru HM-10 i uvrštavanje Program Sava d.o.o. među ključne dionike	Ne prihvaća se iz razloga što je to relativno usko orijentirana mjera koja je već obuhvaćena planiranom podaktivnošću HM-02-05. Razvoj „zelene infrastrukture“ – uređenja dionica vodnih tokova s prirodnim obilježjima toka ili ekoremedijacijskim principima uređenja obnove toka te osiguranje prirodnih nizinskih prostora za kontrolirano plavljenje i zadržavanje/redukciju velikih voda – mjere „prilagodbe poplavama“
	Obrazloženje	Revitalizacija degradiranih dionica rijeka i napuštenih šljunčara spadaju u uobičajene mjere prilagodbe klimatskim promjenama, a mada su hrvatske rijeke među najočuvanijim u Europi, postoji znatan udio degradiranih vodotoka koji su veliki potencijal za osnaživanje ekoloških usluga slivova i njihove otpornosti na klimatske promjene.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Jačanje otpornosti kroz revitalizaciju degradiranih površinskih tokova i mjesta iskorištavanja mineralnih sirovina (šljunčare)	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2. - Poljoprivreda	Komentar	Predlažemo novu mjeru P-11 i uvrštavanje Program Sava d.o.o. među ključne dionike	
	Obrazloženje	Osiguranje povoljne razine podzemnih voda i očuvanje strateških zaliha	Problematika razine podzemnih voda i

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

str. 49		podzemne vode u zaobalju rijeke Save, te posljedično i kapaciteta vodocrpilišta za razne namjene.	pripadajuće mjere obrađene su u poglavlju o vodnim resursima/ hidrologiji.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Razvoj i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje osiguravanjem povoljnog režima podzemnih voda kroz realizaciju višenamjenskih sustava.	Potreba za ovom vrstom mjere u poljoprivredi nije bila prepoznata, niti predložena – pa stoga niti obrađena – niti od jednog dionika (uključujući i institucije) tijekom konzultacija i ostalih projektnih aktivnosti.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak - Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i 5.2. - Šumarstvo str. 11 i 50	Komentar	ŠU-05 , predlažemo uvrštavanje Program Sava d.o.o. među ključne dionike	Prihvaćeno
	Obrazloženje	Program Sava d.o.o. zadužen je za pripremu i razvoj višenamjenskog Programa uređenja, zaštite i korištenja rijeke Save na dionici od granice s Republikom Slovenijom do Siska uz primjenu koncepta zelene infrastrukture koja je predviđena i ovom mjerom ŠU-05	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2. - Šumarstvo str. 50	Komentar	Predlažemo novu mjeru ŠU-10	
	Obrazloženje	Ostvarivanje koncepta "Dajmo prostora rijeci" razvojem parkovnih površina uz riječne obale.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Razvoj parkovnih šumskih površina uz korita površinskih tokova za privremena i kontrolirana plavljenja	Djelomično prihvaćeno. Smatramo da se ova aktivnost uklapa u mjeru ŠU-05-03 koja sada glasi: „Strateška sadnja drveća i ostalih drvenastih vrsta kako bi se ostvarila fizička i/ili funkcionalna povezanost između pojedinih elemenata zelene infrastrukture uključujući i osnivanje parkovnih i/ili šumskih površina uz korita površinskih tokova.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2. - Ribarstvo str. 51	Komentar	Predlažemo novu mjeru RR-06	Prijedlog se ne prihvaća. Prijedlog ne predstavlja prilagodbu na klimatske promjene. Šljunčare se i danas koriste za uzgoj riba. Osim toga postoje brojni zapušteni slatkovodni ribnjaci koji imaju daleko veći potencijal za

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			razvoj ribarstva.
	Obrazloženje	Napuštene šljunčare su veliki potencijal za razvoj slatkovodne akvakulture.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Jačanje otpornosti kroz revitalizaciju degradiranih površinskih tokova i mjesta iskorištavanja mineralnih sirovina (šljunčare)	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak - Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i 5.2. - Energetika str. 13 i 53	Komentar	E-02 , predlažemo uvrštavanje Program Sava d.o.o. među ključne dionike	Prihvaćeno
	Obrazloženje	Program Sava d.o.o. zadužen je za pripremu i razvoj višenamjenskog Programa uređenja, zaštite i korištenja rijeke Save na dionici od granice s Republikom Slovenijom do Siska čiji sastavni dio su zahvati navedeni u mjeri E-02	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Uvrstiti Program Sava d.o.o. kao ključnog dionika u tablicu 5-6 u mjeri E-02
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2. - Turizam str. 54	Komentar	Predlažemo novu mjeru T-07	
	Obrazloženje	Nacionalni parkovi, prirodni parkovi i drugi značajni krajobrazi su važan dio turističke infrastrukture i ponude, a ujedno su izrazito izloženi utjecaju klimatskih promjena	Ovaj komentar je dobar zbog važnosti značajnih krajobraza turizmu, no smatramo da turizam ne može raditi na jačanju kapaciteta za prilagodbu turistički značajnih krajobraza. Naime turizam se na tim prostorima nalazi samo kao korisnik prostora, a smatramo da druge struke koje imaju puno veću količinu znanja i vještina u tom području moraju raditi na jačanju kapaciteta. Pojedine mjere u sektoru šumarstva, prirodni ekosustavi i bioraznolikost, hidrologiji, upravljanje vodnim i morskim resursima upravo adresiraju ovaj problem.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Jačanje kapaciteta za prilagodbu turistički značajnih krajobraza	
Naziv odjeljka ili	Komentar		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

pododjeljka: Sažetak – Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivost sektora na klimatske promjene i 4.2. – Tablica 4-2 str. 5 i 35	Obrazloženje	Sustavi za zaštitu od voda i sustavi za zaštitu voda često su nerazdvojni dio višenamjenskih sustava, te je za održivi razvoj potrebno integralno planiranje i upravljanje.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Izgradnja, rekonstrukcija i dogradnja postojećih sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, sustava za korištenje voda i za zaštitu voda, te ostalih višenamjenskih hidrotehničkih sustava, u novim (budućim) klimatskim uvjetima.	Prihvaća se djelomično (mjera orijentirana na zaštitu od štetnog djelovanja voda te nije prikladna cjelovito predložena formulacija), te se naziv mjere preformulira u: Jačanje kapaciteta za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju sustava za zaštitu voda od štetnog djelovanja voda i s njima povezanih višenamjenskih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) i kontrolirano plavljenih nizinskih prirodnih poplavnih područja

1.8. Ministarstvo turizma

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Ministarstvo turizma, Jelena Šobat, voditeljica službe	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040.godine s pogledom na 2070.godinu	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 7.3. str. 88	Komentar	Tablica 7.8. linija Turizam . U ukupno planiranim sredstvima navodi se iznos 688,10 mln kn, dok se u akcijskom planu raspolaže iznosom od 686,10 mln kn. Ukoliko uspoređujete te dvije stranice ne slažu se niti izvori financiranja prema fondovima.	Prihvaća se komentar te su naknadnim usaglašavanjem aktivnosti i procjenjenih iznosa potrebnih za njihovu provedbu usklađeni iznosi u Strategiji i Akcijskom planu.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta	Molim Vas provjerite još jednom sve iznose u oba	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	odjeljka ili pododjeljka:	dokumenta.	

1.9. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Šumarski fakultet Sveučilište u Zagrebu	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama RH	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak Šumarstvo str. 5	Komentar	Sažetak s tabličnim prikazom utjecaja i izazova u kojem se spominje: “smanjena vrijednost općekorisnih funkcija šuma” – smatramo da se “vrijednost” funkcija šuma s propadanjem šuma neće smanjiti nego će se baš stoga jer će šuma biti manje i u lošijem stanju njihova vrijednost postajati sve veća, svako će drvo biti “vrijedno” i “vrijednije”.	Slazemo se da će eventualnim smanjenjem površina šuma ili broja stabala u gradovima, njihova ne-materijalna (estetska, duhovna, rekreativna i dr.) vrijednost porasti kao i uloga očuvanja šuma za buduće generacije i uloga u očuvanju bioraznolikosti. Međutim, ako pogledamo neke druge funkcije, primjerice uloga šuma (i drveća u urbanom šumarstvu) u stvaranju povoljne mikroklike, uloga šuma u stvaranju kisika, spremanju ugljika, utjecaj na očuvanje vode i vodni režim, smanjenjem površina šuma ili broja stabala u gradovima doprinos tih funkcija kvaliteti života će se zasigurno smanjiti.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Potrebno je tekstualno prilagoditi	Kako bi izbjegli nesporazume oko vrednovanja i vrijednosti općekorisnih funkcija šuma, predlažemo da se preformulira izraz „smanjena vrijednost općekorisnih funkcija šuma“ u „smanjenje pojedinih općekorisnih funkcija šuma“, tj. naglasilo bi se da se to ne odnosi ne sve općekorisne funkcije šuma već samo na neke, a riječ vrijednost se briše.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Aktivnost ŠU-4-4 Str. 71	Komentar	"Izraditi protupožarne prometnice u mediteranskoj i submediteranskoj zoni" –protupožarne prometnice već postoje, ali su mnoge zapuštene, pa bi mjera trebala uključivati i održavanje, a ne samo izgradnju.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Prijedlog naziva mjere „Održavanje postojećih protupožarnih prometnica u mediteranskoj i submediteranskoj zoni te po potrebi izrada novih”	Djelomično prihvaćeno. Novi naziv mjere je „Održavanje postojećih protupožarnih prometnica u mediteranskoj i submediteranskoj zoni te izgradnja novih“, tj. nisu uključene riječi „po potrebi“ jer smatramo da potreba svakako postoji, a problem je uvijek visoka cijena izgradnje šumskih prometnica. U skladu s proširenjem mjere i na održavanje postojećih prometnica, a ne samo izgradnju novih, povećan je i proračun sa 50 na 60 milijuna kuna.

1.10. Hrvatski zavod za prostorni razvoj (HZPR)

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Hrvatski zavod za prostorni razvoj	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga),	
Opća zapažanja vezano za dokument	Mjere prilagodbe za koje se zadužuju pojedina javnopravna tijela treba odrediti u skladu s njihovim djelokrugom rada i nadležnostima. Ako se provedba pojedinih mjera po sektorima reflektira u sustavu prostornog uređenja (kroz prostorne planove), veze između tih mjera potrebno je posebno prikazati. Prostorno planiranje potrebno je izdvojiti u područje nadsektorskih mjera (vrijedi i za Nacrt Akcijskog plana). Mjere koje se odnose na prostorno planiranje i uređenje	Djelomično se prihvaća Zaduženja za provedbu mjera prilagodbe uzimaju u obzir postojeće nadležnosti zaduženih. No, činjenica je da ponekad te nadležnosti nisu dovoljne za učinkovitu provedbu mjera. No, ukoliko se mjere i zaduženja prihvate, onda je logično zaključiti da će i nositelj strategije (Vlada Republike Hrvatske) omogućiti proširenje nadležnosti kako bi se mjere

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		trebaju biti u okviru sustava prostornog uređenja. Potrebno je u svim opisima mjera izdvojiti jednog ili više ključnih dionika koji se zadužuju za izvještavanje	učinkovito provele. Glede komentara u drugom stavku, načelno se prihvaća, no provedba nadilazi zadatak ove strategije. Prostorno planiranje se tretira kao međusektorska mjera, što u suštini nije odmak od zahtjeva da ono bude nadsektorska mjera. Dionici su označeni u zaduženjima no određivanje dionika za izvještavanje je predmet posebnog zadatka.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama str. 9	Komentar	Potrebno je uvrstiti mjeru koja je povezana sa svim sektorskim, međusektorskim i nadsektorskim mjerama kroz koju će se omogućiti projektna i tehnička pomoć na svim razinama prilikom realizacije mjera predviđenih/određenih ovim dokumentom.	Djelomično se prihvaća Definiranje mjera strategije ne predviđa «nadsektosku» mjeru kojom bi se rješavalo pitanje tehničke pomoći. Zapravo, dosta mjera predviđa jačanje kapaciteta a to je, neizravno, i davanje pomoći u realizaciji strategije
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se uvođenje „nulte“ mjere: M-01 - projektna i tehnička pomoć na svim razinama prilikom realizacije mjera predviđenih/određenih ovim dokumentom	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 1.2. Vremenski okvir Strategije prilagodbe i razvoj koncentracije stakleničkih plinova u budućnosti str. 22	Komentar	U trećem odlomku potrebno je detaljnije opisati međuutjecaje šireg europskog prostora na proučavane modele klimatskih promjena u RH i navesti dostupno mjesto izvora podataka, kao i rezultate modeliranja..	Djelomično se prihvaća.
	Obrazloženje		Podaci klimatskog modeliranja pohranjeni su u Sveučilišnom računskom centru (SRCE) u Zagrebu i bit će

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			slobodno (besplatno) dostupni korisnicima prema protokolu o pristupu podacima nakon završetka Projekta (vidjeti napomenu na str. iii Strategije). Rezultati modeliranja klimatskih promjena sažeti su u Tablici 0-1 u Sažetku teksta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama, poglavlje <i>Projekcija klime u Republici Hrvatskoj do 2040. godine s pogledom do 2070. godine</i>, str. 3. Detaljni rezultati klimatskog modeliranja i izvori podataka dani su u dokumentu <i>Rezultati klimatskog modeliranja na sustavu HPC Velebit za potrebe izrade nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070. i Akcijskog plana (Podaktivnost 2.2.1.)</i> koji je dostupan na mrežnim stranicama Projekta.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		<i>Dodati na kraju trećeg odlomka poglavlja 1.2: Slično kao i ostale europske države, i Hrvatska je izložena vremenskim utjecajima koji dolaze iz raznih područja Europe, ali koji isto tako mogu biti generirani i izvan Europe (primjerice iznad Atlantskog oceana, Sibira, Sredozemlja, itd.). Vrijeme i klima, dakle, ne prepoznaju državne granice, tako da istovjetne vremenske pojave, klima i klimatske promjene mogu zahvaćati područja neovisno od nacionalnih teritorija.</i>

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: U tekstu cijelog dokumenta, vezano uz naslove i tekstove „prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem“ str. Cijeli dokument	Komentar	Općenita napomena: Strategija se odnosi na cijelo područje države te je naslove, i sukladno tome dijelove teksta, potrebno izmijeniti kako bi se jasno odredilo tematsko područje sukladno Zakonu o prostornom uređenju. Ukoliko se posebno želi naglasiti tema upravljanja obalnim područjem, moguće ju je dati kao podnaslov unutar teme prostornog uređenja. U tom slučaju potrebno ju je uskladiti s terminologijom iz navedenog Zakona.	Zakon o zaštiti zraka prepoznaje ranjive sektore i propisuje obavezu poduzimanja mjera prilagodbe u njima. Isti propis (kao i Uredba EU 525/2013) propisuje obavezu nadležnih tijela državne uprave o praćenju i izvješćivanju o mjerama koje države članice poduzimaju kako bi se prilagodile neizbježnim posljedicama klimatskih promjena. Iz navedenih zakonskih definicija i obaveza proizlazi je i naziv tematskog područja. Samo tematsko područje "prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem" sadrži dvije povezane teme. Prva je "prostorno planiranje" kao ključni instrument sustava prostornog uređenja (primarno reguliran Zakonom o prostornom uređenju) te "upravljanje obalnim područjem" koje je novije, nešto šire u određenju sa jasnim prostornim fokusom na obalno područje (kopneni dio i morsko područje) za koje je u tijeku detaljnija razrada kroz usvajanje strateških dokumenata (Program mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske donesen u listopadu 2017.g.). U okviru participacijskog postupka pitanje naziva tematskog područja nije problematizirano osim što je naglašavan "nadsektorski, horizontalni" karakter ovog tematskog područja, a što je prihvaćeno i na više mjesta u tekstu naglašeno. I konačno, ovakvim naslovom tematskog područja, s obzirom na posebnu ranjivost, zapravo

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			se je htjela izričito naglasiti tema upravljanja obalom i obalnim područjem, a što je i istaknuto i u ZoZZ.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se da naziv tematskog područja koje se odnosi na prostorno planiranje i uređenje glasi: „Prostorno planiranje i uređenje“	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: mjere str. Cijeli dokument	Komentar	Uskladiti popis aktivnosti s usmjerenjima i aktivnostima iz SPRRH.	Klimatske promjene predstavljaju veliki izazov za održivi razvoj Hrvatske, stoga je uloga SPKP ukazati na taj izazov i svi razvojni dokumenti trebali bi to uzeti u obzir i uskladiti se s načelima, prioritetima i mjerama prilagodbe (Zakon o zaštiti zraka, čl. 118.) U konkretnom slučaju, određenja SPRRH vezano za prilagodbu klimatskim promjenama su općenitija i nisu razrađena do razine kao u SPKP (što je razumljivo), ali načelno nisu u konfliktu sa mjerama i aktivnostima SPKP. Preciznije usklađenje je otežano i činjenicom da SPRRH ne razvija usmjerenja i prioritete do razine razrade konkretnih aktivnosti (osim navođenja okvirnog naziva mogućih aktivnosti) koje bi bile usporedive sa istima u SPKP odnosno Akcijskom planu.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Daje se pojašnjenje.
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	S obzirom da je donesena Strategija prostornog razvoja	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

u cijelom dokumentu str. Cijeli dokument		Republike Hrvatske, u cijelom tekstu je potrebno uskladiti navode o tom dokumentu.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U cijelom dokumentu tekst: „Nacrt Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske“ treba zamijeniti tekstem: „Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske“.	Prihvaća se.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Tablica 7-8 str. 103	Komentar	Nije razvidan način na koji su određeni iznosi za temu: Prostorno planiranje	Financiranje i izvori sredstava se detaljnije razrađuju u Akcijskom planu. U procjeni vrijednosti su korištena iskustva sličnih projekata (npr. Methodology for cost and benefit assessment for coordinated measures for the Marine Strategy Framework Directive) i institucija koje provode slične projekte (npr. PAP/RAC)
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Potrebno je točno specificirati izvor sredstava i osnovu procjene vrijednosti.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, PP-01 str. 15	Komentar	Nije razvidno kako je mjera: “Jačanje baza znanja i sustava praćenja i ocjenjivanja” povezana s terminima iz Zakona o prostornom uređenju. Iz opisa mjere i aktivnosti u Nacrtu Akcijskog plana ne proizlaze pojedinačne nadležnosti i obaveze, odnosno nisu definirane.	Navedene nadležnosti se preciznije utvrđuju u Akcijskom planu a ovdje su samo navedeni ključni dionici.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Izvršiti usklađenje prema komentaru, npr: „Sustav praćenja terminski i sadržajno uskladiti s Izvješćem o stanju u prostoru“ te sukladno tome revidirati popis, nadležnosti i obaveze ključnih dionika koje su utemeljene na pojedinim zakonima.	Prihvaća se djelomično. Za navedenu mjeru "Jačanje baza znanja..." izvršiti će se ispravka i kao prvo navesti Ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, PP-02 str. 16	Komentar	U mjeri: „Jačanje ljudskih i institucionalnih kapaciteta stručnih dionika u sustavu prostornog uređenja“, potrebno je ključne dionike dopuniti stručnim izrađivačima, nositeljima izrade i koordinatorima izrade prostornih planova na svim razinama te ovlaštenicima za izradu strateških studija o utjecaju prostornog plana na okoliš.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Izvršiti usklađenje prema komentaru i dodati među ključne dionike: stručni izrađivači, nositelji izrade i koordinatori izrade prostornih planova na svim razinama te ovlaštenici za izradu strateških studija o utjecaju prostornog plana na okoliš.	Prihvaća se.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, PP-03 str. 16	Komentar	Mjera: „Integracija mjera prilagodbe u prostorno planiranje“, neodgovarajući je naziv s obzirom da mjera predviđa intervencije u sustavu prostornog uređenja. Također, napominjemo da se kroz sustav prostornog uređenja kroz niz godina planiraju mjere zaštite prirode, okoliša itd., pa se pri integraciji mjera iz ove Strategije to mora uzeti u obzir. Tako je jedna od postavki koncepcije Strategije prostornog razvoja: „aktivna prilagodba dinamici promjena jačanjem kapaciteta hrvatskog prostora i sustava prostornog uređenja za prilagodbu posljedicama klimatskih promjena“, a u podglavlju 4.5.1. Prilagodba klimatskim promjenama dane su smjernice za mjere prilagodbe i ublažavanje posljedica klimatskih promjena na području RH.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Promijeniti naziv mjere: „Integracija mjera prilagodbe u sustav prostornog uređenja“.	Prihvaća se.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, PP-04	Komentar	Mjeru: „Jačanje osviještenosti i senzibiliziranje javnosti i donositelja odluka na svim razinama“, potrebno je povezati s mjerom PP-02 i sukladno tome revidirati popis ključnih dionika.	
	Obrazloženje		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

str. 16	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Izvršiti usklađenje prema komentaru.	Prihvaća se. Pod PP-04 navodi se Ministarstvo nadležno za prostorno uređenje a pod PP-02 dodaje se HKA.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, PP-05 str. 16 i dr. vezano uz opis mjere PP-05	Komentar	U mjeri: „Priprema programa i projekata sanacije“, potrebno je revidirati popis ključnih dionika i također, u svim mjerama unutar teme „prostorno planiranje“ ispravno navesti nazive javnopravnih tijela i ujednačiti ih, a termine programi i projekti sanacije uskladiti s terminologijom iz Zakona o prostornom uređenju, odnosno drugim odgovarajućim zakonima. Npr., naziv ministarstva nadležnog za poslove graditeljstva i prostornog uređenja u mjeri PP-03 se naziva „Ministarstvo nadležno za prostorno uređenje“, a u mjeri PP-05 „Ministarstvo nadležno za graditeljstvo i prostorno uređenje“. Programi i projekti sanacije - nakon usklađenja termina potrebno je nedvosmisleno popisati vrste programa i projekata koje Strategija i Akcijski plan predviđaju (a mogu biti vezani samo uz prostorne planove u ovoj mjeri)..	U navedenim mjerama se naglašavaju upravna područja dominantno vezana za provedbu pojedine mjere. U PP-03 se misli na upravno područje prostornog uređenja a u PP-05 i na graditeljstvo. Pretpostavlja se da nije nužno da ova dva resora moraju trajno biti u istom ministarstvu (kao što je to i bio slučaj u nedavnoj prošlosti). Razrada ove mjere na aktivnosti je dana na str. 65. Radi se o situacijama koje zahtijevaju prioritarno djelovanje i gdje su štete, npr. od ekstremnih razina mora, već višestruko potvrđene. Očekuje se da se iz tipičnih projekata sanacije (koja će provoditi npr. HV ili JR/LS) izvuku iskustva i dobre prakse, posebno s aspekta prostorno planskih rješenja koja ti projekti zahtijevaju. Također, predviđena je uspostava nacionalnog programa sanacije dobara kulturne baštine (što je u nadležnosti Ministarstva kulture), između ostalog s ciljem osiguranja prostorno planskih podloga za buduće projekte sanacije.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka	Izvršiti usklađenje prema komentaru.	Daje se pojašnjenje.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	<i>ili pododjeljka:</i>		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Pokazatelji praćenja učinaka provedbe Strategije prilagodbe str. 111	Komentar	Pokazatelji praćenja učinaka provedbe Strategije prilagodbe mogu biti samo prema stvarnim nadležnostima javnopravnih tijela, odnosno u temi prostornog planiranja pokazatelji iz izvješća o stanju u prostoru i prostorni podaci iz prostornih planova.	U referiranom tekstu se navode mogući pokazatelji praćenja i ocjenjivanja učinaka provedbe SPKP a ne ulazi se u neposredne nadležnosti za svaki od njih. Dio predloženih pokazatelja pripada sustavu prostornog uređenja i bilo bi poželjno iste nakon razrade ugraditi u sustav izvješćivanja o stanju u prostoru a što se detaljnije definira u Akcijskom planu pod PP-03-04. Inače i Uredba EU 525/2013 propisuje obavezu nadležnih tijela državne uprave o praćenju i izvješćivanju o mjerama koje države članice poduzimaju kako bi se prilagodile neizbježnim posljedicama klimatskih promjena.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Daje se pojašnjenje.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 6 PRIORITETI STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA str. 63	Komentar	Određivanje nacionalnih prioriteta ovog dokumenta trebalo bi vezati uz temu prilagodbe klimatskim promjenama. To se posebno odnosi na prioritete 1. – 3.: 1. Osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka 3. Osiguranje održivog energetskog razvitka	Ne prihvaća se Prilagodba klimatskim promjenama je krovna tema ove strategije pa je ona i u podlozi prioriteta. Prioriteti se definiraju prema razvojnim potrebama, ali je u svaki takav, razvojni, prioritet ugrađena potreba prilagodbe klimatskim promjenama.
	Obrazloženje	Ovako općenito definirani prioriteti već su predmet važećih strategija tematskih područja uz koja su vezani (prostorni razvoj, regionalni razvoj, energetika).	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se odrediti prioritete 1.-3.: 1. Prevencija kroz planiranje (aktivnosti i dokumenata) 2. Prevencija kroz projektiranje i izvedbu 3. Sanacija	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Tablica 6-2 Prioritet 1 - 1.2. Mjere visoke važnosti str. 64	Komentar	Tema zelene infrastrukture iz mjere ŠU-05-02.: „Izrada strateškog dokumenta kojim se definiraju potrebe, provedba i vrednovanje sustava zelene infrastrukture“, obrađena je u Strategiji prostornog razvoja RH - posebno u podpoglavlju 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture, u kojemu se između ostalog navodi: „Uključivanje pitanja zelene infrastrukture u postupke planiranja temelji se na pristupu procjene zelene infrastrukture uzimajući u obzir njezin položaj, prijetnje, ograničenja, prioritete, mogućnosti i druge specifične čimbenike: geografske, okolišne, društvene, političke, gospodarske itd.“. Navedeno upućuje na instrument za provedbu.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se brisati aktivnost ŠU-05-02.	Prihvaćeno

1.11. Hrvatska agencija za hranu (HAH)

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Hrvatska agencija za hranu (HAH)	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga),	
Opća zapažanja vezano za dokument		
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Popis	Komentar U popis kratica uključiti Hrvatsku agenciju za hranu radi uključenja u suradnike u provedbi mjera	Prihvaća se

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

kratica	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zdravlje str. 8	Komentar	Zamijeniti izraz zdravstvena ispravnost vode sa sigurnost vode u Češća i dugotrajnija razdoblja nedostupnosti zdravstveno ispravne vode za ljudsku potrošnju	Prihvaća se djelomično.
	Obrazloženje		U skladu s usuglašenim najvišim rangom izraza sigurnost vode koji u sebi zapravo uključuje i ocjenu vode za ljudsku potrošnju kao zdravstveno ispravnu prema kao sukladnu u odnosu na različite analizirane parametre smatramo da je ispravnije radi prevencije isključenja nekog seta parametara u budućnosti uključiti sva tri izraza.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: str 10 i str. 49	Komentar	U tablici - P- 01 Provedba ogledno-istraživačkog programa prilagodbe na klimatske promjene u poljoprivredi Ministarstvo nadležno za poljoprivredu, Znanstveno-istraživačke institucije, Savjetodavna služba, DHMZ	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Unijeti „HAH“ kao Ključni dionici	Prihvaća se. Hrvatska agencija za hranu će biti dodana među ključne dionike.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: str.12 i str. 51 i 76	Komentar	U tablici RA-05 Jačanje kapaciteta akvakulture prilagođavanjem količine i kvalitete hrane promijenjenim klimatskim uvjetima Ministarstvo nadležno za ribarstvo, Znanstvene institucije, Proizvođači riblje hrane, Uzgajivači	Ovdje se radi o prilagođavanju količine i kakvoće hrane za prehranu riba, a ne ljudi (dodatak sigurnost je neprimjeren) Iz istog razloga ne vidim potrebe da se uključi HAH kao ključnog dionika
	Obrazloženje	Unjeti „i sigurnosti hrane“ u drugom stupu Unijeti „HAH“ kao Ključni dionici	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zdravlje	Komentar	U dionike za odgovorne za provedbu mjera ZD-01-ZD-05, te ZD-07 i ZD-08 uključiti HAH	Prihvaća se djelomično.
	Obrazloženje		HAH uključen u dionike unutar mjera ZD-02, ZD-04, ZD-05 i ZD-08 u skladu s djelovanjem dionika i ograničenim ovlastima uvida u povjerljive podatke o pacijentima dionika izvan sustava zdravstvenih ustanova.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Upravljanje rizicima str 16	Komentar	U dionike za odgovorne za provedbu mjera UR-03 i UR-04 uključiti HAH	Prihvaća se
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Komentar	U dionike za odgovorne za provedbu mjere KM-01 uključiti HAH	Djelomično se prihvaća.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: str 17	Obrazloženje		Mjera KM-01 prvenstveno je i jedino orijentirana prema bazičnom klimatskom modeliranju atmosferskim i združenim atmosfersko-oceanskim modelima. Rezultati ovakvog modeliranja postaju ulazni klimatološki podaci za primijenjena sektorska modeliranja (npr. u poljoprivredi, šumarstvu, ribarstvu, zdravstvu i ostalim sektorima). Mjera jačanja ljudskih kapaciteta znači usavršavanje postojećih i povećanje (produkcija) broja budućih visoko-obrazovanih stručnjaka iz područja meteorologije, oceanografije i računalnih znanosti potrebnih za provođenje kompleksnog procesa klimatskog modeliranja, te analize i interpretacije rezultata klimatskog modeliranja. Klimatska modeliranja ovakvog tipa obavljaju se u malom broju centara u Europi i u za to specijaliziranim ustanovama (koji posjeduju odgovarajući software, hardware i zadovoljavajuću stručnu i znanstvenu podršku). Klimatska modeliranja ovakvog tipa nisu pogodna za širu stručnu zajednicu (sektore). No, s obzirom da se je tijekom provedbe projekta uočio manjak i nedostatak upotrebe pojedinih tzv. aplikacijskih (primijenjenih) sektorskih modela prihvaća se prijedlog da se u znanstvenim i stručnim sektorskim ustanovama, uključivo specijalizirane agencije i zavodi, potiče razvoj i korištenje primijenjenih sektorskih modela. Stoga se unutar mjere KM-01 uvodi nova aktivnost <i>KM-01-03 Podrška razvoju primijenjenih sektorskih modela i jačanju kapaciteta za korištenje tih modela</i> unutar koje ključni dionici mogu i trebaju biti širi spektar dionika u različitim sektorima (npr. uključivo i HAH u sektoru javnog zdravstva).

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Unutar mjere KM-01 uvodi se nova aktivnost <i>KM-01-03 Podrška razvoju primijenjenih sektorskih modela i jačanju kapaciteta za korištenje tih modela</i> unutar koje ključni dionici mogu i trebaju biti širi spektar dionika u različitim sektorima (npr. uključivo i HAH u sektoru javnog zdravstva).
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zdravlje str 41 i str 86	Komentar	U izraz zdravstvene ispravnosti vode i hrane uključiti izraz sigurnost	Prihvaća se
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Glavni očekivani utjecaji koji uzrokuju visoku ranjivost u sektoru zdravlja zbog povećanja učestalosti i trajanja ekstremnih vremenskih uvjeta, ali i utjecaja ostalih važnih klimatskih parametara, su: povećanje smrtnosti; promjene u epidemiologiji kroničnih nezaraznih bolesti; promjene u epidemiologiji akutnih zaraznih bolesti; te sniženje kvalitete zraka, te sigurnosti vode i hrane i razine kontaminanata u okolišu.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 6.1 Postupak definiranja prioriteta mjera i aktivnosti str. 58	Komentar	Mjere prilagodbe klimatskim promjenama su grupirane prema sljedećim tipovima: • Regulatorne i administrativne mjere (RE); • Provedbene mjere (PR); • Mjere edukacije i osvješćivanja javnosti (ED); i • Istraživačko razvojne mjere (IR)	Ne prihvaća se Ove kratice tipološki ne spadaju u grupu kratica koje se daju u posebnom popisu i njihovo prikazivanje u takvom popisu nije uobičajeno.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlažem da se i ove kratice navedu u popis kratica	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

1.12. g. Zvonimir Škarić

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Zvonimir Škarić	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga)	
Opća zapažanja vezano za dokument	Predlažem mjere za prilagodbu poljoprivrednog sektora i sektora zdravlja: stimulirati ratarstvo, reducirati stočarstvo i ribarstvo, poticati prehranu ljudi namirnicama biljnog porijekla, ojačati provedbu edukacije za sve razine stanovništva u RH o utjecaju proizvodnje hrane na kompletni ekosustav te o neodrživosti konvencionalne prehrane stanovništva. Naime, jedan od ciljeva Pariškog sporazuma je osiguravanje opskrbe hranom (i pitkom vodom) što je dovedeno u pitanje neodrživim korištenjem prirodnih ekosustava i onečišćenjem kao rezultat tradicionalnog shvaćanja ljudske prehrane i proizvodnje hrane. Prehrana namirnicama životinjskog porijekla, kroz industriju mesa, mlijeka i jaja (koja uključuje uzgoj životinja, uzgoj hrane za životinje, farmaceutsku industriju, kemijsku industriju itd.) u velikoj mjeri je odgovorna za uništavanje šuma, zagađivanje tla i voda, gubitak bioraznolikosti, gubitak cjelokupnih ekosustava te za emisiju stakleničkih plinova. Osim toga, na globalnoj razini, mesna i mliječna industrija troši većinu proizvedenih žitarica i veliki dio pitke vode, a u Nacrtu strategije prilagodbe, u poljoprivrednom sektoru, navodi se da će vode bivati manje zbog suše i da će se smanjiti prinos poljoprivrednih kultura. U Strategiji prilagodbe, u sektoru zdravlja, navodi se sniženje kvalitete zdravstvene ispravnosti hrane i vode kao posljedica klimatskih promjena. Industrijskim uzgojem životinja samo se povećava ta ranjivost, zbog goleme količina lijekova koja se	Komentar o stimulaciji ratarstva i stimulaciji stočarstva je dosta općenit. Iz njega nije razvidno na koji način bi to trebalo izvesti. Istina je da je stočarska proizvodnja (naročito preživača) značajan izvor emisija stakleničkih plinova, te da biljna proizvodnja u načelu dovodi do manjih emisija stakleničkih plinova. Slijedom toga, i vegetarijanska prehrana posredno doprinosi smanjenju emisije stakleničkih plinova. No, u ovom dokumentu je riječ o prilagodbi na klimatske promjene – a ne smanjenju emisija stakleničkih plinova. Stoga držimo da je u svijetlu prilagodbe, eventualno smanjenje stočarske proizvodnje manje relevantno nego li kada je riječ o smanjenju emisija stakleničkih plinova. Eventualno smanjenje stočarske proizvodnje trebalo bi sagledati u širem kontekstu (što, nažalost, nadilazi okvire i zadaću ovog dokumenta). Pri tom bi u obzir trebalo uzeti i sljedeće elemente: 1. Postojeća metodologija računanja emisije stakleničkih plinova u stočarstvu u obzir uzima samo „rashodovnu“ stranu, tj. emisiju. Rijetko kada se računa i „prihodovna“ strana, tj. ugljik koji ostaje srednjoročno i dugoročno pohranjen u gnoj, odnosno kroz gnoj, kasnije u tlu. Ovakva kalkulacija baca posve drugačije svjetlo na bilancu ugljika od strane stočarstva. 2. U Hrvatskoj se dosta stoke (a gotovo sve ovce, koze i kopitari) još uvijek uzgaja ekstenzivno i ova stoka ima (poglavito zbog režima ishrane u kojoj je zastupljeno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		koristi u uzgoju životinja, gnojenja stajskim gnojivom i transporta životinja. Iz svega navedenog nameće se rješenje u promjeni naše paradigme u pogledu prehrane i nužnost postupnog prelaska na prehranu (većinom) namirnicama biljnog porijekla, kao jedne od mjera prilagodbe u sektoru zdravlja, uz odgovarajuće prilagodbe u poljoprivrednom sektoru. Time bi se ujedno približili ostvarenju prvog od pet nacionalnih prioriteta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama – osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja.	znatno manje bjelančevina) manje emisije stakleničkih plinova u odnosu na stoku koja se uzgaja u intenzivnim, industrijskim pogonima. 3. Stočarska proizvodnja je u Hrvatskoj izuzetno važna u svijetlu održavanja agrobioraznolikosti, naročito na trajnim travnjacima, koji čine gotovo polovicu korištenih poljoprivrednih površina RH. Hrvatska ima veliki problem sa zarastanjem travnjaka i pripadajućim gubitkom bioraznolikosti gena, vrsta, staništa i krajobraza. Stoka je u Hrvatskoj prijeko potrebna za očuvanje istih. 4. Hrvatska je, mjereno po hektaru, najveći EU potrošač fosforinih mineralnih gnojiva, i među većim EU potrošačima dušičnih mineralnih gnojiva (vidjeti: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Aqri-environmental_indicator_-_mineral_fertiliser_consumption). Dušična mineralna gnojiva su jako značajan izvor emisija stakleničkih plinova. Stoga bi poticanje i moguće potpuno preusmjerenje na ratarsku proizvodnju povećalo emisiju stakleničkih plinova, ne samo uslijed potrošnje, već i uslijed proizvodnje dušičnih mineralnih gnojiva. Gotovo sva dušična gnojiva koja koristimo u Hrvatskoj dolaze iz kutinske Petrokemije, koja je veliki izvor emisije stakleničkih plinova, a povećanjem ratarske proizvodnje, za očekivati bi bilo i povećanje emisije stakleničkih plinova od strane Petrokemije.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Poljoprivreda str. 11	Komentar	U okviru mjera P-04 bi trebalo naglasak staviti na uzgoj vrsta i sorti poljoprivrednih kultura za ljudsku prehranu, otpornijih na klimatske promjene. Smanjiti sredstva za uzgoj novih pasmina koje su otpornije na klimatske promjene i preusmjeriti ih na edukaciju	Mjera P-04 upravo i ide za poticanjem uzgoja „vrsta i sorti poljoprivrednih kultura za ljudsku prehranu, otpornijih na klimatske promjene“.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		poljoprivrednika za postupni prelazak sa stočarstva na ratarstvo.	
	Obrazloženje	navedeno u općem zapažanju	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Ribarstvo str. 12	Komentar	RR-01 proširenje ponude – uzgoj morskih algi za ljudsku prehranu; RA-03 – smanjiti kapacitete za uzgoj novih vrsta riba i preusmjeriti sredstva na uzgoj morskih algi	Oba prijedloga smatramo neadekvatnima. Budući da more omogućuje uzgoj praktički u cijelom stupcu, akvakultura se vidi kao jedan od glavnih načina premošćenja jaza između porasta broja stanovništva i dostupnosti hrane na kopnu. U strategiji i akcijskom planu je dan dostatan naglasak na uzgoj vodenog bilja, dakle i algi.
	Obrazloženje	navedeno u općem zapažanju	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Prirodni ekosustavi i bioraznolikost str. 13	Komentar	EB-03 i EB-09 – u okviru poboljšanja znanja uvrstiti spoznaje da prekomjerna gnojidba, krčenje šuma, genetska uniformnost pasmina za uzgoj, izlovljavanje riba kao neophodnost za održanje mesne industrije, nepovratno šteti bioraznolikosti te uništava ekosustave. EB-07 – uvrstiti spoznaju o neodrživosti konvencionalnog uzgoja životinja i proizvodnje namirnica životinjskog porijekla	Djelomično se prihvaća.
	Obrazloženje		Već smo u svim prethodnim dokumentima istaknuli da je čovjek i njegov antropogeni utjecaj u svim oblicima, najvažniji čimbenik ugroze prirodnih ekosustava i bioraznolikosti, pa i klimatskih promjena. Mogli bi se složiti s navedenim, ali smatramo da je sve

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			navedeno u kontekstu dokumenta sadržano u: EB-09: Jačanje prijenosa znanja o važnosti i uslugama ekosustava i biološke raznolikosti te njihovoj ugrozi zbog klimatskih promjena, te podaktivnosti EB-09-01 Organizirati stručna predavanja i radionice te EB-09-02 Uspostaviti sustav informiranja medija i druge oblike prijenosa informacija. Dakle, sve informacije vezane za prijenos znanja o važnosti i uslugama ekosustava i biološke raznolikosti te njihovoj ugrozi zbog klimatskih promjena, te aktivnosti, što najvećim dijelom uključuje i navedene.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zdravlje str. 15	Komentar	ZD-08 i ZD-09 – u okviru edukacije i osvješćivanja, uvrstiti teme o štetnom utjecaju proizvodnje hrane na ekosustave, naročito o sveukupnim posljedicama proizvodnje namirnica životinjskog porijekla te senzibilizirati širu javnost o prednostima konzumiranja namirnica biljnog porijekla.	Prijedlog se djelomično prihvaća.
	Obrazloženje		Brojne aktivnosti nadležnih tijela u Hrvatskoj (poput Ministarstva zdravstva, Hrvatske agencije za hranu i brojnih zavoda za javno zdravstvo, te međunarodnih agencija poput Svjetske zdravstvene organizacije, Agencije za istraživanje raka i drugih, daju svoje preporuke javnosti o pravilnoj prehrani utemeljenoj na konzumaciji raznovrsnih obroka, zdravstveno ispravnim i kvalitetnim namirnicama, te obrocima s optimalnim udjelima raznovrsnih bjelancevina, ugljikohidrata i masti uz obavezu tjelesnu aktivnost. Isto je važno radi prevencije akutnih zaraznih (crijevne bolesti) i kroničnih nezaraznih bolesti (dijabetes, kardiovaskularne bolesti, rak...). Iz istog razloga u

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			ovom trenutku nije medicinski niti nutricionistički opravdano preporučati jedan oblik prehrane niti kroz ovaj dokument. Pozdravljamo prijedlog uključenja sveobuhvatnih aspekata od područja nutricionizma, preko proizvodnje i distribucije hrane, te utjecaja istih na ekosustave u jačanje svijesti javnosti i struke. Isti jesu već dio preporuka u strateškim dokumentima iz ostalih područja, poput preporuka unutar Strategije niskouglijasnog razvoja, Strategije pametne specijalizacije, te radnih programa na EU i nacionalnoj razini. Radi postojećih i budućih posljedičnih prilika unutar projektnih poziva, uz aktivnosti iz ostalih sektora, smatramo da nije ispravno uvjetovati da predstavljaju prioritetne teme unutar specifično navedenih točaka Akcijskog plana buduće Strategije prilagodbe klimatskim promjenama.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Unutar postojećih mjera UR-04 i ZD-08 uključive su aktivnosti edukacije javnosti i struke primarno o važnosti pogodnih načina proizvodnje i distribucije namirnica uzimajući u obzir očekivane klimatološke i meteorološke promjene, propagacija konzumacije sigurnih namirnica i jačanje svijesti javnosti o izazovima u istom radi očekivanih klimatskih varijacija koje imaju značajan utjecaj i na uzgoj i pripremu hrane i biljnog i životinjskog porijekla. Predlaže se da ne bude isključeno tijekom raspisa budućih poziva vezano za ove mjere u slučaju sukladnosti svih aktivnosti s predloženim pozivom.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Upravljanje rizicima str. 16	Komentar	UR-02 u okviru multisektorske i interdisciplinarnе procjene rizika uzeti u obzir mogućnost izbijanja političkih i nasilnih sukoba zbog sve manjih izvora pitke vode; mogućnost učestalijih potreba za evakuacijom stanovništva oko postrojenja za uzgoj životinja, klaonice i mesnih industrija uslijed širenja zaraznih bolesti životinja	Prijedlog se djelomično prihvaća.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje		Kompleksna hitna stanja poput posljedica namjernih antropogenih aktivnosti (civilnih sukoba i ratnih stanja) na teritoriju RH nisu primarno potaknute prirodnim prijetnjama, stoga nisu uključene u prioritetne mjere ili podmjere ove strategije.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Ipak radi dodatnog negativnog utjecaja ove antropogene prijetnje u slučaju prirodne prijetnje uvjetovane meteorološkim ili klimatološkim čimbenicima poput suše, aktivnosti prilagodbe povezano s ovom prijetnjom biti će parcijalno prihvatljive u slučaju pripremljene dokumentacije sukladno propisanim uvjetima budućih poziva za dostavu projektnih aktivnosti za provedbu unutar većine mjera sektora upravljanja rizicima, a preciznije unutar mjera UR-04 i UR-05. Isto se predlaže da ne bude isključeno tijekom raspisa budućih poziva vezano za ove mjere u slučaju sukladnosti svih aktivnosti s predloženim pozivom.

1.13. Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Primorsko-goranska županija - Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	„NACRT STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE DO 2040. GODINE S POGLEDOM NA 2070. GODINU (BIJELA KNJIGA)“	
Opća zapažanja vezano za dokument	Mišljenja smo da je Strategijom trebalo prepoznati i jasnije razgraničiti utjecaje očekivanih klimatskih promjena s obzirom na različitu ranjivost pojedinih područja Republike Hrvatske. Takvim pristupom bilo bi moguće dati smjernice za mjere koje bi trebalo provesti na regionalnim razinama, ali i smjernice za pripremu županijskih programa prilagodbe klimatskim	Djelomično se prihvaća U studiji koja se bavi modelima dati su regionalni pokazatelji. Oni su korišteni u pojedinim dijelovima Nacrta Strategije. Dokument se, uz ostale projektne dokumente, nalazi na stranici:

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		promjenama	http://prilagodba-klimi.hr/dokumenti/
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	U poglavljima vezanim uz hidrologiju i vodne resurse navodi se da je Republika Hrvatske bogata vodom, ali ne o vodnim zalihama i to zbog svoje geološke građe s velikim udjelom površina s krškim strukturama koje zauzimaju oko polovice površine teritorija. Poznato je da u kršu nema mogućnosti dugotrajne akumulacije rezervi vode tako da je za očekivati da će za područja koja za vodoopskrbu koriste krške izvore, a to je cijelo obalno područje sa zaleđem i otoci, za vrijeme dugotrajnijih sušnih perioda biti teško osigurati dovoljne količine vode za piće.	Specifičnosti hidrologije krških područja, posebno priobalnih vodnih resursa su prepoznate u danom Nacrtu strategije s nizom uključenih mjera i podaktivnosti, (HM-03, HM-04, HM-05, HM-0, HM.08, HM-09) Obzirom na prioritete u realizaciji pojedinih mjera, nakon dobivenih komentara je unutar podaktivnost HM-03-02 Provedba istraživanja vezanih uz analizu mogućih scenarija klimatskih promjena na državnoj i regionalnoj razini (istraživačkih i upravljačkih institucija), s ciljem utvrđivanja utjecaja klimatskih promjena, analize njihova utjecaja na vodne i morske resurse, te povratno i utjecaje tih promjena na okoliš, urbana područja, infrastrukturne sadržaje, zaštićena područja te ljudske aktivnosti u većoj mjeri povezane s vodom (vodoopskrba, poljoprivreda, hidroenergetika, proširen naziv iz koga je vidljivo da se odnosi i na vodoopskrbu, a pridodana i nova podaktivnost HM-03-05. Provedba polaznih aktivnosti nužnih za realizaciju mjera čija je realizacija planirana u narednim fazama realizacije u domeni korištenja voda, zaštite vodnih i morskih resursa te zaštite od štetnog djelovanja voda u kojoj je predviđeno da se realiziraju i aktivnosti vezane uz problematiku vodoopskrbe u smislu pripreme realizacije mjera
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

1.14. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Odgovori

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040.godine s pogledom na 2070.godinu	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 7	Komentar	U stupcu: Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost, a unutar poglavlja: Upravljanje rizicima - ispod već navedenih točaka dodati novu točku koja glasi: „Povećanje broja pomorskih nezgoda zbog promijenjenih vremenskih uvjeta, a posebice povećanja brzine vjetrova“.	Ne prihvaća se. Dokument o klimatskom modeliranju pokazao je da vjetar na 10 m visine generalno neće jačati u budućoj klimi (no moguće su varijacije i u brzini i geografski) ili da će biti nešto slabiji nego u povijesnom razdoblju. Konkretnije do 2040. godine očekuje se smanjenje maksimalne brzine vjetra u svim sezonama (zimi od 5-10%), osim u ljeto kad bi brzina ostala nepromijenjena. Najveće smanjenje maksimalne brzine vjetra očekuje se u krajevima gdje je vjetar u referentnoj klimi najjači; na južnom Jadranu (i u zaleđu srednje i južne Dalmacije). Uz zapadnu obalu Istre moguće je tijekom ljeta i jeseni manje povećanje maksimalnih brzina vjetra. Trend smanjenja maksimalne brzine vjetra nastavlja se i u razdoblju do 2070. godine u svim sezonama osim u ljeto kad se ne očekuje promjene. Također, budući da je i ljudski čimbenik u tim nesrećama vrlo značajan smatramo da je utjecaj i posljedične mjere potrebno rješavati strateškim dokumentima više ostalih sektora.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 9	Komentar	U stupcu: Naziv mjere pod poglavljem: Ribarstvo uz već navedene mjere dodati novu mjeru koja glasi: „Razvoj tehnologija za prilagodbu i unaprjeđenje ribolovnih aktivnosti u izmijenjenim klimatskim uvjetima“.	Ne prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje		Strategija prilagodbe i mjere daju ujedno podlogu za čitav niz drugih aktivnosti koje se dalje mogu razraditi kroz sektorske strategije i planove. To je i na nekin način propisano kroz Zakon o zaštiti zraka gdje se kaže da razvojne strategije i planovi nekog područja moraju biti u skladu sa Strategijom prilagodbe.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 9	Komentar	U stupcu: Naziv mjere pod poglavljem: Ribarstvo uz već navedene mjere dodati novu mjeru koja glasi: „Razvoj tehnologija za prilagodbu i unaprjeđenje ribolovnih aktivnosti u izmijenjenim klimatskim uvjetima“.	Prijedlog se ne prihvaća.
	Obrazloženje		U strategiji i akcijskom planu je već dan naglasak razvoju novih tehnologija uslijed promijenjene klime.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 12	Komentar	U stupcu: Ključni dionici u redu koja se odnosi na mjeru pod oznakom UR-02 (Multisektorska procjena rizika za različite scenarije rizika povezanih s klimatskim promjenama) dodati Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.	Prihvaća se.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 12	Komentar	U stupcu: Ključni dionici u redu koja se odnosi na mjeru pod oznakom UR-03 (Proširenje Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa s indikatorima povezanim s klimatskim promjenama u svrhu razvoja ranog sustava obavješćavanja od rizika povezanih s klimatskim promjenama) dodati Ministarstvo mora, prometa i	Prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		infrastrukture.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 12	Komentar	U stupcu: Ključni dionici u redu koji se odnosi na mjeru pod oznakom UR-04 (Jačanje kapaciteta za procjenu opasnosti i odgovora tijekom katastrofa, velikih nesreća, izvanrednih događaja ili incidentnih/kriznih situacija povezanih s klimatskim promjenama) dodati Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.	Prihvaća se.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 12	Komentar	U stupcu: Ključni dionici u redu koji se odnosi na mjeru pod oznakom UR-05 (Uspostava ljudskih i tehnoloških kapaciteta za oporavak nakon složenih rizika povezanih s klimatskim promjenama) umjesto navedenog „Ministarstvo nadležno za promet i infrastrukturu“ upisati: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.	Prihvaća se.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak str. 12	Komentar	U stupcu: Ključni dionici u redu koji se odnosi na mjeru pod oznakom KM-01 (Jačanje ljudskih kapaciteta za provedbu istraživačkih i primijenjenih aktivnosti iz područja modeliranja, analize i interpretacije opaženih i očekivanih klimatskih promjena) dodati Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.	Djelomično se prihvaća.
	Obrazloženje		Mjera KM-01 prvenstveno je i jedino orijentirana prema bazičnom klimatskom modeliranju atmosferskim i

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			združenim atmosfersko-oceanskim modelima. Rezultati ovakvog modeliranja postaju ulazni klimatološki podaci za primijenjena sektorska modeliranja (npr. u poljoprivredi, šumarstvu, ribarstvu, zdravstvu i ostalim sektorima). Mjera jačanja ljudskih kapaciteta znači usavršavanje postojećih i povećanje (produkcija) broja budućih visoko-obrazovanih stručnjaka iz područja meteorologije, oceanografije i računalnih znanosti potrebnih za provođenje kompleksnog procesa klimatskog modeliranja, te analize i interpretacije rezultata klimatskog modeliranja. Klimatska modeliranja ovakvog tipa obavljaju se u malom broju centara u Europi i u za to specijaliziranim ustanovama (koji posjeduju odgovarajući software, hardware i zadovoljavajuću stručnu i znanstvenu podršku). Klimatska modeliranja ovakvog tipa nisu pogodna za širu stručnu zajednicu (sektore). No, s obzirom da se je tijekom provedbe projekta uočio manjak i nedostatak upotrebe pojedinih tzv. aplikacijskih (primijenjenih) sektorskih modela prihvaća se prijedlog da se u znanstvenim i stručnim sektorskim ustanovama, uključivo specijalizirane agencije i zavodi, potiče razvoj i korištenje primijenjenih sektorskih modela te se stoga unutar mjere KM-01 uvodi nova aktivnost <i>KM-01-03 Podrška razvoju primijenjenih sektorskih modela i jačanju kapaciteta za korištenje tih modela</i> unutar koje ključni dionici mogu i trebaju biti širi spektar dionika u različitim sektorima.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Unutar mjere KM-01 uvodi nova aktivnost <i>KM-01-03 Podrška razvoju primijenjenih sektorskih modela i jačanju kapaciteta za korištenje tih modela</i> unutar koje ključni dionici mogu i trebaju biti širi spektar dionika u različitim sektorima.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima str. 47	Komentar	U stupcu: Naziv mjere pod poglavljem: Turizam (Tablica 5-7) izmijeniti naziv mjere navedene pod T-04 iz „Jačanje otpornosti turističke infrastrukture na različite vremenske ekstreme“ na način da glasi „Jačanje otpornosti u pružanju usluga u turizmu i nautičkom turizmu na različite vremenske ekstreme“, te potom u ključne dionike ove mjere dodati Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.	Vaš prijedlog dijeli mjeru T-04 na dva djela (infrastruktura za nautiku i promet), no smatram da je mjera T-04 obuhvatna i da se kroz nju može podrazumijevati infrastruktura za nautički turizam kao i za promet, ali i sva druga javna infrastruktura važna za turizam. Cilj ove mjere je objediniti svu turističku infrastrukturu koja je neophodna za razvoj turizma. Stoga, smatram da ovako nazvana mjera uključuje sve selektivne oblike turizma, te nije potrebno izdvajati nautiku ili promet (njihovu infrastrukturu) kao zasebne mjere. Možemo se složiti da u ključne dionike nadodamo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture pa to činimo i u dokumentu.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima str. 47	Komentar	U stupcu: Naziv mjere pod poglavljem: Turizam (Tablica 5-7) također dodati i novu mjeru koja glasi: „Jačanje otpornosti tj. prilagodbe postojeće prometne i druge javne infrastrukture“, te u ključne dionike dodati Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.	Vaš prijedlog dijeli mjeru T-04 na dva djela (infrastruktura za nautiku i promet), no smatram da je mjera T-04 obuhvatna i da se kroz nju može podrazumijevati infrastruktura za nautički turizam kao i za promet, ali i sva druga javna infrastruktura važna za turizam. Cilj ove mjere je objediniti svu turističku infrastrukturu koja je neophodna za razvoj turizma. Stoga, smatram da ovako nazvana mjera uključuje sve selektivne oblike turizma, te nije potrebno izdvajati nautiku ili promet (njihovu infrastrukturu) kao zasebne mjere. Možemo se složiti da u ključne dionike nadodamo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture pa to činimo i u dokumentu.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima str. 49	Komentar	U Tablici 5-10, u stupcu: Ključni dionici, a u redovima koji se odnose na mjere UR-02, UR-03, UR-04 i UR-05 dodati Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, a kako je i prethodno navedeno.	Prihvaća se.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

1.15. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja - Uprava za Prostorno Uređenje, Pravne poslove i programe EU

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Dragana Olujić Uprava za Prostorno Uređenje, Pravne poslove i programe EU Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt strategije prilagodbe klimatskim promjenama u republici hrvatskoj za razdoblje do 2040. Godine s pogledom na 2070. Godinu (bijela knjiga)	
Opća zapažanja vezano za dokument	Strategija kao krovni dokument za prilagodbu klimatskim promjenama cijelog teritorija RH treba dati osnovni osvrt na mjere i aktivnosti na temu klimatskih promjena koji su dani razvojnim strategijama svih ranjivih sektora, a što je neophodno i prvi korak međusektorske suradnje. Prostorno planiranje sukladno sustavu prostornog uređenje nije sektorska tema. Ukoliko se uključuje kao tema potrebno ju je obraditi u okviru sustava prostornog uređenja koristeći termine određene Zakonom o prostornom uređenju. U tom smislu mjere i tekstovi vezano uz prostorno planiranje i uređenje djeluju nedorečeno, parcijalno dotič ovu tematiku s jedne strane, dok s druge veliki broj mjera po svim sektorima ima posrednu ili	Odgovori na ove komentare su dani u nastavku.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		neposrednu refleksiju na proces prostornog planiranja kroz sustav prostornog uređenja. U Strategiji i Akcijskom planu navedene su identične mjere (broj i opis) i većina njih ima dovršene do kraja Akcijskog plana, tek poneka ima oznaku „trajno“. Trebalo bi to jasnije odrediti obzirom da je strategija dugoročni dokument (do 2040. s projekcijom 2070.) Za sve mjere PP-1 do PP-5 treba uključiti i osigurati suradnju s MGIP-u odnosno sa zavodima za prostorno uređenje.	
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Poglavlje str. 21	Komentar	Strategija kao krovni dokument za prilagodbu klimatskim promjenama cijelog teritorija RH treba dati osnovni osvrt na mjere i aktivnosti na temu klimatskih promjena koji su dani razvojnim strategijama svih ranjivih sektora, a što je neophodno i prvi korak međusektorske suradnje.	Traženo je obrađeno u zasebnom dokumentu u okviru Podaktivnosti 2.1.1. Pregled dosadašnjih istraživanja i aktivnosti vezano za utjecaj klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj. Ovo je jedan od nekoliko obimnih dokumenata koji su izrađeni kao podloga za završne dokumente Strategije (Bijela knjiga) i Akcijskog plana.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Naveći mjere iz drugih sektorskih strategija vezano na klimatske promjene i pokazati uklopivost u ovu strategiju. Ne misli se da to bude mjera ove Strategije već da se cjelovita problemska slika vezano za klimatske promjene. Dodati novi odjeljak ili sl.	Daje se pojašnjenje.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: str. 2, 15, 55, 56	Komentar	Prostorno planiranje sukladno sustavu prostornog uređenje nije sektorska tema. Ukoliko se uključuje kao tema potrebno ju je obraditi u okviru sustava prostornog uređenja koristeći termine određene Zakonom o prostornom uređenju. U tom smislu mjere i tekstovi vezano uz prostorno planiranje i uređenje djeluju nedorečeno, parcijalno dotiču ovu tematiku s jedne strane, dok s druge veliki broj mjera po svim sektorima ima posrednu ili neposrednu refleksiju na proces prostornog planiranja kroz sustav prostornog uređenja.	Navedeno je višestruko naglašeno u više dokumenata koji su izrađeni kao podloge završnih dokumenata, Strategije i Akcijskog plana. Termin "sektor" je preuzet iz Zakona o zaštiti zraka koji je krovni propis na kojem se temelji obaveza izrade Strategije. Slažemo se da bi vjerojatno primjereniji termin bio npr. tematsko područje, ali ionako smatramo da to i nije ključno. Bitniji je sadržaj (tih mjera) od same forme (sektor, područje, tema, ...).
	Obrazloženje	Ukoliko je ocijenjena potreba od strane izrađivača i nositelja izrade Strategije da se doda prostorno planiranje kao dodatna	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		međusektorska tema u cilju jasnoće mjera trebalo bi odvojiti sektor upravljana obalnim područjem. Budući da se dio mjera koje su navedene odnosi i na sustav prostornog uređenja potrebno je ispraviti naslov.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Odvojiti prostorno planiranje od sektora „upravljanje obalnim područjem“ Temu prostornog planiranja i prostornog uređenja tretirati kao temu gdje će se odrediti obveze izvršitelja pojedinih mjera u smislu dostupnosti u postupku prostornog planiranja kao i obveza suradnje u smislu Zakona o prostornom uređenju.	Upravljanje obalnim područjem ima horizontalni karakter slično kao i prostorno planiranje. Sustav prostornog uređenja i prostorno planiranje su važni (ključni) instrumenti upravljanja obalnim područjem. U tom smislu bi njihovo razdvajanje izazvalo brojna preklapanja što obzirom na širinu tematskih područja Strategije ne bi bilo prihvatljivo.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Poglavlje 5 str.	Komentar	Mjere predlagane Strategijom su u potpunosti iste kao i u Akcijskom planu. Nije jasno određeno koje su trajne mjere i da li će se kod svakog akcijskog plana mijenjati strategija i određivati nove mjere.?	Akcijski plan se temelji na prioritiziranju mjera i aktivnosti i odabiru onih koje će se provoditi u prvom petogodišnjem periodu. Iako neke mjere imaju naglašeniji trajni karakter, zbog specifičnosti problematike klimatskih promjena (neizvjesnost i nepouzdanost procjena) bolje je pričekati periodična izvješća o praćenju i evaluaciji provedbe Strategije i Akcijskog plana da bi se moglo govoriti o trajanju pa i načinima provedbe pojedinih mjera i aktivnosti.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Jasnije naglasiti dugoročne mjere odnosno trajne mjere koje su utvrđene strategijom kao dugoročnim dokumentom	Daje se pojašnjenje.

1.16. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Sektor za potpore u poljoprivredi i poljoprivredno zemljište, Služba za poljoprivredno zemljište

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Sektor za potpore u poljoprivredi i poljoprivredno zemljište, Služba za poljoprivredno zemljište	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070.godinu (Bijela knjiga).	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sažetak:Mjere prilagodbe klimatskim promjenama- Poljoprivreda ____ str. 10 ____	Komentar	Dodati novu Mjeru	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje	Osobitu važnost prilagodbe klimatskim promjenama ima monitoring- sustavno praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta, gdje je definiran zakonski okvir, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, ali nije operativno uspostavljen sustav. Predmetno je sada u nadležnosti Agencije za poljoprivredno zemljište, Odjela za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta, a po prijedlogu novog Zakona nadležnost se prenaša na Hrvatski centar za poljoprivredu hranu i selo.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Oznaka mjere. Jačanje kapaciteta za sustavno praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta kao preduvjeta provedbe prilagodbe klimatskim promjenama Ključni sudionici: Javne ustanove nadležne za poljoprivredno zemljište, znanstveno- istraživačke institucije i ustanove, Savjetodavna služba.	Smatramo da uvrštenje ove mjere u Strategiju nije opravdano iz razloga: - iz komentara je razvidno da već postoji jasna zakonska obveza za sustavnim praćenjem stanja poljoprivrednog zemljišta, te nadležno tijelo za provođenje istog. - ova strategija je usmjerena prvenstveno na mjere prilagodbe na klimatske promjene. Držimo da je praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta daleko širi koncept, nužnost i aktivnost. Riječ je o multi-sektorskom i multi-funkcionalnom pristupu i zadaći koji nije usmjerena prvenstveno na prilagodbu na klimatske promjene.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			prijedlog nije detaljnije razrađen pa iz njega nije dovoljno jasno na koji način bi predložena mjera konkretno doprinijela prilagodbi na klimatske promjene.

1.17. Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Državna uprava za zaštitu i spašavanje	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt strategije prilagodbe klimatskim promjenama u republici hrvatskoj za razdoblje do 2040. Godine s pogledom na 2070. Godinu (bijela knjiga)	
Opća zapažanja vezano za dokument		Kroz cijeli tekst potrebno je ujednačeno koristiti definicije koje se koriste u Procjeni rizika od katastrofa te ih uskladiti (poput: katastrofa, velika nesreća, prijetnja, rizik, složeni rizik itd.)	Prihvaćeno
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zelena knjiga 4.1.9: Upravljanje rizicima str. 9	Komentar	Unutar ovog sektora dokument vezan uz klimatske promjene je Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku. ¹ Ovaj dokument sadrži obradu mogućih scenarija kao posljedica klimatskih promjena. Pri obradi svakog od scenarija uzet je u obzir i utjecaj klimatskih promjena na rizik. Izmjeniti tekst	Prihvaća se
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Unutar ovog sektora dokument vezan uz klimatske promjene je Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku. ² Ovaj dokument sadrži obradu mogućih scenarija kao posljedica	Dopuna unesena u tekst nacrtu Strategije prilagodbe

¹ Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku (Republika Hrvatska, 2015)

² Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku (Republika Hrvatska, 2015)

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		klimatskih promjena. Pri obradi svakog od scenarija , osim industrijskih nesreće i potresa , uzet je u obzir i utjecaj klimatskih promjena na rizik.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.1.9: Zelena knjiga Upravljanje rizicima str. 9	Komentar	Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda (Republika Hrvatska, Narodne novine br. 73/97) Izmjeniti tekst	Prihvaća se
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda (Republika Hrvatska, Narodne novine br. 73/97, 174/04)	Dopuna unesena u tekst nacrtu Strategije prilagodbe
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 15.1 Zelena knjiga, Pregled i važnost sektora te općeniti utjecaj klime na sektor str. 108	Komentar	„Prema kapacitetima odgovora zajednice i zakonodavnoj klasifikaciji sukladno definiciji prema Zakonu o civilnoj zaštiti (Republika Hrvatska, Narodne Novine 82/15) razlikuju se.“ Izmjeniti tekst	Prihvaća se
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	„Prema kapacitetima odgovora zajednice i zakonodavnoj klasifikaciji sukladno definiciji prema Zakonu o sustavu civilnoj zaštiti civilne zaštite (Republika Hrvatska, Narodne Novine 82/15) razlikuju se.“	Dopuna unesena u tekst nacrtu Strategije prilagodbe
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zelena knjiga Str 112	Komentar	„U zaključcima Vijeća o okviru Zajednice za prevenciju katastrofa u EU, usvojenima 30. studenoga 2009. godine, istaknuto je kako su identifikacija i analiza prijetnji i rizika“ Izmjeniti tekst	Prihvaća se
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U zaključcima Vijeća o okviru Zajednice za prevenciju katastrofa u EU, usvojenima 30. studenoga 2009. godine, istaknuto je kako su identifikacija i analiza ~~opasnosti~~ prijetnji	Dopuna unesena u tekst nacrtu Strategije prilagodbe

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		<i>i rizika</i>	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zelena knjiga Str 112	Komentar	„Zakonodavna osnova propisana je unutar sektora u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (Narodne novine 82/15, 174/04, 79/07, 38/09, 127/10), Zakonom o kritičnim infrastrukturama (Narodne novine 56/13, Zakonom o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (Narodne novine 79/06 i 110/15), Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda (Narodne novine 73/97) i nizom drugih.“ Izmjeniti tekst	Prihvaća se
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	„Zakonodavna osnova propisana je unutar sektora u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju sustavu civilne zaštite (Narodne novine 82/15, 174/04, 79/07, 38/09, 127/10), Zakonom o kritičnim infrastrukturama (Narodne novine 56/13, Zakonom o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (Narodne novine 79/06 i 110/15), Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda (Narodne novine 73/97, 174/04) i nizom drugih.“	Dopuna unesena u tekst nacrtu Strategije prilagodbe
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Zelena Knjiga Tablica 1-1: Prioritetne mjere vrlo visoke važnosti: PRIORITET 1. Osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja Str. 135	Komentar	Izrada Studije integralne procjene ranjivosti obalnog područja na podizanja razine mora, provedba modeliranja utjecaja klimatskih promjena na prostor turističkih zona i izrada karte ranjivosti obalne infrastrukture te ugradnja modeliranih rizika na području turističkih zona u prostorne planove te razvojne strateške dokumente. Studija mora uključiti socioekonomske aspekte i procjene troškova i koristi opcija mjera prilagodbe i njihova prioritizacija po lokacijama (obalni odmak, obalni zidovi, obalni nasipi, urbanističko tehničke mjere zaštite i minimiziranja šteta, nasipanje erozivnih obala i prihranjivanje plaža, itd.)	
	Obrazloženje	„obalni zidovi, obalni nasipi“ - Ovo nije mjera prilagodbe, već preveniranja.	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	<i>Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:</i>	Brisati tekst	Ne prihvaća se. Obalni zidovi, nasipi, brane i slično jesu mjere prilagodbe klimatskim promjenama. Sjetimo se malih otočnih država u razvoju (<i>small island developing states-SIDS</i>) kojima je to od životne važnosti. U svjetskoj literaturi ima puno takvih primjera, a jedan od najbližih u našem susjedstvu je gradnja brane za obranu Venecije od visokih razina mora (izazvanih pojavom <i>Alta aqua</i>, ali i podizanjem relativne razine mora). Molim pogledati link EU Climate Adaptation Platform http://climate-adapt.eea.europa.eu/metadata/adaptation-options/seawalls-and-jetties gdje se navodi sličan primjer.

1.18. g. Zoran Skala kao predstavnik „JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije“

NACRT STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE DO 2040. GODINE S POGLEDOM NA 2070. GODINU (BIJELA KNJIGA)

Komentar: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

OPĆA ZAPAŽANJA

Republika Hrvatska je, prema navedenom u Strategiji, u proteklih tridesetak godina već dospjela među tri EU zemlje s najvećim štetama od klimatskih promjena u odnosu na BNP (ova godina bi lako mogla biti rekordna u tom pogledu). K tome, po Zakonu o zaštiti zraka, sve druge razvojne strategije trebale bi se uskladiti s predmetnom Strategijom. Već u uvodu je naglašeno da su klimatske promjene rastuća prijetnja čovječanstvu u 21. stoljeću, pa da bi se proces prilagodbi na njih mogao odvijati uspješno on bi morao prerasti u društveni proces. Tu nastaje osnovni problem. Da bi neka strategija postala društveni proces morala bi biti lako razumljiva, s koherentnim ciljevima i motivirajuća za najširu populaciju. Na žalost, ova Strategija nema taj potencijal.

U početku smo imali namjeru da u osnovnom obrascu za dostavu komentara navedemo određeni broj naših komentara s obrazloženjima. Onda smo shvatili da čak i kada bi oni svi bili prihvaćeni i dodani u tekst dokumenta (što je malo vjerojatno), time se ne bi u većoj mjeri eliminirao onaj opći dojam – da Strategija nije dovoljno jasna, koherentna i motivirajuća u odnosu na veličinu, značaj i urgentnost izazova s kojima će se naše društvo suočavati. Zato ćemo pokušati kroz ova opća zapažanja ukazati na uočene nedostatke dokumenta i obrazložiti ih.

Integralni pristup = ?

Svaki problem postaje jednostavniji ako se ogradi od interakcija s drugim problemima. Česta posljedica takvog postupka je da se predložena rješenja uskoro razotkriju kao manjkava i nedovoljna, jer nije bilo uzeto u obzir njihovo uzajamno djelovanje s nekim vrlo bitnim problemima iz šireg okruženja. U ovoj Strategiji takvo „ograđivanje“ je provedeno ponajprije fokusiranjem samo na klimatološke parametre. Istina, spomenuta je i važnost ublažavanja/mitigacije klimatskih promjena, ali se na tome i ostalo. No, podsjetimo se, ublažavanje traži praktično napuštanje fosilnih goriva unutar vremenskog horizonta ove Strategije, što mijenja sve, pa i smisao i način provođenja mjera prilagodbe. Gotovo u svim sektorima daleko veće ranjivosti se razotkrivaju zbog gubitka energetske oslonca u fosilnim gorivima, nego samo zbog klimatoloških parametara. Na to ćemo se vratiti kasnije.

Drugo „ograđivanje“ izvršeno je fokusom na zadani vremenski horizont. Već smo se navikli da smatramo racionalnim, pragmatičnim i jeftinijim sve ono što nam je kratkoročno povoljnije. Ali neki klimatski scenariji (konkretno, putanja koju trenutno slijedi čovječanstvo) donose tako velike egzistencijalne rizike na koje se ljudska vrsta ne može prilagoditi, pa bi mogla i nestati. Da li je moralno dopustivo uopće ne razgovarati o posljedicama nekih naših sadašnjih odluka i postupaka, i onda kada znamo da su oni visoko rizični i da bi u konačnici mogli voditi velikim tragedijama pa i izumiranju ljudske vrste, samo zato jer nam je to kratkoročno povoljnije i lakše, a i dogodilo bi se izvan vremenskog horizonta Strategije?!

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Ako je glavni cilj Strategije smanjivanje ranjivosti, odnosno jačanje otpornosti, društvenih i prirodnih sustava na negativne utjecaje klimatskih promjena, onda je jasno da se tu radi o velikom broju različitih situacija, koje naravno nisu iste u nekom malom selu i većem gradu, ili u priobalju i u unutrašnjosti. Zato ne postoji neki jedinstveni „pravi način“, koji bi se mogao propisati i voditi s državne razine, a koji bi svaka sredina trebala slijediti da bi postala otporna na negativne utjecaje klimatskih promjena. Stoga je treće „ograđivanje“ nastalo upravo fokusiranjem na centralizirano provođenja mjera prilagodbe. Za većinu mjera zadužena su ministarstva, državne institucije, fakulteti.. a vrlo rijetko JLS i naselja. A zapravo odgovornost za jačanje otpornosti zajednice i moć odlučivanja kako to postići mora se prepustiti članovima lokalne zajednice, jer Država nema, niti će moći imati, kapacitet da tu odgovornost sama nosi. Pred nama je razdoblje velikih neizvjesnosti kakvo nije iskusila ni jedna ranija generacija čovječanstva, pa je ona krajnja računica o troškovima prilagodbe, koji bi kao iznosili 528 mil.kuna/godišnje kroz naredne 52 godine (uglavnom iz EU fondova), samo zabavna ilustracija koliko smo u stvari nesvjesni razmjera izazova s kojima ćemo se morati nositi. Zabavni karakter lako ćete uočiti ako se poigrate s nekim pitanjima, primjerice:

- Dok klimatolozi jasno naglašavaju da se pouzdanost predviđanja klimatoloških parametara smanjuje što se više ide prema kraju stoljeća, kako to da oni koji su radili ekonomske računice nisu našli za shodno da o tome vode računa? Oni godišnje troškove prilagodbe razumijevaju kao podjednake kroz cijeli period i znaju da će njihov veći dio doći iz EU fondova? Njihovim izračunima bi se stoga, posljedično, morali prilagoditi vremenski ekstremi i porast razine mora, a EU bi neupitno morala postojati još 50 godina i imati puno novaca.
- Što će biti s ranjivošću društvenih i prirodnih sustava ako ne bude novaca iz fondova EU, kroz svih 52 g.?
- Što će biti s ranjivošću društvenih i prirodnih sustava ako se EU raspadne, a Država bude financijski i resursno nemoćna da odgovori na sve snažnije i učestalije elementarne nepogode, da održava svoju infrastrukturu, da rješava egzistencijalne potrebe stanovništva?

Dosljedno proveden integralni pristup jačanju otpornosti društva na klimatske i druge izazove **morao je prepoznati lokalnu razinu kao temeljnu česticu jačanja otpornosti društva.** Lokalna razina je ona koja ima najviše motiva, najveće poznavanje lokalnih prilika i najveći potencijal da organizira i aktivno provodi trajni proces prilagodbi – s fondovima EU ili bez njih; uz pomoć s nacionalne razine ili bez nje!

Na što se mi zapravo trebamo prilagoditi?

Ovo pitanje će vjerojatno nekoga začuditi, ali ga treba postaviti, evo i zašto. Već sada živimo u jednoj od tri klimatskim promjenama najjače pogođenim zemljama EU, a da tu činjenicu nijedna politička stranka nije prepoznala kao važnu društvenu temu o kojoj bi trebalo govoriti tijekom predizbornih aktivnosti na nedavno održanim parlamentarnim i lokalnim izborima. Stranke su očigledno ocijenile da to nije društvena tema koja zanima najširu populaciju. I doista je tako, jer se u javnosti, pa i u medijima, o klimatskim promjenama kod nas rijetko raspravlja. Sada Strategija pokušava to promijeniti polazeći od rezultata projekcija klimatskih modela – scenarija RCP4.5 i RCP8.5. Unatoč tome što je prikazan niz parametara za oba scenarija, ne vjerujem da to može pomoći običnom čovjeku da shvati na kakvu promjenu se

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

treba prilagođavati i da bude motiviran da se i sam uključi u taj proces, niti mu to može pomoći da razumije kakve su konsekvence ako prilagođavanja uopće ne bude. Možda bi pomogle neke laicima razumljivije ilustracije. Recimo:

- U Parizu je ocijenjeno kao „podnošljivo“ globalno zatopljenje od 1,5°C do kraja stoljeća, a trenutno smo na putanji da dosegne 4°C. Razlika između to dvoje je „ljudska civilizacija“³. Na okolišne uvjete koji nastaju s 4°C toplijom klimom čovjek se ne može prilagoditi.
- U Strategiji su navedene vrijednosti za podizanje razine mora do kraja stoljeća. Ono što se tu ne vidi su višestoljetni procesi koje iniciramo našim današnjim načinom življenja. Već dosegnutih 400 ppm-a CO₂ u atmosferi izaziva ravnotežnu razinu mora 21m višu od sadašnje, a na 4°C toplijem planetu ravnotežna razina mora bila bi čak za 70m viša nego danas.
- Ukoliko se žele izbjeći scenariji koji će rezultirati katastrofalnim posljedicama za buduće generacije, trebalo bi odmah pristupiti radikalnom smanjivanju uporabe fosilnih goriva, a svakako ih u potpunosti izbaciti iz uporabe u drugoj polovici ovog stoljeća.

Već iz ovih ilustracija vidljive su razmjere antropogenih poremećaja učinjenih našem planetu i pred kako velikim promjenama i velikim životnim odlukama se sada nalazimo – važnim za nas, ali osobito važnim za one najmlađe i sudbinski važnim za sve buduće generacije. Tu nam ne mogu pomoći *cost-benefit* analize: radi se o odlukama s izrazito velikom moralnom težinom, a o tome rijetko, ako ikako, među sobom razgovaramo.

Za početak bi najpotrebnije bilo pokušati svih osvijestiti da naš osnovni ekološki problem nisu klimatske promjene. Naš osnovni problem je što smo svojim načinom življenja prevršili mjeru koju naš planet može podnijeti, a klimatske promjene su samo jedan od simptoma toga. S raspoloživošću enormnih količina energije iz jeftinih fosilnih goriva započelo je naše razdoblje stalno rastuće ekstrakcije sirovina, proizvodnje i potrošnje, a što je dovelo do porasta stanovništva, onečišćenja, gubitka prirodnih habitata a time i bioraznolikosti. Sada bi, u najboljem vlastitom interesu, morali krenuti u suprotnom smjeru: smanjivati uporabu energije, što bi za sobom povuklo smanjivanje ekstrakcije sirovina, proizvodnje, transporta, problema s otpadom i problema s klimatskim promjenama. I to je zapravo stvarni okvir prilagodbi u koje se mora krenuti. Pritom se mogućnost našeg izbora svodi samo na to da li ćemo se na promjene prilagođavati organizirano ili kaotično. Jer, bez fosilnih goriva ćemo svakako ostati u ovom stoljeću, zato što su ona neobnovljivi izvori energije, koji su već na zalasku komercijalno upotrebljivih rezervi, iako još uvijek nose 86% svjetskog energetskeg miksa, i mada je naša ovisnost o njima još uvijek bolno snažna.

Provjera na realnost mjera prilagodbe

Strategija sadrži 82 mjere prilagodbe, a mnoge od njih podrazumijevaju realizaciju velikih investicijskih poduhvata u narednih pet desetljeća, kao što su: izgradnja nasipa za zaštitu od štetnog djelovanja voda, izgradnja turističke infrastrukture otpornije na vremenske ekstreme, izgradnja uređaja za desalinizaciju, sanacija kulturne baštine zbog djelovanja ekstremnih

---

³ prof. Hans Joachim Schellnhuber; Melbourne

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

razina mora, izgradnja hidrotehničkih objekata za akumulaciju i retenciju voda, izgradnja sustava za navodnjavanje i sl.

Kako će se ukupne prilike u Hrvatskoj i svijetu razvijati u narednih pet desetljeća nitko ne može sa sigurnošću predvidjeti, ali se sa sigurnošću može tvrditi da će to biti jedno od najneizvjesnijih razdoblja u ljudskoj povijesti. Razlog tome je što su ljudi izazvali više procesa koji svaki za sebe, a naročito svi zajedno, mogu dovesti do urušavanja naše civilizacije. To su: klimatske promjene, gubitak plodna tla (25 mlrd.t/g), gubitak bioraznolikosti (u toku je šesto masovno izumiranje), iscrpljivanje i onečišćavanje voda, i prenaseljenost. Praktična posljedica toga je (prema istraživanju Reading sveučilišta) da bi već do 2050. godine 52% svjetske populacije moglo patiti od pothranjenosti. Za zemlju koja polovicu svoje hrane uvozi to bi trebalo aktivirati opći alarm vezano za sigurnost prehrane stanovništva. Na to treba nadodati još dvije važne okolnosti: da je globalni financijski sustav sada u gore stanju nego pred krizu 2008. godine (stabilnost izvora financiranja prilagodbi ne može se jamčiti), i da se gubi energetska oslonac u fosilnim gorivima, što ubrzano smanjuje raspoloživu neto energiju (EROEI – Energy Return On Energy Invested) za održavanje sadašnje kompleksnosti društva, a i znak je da slijedi veliko smanjivanje prometa roba i ljudi, te uporabe teške mehanizacije – poljoprivredne i građevinske.

Ovako sagledane neizvjesnosti traže bitno drukčije promišljanje mjera prilagodbe i prioriteta, te fokusiranje na osnovne egzistencijalne potrebe stanovništva. Svaka mjera bi trebala biti testirana na dugoročnu prikladnost i realnost tako što će moći odgovoriti, primjerice, i na ovakva pitanja:

- Da li se mjera može realizirati lokalno i bez fondova iz EU?
- Ako se mjera odnosi na izgradnju obrambenih nasipa od štetnog djelovanja voda ili podizanja razine mora, da li je sagledana dugoročna sudbina predmetne građevine s aspekta njene funkcionalnosti za 100 i više godina (odnosno pri pojavi vremenskih ekstrema kakvi se do sada nisu očekivali), s aspekta mogućnosti njena održavanja bez uporabe teške mehanizacije (koja funkcionira samo na fosilna goriva), te da li je u istom kontekstu sagledana dugoročna sigurnost područja koje se mjerom želi zaštititi?
- Ako se mjera odnosi na navodnjavanje poljoprivrednih površina, da li je sagledana okolnost da uroda ne propadaju samo zbog suše, već i zbog toga što ne mogu podnijeti ekstremne vrućine (navodnjavanje tu ne pomaže), te da li je sagledana mogućnost prelaska na višegodišnje kulture koje su otpornije na manjak vlage i često mogu izdržati bez navodnjavanja?
- Da li izgradnja/realizacija bilo koje mjere i njeno funkcioniranje dugoročno ovisi o raspoloživosti fosilnih goriva i proizvoda koji se dobivaju iz ili pomoću njih (umjetna gnojiva, kemijska zaštitna sredstva, plastika/gume, asfalt, cement....), te o transportu na velike udaljenosti?
- Da li mjera doprinosi jačanju lokalne samodostatnosti u osnovnim potrebama stanovništva?
- Ako se mjera odnosi na turističku djelatnost, da li je sagledana mogućnost funkcioniranja iste i u okolnostima znatno manjeg broja turista (dolasci gostiju osobnim vozilima i zrakoplovima smanjivat će se s napuštanjem fosilnih goriva), te uz oslonac isključivo na lokalno raspoložive izvore hrane, energije i usluga?

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

- Da li se kod mjera za jačanje kapaciteta za protupožarnu zaštitu promišlja okolnost da u dogledno vrijeme za gašenje neće biti raspoloživa motorizirana tehnika za gašenje (na fosilna goriva), osobito danas iznimno važne zračne snage? (Bez fosilnih goriva, protupožarna zaštita ovisit će o postojanju mreže strateški lociranih višefunkcionalnih lokvi, koje bi najbolje bilo izgraditi sada, dok je teška građevinska mehanizacija još operativna)
- Dali su kod mjera koje se odnose na utjecaj klimatskih promjena na zdravlje, uvedeni sigurnosni limiti postupanja za zaposlene pri klimatskim ekstremima (primjerice, pri kojim vanjskim temperaturama se obustavlja rad u kuhinjama, na građevinama, na otvorenom i sl.)?

Jačanje otpornosti stanovništva na promjene koje više ne možemo izbjeći je prije svega lokalni poduhvat i zato se treba moći provoditi unatoč svim neizvjesnostima koje mogu nastupiti. Toga su već svjesni u mnogim lokalnim sredinama diljem svijeta. U tom smislu već postoji na tisuće civilnih inicijativa pod raznim nazivima. Možda je najpoznatija *Transition Network* koja djeluje i u Hrvatskoj. Mreža otpornih zajednica čini otpornu regiju, a onda i Državu, pa bi Država trebala pomoći djelovanje civilnih inicijativa koje na tome rade. Njihova ekspertiza i iskustva već sada mogu biti od velike pomoći u jačanju nacionalne otpornosti na dolazeće neizvjesnosti (vidjeti priloge). Zato nije dobro što se ova Strategija toliko oslanja na fondove EU i centralizirano vođenje, umjesto na lokalne zajednice i lokalno stanovništvo. Jer, neizvjesnosti koje nastupaju lako mogu paralizirati i djelovanje EU fondova i državnih institucija. Nikom neće biti lakše ako zbog toga budu paralizirane i lokalne zajednice. Dapače!

Listopad 2017.
Zoran Skala

Prilozi:

Six Foundations for Building Community Resilience

<http://www.postcarbon.org/publications/six-foundations-for-building-community-resilience-2/>

The Essential Guide to Doing Transition

www.transitionnetwork.org

ODGOVOR

Komentari se djelomično prihvaćaju.

Pretpostavke iznesene u pismu su zanimljive, no ipak, ponekad načelne, te većim dijelom i krivo adresirane. Obrazloženje slijedi.

Odgovor je, kao i sam komentar, kompleksan. Za početak, razmišljanja g. Zorana Skale su sama po sebi pozitivno usmjerena prema opstanku čovječanstva, okoliša i prirode pa se je s danim općim razmišljanjima i tezama teško ne složiti. S druge strane, moramo pristupiti s dozom realnosti i pragmatičnosti:

Razumljivost ili nerazumljivost teksta nacionalne Strategije prilagodbe klimatskim promjenama je vrlo upitan i subjektivan pojam. Izrađivačima dokumenata je tekst u potpunosti razumljiv. Razumljiv je i korisniku projekta Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, razumljivo je i svim stručnjacima iz raznih ustanova s kojima smo radili u nepunih 18 mjeseci provedbe projekta. Za usporedbu, strategije prilagodbe nekih vodećih EU zemalja, npr. Njemačke, UK ili Austrije zasigurno nisu pisane jednostavnijim jezikom od nacрта ove naše hrvatske, dapače! Naravno, možemo se složiti da u principu tekstovi moraju biti čitki i jasno napisani, no tekst ovih dokumenata je prošao i službenu lekturu koja je vrlo malo promijenila strukturu rečenica što znači da je štivo bilo razumljivo i lektoru. Doduše, Uvod i Sažetak ipak moraju odisati dozom lako-čitajućeg štiva (jer ih u pravilu čita veći i širi sloj ljudi) i moraju dati svima razumljivu poruku. No smatramo da to i jest slučaj. No, moramo imati razumijevanja da će uvijek postojati dio stručnog leksika koji nije svima odmah razumljiv, i često se radi o izrazima koje ne možemo (ili nije upitno) mijenjati i u tim slučajevima treba jednostavno potražiti značenje takvih stručnih izraza. Rezultate klimatskog modeliranja, također ne možemo pojednostavljivati iz razloga što ne bi bili znanstveno točni. Ne možemo npr. napisati da će temperature 'moguće' porasti do 3 ili 4°C, jer to jednostavno nije ono što smo dobili znanstvenim i tehničkim pristupom. Hoće li možda porasti (globalno i prosječno) do tih 4°C? Možda i hoće, ali mi to u okviru naših istraživanja nemamo na temelju čega tvrditi i to ne možemo napisati ni na to aludirati, jer bi to bila neutemeljena nagađanja. Iza napisanog stojimo jer je dobiveno znanstvenim i tehničkim pristupom i interpretirano u dobroj vjeri. Sve ono iza čega ne možemo stajati dobivenim podacima, ne možemo ni koristiti u našim tekstovima.

Nadalje, tvrdi se da Strategiji nedostaje integralni pristup jer se unaprijed ograđuje od interakcija s (nepredvidivim) mogućim drugim problemima. Zapravo nejasno je koji je temelj takve tvrdnje. Svaka znanstvena premisa ima svoje okvire unutar kojih je postavljena, a izvan tih okvira ne može se tvrditi da će premisa biti ispravna. Tako je i sa svim tvrdnjama iznesenima u dokumentima produciranim ovim projektom. U komentaru se navodi da se ograđujemo: (a) vremenskim periodom. Projektni zadatak nalaže izradu Strategije prilagodbe do 2040. godine i s pogledom na 2070. godinu, stoga to uistinu i jest zadani vremenski period u kojem su se provela i istraživanja (op.a. iako je zapravo klimatsko modeliranje provedeno sve do kraja stoljeća - računski, ali je interpretacija za sada napravljena samo do zadanih vremenskih horizonata). Razumljivo je da su nekome poželjni i uvidi i odgovori na pitanje „a što se događa iza tog vremenskog perioda?“, ali ovaj posao izrađuje se temeljem projektnog zadatka koji je zadao granice istraživanja; (b) navodnim ograđivanjem autora Strategije da ne postoji „pravi način“, u smislu jednakih mjera za sve, što je također nejasna tvrdnja. Zapravo nismo ni sigurni što se time željelo reći jer u nastavku kaže da različite situacije nisu iste u svakom selu i gradu, a s čime se zapravo u potpunosti slažemo. To je jedna od osnovnih premisa prilagodbe ili adaptacije da se ona na kraju najviše odvija lokalno (ali ne isključivo).

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

No, da bi došlo do lokalne prilagodbe moraju se uspostaviti preduvjeti, predradnje na višim razinama koje će to omogućiti, a to se najčešće događa na nacionalnom nivou – to je uloga države. U idealnom slučaju prilagodba se treba odvijati gotovo istovremeno i na lokalnom i na nacionalnom (ili kojem drugom višem regionalnom nivou). Zar itko može zamišljati da će nacionalna Strategija prilagodbe i Akcijski plan donijeti mjere za svih nekoliko stotina JLP(R)S koliko ih sveukupno ima u Republici Hrvatskoj? S druge strane, u nekoliko je navrata u tekstu Strategije naglašeno da će se mjere zapravo dešavati na lokalnoj razini i da će lokalna razina trebati u svojim okvirima preuzeti dio tereta koji se na nju odnosi, npr. za početak izradom lokalnih planova ranjivosti. No, s druge strane u većini predloženih mjera uključena je i lokalna razina, posredno ili neposredno. Primjer, pošumljavanje opožarenog zemljišta u okolici Splita, ili na otoku Braču – hoće li to provoditi Hrvatske šume iz svoje zgrade u Branimirovoj u Zagrebu? Naravno da ne, (osim moguće inicijalnog pokretanja projekta) nego će to voditi njihove lokalne ispostave u Splitu u kontaktu s lokalnom samoupravom, gradom Splitom i bračkim općinama, koji će vjerojatno i podnijeti zahtjev za akcijom i dodjelom sredstava u tom smislu. Ali naravno da su kao nositelj mjera pošumljavanja navedene Hrvatske šume. Slični primjer možemo izvesti i s upravljanjem vodama i Hrvatskim vodama, sve one djeluju preko lokalnih razina. Dakle čak ni ove do sada pripremljene mjere neće se odvijati bez i izvan okvira lokalnih razina, dapače! Ovime se daje i odgovor na tvrdnju da se (c) ograđujemo fokusiranjem na centralizirano provođenje mjera. Mišljenja smo da tako nešto u Strategiji ne piše, no, da se na višim razinama moraju stvoriti, raspisati i propisati određeni (minimalni) administrativno-plansko-legislativni preduvjeti za prilagodbu to stoji i iza te tvrdnje stojimo.

Nadalje, 81 mjera dana Strategijom su dane kao „prvi val” već sada prepoznatih mjera – upravo ono što se je s više ili nešto manje sigurnosti dalo vidjeti kao potrebno. Oko polovice tih mjera (njih 42) predviđene su već prvim Akcijskim planom (2019. – 2023.), što ne znači da se u drugom Akcijskom planu neke od tih aktivnosti neće ponoviti ako će to biti potrebno (npr. nastavak praćenja stanja šumskih ekosustava, ili monitoring razina slatkih voda, podzemnih i nadzemnih, samo kao primjer), a neke nove mjere će se tek početi nazirati. Načelo svake prilagodbe je tzv. adaptivni menadžment, korak po korak, prvo idemo s neupitnim mjerama (eng. no- ili low-regret). Prije nego se krene u bilo koje (velike) projekte treba neko vrijeme promatrati što se događa i kamo to vodi. Greške su skupe, klimatski modeli nisu magične kugle ma koliko god oni bili sve točniji. No, potrebu za nekim većim projektima se već i sada vide i takve ulaze u kategoriju neupitnih mjera.

Financije su izvedene većinom iz fondova EU zato što tamo sada za nas (Republiku Hrvatsku) novaca ima, a u državnom budžetu ih nema. Ne možemo ni predviđati da će ih u budžetu biti znatno više jer neće. Uza sve pozitivne napore svih vlada, država će vjerojatno tek s godinama smanjivati postojeći budžetni deficit, a mogući suficit vjerojatno nećemo doseći još dugi niz godina. To je realnost ekonomije.. Kao što je već rečeno, veliki broj mjera ide već u sljedećih pet godina, a za koje znamo da novaca u EU fondovima ima. Ako mislimo da će ipak novaca biti sve manje (i u EU) i već u kraćem periodu (recimo nakon 2021.) onda upravo stoga trebamo krenuti čim ranije tako da iskoristimo ono što sigurno imamo. Ako ne uzmemo mi (što nam pripada) uzet će to neka druga zemlja članica. Uspješno provođenje prvog Akcijskog plana, bi za Hrvatsku značilo puno više od pukog uspješnog povlačenja novaca iz EU fondova (nije smisao Strategije prilagodbe ove zemlje povlačenje novaca iz fondova nego je učiniti otpornijom na klimatske promjene). Te prve uspješno provedene mjere će staviti Hrvatsku u bitno bolju poziciju u težnji prema prilagodbi klimatskim promjenama nego što je to sada. Recimo to ovako, sada smo automobil koji stoji i nema kinetičke energije i teško ili nikako može savladavati prepreke pred njim. Ovim mjerama taj naš auto Hrvatska bi se

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).

Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

pokrenuo (vjerujemo u dobrom smjeru) i svakom ostvarenom mjerom više, kretao bi se sve brže i dobivao sve više te kinetičke energije - dobio bi dovoljan momentum koji bi pomogao lakšem savladavanju (klimatskih) prepreka koje će se naći pred njim u budućnosti. EU se sljedećih pet ili deset godina neće raspasti. Ako i hoće, svejedno ćemo znati što nam je raditi, koje mjere poduzimati, naravno, morat ćemo pronaći neke druge izvore potrebne da to i provedemo.

Smatramo da “obični čovjek” itekako sluti i zna čemu se trebamo prilagoditi, poplave suše, orkanski vjetrovi, i dr. itekako ga i stalno na to podsjećaju. Kao stručnjaci ne možemo pisati Strategiju “pomoću ilustracija” ili nagađanja što bi moglo biti. Stručni pristup temeljen na znanstvenoj podlozi je jedini koji prihvaćamo.

Možemo se složiti s g. Skalom da su razmjeri antropogenih utjecaja i time akceleriranih poremećaja nad našom planetom veliki i da je ljudska vrsta ta koja će najviše stradati (op.a. no to je zapravo antropocentrični pogled koji je dvojbjen – iz perspektive filozofske rasprave. Naime, mogli bi i tvrditi da smo mi ljudska vrsta „kožna bolest“ ovog planeta koja je uzela maha i koje se planet želi osloboditi i od nje ozdraviti, kao što bi to željele možda i sve ostale vrste koje na Zemlji – bez nas ljudi – žive u jako dobrom skladu, i nastavile bi dobro živjeti ako nas ne bi bilo).

G. Skala s nama je podijelio razmišljanja o fosilnim gorivima – s kojima bi se mogli odmah složiti, ali ne znamo kako se rasprava o odbacivanju fosilnih goriva (jedna vrlo specifična tema vezana uz niskougljičnu strategiju (NUS)) uklapa u raspravu o Strategiju prilagodbe. No možemo i o tome raspravljati. Dakako da kanaderi neće letjeti bez kerozina, ali ako dovoljno dugo opstanemo kao ljudska vrsta, energiju ćemo dobivati (u dovoljnim količinama) i iz obnovljivih izvora, a kanaderi-avioni će letjeti možda i na solarni pogon (primjeri već postoje, ali su u pokusnoj fazi), a ako nam se (ljudskoj vrsti) „posreći” uspjeh ćemo dobivati i gotovo neograničenu energiju, npr. iz fuzijskih elektrana (i takva rješenja već rade u laboratorijskim uvjetima – a već se gradi i prvi pravi pokusni fuzijski reaktor), ili ćemo možda koristiti vodik. Dakle, rješenja se već naziru, nije sve tako crno (za ljude, za ostale vrste mogli bi raspravljati). No to su sve pitanja kojima će Hrvatska moći, budimo realni, vrlo malo, sada i u budućnosti, doprinositi. To često uključuje vrlo skupe razvojne projekte koji se događaju u daleko bogatijim sredinama i institutima. No, ipak, Tesla je došao s našeg kamenjara, a ne iz američke prerije (op.a. no ipak je tamo morao otići ako je želio ostvariti svoje ideje jer u ovim krajevima nije bilo dovoljno kapaciteta koji bi ga mogli pratiti i podupirati).

Poziva nas se i na provjeru na realnost. O tome je već i gore rečeno. Naime, postavlja se pitanje da li se mjere mogu realizirati lokalno i bez fondova EU. Apsolutno mogu – to bi se moglo postići i npr. dobrovoljnim radnim akcijama građana ili sličnim akcijama na lokalnim nivoima. To je uostalom baš u našim prostorima već dokazano, izgrađene su neki strateški objekti - pruge i veliki nasipi duljine stotine kilometara. No, postavlja se pitanje bi li to bilo moguće ponoviti? Smatramo da ćemo ipak trebati pomoć jakih financijskih fondova.

Pitanje turizma. Ako netko želi zarađivati od turizma (privatni sektor, država), a vitalno mu je ugrožena turistička infrastruktura, morat će onda u nju i investirati. To vrijedi ne samo za državu i JLP(R)S nego upravo i za privatne investitore. Takvo načelo vrijedi i za ostale sektore. Ako se želi od živjeti od određene djelatnosti potrebno je i investirati u rješavanje problema koji nadolaze. Jedan od tih problema bit će i utjecaj klimatskih promjena. Nerealno je očekivati od trećih strana (npr. države) da pokriva sav teret rješavanja nadnacionalnog problema gdje će treća strana kasnije ostvarivati profit. To nije uloga države. Upravo zato i lokalne sredine trebaju imati svoje planove održivog razvoja u kojima će prilagodba klimatskim promjenama biti jedna od osnovnih premisa. Navedeno vrijedi i za stanovništvo.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Moramo razumjeti problem i sami si moći (i htjeti) pomoći. Ponekad si i sami aktivno odmažemo, izgradili smo kuću bez građevinske dozvole, ili je izgrađena u prostoru poplavne ravnice ili s temeljima u moru, da se tako izrazimo. Naravno postavlja se i pitanje tko nije spriječio ilegalnu gradnju, ili gradnju na takvim mjestima, ili tko je omogućio donošenje takvih prostornih planova? No u osnovi, upravo stoga u nacrtu Akcijskog plana ima puno aktivnosti orijentiranih prema osvješćivanju raznih službi, ali posredno i građana o razmišljanju i uključivanju koncepta prilagodbe klimatskim promjenama u njihove redovite aktivnosti, u njihov život. To će zasigurno pomoći i boljem razumijevanju same Strategije i Akcijskog plana.

Vezano za **mjeru navodnjavanja**, mjera navodnjavanja je ponuđena kao jedna od nekoliko mjera prilagodbe na klimatske promjene u sektoru poljoprivrede i uvelike je komplementarna s ostalim predloženim mjerama. A jedna od predloženih mjera odnosi se upravo na **uzgoj vrsta i sorti poljoprivrednih kultura koje su otpornije na utjecaje klimatskih promjena**, što uključuje i “ekstremne vrućine” i “otpornost na manjak vode”. Vezano za **obrambene nasipe** od štetnog djelovanja voda ili podizanja razine mora, upravo zbog sve većih neizvjesnosti u pogledu ostvarivanja različitih scenarija klimatskih promjena a koji dijelom zavise i o učinkovitosti provedbe mjera smanjenja emisije, sagledavana je dugoročna sudbina strukturalnih rješenja tijekom njihovog očekivanog vijeka trajanja. Većina rješenja planiranih u akcijskom planu za razdoblje 2019.-2023. predložena je ne samo zbog razloga nastupa mogućih budućih ekstremnijih promjena, nego i zbog već sad prisutnih klimatskih prilika i njihovih hidroloških posljedica, neovisno o tome da li se radi o manifestacijama klimatskih promjena ili se pak radi o klimatskim varijacijama. Naša i bliske joj generacije moraju naći učinkovita rješenja prilagodbe, i za sada su jedan od najdostupnijih izvora financiranja takvih rješenja upravo sredstva EU fondova, koja su zbog toga i planirana kao mogući izvor. Odricanje te mogućnosti, dok ona postoji, a za nadati se je da će potrajati barem koliki je planirani vremenski okvir spomenutog akcijskog plana, vjerujem da ne bi išlo u prilog smanjenja ranjivosti naših prostora, a time i stanovništva kao i ekosustava ovisnih o vodi, na negativne klimatske utjecaje i promjene. Izgradnja nasipa i akumulacija koje spominje g. Skala naravno nisu univerzalni a ni svagdje prikladni recept za prilagodbu, postoje i jednako važne nestrukturalne mjere prilagodbe, ali će svakako na najprikladnijim mjestima biti nužno osigurati mogućnosti prostorno-vremenske raspodjele vodne bilance, a važnost takvih objekata će s godinama rasti - kako se klimatske prilike budu pogoršavale ukoliko se ostvare i nepovoljniji scenariji. Teška mehanizacija je najviše prisutna prilikom izgradnje velikih hidrotehničkih objekata, i vremenom se umanjuje potreba njenog angažiranja na radovima održavanja te je stoga i poželjno u kontekstu mogućih energetske ograničenja u budućnosti o kojima govori g. Skala, realizirati što prije neka prikladnija rješenja. Postoje i suvremena rješenja nadvisivanja nasipa i brana radi veće sigurnosti branjenih područja koja ne uključuju potrebu izgradnje nasipa obimnom građevinskom mehanizacijom, već se radi o fleksibilnim vodonepropusnim sustavima ispunjenim vodom pod tlakom, plastičnim zagatima i slično. Planirane mjere prilagodbe ne favoriziraju nikakav središnja vodnogospodarska rješenja na račun lokalnih vodnogospodarskih rješenja, ona se međusobno upotpunjuju i čine zajednički sustav ovisan o klimatskim i hidrološkim prilikama, kao i antropogenim i drugim potrebama i utjecajima.

Vezano za **protupožarnu zaštitu**, prepoznate mjere iz sektora upravljanja rizicima predviđela su rješenja umrežavanja podataka svih ključnih dionika u svrhu primjerenog odgovora tijekom hazarda povezanog s klimatskim promjenama. Kroz mjeru UR-01 Mapiranje izvora vode izvan sustava javne vodoopskrbe upravo se orijentiralo na procjenu

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

iskorištenja i obnove između ostalih i moguće zapuštenih kaptaža (bajera, lokvi i sl). Infrastrukturni dio jest dio ove mjere.

Vezano za **zdravlje**, utjecaj mikroklimatskih uvjeta u zatvorenim prostorima nije uključen u neku od mjera. No, u predloženoj mjeri ZD-06 [Povećanje broja sigurnih točaka u slučaju ekstremnih meteoroloških uvjeta) i aktivnosti ZD-06-01. (Definiranje prijedloga prioriternih točaka od strane multidisciplinarnog tima s optimalnim rješenjem u odnosu na prostorni plan, mikroklimatske uvjete i arhitektonski mikrookoliš te minimalno jednim izljevnim mjestom sa sigurnom (zdravstveno ispravnom i sukladnom) vodom za ljudsku potrošnju u urbanim i ruralnim sredinama (točkama javnih, masovnih okupljanja, područjima rekreacije i sportskih aktivnosti, gradilištima, poljoprivrednim površinama)] naglašena je važnost prilagodbe radnog i životnog okoliša. Primarno na vanjskim prostorima. Unutarnji prostori nisu bili prepoznati kao prioritetni unutar radionica, ključnih dionika i nadležnog tijela, a posljedično i ovog dokumenta radi preklapanje ingerencija više nadležnih tijela i postojećem relativno dobro postavljenom zakonodavstvu za ključne čimbenike okoliša.

No, slažemo se da su daljnja nastojanja istraživanja i umrežavanja nužna i po pitanju unutarnjih mikroklimatskih uvjeta i povezanosti s utjecajem radi klimatskih promjena. Stoga ista nisu isključena iz istraživačkih smjernica dokumenta i u opisu ranjivosti sektora zdravlja i upravljanja rizicima.

Dane poveznice iz pisma g. Skale su poveznice na civilno društvo (*Postcarbon Institute* i *Transition network*), a daju zaista korisne primjere inicijativa koje teže prelasku sadašnje civilizacije i društva u „low-carbon“ i „post-carbon“ društvo te se kao takvi pozitivni i pozdravljamo ih. No, tehnički svojom temom dakako ciljaju direktno prema NUS, a ne prema Strategiji prilagodbe – ako ćemo raditi razlikovanje.

Na kraju, načelno se slažemo s mnogim iznesenim razmišljanjima jer su „pro-zelena“, „pro-okolišna“ i slično, kao što su i ona od projektnog tima. Iskreno cijenimo prikazano zalaganje jer podržava stavove koje i sami podržavamo – **razvoj, ali ne pod svaku cijenu.**

Zaključno, smatramo da je pismo većim dijelom „*statement*“, tj. razmišljanje i neslaganje s visokom politikom o navedenim temama i uglavnom upućeno ministarstvu odgovornom za okoliš, prirodu i energetiku (kao predstavnika okolišne politike) o tome kamo bi trebala stremiti hrvatska politika po pitanju ovih tema, a manje samom projektnom timu.

Uz srdačan pozdrav u ime projektnog tima,

Dr. Vladimir Kalinski, voditelj projektne skupine ugovaratelja

2. Zaprimiti komentari na nacrt Akcijskog plana 2019. – 2023.

2.1. RGN fakultet, Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Zavod za geologiju i geološko inženjerstvo RGN fakulteta	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument	Nacrtu akcijskog plana generalno nedostaje razrada mjera za prilagodbu klimatskim prilikama u području vodoopskrbe, a vezano za klimatske promjene koje uključuju hidrološke suše. Prema globalnim klimatskim modelima u budućnosti se mogu očekivati ekstremnija kišna razdoblja koja su detaljno obrađena kroz mjere HM-01 i HM-02, ali i sušna razdoblja, a koja nisu obrađena. Naime, vodonosnici u R. Hrvatskoj se dominantno napajaju iz oborina i vodotoka. Stoga klimatske promjene direktno utječu na količinu oborina koje padnu na slivove i na onaj dio vode koji se procjeđuje u vodonosnike. Nadalje, količina oborina također utječe i na protoke u vodotocima koji napajaju vodonosnike. Stoga klimatske promjene igraju značajnu ulogu u očuvanju zaliha podzemnih voda vodonosnika u R. Hrvatskoj čime direktno utječu i na javnu vodoopskrbu. Jedan od primjera utjecaja na hidroloških suša na stabilnost javne vodoopskrbe je i primjer zagrebačkog vodonosnika, čije zalihe su	Predlagač je dobro primijetio da je u Prijedlogu akcijskog plana za razdoblje 2019.-2023. prioritet dan mjerama koje su više orijentirane na prilagodbu pojavama velikih voda (HM-01 nestrukturne mjere, HM-02 – strukturalne mjere) u odnosu na mjere koje se odnose na pojave sušnih hidroloških prilika. Takva je prioritizacije provedena na temelju rezultata rangiranja mjera pri korištenju višekriterijske analizi, temeljene na ocjenama dionika uključenih u proces pripreme danog prijedloga strategije. Većina dionika je očito smatrala da su vodoopskrbni sustavi u Hrvatskoj u stanju relativno dobre pripremljenosti djelovanja u uvjetima pojava ekstremnih hidroloških i klimatskih prilika, te da početni prioritet treba dati povećanoj brizi oko zaštite od pojava velikih voda. No, i u tim dvama mjerama navode se podaktivnosti koje idu u cilju povećanja otpornosti vodoopskrbnih sustava pri pojavama suša intenziviranim klimatskim promjenama, pa se tako u mjeri HM-02,

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	definirane kao strateške zalihe podzemnih voda Hrvatske prema Strategiji upravljanja vodama. Zaključno smatramo neophodnim obraditi i klimatske promjene s aspekta budućih hidroloških suša i njihovog utjecaja na javnu vodoopskrbu.	podaktivnost HM-02-01 (izrada projektne dokumentacije) navodi „Projektiranje novih ili povećanje volumena postojećih akumulacija s ciljem dobivanja većih rezervi vode za razne namjene (zaštita od poplava, vodoopskrba, navodnjavanje, hidroenergetika, zaštita akvatičkih ekosustava nizvodnih područja). Projektiranje novih ili rekonstrukcija postojećih retencija za redukciju vršnih protoka. U tom je kontekstu danom prijedlogu RGN fakulteta moguće udovoljiti u mjeri HM-03 koja je također izdvojena kao jedna od tri prioritetne vezane uz vode, a odnosi se na „Jačanje istraživačkih i upravljačkih kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena i prilagodbu slatkovodnih i morskih vodnih sustava u postojećim i budućim klimatskim prilikama“ na način da se podaktivnosti HM-03-02 izrijekom pridoda i vodoopskrba <i>HM-03-02 Provedba istraživanja vezanih uz analizu mogućih scenarija klimatskih promjena na državnoj i regionalnoj razini (za potrebe istraživačkih i upravljačkih institucija), s ciljem utvrđivanja utjecaja klimatskih promjena, analize njihova utjecaja na vodne i morske resurse, te povratno i utjecaje tih promjena na okoliš, urbana područja, infrastrukturne sadržaje, zaštićena područja te ljudske aktivnosti u većoj mjeri povezane s vodom (vodoopskrba, poljoprivreda, hidroenergetika....).</i>

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			Isto tako, uvedena je i dodatna podaktivnost HM-03-05: <i>HM-03-05. Provedba polaznih aktivnosti nužnih za realizaciju mjera čija je realizacija planirana u narednim fazama realizacije u domeni korištenja voda, zaštite vodnih i morskih resursa te zaštite od štetnog djelovanja voda. unutar koje će se poticati i realizacija utjecaja klimatskih promjena s aspekta budućih hidroloških suša i njihovog utjecaja na javnu vodoopskrbu.</i>
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.1 str. 12	Komentar	Dodati mjeru HM-04 s prijedlogom naslova „Jačanje kapaciteta za provedbu mjera zaštite stabilnosti javne vodoopskrbe pri pojavama ekstremnih hidroloških suša čiji je povećanje intenziteta i učestalosti pojave uvjetovano klimatskim promjenama	Ne prihvaća se. Nije moguće udovoljiti danom prijedlogu jer pod nazivom HM-04 (Bijela knjiga, tablica 5.1.) već postoji mjera „Jačanje upravljačkih kapaciteta nadležnih institucija za djelovanje pri pojavama ekstremnih hidroloških prilika“, u kojoj su kao ključni dionici prepoznata i vodoopskrbna poduzeća, tako da bi preimenovanje mjere zahtijevalo ne samo sadržajne nego i konceptualne promjene, raščlanjivanja i niza drugih predloženih mjera te uvođenje niza dodatnih specifičnih mjera,. To bi dodatno opteretilo preglednost danog prijedloga strategije, a sve u kontekstu okolnosti da problematika rizika od negativnih utjecaja klimatskih promjena u vodoopskrbi od većine dionika pri provedbi višekriterijske analize nije prepoznata kao

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			mjera vrlo visokog prioriteta za razdoblje početnog vremena djelovanja predloženog akcijskog plana 2019.-2023. Vrednovanje mjera je provedeno prema metodologiji prihvaćenoj od naručitelja i uključenih dionika. Kako je u komentarima danog prijedloga nacrt strategije istom predlagачu obrazloženo, problematika vodoopskrbe sadržana je u nizu predloženih mjera i podaktivnosti, od kojih je velik dio okarakteriziran mjerama visokog prioriteta ili srednje važnosti, očekuje se da će se nakon realizacije mjera iskazanog vrlo visokog prioriteta, u većoj mjeri intenzivirati i mjere neposredno vezane uz problematiku vodoopskrbe, a polazne aktivnosti će biti moguće realizirati i tijekom razdoblja 2019.-2023. u okviru dodane podaktivnosti HM-03-05 Provedba polaznih aktivnosti nužnih za realizaciju mjera čija je realizacija planirana u narednim fazama realizacije u domeni korištenja voda, zaštite vodnih i morskih resursa te zaštite od štetnog djelovanja voda.
	Obrazloženje	Vidjeti Opća zapažanja.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.2 str. 40	Komentar	Razraditi mjeru HM-04	Odgovor isti kao i iznad.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5 str. ____	Komentar	Razraditi mjeru HM-04	Odgovor isti kao i iznad.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

2.2. Udruga profesionalnih vatrogasaca Hrvatske

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Udruga profesionalnih vatrogasaca Hrvatske	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument		Dokument je baziran više na znanstveno istraživačkim projektima i očito je da je znanstvena zajednica bila nositelj ovog posla i sebi osigurala dodatna financijska sredstva u narednom razdoblju, a vrlo malo gotovo ništa na operativnim sustavima koji trebaju spašavati imovinu i ljudske živote, a koja će biti (a već i je) ugrožena klimatskim promjenama koje prate poplave i suše (čitaj požari).	U izradi Strategije korištena je standardna metodologija koju preporučuje Europska unija. Tvrdnja da je „znanstvena zajednica bila nositelj ovog posla“ nije prihvatljiva. Članovi radne skupine za izradu strategije su istaknuli stručnjaci u svojim područjima, s iznimnim praktičnim iskustvom, dok je sama strategija bila raspravljana na skupovima na kojima je sudjelovalo preko 130 stručnjaka iz svih područja djelovanja, a među njima je bilo i znanstvenika.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.2.2.	Komentar	Nema nigdje jačanje kapaciteta operativnih snaga koje će u slučaju poplava spašavati imovinu i ljudske živote.	Operativne snage za spašavanje ljudi i imovine nisu imenom izdvojene kao takve za jačanje kapaciteta, ali se podrazumijevaju i obuhvaćaju

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

str. 34			pod jačanjem kapaciteta snaga za brze odgovore u sklopu mjera i aktivnosti za upravljanje rizicima (npr. u sklopu mjere UR-02 - Multisektorska procjena rizika za različite scenarije rizika povezanih s klimatskim promjenama, aktivnosti UR-02-01 i UR-02-02) Također, u mjeri UR-03 Proširenje Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa s indikatorima povezanim s klimatskim promjenama u svrhu razvoja sustava ranog obavješćavanja, podrazumijeva se uključanje svih razina predstavnika Vatrogasne zajednice do lokalnih razina. Mjera je navedena u poglavlju 5.2 Mjere prilagodbe po sektorima uz ostale mjere. Zahvaljujemo na doprinosu i preporukama, uključiti ćemo prema nadležnom tijelu predložene podmjere i predloženi trošak na temelju vjerujemo dokumentiranih zapisa u poslovanju predstavnika ključnog dionika. Ujedno među dionicama unutar mjera vrlo visoke važnosti dodani će biti predstavnici vatrogasne zajednice. Ipak, važno je naglasiti da mjera UR-04, pod nazivom Jačanje kapaciteta za procjenu opasnosti i odgovora tijekom katastrofa, velikih nesreća, izvanrednih događaja ili incidentnih/kriznih situacija povezanih s klimatskim promjenama, podrazumijeva obnovu opreme za dionike prvog reda odgovora u katastrofama, velikim nesrećama, izvanrednim događajima i svim incidentnim situacijama. Metodom rangiranja ova je mjera odmah nakon

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			prve tri uključene u prvo petogodišnje razdoblje. Istovremeno, u ovom razdoblju 2016. – 2020. unutar Operativnog Programa Konkurentnost i Kohezija za razdoblje 2014. – 2020. pod tematskim ciljem 5b, prioritetnom osi Promicanje ulaganja koja se odnose na posebne rizike, osiguranje otpornosti na katastrofe i razvoj sustava za upravljanje katastrofama, predviđen je do 2020. za iskorištenje iznos od 215.000.000 EUR. Prema javno dostupnim podacima pripreme su u tijeku: http://www.hhi.hr/pr/onenews/212
	Obrazloženje	Za sad to rade vatrogasci, koji nisu opremljeni za takve poslove a niti educirani za takav rad. Nije nam jasno tko će u slučaju poplava obavljati ove poslove i s kojim resursima. Posljedice su velika materijalna šteta na imovini i ugrožavanje ljudskih života kod iznenadnih velikih količina oborina (primjer je Zadar)	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlažemo da se doda jedan novi redak u ovoj tablici i to „Jačanje kapaciteta operativnih snaga za spašavanje u slučaju poplava“ s financijskom planom za svaku godinu, nabavke opreme te edukacija operativnih snaga za spašavanje. Godišnje potrebe za jačanje operativnih snaga su po svakoj godini oko 10.000.000 kn što bi na kraju razdoblja iznosilo 50.000.000 kn.	Prihvaća se. Aktivnost se dodaje u poglavlju 4.11. Upravljanje rizicima.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.4.4.	Komentar	Predložena sredstva za ŠU-04-01. Poboljšati sustav rane dojave opasnosti od šumskih požara su premala, za 500.000 kn nije moguće	Podmjera ŠU-04-01 odnosi se samo na izradu analize potreba za poboljšanjem sustava rane dojave, utvrđivanjem prioritetnih područja s vrlo

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

str. 64 i 65		postavljanje kamera u IC spektru i u vidnom spektru na ugroženim područjima te programi za obradu slike i njeno prosljeđivanje u centar upravljanja, kojeg nema. Treba planirati i centar nadzora i upravljanja šumskih požara na ugroženim područjima s kompletnom opremom i uposlenih minimalno 4 – 5 osoba.	visokim rizikom od pojave šumskih požara, a za koja je potrebno poboljšati sustav rane dojave, te izradu plana provedbe. Logika ove podmjere bila je da se sigurno neće ugrađivati senzori i kamere posvuda, već se prije svega treba utvrditi gdje je to najpreče. Prihvaća se proširivanje podmjere na aktivnosti postavljanja kamera u IC i vidnom spektru u utvrđenim prioritetnim područjima, uključujući i programe za obradu slike i njeno prosljeđivanje u centar upravljanja. Centar za nadzor i upravljanje dodan je u poglavlju 4.11. Upravljanje rizicima.
	Obrazloženje	Mislimo da je ova godina pokazala koliko je sustav za obranu od požara šuma (otvorenog prostora) loš, neopremljen i neuvezan, a da ne govorim o upravljačkim kapacitetima i sposobnostima. Posljedice su velika materijalna i ekološka šteta i ugrožavanje ljudi požarima koji poprimaju elementarnu nepogodu.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Dodati novi redak koji bi definirao: „Formiranje operativnog centra za upravljanje šumskim požarima s opremom za rano otkrivanje i upravljanje požarima“ te upošljavanje 4 – 5 osoba u centru koji će biti lociran na jadranskom području. Osigurati sredstva za to godišnje oko 2.000.000 kn te u ovom periodu ukupno 10.000.000 kn (u to su uključeni i programi koji će obrađivati slike s kamera i meteorološke uvjete a koji će se u centru prikazivati).	Prihvaća se. Aktivnost se dodaje u poglavlju 4.11. Upravljanje rizicima. Uključujemo prijedloge Udruge profesionalnih vatrogasaca Hrvatske „Jačanje kapaciteta operativnih snaga za spašavanje u slučaju poplava“ (10 milijuna godišnje) i „Opremanje i osposobljavanje operativnih snaga za gašenje požara“ (20 milijuna godišnje) u isti sektor - upravljanje rizicima, budući da je opremanje bilo predviđeno u mjeri upravljanja

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			rizicima koja nije isplivala rangiranjem u vrlo visoke nego visoke mjere. Podmjera UR-02-04. Povezanost informacijskih sustava ključnih dionika, dodaje se uz: • Povezivanje komunikacijskih i informacijskih sustava na horizontalnoj i vertikalnoj razini • Formiranje baze opreme i sustava cirkulacije opreme na nacionalnoj razini (1 milijun HRK godišnje) U podmjeru UR-02-05. Povezivanje civilnih, sigurnosnih i obrambenih službi u intervencijama dodaje se: • uz Formiranje radne skupine i Priprema prijedloga sustava izvještavanja i evaluacije postupanja civilnih i sigurnosno-obrambenih službi • Jačanje tehnoloških kapaciteta dionika i formiranje nacionalne baze opreme za poplave i šumske požare (30 milijuna HRK godišnje). Izmjene predviđenih sredstava; UR-02-04 s 0,45 na 5,45 mil HRK UR -02-05 s 0,1 na 150,1 mil HRK. U odnosu na godišnji predviđeni budžet od 100 mil HRK na razini jedne godine, ovaj iznos jest prihvatljiv prijedlog budući da je obnova opreme ključna, a

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			iznos procijenjen od strane relevantnog dionika.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.4.4. str. 64 i 65	Komentar	Nema opremanje i osposobljavanje operativnih snaga za gašenje šumskih požara a bez toga nije moguće ugasiti požar.	
	Obrazloženje	Ova godina je pokazala da su vatrogasne snage za gašenje šumskih požara neopremljene te da treba nabaviti specijalizirana vatrogasna vozila i opremu samo za šumske požare. Isto tako ne koriste se u gašenju šumskih požara retardani i supresanti koji poboljšavaju uspješnost gašenja požara jer su kako neki navode „skupi“.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Dodati novi redak „Opremanje i osposobljavanje operativnih snaga za gašenje požara“ te svake godine osigurati sredstva u iznosu od 20.000.000 kn te u razdoblju od 5 godina bi to bilo 100.000.000 kn. Treba napomenuti da se svake godine za gašenje požara na otvorenom prostoru (šume i poljoprivredna zemljišta) u proračunu RH osigurava 100.000.000 kn a ove godine će se ta brojka premašiti.	Opremanje i osposobljavanje operativnih snaga za gašenje šumskih požara prebačeno je u poglavlje 4.11. Upravljanje rizicima.

2.3. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ruralni razvoj

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ruralni razvoj	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za	Mišljenja samo da je trebalo konzultirati MP prilikom izrade	U izradi ovog dokumenta, MP je bilo tretirano na istovjetan

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

dokument		Akcijskog plana kako bi bio ostvariv a vrijednosti indikatora realnije postavljene	način kao i sva ostala ministarstva te je bilo pozivano na sudjelovanje na radionicama, kao i na rasprave o dokumentima (Zelena knjiga, Bijela knjiga i Akcijski plan) Iz ovdje naznačenih zapažanja nije jasno koji od predloženih indikatora nisu realno postavljeni, niti na temelju kojih pokazatelja MP to tvrdi. Stoga, isto nije moguće detaljnije komentirati. „Najambiciozniji“ indikator predloženih mjera odnosi se na primjenu određenih mjera na 100.000 ha, odnosno na 200.000 ha, što čini svega 6,5%-13% korištenog poljoprivrednog zemljišta. Ovo, uzimajući u obzir ozbiljnost problematike te nužnost za prilagodbom na klimatske promjene u sektoru poljoprivrede – nije nimalo nerealan, niti odveć ambiciozan cilj.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: _Poljoprivreda_ str. 13. __	Komentar	P-02-01. Izrada operacije za povećanje prihvatnog kapaciteta poljoprivrednog tla za vodu i uvrštenje u Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.–2020. - nije moguće uvrstiti ovu operaciju u PRR u ovom programskom razdoblju	Iz komentara nije moguće razabrati zbog čega ovu operaciju nije moguće uvrstiti u PRR u tekućem programskom razdoblju. To ne priječi niti jedan zakonski akt ili administrativna odredba, a za provedbu mjere su na raspolaganju znatna EU sredstva.
	Obrazloženje	Iz općenitog naziva ove mjere nije razvidno o kojim bi se obvezama radilo. U trenutnoj verziji PRR postoje mjere koje imaju utjecaj na povećanje kapaciteta za vodu. Mišljenja smo da je svakako trebalo uzeti u obzir M11 koja ima izrazito povoljan utjecaj na kapacitet za vodu, količinu humusa i prevenciju erozije.	Na razini Akcijskog plana nije moguće ići u detaljniju razradu mjera, a svakako ne u nazivu odjeljka/pododjeljka. M11 (ekološki uzgoj) se provodi na svega 6% poljoprivrednih površina. K tome, ova mjera nije prihvatljiva većini hrvatskih poljoprivrednika – i za njih je potrebno osmisлити druge mjere. Nadalje, važno je naglasiti da M11 u Hrvatskoj nije usmjerena na povećanje prihvatnog kapaciteta poljoprivrednog tla za vodu. S obzirom na postojeću strukturu ekološke proizvodnje u Hrvatskoj (plodored s razmjerno niskim udjelom

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			višegodišnjih travno-djetelinskih smjesa i lucerne, te stočnim fondom koji je oko četiri puta po hektaru manji nego li u konvencionalnoj poljoprivredi), upitno je u kojoj mjeri M11 u Hrvatskoj uistinu doprinosi povećanju prihvatnog kapaciteta poljoprivrednog tla za vodu.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: ____ str. _13./14._	Komentar	P-03 i P-04 nije moguće uvrstiti ove operaciju u PRR u ovom programskom razdoblju	Iz komentara nije moguće razabrati zbog čega ovu operaciju nije moguće uvrstiti u PRR u tekućem programskom razdoblju. To ne priječi niti jedan zakonski akt ili administrativna odredba, a za provedbu mjere su na raspolaganju znatna EU sredstva.
	Obrazloženje	Kao što je navedeno u P-01 (za koju držimo da je od najvećeg značaja za predloženi petogodišnji period): „(1) izrade simulacijskog modela (ili više njih) predikcije utjecaja klimatskih promjena na poljoprivredu; (2) petogodišnje provedbe („poljskih pokusa“) i <u>istraživanja uspješnosti primjene mjera prilagodbe</u> na klimatske promjene u poljoprivredi.“ Tek nakon provedbe poljskih pokusa biti će moguće utvrditi koje od predloženih operacija je moguće uvrstiti u PRR za slijedeće programsko razdoblje. Provedba novih operacija bez znanstvene podloge i prakse ne može dati dobre rezultate. Na primjer, konzervacijska metoda obrade se ne može primijeniti na svim tlima i za sve kulture. Još uvijek ne znamo koje su to sorte ili pasmine koje će u drugačijim klimatskim uvjetima biti dovoljno profitabilne i zanimljive	Mišljena smo da ozbiljnost problematike i štete koje klimatske promjene zbog neprilagodbe nanose hrvatskoj poljoprivredi ne dozvoljavaju odgađanje provedbe mjera prilagodbe. Slažemo se da je P-01 izuzetno važna. No, ostale predložene mjere su <i>no-regret</i> karaktera, bez negativnih popratnih pojava. Stoga nema razloga da se u njihovu provedbu ne krene u što skorije vrijeme.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		poljoprivrednicima.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
4.3. Poljoprivreda str. 41 - 56	Komentar	Isto kao gore i u komentarima koji su navedeni u Obrascu za dostavu komentara za Strategiju	Svi gornji komentari su već odgovoreni, a komentari na Strategiju odgovoreni su u odvojenom dokumentu.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

2.4. Komentari: Ericsson Nikola Tesla

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Ericsson Nikola Tesla	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE 2019. DO 2023. GODINE	Primljeno na znanje. Zahvaljujemo.
Opća zapažanja vezano za dokument	Akcijski plan vrlo jasno definira probleme koje je potrebno riješiti, no u većini mjera nije dovoljno precizno predviđeno korištenje IT sustava, koji dokazano utječu na kvalitetu rezultata projekata u javnoj upravi (kao najbolje primjere želimo istaknuti procese	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	informatizacije zdravstva ili zajedničkog sustava katastra i zemljišnih knjiga). Također, budžeti za IT komponente nisu dovoljno precizno definirani, a tamo gdje postoji jasno definiran budžet, potrebno je provesti usklađivanje predviđenih budžeta sa realnim tržišnim cijenama.	

Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta:			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: ZD-01-03 Uspostava automatiziranog izračuna unutar centralnog informacijskog zdravstvenog sustava / zdravstveno-ekološkog / javnozdravstvenog podsustava str. 109	Komentar	Smatramo da je pogrešan pristup uspostave automatiziranog izračuna unutar pojedinih sustava. Puno je praktičnije, jeftinije i dugoročno isplativije razvijati centralni sustav koji će iz svih potrebnih IT sustava u zdravstvu i ekologiji povlačiti "sirove" podatke te nad njima vršiti analitiku.	
	Obrazloženje	Ukoliko se automatizirani izračun razvija unutar svakog pojedinog sustava, troškovi provedbe će se multiplicirati u odnosu na troškove centralnog sustava. Osim toga, centralnim pristupom i analizom podataka, omogućava se proširenje tematskih cjelina i analiza u budućnosti, te dijeljenje podataka sa svim zainteresiranim dionicima neovisno o njihovoj matičnoj instituciji (vodno gospodarstvo, zaštita okoliša)	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlažemo da se opis aktivnosti: "Priprema specifikacije za proširenje centralnog informacijskog zdravstvenog sustava" promijeni u: " Priprema specifikacije za povezivanje podataka iz zdravstvenog sustava sa podacima o klimatskim promjenama i stanja okoliša"	Prihvaćeno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		Također predlažemo i da se za navedenu aktivnost jasno definira procjena troška i to: - 16 mil HRK u 2019 za uspostavu sustava, te - 2,5 mil HRK za održavanje na godišnjoj razini u periodu 2020-2023.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-01-01 Mapiranje izvora vode za ljudsku potrošnju izvan sustava javne vodoopskrbe str. 127	Komentar	Smatramo da opseg predviđenog IT rješenja, kao i predviđeni budžet, nisu dostatni za kvalitetno provođenje cilja koji se želi ostvariti ovom mjerom. Potrebno je predvidjeti sustav koji će kroz automatizaciju procesa pomoći stručnjacima da što kvalitetnije i pouzdanije provode poslove mapiranja (geo-lociranje) izvora, unosa podataka o kvaliteti vode kao i donošenje informiranih odluka temelj relevantnih i pravovremenih informacija. Temeljem iskustva sa provedenih projekata (lokalnih i na međunarodnom tržištu), u kojima se pratila kvaliteta vode koristeći opisani tip sustava, predlažemo povećanje IT budžeta za ovu mjeru na iznos od: - 9,2 mil HRK za razvoj sustava u 2019, te - 1,5 mil HRK za održavanje sustava, na godišnjoj razini u periodu 2020-2023	
	Obrazloženje	Predviđeno IT rješenje ne uključuje komponente koje bi omogućile (a) automatsko prikupljanje podataka o kvaliteti vode, bilo od strane zainteresirane javnosti ili stručnjaka, (b) integraciju podataka prikupljenih na terenu sa podacima/rezultatima laboratorijskih nalaza, (c) automatski analitički sustav za provođenje statističke analize i sveobuhvatne procjene rizika temeljem predefiniрани algoritama, u realnom vremenu, (c) portal za jednostavan pristup	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		informacijama, te edukaciju i kolaboraciju svih ključnih stakeholdera.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlažemo promjenu opisa aktivnosti " Izrada i održavanje baze (2,5 mil kn)" u: "Izrada i održavanje cjelovitog IT sustava za prikupljanje podatka u realnom vremenu te automatiziranu analizu i procjenu rizika temeljem predefiniranih algoritama (9,2 mil HRK u 2019 te 1,5 mil HRK godišnje u periodu 2019-2023)"	Prihvaćeno
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-01-01 Mapiranje izvora vode za ljudsku potrošnju izvan sustava javne vodoopskrbe str. 127	Komentar	Akcijski plan u ovoj mjeri ne predviđa nabavku adekvatnih digitalnih mjernih uređaja.	
	Obrazloženje	Osim softverskih rješenja potrebno je predvidjeti i troškove nabavke mjernih uređaja koji će omogućiti potpunu automatizaciju procesa za praćenje kvalitete alternativnih izvora vode i donošenje informiranih odluka u procesu procjene rizika i pravovremene reakcije.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlažemo dodavanje nove aktivnosti/načina provedbe i alokaciju potrebnog budžeta: "Nabavka automatskih mjernih uređaja za praćenje kvalitete vode" Za opremanje alternativnih izvora u svim županijama (20 izvora po županiji) potrebno je predvidjeti budžet od 9 mil HRK.	Prihvaća se djelomično. Biti će naglašena "Nabavka automatskih mjernih uređaja za praćenje količine i osnovnih odrednica dostupnosti i sigurnosti vode" Kroz isto će biti moguće razvijati npr. senzorske sustave za praćenje i alate za procjenu razine/dostupnog volumena npr. u privatnom bunaru ili kaptazi, temperature, tvrdoće, pH, i sl. za procjenu primjerenosti iskorištenja u slučaju pojavnosti hazarda povezanog s klimatskim promjenama (suše, poplave, šumskog požara) kao potpora rezultatima ostalih praćenja

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			odrednica predviđenog izvora vode izvan sustava javne vodoopskrbe.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02 – 04 Povezanost informacijskih sustava ključnih dionika. str. 132	Komentar	Sredstva predviđena za usluge integracije IT informacijskih i komunikacijskih sustava ključnih dionika nisu dostatna.	
	Obrazloženje	Temeljem iskustva sa velikih nacionalnih infrastrukturnih projekata, zaključujemo da je moguće očekivati znatno veći obim posla od trenutno predviđenog u akcijskom planu. Naime, kod povezivanja IT sustava različitih resornih ministarstava i ostalih javnih službi, vrlo je izgledno da podaci neće biti jednostavno dostupni putem standardnih sučelja za razmjenu podataka, te da neće biti ujednačeni formatom i strukturom, što će znatno povećati opseg posla integracije.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Povećanje predviđenih troškova na 4 mil HRK.	Prihvaćeno
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03 Proširenje Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa s indikatorima povezanim s klimatskim promjenama u svrhu razvoja ranog sustava obavještavanja od rizika povezanih s klimatskim promjenama str. 134	Komentar	Predviđena sredstva za proširenje platforme za nisu dostatna da bi se omogućile sve funkcionalnosti i integracije sustava svih ključnih sudionika predviđene u pododjeljcima: UR-03-01, UR-03-02 te UR-03-03.	
	Obrazloženje	Kako bi se omogućile navedene funkcionalnosti iz navedenih odjeljaka, sustav mora biti znatno širi nego što je to sama integrirana baza. Trenutni prijedlog ne uključuje komponente kao što su, središnji sustav za razmjenu podataka različitih resora, analitički sustav za provođenje definiranih	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		algoritama, sustav za udaljenu kolaboraciju i edukaciju te korisničko sučelje za jednostavan, centralni pristup podacima i provođenje potrebnih poslovnih procesa. Također nisu predviđene usluge integracije i održavanja	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U pododjeljku UR-03-01 potrebno je alocirati veći budžet za navedenu nadogradnju platforme. Sukladno trenutnim cijenama tržišta predlažemo povećanje budžeta na: - 14 mil HRK za izradu sustava u 2019, te - 2 mil HRK godišnje u periodu 2020-2023.	Prihvaćeno

2.5. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu - HAOP

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Hrvatska agencija za okoliš i prirodu	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 5.1.2. Tablica 5-2 str. 171	Komentar	Napisati zaglavlje iznad svake tablice na svakom listu	Prihvaćeno
	Obrazloženje	Tablice koje se provlače kroz nekoliko stranica je teško pratiti bez zaglavlja	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

2.6. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (vertikala priroda)

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (vertikala priroda)	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	„NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019.DO 2023. GODINE“	
Opća zapažanja vezano za dokument	I. U opisu aktivnosti, odnosno pokazateljima provedbe u poglavljima 3.4. Ribarstvo i 4.5. Ribarstvo vezanih za uzgoj i stavljanje na tržište novih stranih vrsta riba nije naznačeno da je prije samog uzgoja, odnosno stavljanja na tržište novih stranih vrsta potrebno provesti procjenu ekološkog rizika, odnosno izraditi studiju o procjeni utjecaja strane vrste na prirodu sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN80/13).	Ovdje se ne radi se o namjernom unosu stranih vrsta nego o migracijama uslijed klimatskih promjena.
	U dokumentu „NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019.DO 2023. GODINE“ je već ugrađena sintagma invazivne strane vrste, osim u dijelu teksta koji se odnosi na 4.6.3. EB-03 - Pобоljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti pod EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta s mjerama suzbijanja i popisom potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta.“ Sukladno definiciji u čl. 9 Zakona o zaštiti prirode (NN80/13) i Uredbi EU br. 1143/2014 o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta treba se koristiti sintagma invazivne strane vrste te je istu	Sintagma Invazivne vrste Sukladno definiciji u čl. 9 Zakona o zaštiti prirode (NN80/13) i Uredbi EU br. 1143/2014 o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta korigirano u: invazivne strane vrste

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	sintagmu potrebno koristiti i u dijelu teksta koji se odnosi na 4.6.3. EB-03-04.	
	II. Nadležnost pojedinih institucija za predložene aktivnosti nije u skladu sa trenutnom praksom i zakonodavstvom. Pojmovi (poput NKS-a) korišteni u opisu aktivnosti nisu upotrijebljeni u pravom kontekstu. Za neke predložene aktivnosti nije jasno kako doprinose zadanom cilju/ciljevima. Nedostaje cijeli niz aktivnosti, prvenstveno analize koje bi odredile najugroženija vrste, staništa i područja te na temelju kojih bi se mogle definirati pojedine aktivnosti. Pokazatelji provedbe nisu dobro definirani.	Nadležnosti su raspravljene na sastanku u MZOE 27.10. 2017. i sustavno su ispravljene u dokumentu.
	III. Potrebno je u cijelom dokumentu uskladiti terminologiju i izmijeniti netočne podatke: - RH ima 3 biogeografske regije (kontinentalna, alpinska i mediteranska) – potrebno je izmijeniti podatak u aktivnosti 4.6.1. - umjesto 'invazivne vrste' koristiti 'invazivne strane vrste' – izmijeniti u cijelom dokumentu - razdvojiti 'zaštićena područja' i 'područja ekološke mreže Natura 2000', budući da nisu istoznačni pojmovi – ugraditi u cijeli dokument	Republika Hrvatska ima 4 biogeografske regije, dakle to nije netočan podatak i nije provedena izmjena. - Obavljeno - Ugrađeno
	Također, potrebno je uskladiti aktivnosti i indikatore (npr. EB-01-03. aktivnost „izrada Programa poticanja... <u>za sva najvrjednija</u> zaštićena područja u okviru Natura 2000“) i indikator „izrađeni programi poticanja <u>za sva</u> Natura 2000	Revidirano

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		područja) – indikatori su u većini aktivnosti postavljeni preambiciozno (ili nedovoljno precizno) te je potrebna njihova revizija.	
		IV. Mjere 4.2.2., 4.3.5., 4.4.4., 4.5.1. i 4.5.7. (i njihove aktivnosti) posebice bi trebala analizirati i ocjeniti Strateška studija utjecaja na okoliš, kako u sklopu Glavne ocjene (utjecaji na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže), tako i u sklopu ocjene utjecaja na bioraznolikost (uključujući i zaštićena područja).	Primljeno na znanje
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost str. 19	Komentar	Aktivnost EB-03-02. Nadogradnja Nacionalne karte staništa (NKS) s elementima osjetljivosti na klimatske promjene	
	Obrazloženje	Nejasno je što se misli pod ovom aktivnošću, NKS nije oznaka Nacionalne karte staništa, već Nacionalne klasifikacije staništa	Prihvaćeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Tekst je potrebno izmijeniti sukladno onome što se stvarno očekuje od ove aktivnosti	Izmijenjeno
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost str. 19	Komentar	Mjerom EB-03 Pобоljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti je potrebno obuhvatiti aktivnost „Inventarizacija speleoloških objekata.“	
	Obrazloženje	Katastar speleoloških objekata objedinjava , između ostalog, mikroklimatske podatke podzemnih staništa, koji su osnova za praćenje stanja klimatskih promjena na špiljska staništa i faunu.	Prihvaćeno
	Prijedlog	Dodati aktivnost „Inventarizacija speleoloških objekata.“	Dodano

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost str. 19	Komentar	Aktivnost „EB-03-03. Dovršenje inventarizacije faune i provedba inventarizacije carstva gljiva“ potrebno je nadopuniti sa Florom.	
	Obrazloženje	Inventarizacija flore na nacionalnoj razini nije do kraja izvršena	Prihvaćeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	EB-03-03. Dovršenje inventarizacije flore, faune i provedba inventarizacije carstva gljiva	Dodano
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.1. EB-01 - Očuvanje tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima str. 81	Komentar	EB-01-01 Ministarstvo nadležno za prirodu i HAOP ne mogu biti nositelji navedene aktivnosti.	
	Obrazloženje	Tradicijska poljoprivreda te tradicijske sorte i pasmine ne spadaju više u djelokrug zaštite prirode, temeljem Zakona o zaštiti prirode.	Prihvaćeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Nositelj i suradnici provedbe mjere / aktivnosti: Ministarstvo nadležno za poljoprivredu i Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj i fondove Europske unije. Druge nadležne institucije, prije svega HPA.	Izmijenjeno
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.1. EB-01 - Očuvanje tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima ; EB-01-01. Inventarizirati tradicijske	Komentar	Inventarizacija tradicijskih sorti i pasmina u nadležnosti je institucija sektora poljoprivrede. Potrebno je izmijeniti institucije nositelje provedbe.	
	Obrazloženje	Tradicijske sorte i pasmine nisu u nadležnosti sektora zaštite prirode temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN	Prihvaćeno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

sorte i pasmine str. 81		80/13).	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Ministarstvo nadležno za poljoprivredu Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj i fondove Europske unije Druge nadležne institucije, prije svega HPA	Izmijenjeno
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring za sva zaštićena Natura 2000 područja str. 86	Komentar	EB-02-02 Navedena aktivnost nije dovoljno jasna. Potrebno je preformulirati aktivnost i definirati adekvatan indikator. Dodati HAOP u suradnike provedbe.	
	Obrazloženje	Ukoliko se radi o praćenju stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, potrebno je aktivnost formulirati na taj način i sukladno tome definirati indikatore i moguće izvore financiranja (definirati ESI fondove npr. OPKK)	Preformulirano: EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta za praćenje utjecaja i posljedica klimatskih promjena, sukladno propisu kojim se uređuje zaštita prirode.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka 4.6.3. EB-03 - Pобољшanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87	Komentar	Aktivnost „EB-03-01. Pобољшanje karte staništa Republike Hrvatske“ potrebno je korigirati	
	Obrazloženje	Kartu staništa je neophodno kontinuirano ažurirati kako bi održavala stvarnost stanje stvari. Trenutno je izrađena karte Karte kopnenih nešumskih staništa 2016 u mjerilu 1:25 000, dok je je potrebno nadopuniti sa šumskim staništima.	
	Prijedlog	EB-03-01. Ažuriranje karte Karte kopnenih nešumskih	Prihvaćeno i preformulirano

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	staništa 2016, te nadogradnja/izrada karte šumskih staništa	EB-03-01. Ažuriranje karte kopnenih ne-šumskih i dopuna karte šumskih staništa Republike Hrvatske
Naziv odjeljka ili pododjeljka 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87	Komentar	Aktivnost „EB-03-01. Poboljšanje karte staništa Republike Hrvatske“ potrebno je korigirati period provedbe	
	Obrazloženje	Kartu staništa je neophodno kontinuirano ažurirati, dakle u svim godinama provedbe.	Prihvaćeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Korigirano na svih 5 godina
Naziv odjeljka ili pododjeljka 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87	Komentar	Nositelj aktivnosti „EB-03-01. Poboljšanje karte staništa Republike Hrvatske“ treba biti HAOP	
	Obrazloženje	Temeljem Zakona o zaštiti prirode (čl. 52/4) HAOP provodi praćenje stanja i ugroženosti stanišnih tipova, te se oni dokumentiraju Kartom staništa. U svrhu ujednačenog pristupa i metodologije neophodno je da to provodi jedna ustanova.	Prihvaćeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Nositelj i suradnici provedbe mjere / aktivnosti HAOP	Provedeno
Naziv odjeljka ili pododjeljka 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87	Komentar	Aktivnost „EB-03-02. Nadogradnja NKS s elementima osjetljivosti na klimatske promjene“ NKS nije primjereno za nadogradnju za ovaj set podataka.	
	Obrazloženje	Predloženi set podataka se treba uvrstiti u Kartu staništa i /ili baze podataka o vrstama	Prihvaćeno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Provodi se na Kartu staništa
Naziv odjeljka ili pododjeljka 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87	Komentar	Aktivnost „EB-03-02. Nadogradnja NKS s elementima osjetljivosti na klimatske promjene“ nedostaje niz aktivnosti te period provedbe je pre kratak.	
	Obrazloženje	Nedostaje poboljšanje znanja o ranjivosti pojedinih skupina vrsta, staništa i ekosustava. Nedostaje uspostava praćenja utjecaja k.p na najugroženije ekosustave, staništa i vrste. Nedostaje poboljšanje znanja o uslugama ekosustava te utjecaju klim. prom. na njih. Ovu aktivnost potrebno je provoditi u svim godinama provedbe.	Dijelom već predloženo, a dijelom ugrađeno kroz dolje navedene mjere EB-02 Uspostava sustava praćenja klimatskih čimbenika i ranog upozoravanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže RH te monitoringa zaštićenih prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta posebno agresivnih u procesu klimatskih promjena s mjerama suzbijanja i upravljanja te Katalogizacija staništa, taksonomskih grupa i vrsta posebno osjetljivih na klimatske promjene Aktivnost predviđena za 4 godine.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i	Komentar	EB-03-03 Opis aktivnosti: „Definiranje statistički opravdane	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87, 88		inventarizacije faune kroz odabir najvećih taksonomskih skupina beskralježnjaka te provedba stručne inventarizacije kroz analizu literaturnih podataka te najvažnijih muzejskih zbirki.“ – nije jasan opis	
	Obrazloženje	Za statistički opravdanu inventarizaciju faune je potrebno prethodno napraviti statističke analize, a nije jasno na kojim podacima se trebaju temeljiti. Treba se usmjeriti na ugrožene skupine i staništa, skupine prioritetne za očuvanje. Također na vrste sa popisa direktiva o staništima i pticama.	Ne prihvaća se. Inventarizacija se treba temeljiti na statističkim podacima područja za koje je provedena, od svjetske, europske preko nekih EU država, odnosno onih za koje postoje podaci primjenjivi za RH. Svakako se treba usmjeriti i na ugrožene skupine i staništa, skupine prioritetne za očuvanje te na vrste sa popisa direktiva o staništima i pticama, ali to sad nema previše veze s inventarizacijom faune.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87, 88	Komentar	Aktivnost „EB-03-03. Dovršenje inventarizacije faune i provedba inventarizacije carstva gljiva“ potrebno je nadopuniti sa Florom.	
	Obrazloženje	Inventarizacija flore na nacionalnoj razini nije do kraja izvršena	Prihvaćeno i dopunjeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	EB-03-03. Dovršenje inventarizacije flore, faune i provedba inventarizacije carstva gljiva	EB-03-03. Dovršenje inventarizacije flore i faune te provedba inventarizacije carstva gljiva

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87, 88	Komentar	Aktivnost „EB-03-03. Dovršenje inventarizacije faune i provedba inventarizacije carstva gljiva“ Potrebno je dodati opis aktivnosti inventarizacije flore.	
	Obrazloženje	Određena područja RH nisu u dovoljnoj mjeri floristički istražena, a floristički inventarizacijski podatci predstavljaju osnovu za praćenje promjena uzrokovanih klimatskim promjenama.	Prihvaćeno i dopunjeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Definiranje ciljane inventarizacije flore kroz odabir nedovoljno istraženih područja te provedba stručne inventarizacije kroz analizu literaturnih podataka te najvažnijih herbarskih zbirki.	Definiranje ciljane inventarizacije flore kroz odabir nedovoljno istraženih područja te provedba stručne inventarizacije kroz analizu literaturnih podataka te najvažnijih herbarskih zbirki
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87, 88	Komentar	Aktivnost „EB-03-03. Dovršenje inventarizacije faune i provedba inventarizacije carstva gljiva“ Potrebno je povećati godine provedbe i procjenu troška.	
	Obrazloženje	Inventarizacija flore, faune i gljiva je dugotrajan i financijski zahtjevan proces.	Ugrađeno u tekst
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Vrijeme provedbe 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. Procjena troška 3 mil. godišnje.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 87, 88	Komentar	Potrebno je dodati aktivnost „Inventarizacija speleoloških objekata.“	
	Obrazloženje	Katastar speleoloških objekata objedinjava , između ostalog, mikroklimatske podatke podzemnih staništa, koji su osnova za praćenje stanja klimatskih promjena na špiljska staništa i faunu.	Prihvaćeno i dodano
	Prijedlog	Oznaka mjere i aktivnosti i naziv aktivnosti: „Inventarizacije	Sve ugrađeno, s izmjenom od 0,5

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	speleoloških objekata.“ Oznaka prioriteta ....: „P2, PR“ Opis aktivnosti ....: „Nadopuna Katastra speleoloških objekata RH prema unaprijed određenoj metodologiji te ustaljenom poslovnom procesu. Period provedbe: „2019- 2023.“ Nositelji i suradnici...: „HAOP, partnerske speleološke udruge“ Procjena troška prema godinama provedbe (milijuna kn) 2019, 2020, 2021, 2022, 2023: 0,4 Pokazatelji provedbe (indikatori): „Nadopunjen Katastar speleoloških objekata RH s mikroklimatskim podacima.	milijuna kn godišnje
Naziv odjeljka ili pododjeljka: _ 4.6. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost__u dijelu 4.6.3. EB- 03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. __88_	Komentar	EB-03-04 U Tablici je kao „Oznaka mjere i aktivnosti i naziv aktivnosti“ navedeno slijedeće: „EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta s mjerama suzbijanja i popisom potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta.“ U tablici je pod istim nazivom aktivnosti u dijelu „Opis aktivnosti /način provedbe“ kao aktivnost navedeno slijedeće: „Provedba stručne katalogizacije postojećih i potencijalnih invazivnih vrsta kroz analizu literaturnih podataka s mjerama suzbijanja i popisom potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta“. U istoj tablici se kao „Pokazatelji provedbe (indikatori)“ navodi slijedeće: Izrada Kataloga invazivnih vrsta s mjerama suzbijanja i popisom potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta.	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje	Budući da kao nositelj provedbe mjere/aktivnosti navodi HAOP, a kroz projekte HAOP-a financiranih kroz EU fondove nije planirana aktivnost izrade popisa potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta u kontekstu invazivnih stranih vrsta, smatramo da je taj dio aktivnosti potrebno ukloniti iz dokumenta.	Analizirano kroz sastanak 27.10.2017. u MZOE i izmijenjeno
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U Tablici je pod „Oznaka mjere i aktivnosti i naziv aktivnosti“ potrebno napisati slijedeće: „EB-03-04. Katalogizacija invazivnih stranih vrsta s mjerama suzbijanja.“ U tablici je pod istim nazivom aktivnosti u dijelu „Opis aktivnosti /način provedbe“ kao aktivnost potrebno navesti slijedeće: „Provedba stručne katalogizacije postojećih i potencijalnih invazivnih stranih vrsta kroz analizu literaturnih podataka s mjerama suzbijanja“. U istoj tablici je kao „Pokazatelji provedbe (indikator)“ potrebno navesti slijedeće: Izrada Kataloga invazivnih stranih vrsta s mjerama suzbijanja.“	EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta posebno agresivnih u procesu klimatskih promjena s mjerama suzbijanja i upravljanja te Katalogizacija staništa, taksonomskih grupa i vrsta posebno osjetljivih na klimatske promjene
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 88	Komentar	Aktivnost „EB-03-05. Definiranje nultog stanja svih zaštićenih područja“ nije primjereno	
	Obrazloženje	Pripada skupu aktivnosti EB-02 - Uspostava sustava praćenja i ranog upozoravanja te monitoringa zaštićenih područja	Analizirano kroz sastanak 27.10.2017. u MZOE i izbačeno jer se preklapa s mjerom EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja klimatskih čimbenika i sustav ranog upozoravanja za sva zaštićena područja i područja ekološke mreže RH.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili		Izbačeno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6.3. EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti str. 88	Komentar	Aktivnost „EB-03-05. Definiranje nultog stanja svih zaštićenih područja“ nije primjereno	
	Obrazloženje	Tu je važna i funkcionalnost zaštićenih područja i ekološke mreže, ne samo nulto stanje.	Analizirano kroz sastanak 27.10.2017. u MZOE i izbačeno jer se preklapa s mjerom EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja klimatskih čimbenika i sustav ranog upozoravanja za sva zaštićena područja i područja ekološke mreže RH.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		Izbačeno

2.7. Hrvatske vode

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	HRVATSKE VODE	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga), Nacrt Akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim pšromjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2019. do 2023. godine.	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Opća zapažanja vezano za dokument	Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga) koja uključuje i Akcijski plan za provedbu za razdoblje od 2019. do 2023. godine je ključni i okvirni dokument za pripremu planske dokumentacije vodnoga gospodarstva, prije svega Plana upravljanja vodnim područjima (koji uključuje <u>upravljanje stanjem voda i upravljanje rizicima od poplava</u>), te višegodišnjih programa gradnje (vodno-komunalnih i regulacijskih i zaštitnih građevina i građevina za melioracije). Radi toga, je od osobitog interesa, već u ovoj fazi uskladiti, prije svega, ciljeve (a potom i mjere i aktivnosti) navedenih dokumenata i na taj način osigurati jasne nadležnosti, okvire i rezervirati kapacitete za njihovu provedbu. Naime, ovom Strategijom se predviđaju značajne obaveze koje je potrebno provesti, a da one nisu usklađene ni s postojećim planskim obavezama vodnog gospodarstva koje je već donijela Vlada Republike Hrvatske, niti s kapacitetima i rokovima za njihovo provođenje. Ovo tim prije jer su Akcijskim planom Strategije planiraju aktivnosti do 2023. godine odnosno u razdoblju od samo 5 godina, a predviđene su značajne strukturne mjere (nasipi, akumulacije i sl.). Za provođenje ovako ambicioznog plana potrebno je: • puno više vremena (od definiranja konkretnih lokacija s obzirom da ciljevi nisu u potpunosti potkrijepljeni analizom detaljnih utjecaja klimatskih promjena, preko prilagodbe prostorno-planske dokumentacije, rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, studija utjecaja na okoliš i utjecaja na ekološku mrežu, studija izvedivosti, aplikacija za financiranje sredstvima EU, projektima i sl.), te • znatno više sredstava od planiranih. • Nadalje, Strategijom predviđen omjer sudjelovanja sredstava EU (99,95%) i domaće komponente (0,05%),	Komentar se djelomično prihvaća. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga) s uključenim akcijskim planom za provedbu za razdoblje od 2019. do 2023. godine su ključni i okvirni dokument za pripremu planske dokumentacije različitih sektora, pa tako i vodnoga gospodarstva, i vodeći računa o tim okolnostima izrađivači su i pristupili njihovoj izradi - u suradnji sa svim zainteresiranim institucijama i uz aktivno sudjelovanje Ministarstva zaštite okoliša i energetike. Strategijom se doista predviđaju značajne obaveze, ali i otvaraju mogućnosti osiguranja sredstava za njihovo provođenje, a pri njihovom planiranju vodilo se računa i o postojećim vodnogospodarskim planskim dokumentima i obavezama. Što se pak tiče kapaciteta i rokova za njihovo provođenje, te primjedbe o njihovoj preambicioznosti u pogledu mogućnosti realizacije strukturalnih rješenja u domeni zaštite od štetnog djelovanja voda u razdoblju od 5 godina, iste se može usporediti sa dva aktualna i ključna vodnogospodarska plana koja su kompatibilna Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u RH. Ti se dokumenti i u pogledu rokova u velikoj mjeri preklapaju s akcijskim planom (2019.-2023.). Radi se o Višegodišnjem programu gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije (iz 2015.g. s planskim razdobljem do 2022.g.) te Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (2016). U spomenutom Višegodišnjem planu gradnje navodi se da je u domeni izgradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina zaštite od štetnog djelovanja voda, programom samo za razdoblje 2018.-2022.g., predviđeno 2.287,49 mil. kn za realizaciju planiranih investicijskih objekata. Među nizom istaknutih prioriteta samo u domeni zaštite od brdskih voda, izgradnjom akumulacija i retencija navedena je planirana izgradnju 19 akumulacija (ukupnog volumena 19,41 mil. m³), te 26 retencija (ukupnog volumena 28.22 mil. m³). Navodi se i da je 2015.g.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	daleko je veći od dosada postignutih (u vodnom gospodarstvu), te se posebna pozornost treba posvetiti analizi mogućih načina osiguravanja dodatnih izvora sredstava kao rezervnog rješenja za financiranje provedbe prioritetnih mjera popisanih u Akcijskom planu za razdoblje 2019. do 2023. godina. S obzirom na kompleksnost Strategije i vrlo kompleksni odnos klimatskih promjena sa svim sektorima, a naročito s vodnim gospodarstvom (stanje voda i poplavni rizici) kako bi dobili što kvalitetniji dokument molimo Vas da uvažite naše slijedeće komentare: Potrebna dorada dokumenta je prekompleksna da bi se potrebne korekcije mogle dostaviti u obrascima koje ste nam poslali. Potrebno je program mjera i Akcijski plan Strategije čvršće vezati za rezultate određenih klimatskih scenarija i opredijeliti se za određene vrijednosti a onda naknadno prema potrebi diskutirati njihovu nepouzdanost i slično, a sve kako bi se aktivnosti u vodnom sektoru mogle usmjeriti ka odabiru rješenja koja su usklađena sa ostalim mjerama i neće polučiti nikakve ili negativne učinke (odabir no-regret mjera). Time bi se osigurala sinergija između pozitivnih učinaka mjera koje se provode za smanjenje antropogenih utjecaja na stanje voda i rizike od poplava (što su ciljevi upravljanja vodama) i mjera adaptacije na klimatske promjene čija je provedba prema Strategiji dodijeljena u nadležnost vodnog gospodarstva. S obzirom da nismo direktno sudjelovali u izradi Strategije, ne možemo jasno razlučiti potrebe ostalih sektora od zaključaka koje su izveli Izrađivači Strategije i Akcijskog plana od mjera vezanih direktno i indirektno na vodno gospodarstvo, pa predlažemo korekciju Strategije provesti u nekoliko koraka. U prvom koraku	bilo 139 projekata iz domene zaštite od štetnog djelovanja voda spremnih za realizaciju, ali da je s obzirom na financijske mogućnosti pokrenuto samo njih 62, odnosno 45%. U spomenutom Planu upravljanja vodnim područjima se pak navodi, u kontekstu utjecaja klimatskih promjena na poplave, da su glavni uzroci ne ostvarivanja prihvatljive razine rizika od poplava na području s potencijalno značajnim rizikom od poplava nedostatna sredstva za financiranje mjera i aktivnosti. Navodi se i da je s obzirom na klimatske promjene i pojavu sve češćih i sve intenzivnijih poplavnih događaja, uključujući katastrofalnu poplavu u svibnju 2014. godine, potrebno intenzivirati implementaciju ključnih građevinskih i negrađevinskih mjera. Ističe se da su potrebne mjere i aktivnosti za ostvarenje postavljenih ciljeva uglavnom već predviđene postojećim zakonskim, strateškim, programskim i planskim dokumentima RH i Hrvatskih voda, ali je njihova provedba do sada bila usporena i ograničena financijskim mogućnostima. Iz toga se izvlači zaključak da je, kako bi se postavljeni ciljevi upravljanja rizicima od poplava postigli što brže i učinkovitije, potrebno osiguranje dodatnih financijskih sredstava iz međunarodnih izvora, uključujući fondove EU i međunarodne zajmove. Na tragu tome, pa i u financijskim okvirima, je i u predmetnom prijedlogu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama planirana ukupna visina predviđenih sredstava za financiranje objekata zaštite od štetnog djelovanja voda. Ona su procijenjena je na 724,5 mil. kn, odnosno 32% u odnosu na spomenuti Plan izgradnje koga su planirale Hrvatske vode, pri čemu je bilo predviđeno da će do kraja planskog razdoblja biti izgrađene kao i rekonstruirane po min 3 akumulacije, po min 5 retencija, odnosno izgrađene ili rekonstruirane jedna akumulacija, te manje od 2 retencije po VGO-u, i to naravno po prioritetima koje odrede Hrvatske vode. Naime, utjecaj klimatskih promjena na pojave velikih voda ogleda se samo na pojačanje intenziteta njihove pojavnosti, i ne postoji potreba da se predviđaju

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	konzultant bi trebao razlučiti: Ciljeve i mjere postizanja i održanja dobrog stanja voda (klimatske promjene značajno utječu na poremećaje u održanju i postizanju dobrog stanja voda i značajno poskupljuju mjere smanjenja onečišćenja voda), Smanjenje rizika od poplava, Potrebe drugih sektora za vodom (odnosno „upravljanje potrebama“ koje nije u nadležnosti vodnoga gospodarstva ali se usklađuje u suradnji s vodnim gospodarstvom; možda naglasiti više mjere vezane za smanjenje potrošnje, smanjenje gubitaka i slično), Ostale mjere koje ne zadiru u vodno gospodarstvo. S obzirom na to, da navedene mjere nisu optimizirane, niti su ispitivana varijantna rješenja, potrebno ih je iskazati na način koji ne ulazi predetaljno u njihovu konkretnu implementaciju („izgradnja najmanje 200 akumulacija“ ili „rekonstrukcija najmanje 5 nasipa“). Takav obvezujući popis aktivnosti postaje umjesto poticajni u stvari ograničavajući, jer je riječ o dokumentu čija se provedba prati propisanim brojem indikatora (primjerice. 5 nasipa). Radi toga najvažnije mjere treba definirati tako da se mogu optimizirati na nivou planske i niže vodnogospodarske dokumentacije ili dodatnim ciljanim studijama. S obzirom na to da nije predviđeno provođenje Strateške procjene utjecaja Strategije i Akcijskog plana na okoliš, pitanje je kako je moguće u tako kratkom roku, a bez odgovarajućeg strateškog okolišnog okvira, provesti toliki broj strukturalnih mjera koje sigurno imaju veliki utjecaj na stanje voda (primjerice 200 „malih“ i 4 „velike“ akumulacije). Ova činjenica, odnosno pristup trebao bi biti razrađen u Strategiji, kao i propisane upute kako u takvom okviru i	strukturalna rješenja koja bi bila po bilo čemu drugačija od ostalih planiranih objekata za zaštitu od velikih voda. Tako se danim prijedlogom Akcijskog plana Strategije prilagodbe samo osiguravaju bolje mogućnosti već ranije planirane realizacije objekata čije će financiranje i provedbu u okviru aktivnosti na prilagodbi klimatskim promjenama provesti Hrvatske vode. Iz dane je grube usporedbe vidljivo da se pri planiranju mjera i aktivnosti u sklopu predmetnog prijedloga Strategije u domeni sektora Hidrologije, vodnih i morskih resursa, ne radi ni o kakvim novoplaniranim objektima, a niti o preambiciozno osmišljenom dodatnom zadatku. U danom prijedlogu Strategije prilagodbe samo je predložen financijski okvir s kojima bi, uz pomoć Fondova EU, mogao prevladati financijski jaz između potreba i financijskih mogućnost. To je potrebno jer se u prethodno spomenutim aktualnim planskim dokumentima, koje su pripremale Hrvatske vode spominje, na primjeru 2015.g., da nedostaju sredstva čak i za realizaciju već pripremljenih projekata kojima je za cilj povećanje stupnja sigurnosti od poplava. Ipak u kontekstu danog komentara Hrvatskih voda, kao i dogovora sa sastanka predstavnika Hrvatskih voda te voditelja projekta i stručnjaka za vodne resurse, dani pokazatelji će u sektoru hidrologije, vodnih i morskih resursa će, radi lakše implementacije, biti sadržani s manjim stupnjem konkretizacije. Nejasno je na temelju kojih pokazatelja je izrečena tvrdnja da „navedene mjere nisu optimizirane“, te što bi u tom kontekstu označava „optimizacija“. Stoga isto nije moguće komentirati. Istovjetno je s tvrdnjom da nisu „ispitivana varijantna rješenja“. Nejasno je što je mišljeno pod terminom „varijantna rješenja“ i zašto je bilo potrebno ista prikazati. U domeni sektora poljoprivrede predviđena je izgradnja najmanje 200 akumulacija za navodnjavanje, no valja napomenuti da se tu ne radi o

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	navedenim rokovima provoditi strukturalne mjere. Akcijski plan je potrebno uskladiti s navedenim mjerama, jer postoji značajno odstupanje između navedenih značajki promjene klimatskih parametara i izbora prioriternih mjera. Ukoliko se smatra potrebnim, treba naglasiti snažnu ulogu vodnog gospodarstva u adaptaciji na klimatske promjene, čak i u slučaju kada prema prikazu značajki promjene klimatskih parametara takva situacija nije jasno uočljiva. Potrebno je posebno razraditi scenarij superponiranja negativnih efekata <u>već postojećih antropogenih utjecaja</u> i potencijalnih negativnih utjecaja klimatskih promjena, što u takvom slučaju, upravljanje vodama čini posebno zahtjevnim. Nastavno, tada kao drugi korak treba sagledati razvojne strategije drugih sektora i njihove potencijalne učinke na upravljanje vodama. Nakon što Izrađivač napravi navedene korekcije biti će moguće provesti potpuniju reviziju dokumenata koje smo zaprimili, te uključiti zaključke i mjere propisane Strategijom u plansku dokumentaciju vodnoga gospodarstva.	klasičnim akumulacijama na većim vodotocima, već uglavnom o akumulacijama malih volumena, prilagođenih potrebama manjih poljoprivrednih jedinica, tako da je njihov ukupan planirani volumen svega oko 6 mil.m³, dakle jednak recimo jednoj jedinoj velikoj akumulaciji namijenjenoj za navodnjavanje. U tom kontekstu držimo da su pokazatelji tipa „izgradnja najmanje 200 akumulacija“ konkretni, razumljivi i ostvarivi (primjerice: od oko 100.000 poljoprivrednika, nije nerealno očekivati da će 0,2% izgraditi akumulacije). Također smo mišljenja da ovako jasno postavljeni pokazatelji doprinose ozbiljnosti te kvalitetnom praćenju uspješnosti provedbe zacrtanog ovim dokumentom. Dani prijedlog Hrvatskih voda o potrebi dorade Strategije u nekoliko koraka nije prihvatljiv, jer nužno dovodi u pitanje ne samo njegovu realizaciju u planiranom roku, pogotovo zato što se radi o EU projektu. Stoga je, u nedostatku konkretiziranih primjedaba, ona provedena po raspravljenim tematskim sadržajima na održanom vrlo korisnom i konstruktivnom sastanku predstavnika izrađivača i Hrvatskih voda od dne 13.10.2017. U tom kontekstu su u velikoj mjeri uvažene na sastanku i u danom komentaru istaknute primjedbe i sugestije. Jedan od važnih zaključaka s tog sastanka je da će se pri doradi prijedloga Strategije prilagodbe, infrastrukturne mjere iskazati na način koji ne ulazi predetaljno u njihovu konkretnu implementaciju, kao i da će se za potrebe izrade slijedećeg Plana upravljanja vodnim područjima, koji bi trebao obuhvatiti razdoblje 2022.-2027., predloženi Akciji plan dopuniti s podaktivnošću u kojoj bi se realizirale ne samo globalne kao u danom prijedlogu Strategije, nego i detaljnije analize i kvantifikacija mogućeg utjecaja klimatskih promjena na vodno gospodarstvo kao podloga za taj planirani naredni Plan upravljanja. Iz tog je razloga, u okviru mjere HM-03 Jačanje istraživačkih i upravljačkih kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena i prilagodbu slatkovodnih i morskih vodnih sustava

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		u postojećim i budućim klimatskim prilikama planirana dodatna podaktivnost HM-03-05 Provedba polaznih aktivnosti nužnih za realizaciju mjera čija je realizacija planirana u narednim fazama realizacije u domeni korištenja voda, zaštite vodnih i morskih resursa te zaštite od štetnog djelovanja voda.

2.8. Ericsson Nikola Tesla

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Ericsson Nikola Tesla	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	Nacrt Akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2019. do 2023. godine.	
Opća zapažanja vezano za dokument	Akcijski plan vrlo jasno definira probleme koje je potrebno riješiti, no u većini mjera nije dovoljno precizno predviđeno korištenje IT sustava, koji dokazano utječu na kvalitetu rezultata projekata u javnoj upravi (kao najbolje primjere želimo istaknuti procese informatizacije zdravstva ili zajedničkog sustava katastra i zemljišnih knjiga). Također, budžeti za IT komponente nisu dovoljno precizno definirani, a tamo gdje postoji jasno definiran budžet, potrebno je provesti usklađivanje predviđenih budžeta sa realnim tržišnim cijenama.	

Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta:			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: ZD-01-03	Komentar	Smatramo da je pogrešan pristup uspostave automatiziranog izračuna unutar pojedinih sustava. Puno je praktičnije, jeftinije i dugoročno isplativije	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Uspostava automatiziranog izračuna unutar centralnog informacijskog zdravstvenog sustava / zdravstveno-ekološkog / javnozdravstvenog podsustava str. 109		razvijati centralni sustav koji će iz svih potrebnih IT sustava u zdravstvu i ekologiji povlačiti "sirove" podatke te nad njima vršiti analitiku.	
	Obrazloženje	Ukoliko se automatizirani izračun razvija unutar svakog pojedinog sustava, troškovi provedbe će se multiplicirati u odnosu na troškove centralnog sustava. Osim toga, centralnim pristupom i analizom podataka, omogućava se proširenje tematskih cjelina i analiza u budućnosti, te dijeljenje podataka sa svim zainteresiranim dionicima neovisno o njihovoj matičnoj instituciji (vodno gospodarstvo, zaštita okoliša)	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlažemo da se opis aktivnosti: "Priprema specifikacije za proširenje centralnog informacijskog zdravstvenog sustava" promijeni u: "Priprema specifikacije za povezivanje podataka iz zdravstvenog sustava sa podacima o klimatskim promjenama i stanja okoliša" Također predlažemo i da se za navedenu aktivnost jasno definira procjena troška i to: - 16 mil HRK u 2019 za uspostavu sustava, te - 2,5 mil HRK za održavanje na godišnjoj razini u periodu 2020-2023.	Prihvaća se
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-01-01 Mapiranje izvora vode za ljudsku potrošnju izvan sustava javne vodoopskrbe str. 127	Komentar	Smatramo da opseg predviđenog IT rješenja, kao i predviđeni budžet, nisu dostatni za kvalitetno provođenje cilja koji se želi ostvariti ovom mjerom. Potrebno je predvidjeti sustav koji će kroz automatizaciju procesa pomoći stručnjacima da što kvalitetnije i pouzdanije provode poslove mapiranja (geo-lociranju) izvora, unosa podataka o kvaliteti	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		vode kao i donošenje informiranih odluka temelj relevantnih i pravovremenih informacija. Temeljem iskustva sa provedenih projekata (lokalnih i na međunarodnom tržištu), u kojima se pratila kvaliteta vode koristeći opisani tip sustava, predlažemo povećanje IT budžeta za ovu mjeru na iznos od: - 9,2 mil HRK za razvoj sustava u 2019, te - 1,5 mil HRK za održavanje sustava, na godišnjoj razini u periodu 2020-2023	
	Obrazloženje	Predviđeno IT rješenje ne uključuje komponente koje bi omogućile (a) automatsko prikupljanje podataka o kvaliteti vode, bilo od strane zainteresirane javnosti ili stručnjaka, (b) integraciju podataka prikupljenih na terenu sa podacima/rezultatima laboratorijskih nalaza, (c) automatski analitički sustav za provođenje statističke analize i sveobuhvatne procjene rizika temeljem predefiniranih algoritama, u realnom vremenu, (c) portal za jednostavan pristup informacijama, te edukaciju i kolaboraciju svih ključnih stakeholdera.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	<i>Predlažemo promjenu opisa aktivnosti " Izrada i održavanje baze (2,5 mil kn)" u:</i> "Izrada i održavanje cjelovitog IT sustava za prikupljanje podataka u realnom vremenu te automatiziranu analizu i procjenu rizika temeljem predefiniranih algoritama (9,2 mil HRK u 2019 te 1,5 mil HRK godišnje u periodu 2019-2023)"	Prihvaća se
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-01-01 Mapiranje izvora vode	Komentar	Akcijski plan u ovoj mjeri ne predviđa nabavku adekvatnih digitalnih mjernih uređaja.	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

za ljudsku potrošnju izvan sustava javne vodoopskrbe str. 127	Obrazloženje	Osim softverskih rješenja potrebno je predvidjeti i troškove nabavke mjernih uređaja koji će omogućiti potpunu automatizaciju procesa za praćenje kvalitete alternativnih izvora vode i donošenje informiranih odluka u procesu procjene rizika i pravovremene reakcije.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlažemo dodavanje nove aktivnosti/načina provedbe i alokaciju potrebnog budžeta: "Nabavka automatskih mjernih uređaja za praćenje kvalitete vode" Za opremanje alternativnih izvora u svim županijama (20 izvora po županiji) potrebno je predvidjeti budžet od 9 mil HRK.	Prihvaća se djelomično. Biti će naglašena "Nabavka automatskih mjernih uređaja za praćenje količine i osnovnih odrednica dostupnosti i sigurnosti vode" Kroz isto će biti moguće razvijati npr. senzorske sustave za praćenje i alate za procjenu razine/dostupnog volumena npr. u privatnom bunaru ili kaptaži, temperature, tvrdoće, pH, i sl. za procjenu primjerenosti iskorištenja u slučaju pojavnosti hazarda povezanog s klimatskim promjenama (suše, poplave, šumskog požara) kao potpora rezultatima ostalih praćenja odrednica predviđenog izvora vode izvan sustava javne vodoopskrbe.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02 – 04 Povezanost informacijskih sustava ključnih dionika. str. 132	Komentar	Sredstva predviđena za usluge integracije IT informacijskih i komunikacijskih sustava ključnih dionika nisu dostatna.	
	Obrazloženje	Temeljem iskustva sa velikih nacionalnih infrastrukturnih projekata, zaključujemo da je moguće očekivati znatno veći obim posla od trenutno predviđenog u akcijskom planu. Naime, kod povezivanja IT sustava različitih resornih ministarstava i ostalih javnih službi, vrlo je izgledno da podaci neće biti jednostavno dostupni putem	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		standardnih sučelja za razmjenu podataka, te da neće biti ujednačeni formatom i strukturom, što će znatno povećati opseg posla integracije.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Povećanje predviđenih troškova na 4 mil HRK.	Prihvaća se. Godišnji trošak biti će povećan s 1,09 na 4 mil kn.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03 Proširenje Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa s indikatorima povezanim s klimatskim promjenama u svrhu razvoja ranog sustava obavješćavanja od rizika povezanih s klimatskim promjenama str. 134	Komentar	Predviđena sredstva za proširenje platforme za nisu dostatna da bi se omogućile sve funkcionalnosti i integracije sustava svih ključnih sudionika predviđene u pododjeljcima: UR-03-01, UR-03-02 te UR-03-03.	
	Obrazloženje	Kako bi se omogućile navedene funkcionalnosti iz navedenih odjeljaka, sustav mora biti znatno širi nego što je to sama integrirana baza. Trenutni prijedlog ne uključuje komponente kao što su, središnji sustav za razmjenu podataka različitih resora, analitički sustav za provođenje definiranih algoritama, sustav za udaljenu kolaboraciju i edukaciju te korisničko sučelje za jednostavan, centralni pristup podacima i provođenje potrebnih poslovnih procesa. Također nisu predviđene usluge integracije i održavanja	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U pododjeljku UR-03-01 potrebno je alocirati veći budžet za navedenu nadogradnju platforme. Sukladno trenutnim cijenama tržišta predlažemo povećanje budžeta na: - 14 mil HRK za izradu sustava u 2019, te - 2 mil HRK godišnje u periodu 2020-2023.	Prihvaća se djelomično. Sredstva će biti uključena u pododjeljku UR-03-03.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

2.9. Program Sava d.o.o.

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Program Sava d.o.o., Ulica grada Vukovara 37	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.1. – Hidrologija, upravljanje vodnim i morskim resursima – HM-02-01 i HM-02-02 str. 10	Komentar	Izmjena teksta, korištenje riječi „sustava“ umjesto „objekata“	Prihvaća se
	Obrazloženje	Ova izmjena omogućuje veću fleksibilnost pri razradi provedbe predloženih aktivnosti.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	HM-02-01. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju novih i dogradnju postojećih sustava akumulacija i retencija u sklopu hidrotehničkih sustava s višenamjenskim korištenjem HM-02-02. Izgradnja novih i dogradnja postojećih sustava akumulacija i retencija u sklopu hidrotehničkih sustava s višenamjenskim korištenjem.	Prihvaća se
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.2.2. HM-02	Komentar	Dodavanje Program Sava d.o.o. kao jednog od nositelja i suradnika provedbe aktivnosti HM-02-01, HM-02-02 i HM-02-05	Prihvaća se – naime i prije se je podrazumijevala pripadnost u okviru HEP grupe, ali na danu sugestiju sada i samostalno
	Obrazloženje	Program Sava d.o.o. zadužen je za pripremu i razvoj višenamjenskog Programa uređenja, zaštite i	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		korištenja rijeke Save na dionici od granice s Republikom Slovenijom, a provedba navedenih aktivnosti odgovara ciljevima Programa, te Program može dati značajan doprinos provedbi navedenih aktivnosti.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

2.10. Ministarstvo turizma

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Ministarstvo turizma, Jelena Šobat, voditeljica službe	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt Akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2019-2023.	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: CIJELI DOKUMENT str. ____	Komentar	Kroz cijeli dokument „provlači“ se izraz turistička djelatnost , što nije točno. Naime, turizam je skup različitih djelatnosti, te on zasebno nije djelatnost već aktivnost. Umjesto tog izraza stavite turistička aktivnost .	Promijenili smo navedene greške Prihvaćeno
	Obrazloženje	Zakonskim odredbama propisana je ugostiteljska djelatnost i pružanje usluga u turizmu, stoga navedeno treba prilagoditi.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U cijelom tekstu izraz turistička djelatnost zamijenite sa turistička aktivnost ili turizam kao aktivnost.	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: ____ str. ____	Komentar	Pregledajte točnost i ujednačenost tablica (u iznosima i izvoru financiranja) u Akcijskom planu i Strategiji (Bijeloj knjizi), s obzirom kako se iznosi vezani za turizma ne podudaraju.	Prihvaća se. Došlo je do pogreške, ispravlja se. Hvala.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.8.1. str. 102	Komentar	Aktivnost T-01-02 . Stavili ste iznos financiranja u 2020. godinu 0,8 mln kn. Smatramo da taj iznos novčanih sredstava treba staviti u 2019. godini iz razloga što je to logičan slijed prethodne mjere. Potrebno je promijeniti i kolonu Period provedbe.	Prihvaćeno i popravljeno
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	2019. godina 0,8 mln kn.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.8.1. str. 103-104	Komentar	Aktivnost T-01-03, T-01-04, T01-05 pod Nositelji i suradnici provedbe mjere/aktivnosti treba staviti Kontinentalna i Jadranska Hrvatska prema NUTS 02 klasifikaciji.	Prihvaćeno i promijenjeno
	Obrazloženje	Jedna županija ne može biti nositelj aktivnosti i financiranja za drugu županiju, također nije uredu da se pojedine županije izostave odnosno nepotrebno je nabrajati sve stoga je primjereno podijeliti prema NUTS klasifikaciji.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Pod ovu aktivnost stavili ste nositelje pojedinačno: PGŽ, Splitsko-dalmatinska županija, Ličko senjska, Osječko-baranjska i Grad Zagreb, te pripadajuće turističke zajednice.	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		Smatramo da bi bilo primjerenije staviti nositelje i to: Kontinentalna i Jadranska Hrvatska prema NUTS 02 klasifikaciji. Isto tako pod moguće izvore financiranja potrebno je staviti EU fondove, a pobrisati županije i županijske turističke zajednice.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: str. 168	Komentar	Tablica 5.2.- U tablici stavljeno da se mjera T-02-01. može financirati putem ESF. Naše pitanje je da li se za 1,25 mln kn „isplati“ pojedinačno prijavljivati projekt? Budući da se i u drugim sektorima planiraju radionice na navedenu tematiku da li je moguće da neko zajedničko tijelo odnosno MZOE traži novac, a ostala ministarstva da su partneri?	Prijedlog se djelomično prihvaća.
	Obrazloženje		Naime, prijedlog se može prihvatiti načelno te će se razmotriti mogućnost objedinjavanja radionica i njihovo skupno adresiranje unutar ESF.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.8.2 str. 106	Komentar	Aktivnost T-02-01. i T-02-02. pod Nositelji i suradnici provedbe mjere/aktivnosti nadodati HGK	Prihvaćeno i promijenjeno
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U toj istoj koloni redoslijed nositelja bi trebao biti: ministarstvo nadležno za turizam, HGK, regionalne i lokalne turističke zajednice, Hrvatska turistička zajednica.	
Naziv odjeljka ili	Komentar	Aktivnost T-04-01. i T-04-02 pod Nositelji i suradnici provedbe mjere/aktivnosti bi trebale biti Jedinice	Prihvaćeno i promijenjeno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

pododjeljka: 4.8.4. str. 109-110		regionalne i lokalne samouprave, a ne Ministarstvo nadležno za turizam, turističke zajednice.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U koloni Nositelji i suradnici provedbe mjere/aktivnosti brisati Ministarstvo nadležno za turizam, turističke zajednice, a staviti Jedinice regionalne i lokalne samouprave	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.8.4. str. 110	Komentar	Naziv mjere T04-02 . Izgradnja turističke infrastrukture prilagođene klimatskim promjenama treba promijeniti u Izgradnja javne turističke infrastrukture prilagođene klimatskim promjenama. Isto i u opisu aktivnosti treba pobrisati riječ hoteli jer oni ulaze u privatnu infrastrukturu.	Prihvaćeno i promijenjeno
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Nadodati riječ javne. U opisu aktivnosti pobrisati riječ hoteli.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.8.4. str. 110	Komentar	T-04-03 Sadnja zelene infrastrukture oko turističkih sadržaj – ovu mjeru bi bilo potrebno pobrisati kao zasebnu mjeru, ali svakako uključiti u opis mjere T-04-02.	Prihvaćeno. Ova mjera je uključeno u T-04-02 u opisu te su financijska sredstva namijenjena toj mjeri uključena u mjeru T-04-02.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

2.11. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Šumarski fakultet Sveučilište u Zagrebu	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt akcijskog plana za provedbu strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2019. do 2023. godine	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Šumarstvo str. 19 i 70	Komentar	“Izraditi protupožarne prometnice u mediteranskoj i submediteranskoj zoni”: protupožarne prometnice već postoje, ali su mnoge zapuštene te mjera treba uključivati i održavanje postojećih prometnica.	Prihvaćeno.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Naziv mjere promijeniti tako da glasi: „Održavanje postojećih protupožarnih prometnica u mediteranskoj i submediteranskoj zoni te po potrebi izrada novih”	Djelomično prihvaćeno. Novi naziv mjere je „Održavanje postojećih protupožarnih prometnica u mediteranskoj i submediteranskoj zoni te izgradnja novih“, tj. nisu uključene riječi „po potrebi“ jer smatramo da potreba svakako postoji, a problem je uvijek visoka cijena izgradnje šumskih prometnica. U skladu s proširenjem mjere i na održavanje postojećih prometnica, a ne samo izgradnju novih, povećan je i proračun sa 50 na 60 milijuna kuna.
	Komentar	Mjera pošumljavanja – nema baš puno smisla zbog ograničenih površina za nova pošumljavanja	Svjesni smo da je mogućnost pošumljavanja prilično ograničena zbog toga što se velike površine nalaze pod različitim oblicima zaštite. Ipak zadržali smo mjeru pošumljavanja, jer je jedna od osnovnih mjera prilagodbe (i mitigacije). Cilj mjere je pošumljavanje neobraslog šumskog tla tamo gdje je to moguće, kao i površina koje se ne mogu pomladiti nakon djelovanja uzastopnih požara i erozije. Mjera je

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			prepoznata kao srednje prioritetna i stoga nije uvrštena u Akcijski plan za prvo petogodišnje razdoblje.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

2.12. Prof. dr. sc. Ivica Tikvić, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Prof. dr. sc. Ivica Tikvić Šumarski fakultet Sveučilište u Zagrebu	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		Nacrt akcijskog plana za provedbu strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2019. do 2023. godine	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.3. Šumarstvo str. 15 i 16	Komentar	Za cijeli sektor šumarstva predviđene su samo 4 mjere od kojih su samo 2 djelomično vezane za gospodarenje sa šumama. Prijedlog je definirati mjere prilagodbe za glavne segmente šumarstva.	Jedna „mjera“ kao takva ne podrazumijeva jedan projekt. Unutar svake od predviđenih mjera postoji nekoliko aktivnosti od kojih će se svaka provoditi kroz veći broj projekata. Dakle, sam broj mjera nije bitan nego je bitna dubina zahvata koje te mjere predviđaju.
	Obrazloženje	Šumarstvo a to znači i svi njegovi glavni segmenti odnosno proizvodnja drvne biomase, razvoj drugih šumskih dobara i pružanje brojnih usluga šumskih ekosustava već se nalaze pod utjecajem klimatskih promjena. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama trebale bi se odnositi najmanje za svaki od tih segmenata šumarstva, a unutar tih mjera	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		trebale bi se definirati aktivnosti koje bi se odnosile na glavne vrste drveća (poljski jasen, hrast lužnjak, hrast kitnjak, običnu bukvu, običnu jelu i običnu smreku), glavna šumska dobra (npr. ljekovite biljke u šumama, divljač, gljive) i glavne usluge šumskih ekosustava koje su najviše utjecane klimatskim promjenama.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	ŠU-03 Prilagodba gospodarenja glavnim vrstama drveća na klimatske promjene ŠU-04 Upravljanje glavnim šumskim dobrima u uvjetima klimatskih promjena ŠU-05 Unaprjeđenje usluga šumskih ekosustava	Ne prihvaća se. Ove mjere vrednovali su stručnjaci na sektorskoj radionici kao prioritetne za prvo petogodišnje razdoblje i inače metodom multikriterijske analize. Na sektorskoj radionici stručnjaci iz šumarskog sektora očitivali su se na svaku predloženu mjeru u smislu koliko koja mjera ima smisla te su ih posložili prema prioritetima. Što se tiče prilagođenoga gospodarenja ono je svakako potrebno, ali mi trenutačno ne znamo kakav je utjecaj klimatskih promjena na naše glavne gospodarske vrste i šumske ekosustave niti kako će se one ponašati u budućnosti da bi u skladu s tim spoznajama mogli prilagoditi gospodarenje.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.4.2 ŠU-02... str. 59	Komentar	U kraćem (4 godine) ili dužem roku (10 godina) ova mjera neće dati korisne učinke za sektor šumarstva.	
	Obrazloženje	Postojeće šume su zbog sadašnjih klimatskih promjena i drugih nepovoljnih čimbenika poremećene stabilnosti i potrebno je poduzimati mjere koje će u kraćem roku imati pozitivan utjecaj na gospodarenje i upravljanje sa šumama u Hrvatskoj	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Umjesto ŠU-02-01 ... Prilagodba gospodarenja glavnim vrstama drveća na klimatske promjene u Hrvatskoj. Projekti bi trebali biti stručni i znanstveni. Stručni projekti bi trebali biti pod nadležnošću Ministarstva poljoprivrede i	Ne prihvaća se Trenutačno nam nisu poznati utjecaji klimatskih promjena na pojedine gospodarske vrste i šumske ekosustave, kao ni kako će se oni ponašati u budućnosti. Tek kad budemo

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		financirano iz naknade za općekorisne funkcije šuma. Opis aktivnosti bi se trebao odnositi na glavne vrste drveća u Hrvatskoj.	imali informacije o tome možemo prijeći na sljedeći korak, a to je prilagođeno gospodarenje. Svjesni smo da ovakva istraživanja zahtijevaju dugi vremenski period te da ne daju puno rezultata u kratkom periodu, ali smo mišljenja da baš zato takva istraživanja moraju početi čim prije, tj. u prvom petogodišnjem razdoblju, a što su potvrdili i stručnjaci u raspravi na sektorskoj radionici. Mjera podrazumijeva i stručne i znanstvene projekte.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.4.3 ŠU-03 str. 60	Komentar	Mjera i aktivnosti ne bi imala nikakav učinak prilagodbe gospodarenja i upravljanja sa šumama na klimatske promjene jer postojeći sustav praćenja šumskih ekosustava nije obuhvaćao segmente utjecaja klimatskih promjena na proizvodnost, stabilnost i funkcioniranje šumskih ekosustava u cjelini, nego samo na procese u šumskim ekosustavima.	
	Obrazloženje	Istraživanje utjecaja klimatskih promjena na šumske ekosustave je dugoročan i kompleksan znanstveni problem, dok bi mjere prilagodbe za navedeno razdoblje trebala biti primjenjive u sektoru šumarstva.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Umjesto ŠU-03-01, ŠU-03-02 i ŠU-03-03 definirati jednu novu mjeru ŠU-03 kojoj bi cilj bio izrada elaborata, registara i baza podataka pri nadležnom Ministarstvu poljoprivrede koji bi se odnosili na prikaze postojećih sustava praćenja stanja šumskih ekosustava i koji bi sadržavali prijedloge mjera prilagodbe u šumarstvu koji se iz tih sustava praćenja mogu izvesti. Isto tako oni bi mogli sadržavati i prijedloge budućih znanstvenih istraživanja prilagodbe šumarstva na klimatske promjene, što bi trebalo biti financirano iz različitih izvora ali i iz naknade za općekorisne funkcije šuma.	Ne prihvaća se. Cilj mjere je ustanoviti koja sve praćenja i istraživanja postoje ili su postojala, pa su prestala zbog prestanka financiranja i slično, a kako bi prije svega imali pouzdan registar svih praćenja i istraživanja s njihovim rezultatima te koji bi bio dostupan u skladu sa INSPIRE direktivom. Razlog je što je potrebno definirati što treba i vrijedi nastaviti pratiti i istraživati (ili ponovno aktivirati stara praćenja), a i zato što često puta podatci i rezultati istraživanja postoje, ali se ne dijele s drugima, čak ni unutar iste kuće, iako su financirani javnim novcem.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			Svjesni smo da ova mjera neće u kratkom roku dati rezultate primjenjive u šumarstvu, ali je neophodna da bi mogli reći nešto u budućnosti o utjecaju klimatskih promjena na šumske vrste i ekosustave. Također, tijekom sektorske radionice svi sudionici su potvrdili da je neophodno i prijeko potrebno početi sa sustavnim i međusektorskim terenskim praćenjima (zajednički dogovorenih parametara) na osnovu kojih bi mogli pratiti i modelirati utjecaj klimatskih promjena.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.4.2. ŠU-02-01 str. 59	Komentar	Vrlo neprecizna mjera jer ne postoje vrste drveća prilagodljive na klimatske promjene. Isto tako predviđa se vrlo neprecizno praćenje uroda kroz 10 godina i nastavak istraživanja vrsta s najvećim urodom.	
	Obrazloženje	Izbor vrsta drveća u šumarstvu uvijek se temelji na ekološkim, biološkim i gospodarskim kriterijima. Pod biološkim kriterijima podrazumijevaju se i genetski kriteriji. Što se tiče uroda sjemena glavnih vrsta drveća u Hrvatskoj, a zatim i ostalih vrsta drveća, što je važno zbog prirodne i umjetne obnove šuma, to je potrebno puno preciznije definirati s obzirom na već postojeće stanje proizvodnje šumskog sjemena (šumske sastojine, sjemenske sastojine, sjemenske plantaže), kao i mogućnosti pohranjivanja sjemena. U tom kontekstu jedna od aktivnosti prilagodbe na klimatske promjene bi bilo navodnjavanje priznatih sjemenskih sastojina glavnih vrsta drveća. Ostale aktivnosti trebalo bi prilagoditi mjeri koja bi se drugačije definirala. Financiranje bi između ostalog trebalo biti i iz naknade za općekorisne funkcije šuma, a nositelj bi trebalo biti Ministarstvo poljoprivrede koje je nadležno za šumarstvo.	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	ŠU-02-01 Stručna analiza prilagodbe glavnih vrsta šumskog drveća na postojeće klimatske promjene ŠU-02-02 Znanstvena istraživanja prilagodbe vrsta šumskog drveća na klimatske promjene	Ne prihvaća se. Predložene izmjene su već sadržane u ovoj mjeri. Mjera je raspravljena na sektorskoj radionici na kojoj su između ostalih i kolege šumarski genetičari potvrdili potrebu za ovakvom mjerom. U nazivu mjere ŠU-02-01 riječ „prilagodljive“ promijenjena je u prilagodljivije, jer se radilo o tiskarskoj grešci. Ministarstvo poljoprivrede, kao ministarstvo nadležno za šumarstvo, već je uključeno u provedbu mjere. Prihvaćen je prijedlog da Naknada za općekorisne funkcije šuma bude navedena kao jedan od mogućih izvora financiranja. Među nositelje i suradnike na provedbi dodana je i znanstvena zajednica (HŠI i ŠF), kao i Hrvatske šume d.o.o. (u skladu s listom dionika navedenom u Strategiji, a koji su ovdje omaškom izostavljeni).

2.13. Hrvatski zavod za prostorni razvoj

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Hrvatski zavod za prostorni razvoj	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA	
Opća zapažanja vezano za dokument	Mjere prilagodbe za koje se zadužuju pojedina javnopravna tijela treba odrediti u skladu s njihovim djelokrugom rada i nadležnostima. Također, ako se provedba tih mjera reflektira u sustavu prostornog uređenja (u prostornim planovima), to je potrebno posebno napomenuti. Prostorno	Zakon o zaštiti zraka prepoznaje ranjive sektore i propisuje obavezu poduzimanja mjera prilagodbe u njima. Isti propis (kao i Uredba EU 525/2013) propisuje obavezu nadležnih tijela državne uprave o praćenju i izvješćivanju o mjerama koje države

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		planiranje potrebno je izdvojiti u područje nadsektorskih mjera (vrijedi i za Nacrt Strategije). Mjere koje se odnose na prostorno planiranje i uređenje trebaju biti u okviru sustava prostornog uređenja. Potrebno je u svim opisima mjera izdvojiti jednog ili više ključnih dionika koji se zadužuju za izvještavanje. Za iskazane procijenjene troškove tematskih mjera PP nije razvidan način procjene niti njegova veza s Državnim proračunom	članice poduzimaju kako bi se prilagodile neizbježnim posljedicama klimatskih promjena. Iz navedenih zakonskih definicija i obaveza proizašao je i naziv tematskog područja. Samo tematsko područje "prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem" sadrži dvije povezane teme. Prva je "prostorno planiranje" kao ključni instrument sustava prostornog uređenja (primarno reguliran Zakonom o prostornom uređenju) te "upravljanje obalnim područjem" koje je novije, nešto šire u određenju sa jasnim prostornim fokusom na obalno područje (kopneni dio i morsko područje) za koje je u tijeku detaljnija razrada kroz usvajanje strateških dokumenata (Program mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske donesen u listopadu 2017.g.). U okviru participacijskog postupka pitanje naziva tematskog područja nije problematizirano osim što je naglašavan "nadsektorski, horizontalni" karakter ovog tematskog područja a što je prihvaćeno i na više mjesta u tekstu naglašeno.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: U tekstu cijelog dokumenta, vezano uz naslove i tekstove „prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem“ str.	Komentar	Strategija se odnosi na cijelo područje države te je naslove, i sukladno tome dijelove teksta, potrebno izmijeniti kako bi se jasno odredilo tematsko područje sukladno Zakonu o prostornom uređenju. Ukoliko se posebno želi naglasiti tema upravljanja obalnim područjem, moguće ju je dati kao podnaslov unutar teme prostornog uređenja. U tom slučaju potrebno ju je uskladiti s terminologijom iz navedenog Zakona.	Isto kao gore

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se da naziv tematskog područja koje se odnosi na prostorno planiranje i uređenje glasi: „Prostorno planiranje i uređenje“	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama str. 9	Komentar	Potrebno je uvrstiti mjeru koja je povezana sa svim sektorskim, međusektorskim i nadsektorskim mjerama kroz koju će se omogućiti projektna i tehnička pomoć na svim razinama prilikom realizacije mjera predviđenih/određenih ovim dokumentom.	Primljeno na znanje. Poznate su nam potrebe za projektom i tehničkom pomoći prilikom realizacije mjera i slažemo se s potencijalnom korisnošću takve mjere. No, također skrećemo pažnju da se prilikom aplikacija za projektna sredstva može planirati (i dobiti) i projektno zapošljavanje. Projektno zapošljavanje (izvan-institucionalnih stručnjaka, studenata, magistranata i doktoranata) nedovoljno je iskorištena (i pomalo podcijenjena) opcija. Projektno zapošljavanje, npr. poslijediplomskih studenata odgovarajućeg smjera je ujedno i pozitivna selekcija budućih institucionalnih stručnjaka.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se uvođenje „nulte“ mjere: M-01 - projektna i tehnička pomoć na svim razinama prilikom realizacije mjera predviđenih/određenih ovim dokumentom	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Sadržaj - 3.9. Prostorno planiranje str. ii	Komentar	Potrebno je tematsko područje prostornog planiranja izdvojiti u nadsektorsko područje.	U Strategiji je naglašeno da je prepoznato da „postoje dva upravljačka (međusektorska) tematska područja koja imaju dodirne točke sa svim tematski jasno definiranim singularnim sektorima. Ta dva područja jesu prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem te upravljanje rizicima“. Međutim, s obzirom na

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			prirodu mjere i aktivnosti, odlučili smo se da ih je bolje ne predstaviti kao nadsektorske mjere. Sve navedene „sektore“ u nacrtu Strategije i Akcijskom planu treba jednostavno promatrati kao tematska područja koja obrađujemo. Ono što je zaista bitno je sadržaj i dubina predloženih mjera i aktivnosti, tj. sadržaj, a ne forma.
	Obrazloženje	S obzirom da smatramo da je prostorno planiranje i uređenje nadsektorsko područje, koje kroz prostorne planove valorizira i uravnotežuje zahtjeve sektora, temu prostornog planiranja i uređenja potrebno je izdvojiti.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se dodavanje točke 4. Prostorno planiranje i uređenje, a postojeće točke 4-8 označiti novim brojevima 5-9.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.9. Prostorno planiranje PP-01 str. 25	Komentar	Nije razvidno kako je mjera: “Jačanje baza znanja i sustava praćenja i ocjenjivanja” povezana s terminima iz Zakona o prostornom uređenju. Iz opisa mjere i aktivnosti u Nacrtu Akcijskog plana ne proizlaze pojedinačne nadležnosti i obaveze, odnosno nisu definirane.	Kao što je navedeno kasnije u razradi Akcijskog plana nositelj provedbe je ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša a predstavnici resora prostornog uređenja će sudjelovati u razradi tema istraživanja i po potrebi evaluaciji prijedloga projekata na za to raspisanom natječaju. Većina mogućih tema istraživanja je multidisciplinarna i šira od osnovnih termina iz Zakona o prostornom uređenju iako se sigurno može uklopiti u ciljeve prostornog uređenja.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili	Izvršiti usklađenje prema komentaru, npr: „Sustav praćenja terminski i sadržajno uskladiti s Izvješćem o stanju u prostoru“ te sukladno tome revidirati popis, nadležnosti i	Strategijom se predlažu pokazatelji praćenja i ocjenjivanja učinaka provedbe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama (SPKP), a

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:	obaveze ključnih dionika koje su utemeljene na pojedinim zakonima.	Akcijskim planom razrađuje se provedba odgovarajuće aktivnosti (PP-03-04), ali ne ulazi se u neposredne nadležnosti za svaki od njih. Dio predloženih pokazatelja pripada sustavu prostornog uređenja i bilo bi poželjno iste nakon razrade ugraditi u sustav izvješćivanja o stanju u prostoru.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.9. Prostorno planiranje Aktivnost PP-01-05 str. 25	Komentar	Komentar se odnosi na aktivnost PP-01-05: Sadržaj Informacijskog sustava prostornog uređenja propisan je Zakonom o prostornom uređenju, a iz opisa navedene aktivnosti nije vidljivo na koji način bi se provela integracija rezultata istraživanja. S obzirom na to da se rezultati istraživanja iz aktivnosti PP-01-01 do PP-01-04 neosporno mogu koristiti kao podloga za izradu prostornih planova, ali i drugih dokumenata, prije svega je potrebno rezultate istraživanja učiniti dostupnima putem Portala otvorenih podataka (https://data.gov.hr/) ili, ukoliko se radi o prostornim podacima, putem metapodataka na Geoportalu Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (http://geoportal.nipp.hr/hr)	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Izvršiti usklađenje prema komentaru, npr.: „PP-01-05. Osiguranje dostupnosti rezultata istraživanja putem Portala otvorenih podataka, Geoportala Nacionalne infrastrukture prostornih podataka ili na drugi pogodan način.“	Prihvaća se
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.9. Prostorno planiranje PP-03 str. 26	Komentar	Mjera: „Integracija mjera prilagodbe u prostorno planiranje“, neodgovarajući je naziv s obzirom da mjera predviđa intervencije u sustavu prostornog uređenja. Također, napominjemo da se kroz sustav prostornog uređenja kroz niz godina planiraju mjere zaštite prirode, okoliša itd., pa se	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		pri integraciji mjera iz ove Strategije to mora uzeti u obzir. Tako je jedna od postavki koncepcije Strategije prostornog razvoja: „aktivna prilagodba dinamici promjena jačanjem kapaciteta hrvatskog prostora i sustava prostornog uređenja za prilagodbu posljedicama klimatskih promjena“, a u podglavlju 4.5.1. Prilagodba klimatskim promjenama dane su smjernice za mjere prilagodbe i ublažavanje posljedica klimatskih promjena na području RH.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Promijeniti naziv mjere: „Integracija mjera prilagodbe u sustav prostornog uređenja“. Opis mjere i očekivane rezultate izmijeniti sukladno izmjenama prema primjedbama i prijedlozima vezanim uz PP-03-01 do PP-03-04.	Prihvaća se promjena naziva mjere.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.9. Prostorno planiranje PP-03-01 str. 26	Komentar	Aktivnost: „Izmjena i dopuna pravnog okvira kojim će se razraditi primjena mjera prilagodbe klimatskim promjenama u prostornom planiranju“, je neodgovarajuća s obzirom da sustav prostornog uređenja daje okvir za primjenu mjere.	Analize provedene u okviru izrade SPKP pokazuju da se pravni okvir sustava prostornog uređenja klimatskim promjenama i mjerama prilagodbe ne bavi na dovoljno jasan, konkretan i provedbeno nedvojben način, u skladu sa značajem klimatskih utjecaja i vezom tih utjecaja i prostorno planskih rješenja. Strategija prostornog razvoja, kao i pravni okvir, u ovom trenutku ne sadrži dovoljno konkretne i provedbeno nedvojbene smjernice za primjenu mjera prilagodbe kroz prostorno planska rješenja.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili	Promijeniti opis aktivnosti: „Unutar pravnog okvira razraditi primjenu mjera prilagodbe klimatskim promjenama u prostornom planiranju i uređenju, a u skladu sa Strategijom	Prihvaća se djelomično.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:	prostornog razvoja“.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.9. Prostorno planiranje PP-03-02 str. 26	Komentar	Aktivnost: „Razvoj i jačanje metodologije integralnog prostornog planiranja i Strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) s naglaskom na primjenu mjera prilagodbe na klimatske promjene“, je neodgovarajuća s obzirom na zakonski okvir.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Promijeniti opis aktivnosti: „Izmjena i dopuna pravnog okvira kojim će se stvoriti preduvjet objedinjavanja postupaka koji se provode prilikom izrade prostornog plana prema Zakonu o prostornom uređenju, Zakonu o zaštiti okoliša i Zakonu o zaštiti prirode“.	Prihvaća se.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.9. Prostorno planiranje PP-03-03 str. 26	Komentar	Aktivnost: „Izrada programa i smjernica za jačanje međusektorske koordinacije u postupku izrade prostornih planova, s naglaskom na planiranju mjera prilagodbe klimatskim promjenama“ smatra se nepotrebnom jer će se donošenjem Strategije i Akcijskog plana sve aktivnosti naći unutar zakonskog okvira kojim se provode načela integralnog pristupa u prostornom planiranju te horizontalne i vertikalne integracije.	Intencija aktivnosti nije osiguranje pa ni izmjena zakonskog okvira (ukoliko se provedbom aktivnosti ne utvrdi drugačije) za odvijanje međusektorske koordinacije već jačanje kapaciteta svih dionika u tom procesu u cilju jačanja njegove kvalitete i suštinskog doprinosa u postupku izrade prostornih planova i drugih strateških ali i sektorskih dokumenata izvan sustava prostornog uređenja koji su od značaja za prostorni razvoj i mjere prilagodbe.
	Obrazloženje	Međusektorska koordinacija se provodi sukladno Zakonu o prostornom uređenju	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Predlaže se brisanje aktivnosti.	Ne prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.9. Prostorno planiranje PP-03-04 str. 27	Komentar	Aktivnost: „Analiza i razrada metoda praćenja i ocjenjivanja djelotvornosti i učinkovitosti prostornih planova u primjeni mjera prilagodbe klimatskim promjenama“ mora se povezati s pokazateljima iz izvješća o stanju u prostoru i prostornim podacima iz prostornih planova. Također, aktivnost praćenja učinaka provedbe Strategije prilagodbe može biti određena samo prema stvarnim nadležnostima javnopravnih tijela.	Analize provedene u okviru izrade SPKP pokazuju da postojeći pokazatelji praćenja stanja u prostoru ne mogu pokriti potrebe praćenja provedbe i učinaka SPKP i Akcijskog plana za ovo tematsko područje. Predložena aktivnost PP-03-04 ima za cilj razraditi nedostajuće pokazatelje i utvrditi koji od njih će se iskazivati kroz izvješća o stanju u prostoru a koji na druge načine.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Promijeniti opis aktivnosti: „Praćenje i ocjenjivanje djelotvornosti i učinkovitosti iskazuje se kroz pokazatelje iz izvješća o stanju u prostoru i prostornim podacima iz prostornih planova“.	Prihvaća se djelomično. Praćenje i ocjenjivanje djelotvornosti i učinkovitosti vršiti će se dijelom kroz pokazatelje iz izvješća o stanju u prostoru.

2.14. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprave za zaštitu prirode

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprave za zaštitu prirode	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:	NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument		
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta		
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	
	„Migracije riba i smanjenje primarne produkcije ima	Ne prihvaća se

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

3.4 Ribarstvo str. 17		za posljedicu smanjeni ulov uobičajenih vrsta na određenom području. Također će se uslijed promjene okolišnih čimbenika smanjiti uzgoj uobičajenih vrsta. Da bi se povećala otpornost segmenta ribarstva na kolebanja količine uzgoja i ulova i konkurenciju iz trećih zemalja, razvijat će se nova tržišta i proširivati ponuda novim vrstama iz uzgoja i ulova te proizvodima s dodanom vrijednošću.“ Potrebno je pojasniti što se misli pod “novim vrstama” osobito u kontekstu stranih i stranih invazivnih vrsta čije unošenje u prirodu RH je u načelu zabranjeno	
	Obrazloženje		Strana, nova ili alohtona vrsta su sinonimi. Dakle sve vrste koje nisu autohtone ili udomaćene. Mi ne govorimo o hotimičnom unosu stranih vrsta nego njihovim migracijama uslijed klimatskih promjena.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.4 Ribarstvo str. 17	Komentar	„Povećana profitabilnost sektora“ Nejasna je poveznica sa ciljem strategije koja se bavi ublažavanjem klimatskih promjena	Komentar nije prihvaćen.
	Obrazloženje		Strategija se bavi prilagodbom a ne ublažavanjem. Ova mjera je izrazita mjera prilagodbe ribara na moguće smanjeni ulov trenutno lovljenih vrsta uslijed klimatskih promjena.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	<i>pododjeljka:</i>		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.4 Ribarstvo (RA-03) str. 18	Komentar	„RA-03-01. Izrada izmjena i dopuna zakonodavnog okvira vezanog za uzgoj novih (stranih i invazivnih stranih) vrsta riba“ Mjera je u cijelosti nejasna. Koji bi to zakon trebao urediti uzgoj “novih” vrsta. Naime već imamo cjeloviti zakonski okvir koji uređuje postupanje sa stranim vrstama, trenutno je to Zakon o zaštiti prirode, a uskoro će tematika stranih i invazivnih stranih vrsta biti uređena posebnim zakonom - Zakon o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima. Je li ovo stavljeno samo zbog donošenja novoga Zakona o akvakulturi??? Također, potrebno je svuda brisati “invazivnih stranih vrsta” jer to nije moguće dopustiti.	Djelomično prihvaćeno. Prvi dio komentara nije prihvaćeno. Prihvaća se drugi dio komentara da se izbací invazivne strane vrste. Dovoljno je samo strane vrste.
	Obrazloženje		Mjera se ne odnosi na hotimični unos stranih vrsta nego vrsta koje će uslijed klimatskih promjena migrirati u naše more. Njihov broj će se s porastom temperature mora povećati i postupno će im brojnost nadmašiti trenutno udomaćene vrste. Stoga je i potrebno zakonsku regulativu prilagoditi tome.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	„Porast temperature vode ograničit će mogućnost	Djelomično se prihvaća

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

3.4 Ribarstvo (RA-03) str. 18		uzgoja nekih do danas uzgajanih vrsta riba. Uzgojem novih (stranih i invazivnih stranih) vrsta kojima odgovaraju promijenjeni klimatski uvjeti povećat će se otpornost i održati profitabilnost akvakulture. Pritom se može raditi o većem uzgoju već uzgajanih vrsta (npr. komarča), vrsta iz južnog Jadrana (npr. kirnja ili strijelka) ili stranih vrsta iz toplijih mora.“ Brisati invazivnih vrsta, jer njihov uzgoj se ne može dopustiti	Neke od stranih vrsta već se danas iskorištavaju na ekonomskoj vrijednosti. No, i vrsta koja se danas smatra invazivnom za 20 ili 50 godina će imati status samo strane odnosno nove vrste ili čak i udomaćene. Zbog svih promjena u morskom okolišu (temperatura mora, kemijski sastav, promjene termohalina i dr.) jednostavno neće biti moguće spriječiti migraciju invazivnih stranih vrsta jer će im novi okolišni uvjeti postati idealni za život. U tom slučaju mjera prilagodbe je uvrstiti i takve invazivne strane vrste pod ekonomski iskoristive – što ne podrazumijeva da ćemo se prestati boriti protiv takvih vrsta. Sličnih primjera ima, npr., već u području Kariba s tzv. „Red lion fish“ (s vrstama <i>Pterois volitans</i> i <i>Pterois miles</i>). Aktivna borba s tom vrlo invazivnom vrstom koja je migrirala s indo-pacifičkog područja i koja u području Kariba ponegdje zauzima i do 80% plitkih koraljnih staništa i potiskuje autohtone vrste, uključuje i to da joj se je podigla ekonomska vrijednost popularizacijom mesa te vrste riba. Sada su se osim znanstvenika u istrebljenje uključili i lokalni ribari, a meso joj je uvedeno u jelovnike lokalnih restoranima. Zaključno, ekonomska valorizacija invazivne strane vrste ne podrazumijeva odustajanje od borbe protiv invazije iste.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost Str. 19	Komentar	„EB-01-01. Inventarizirati tradicijske sorte i pasmine EB-01-02. Izraditi model regeneracije tradicijske poljoprivrede u zaštićenim područjima EB-01-03. Izraditi i provesti program poticanja tradicijske poljoprivrede i plasmana proizvoda s dodanom vrijednosti EB-01-04. Uspostaviti sustavni monitoring poljoprivrednih ekosustava u zaštićenim područjima“ Promjeniti tekst...	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	„EB-01-01. Nastaviti inventarizaciju tradicijskih sorti i pasmina EB-01-02. Izraditi i provesti modele regeneracije tradicijske poljoprivrede tamo gdje je tradicijska poljoprivreda napuštena EB-01-03. Izraditi i provesti program poticanja tradicijske poljoprivrede i plasmana proizvoda s dodanom vrijednosti EB-01-04. Uspostaviti sustavni monitoring poljoprivrednih ekosustava u zaštićenim područjima“	Promijenjeno: EB-01-01. Nastaviti inventarizaciju tradicijskih sorti i pasmina EB-01-02. Izraditi modele obnove tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima EB-01-03. Izraditi i provesti programe poticanja tradicijske poljoprivrede i plasmana proizvoda s dodanom vrijednosti EB-01-04. Uspostaviti sustavni monitoring prirodnih ekosustava obuhvaćenih kroz program tradicijske poljoprivrede
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost Str. 19	Komentar	„EB-01-01. Inventarizirati tradicijske sorte i pasmine EB-01-02. Izraditi model regeneracije tradicijske poljoprivrede u zaštićenim područjima EB-01-03. Izraditi i provesti program poticanja tradicijske poljoprivrede i plasmana proizvoda s	Promijenjeno: EB-01-01. Nastaviti inventarizaciju tradicijskih sorti i pasmina EB-01-02. Izraditi modele obnove tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		dodanom vrijednosti EB-01-04. Uspostaviti sustavni monitoring poljoprivrednih ekosustava u zaštićenim područjima“ Što su poljoprivredni ekosustavi??? Gdje je to definirano I propisana potreba ovakvog monitoring?? Obavzeno brisati Predlažemo brisati u zaštićenim područjima, smatramo da treba napraviti cjelovito za cijelu RH, ali prije treba definirati što je to POLJOPRIVREDNI EKOSUSTAV. Monitoring zaštićenih područja je pokriven monitoringom vrsta i staništa temeljem Direktive o pticama i Direktive o staništima..	EB-01-03. Izraditi i provesti programe poticanja tradicijske poljoprivrede i plasmana proizvoda s dodanom vrijednosti EB-01-04. Uspostaviti sustavni monitoring prirodnih ekosustava obuhvaćenih kroz program tradicijske poljoprivrede
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost Str. 19	Komentar	„Tradicijska poljoprivreda predstavlja održivi način iskorištavanja prirodnih ekosustava i pridonosi očuvanju tradicijskih krajobrazza, raznovrsnosti staništa i povećanju bioraznolikosti. Osim što doprinose optimalnom stanju staništa, dobro kondicionirana travnjačka, šumska i slatkovodna staništa predstavljaju utočišta za vrste osjetljive na klimatske promjene, a dobre poljoprivredne prakse smanjuju populacije i širenje invazivnih vrsta. Neke ugrožene divlje vrste već su postale dio poljoprivrednih ekosustava, a neke će to u slučaju	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		klimatskih promjena postati. Mjere treba provesti integralno u suradnji ministarstva nadležnog za prirodu i ministarstva nadležnog za poljoprivredu, u suradnji s drugim nadležnim institucijama, prije svega Hrvatskom agencijom za okoliš i prirodu (HAOP).“ Promjeniti tekst...	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Tradicijska poljoprivreda predstavlja održivi način iskorištavanja prirodnih ekosustava i pridonosi očuvanju tradicijskih krajobrazu, raznovrsnosti staništa i povećanju bioraznolikosti. Osim što doprinose optimalnom stanju staništa, dobro kondicionirana travnjačka, šumska i slatkovodna staništa predstavljaju utočišta za vrste osjetljive na klimatske promjene, a dobre poljoprivredne prakse smanjuju populacije i širenje invazivnih vrsta. Neke ugrožene divlje vrste već su postale dio poljoprivrednih ekosustava, a neke će to u slučaju klimatskih promjena postati. Mjere treba provesti integralno u suradnji ministarstva nadležnog za prirodu i ministarstvo nadležno za poljoprivredu, u suradnji s drugim nadležnim institucijama, prije svega Hrvatskom agencijom za okoliš i prirodu (HAOP).	Promijenjeno: Tradicijska poljoprivreda predstavlja održivi način iskorištavanja prirodnih ekosustava i pridonosi očuvanju tradicijskih krajobrazu, raznovrsnosti staništa i povećanju bioraznolikosti. Osim što doprinose optimalnom stanju staništa, dobro kondicionirana travnjačka, šumska i slatkovodna staništa predstavljaju utočišta za vrste osjetljive na klimatske promjene, a dobre poljoprivredne prakse smanjuju populacije i širenje invazivnih vrsta. Neke ugrožene divlje vrste već su postale dio poljoprivrednih ekosustava, a neke će to u slučaju klimatskih promjena postati. Mjere treba provesti ministarstvo nadležno za poljoprivredu, u suradnji s ministarstvom nadležnim za prirodu.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost Str. 19	Komentar	• inventarizirana agrobioraznolikost Republike Hrvatske. • uspostavljeni i razrađeni modeli tradicijske poljoprivredne proizvodnje za zaštićena područja.	Promijenjeno: • inventarizirana cjelokupna agrobioraznolikost Republike Hrvatske. • uspostavljeni, razrađeni i implementirani modeli tradicijske poljoprivredne proizvodnje

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		• uspostavljeni modeli financiranja i poticanja te plasmana proizvoda. Poboljšano i kontinuirano praćenje stanja agroekosustava i prateće bioraznolikosti u zaštićenim područjima (uspostavljen monitoring agroekosustava, posebno u zaštićenim područjima). Poljoprivredni ekosustavi ili agroekosustavi ??? Koji je smisao praćenja stanja agroekosustava u zaštićenim područjima.Što sa “agroekosustavima” izvan zaštićenih područja????	u prirodnim ekosustavima. • uspostavljeni modeli financiranja i poticanja te plasmana proizvoda proizvedenih kroz modele tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima. • razrađeno i kontinuirano praćenje stanja staništa i prateće bioraznolikosti kroz sustavni monitoring prirodnih ekosustava koji se koriste kroz tradicijsku poljoprivredu
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-01 Str. 19	Komentar	• inventarizirana agrobioraznolikost Republike Hrvatske. • uspostavljeni i razrađeni modeli tradicijske poljoprivredne proizvodnje za zaštićena područja. • uspostavljeni modeli financiranja i poticanja te plasmana proizvoda. • poboljšano i kontinuirano praćenje stanja agroekosustava i prateće bioraznolikosti u zaštićenim područjima (uspostavljen monitoring agroekosustava, posebno u zaštićenim područjima).	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Promijeniti tekst...	
	Obrazloženje	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	- inventarizirana agrobioraznolikost Republike Hrvatske. - uspostavljeni i razrađeni modeli tradicijske poljoprivredne proizvodnje ~~za zaštićena područja~~. - uspostavljeni modeli financiranja i poticanja te plasmana proizvoda. - poboljšano i kontinuirano praćenje stanja agroekosustava i prateće bioraznolikosti u zaštićenim područjima (uspostavljen monitoring agroekosustava, posebno u zaštićenim područjima).
		Promijenjeno: - inventarizirana cjelokupna agrobioraznolikost Republike Hrvatske. - uspostavljeni, razrađeni i implementirani modeli tradicijske poljoprivredne proizvodnje u prirodnim ekosustavima. - uspostavljeni modeli financiranja i poticanja te plasmana proizvoda proizvedenih kroz modele tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima. - razrađeno i kontinuirano praćenje stanja staništa i prateće bioraznolikosti kroz sustavni monitoring prirodnih ekosustava koji se koriste kroz tradicijsku poljoprivredu
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-02 Str. 19	Komentar	Uspostava sustava praćenja i ranog upozoravanja te monitoringa zaštićenih područja NE. Ovo treba preformulirati na način da se odnosi na USPOSTAVU SUSTAVA PRAĆENJA I RANOG UPOZORAVANJA TE MONITORING UTJECAJA KLIMATSKIH PROMJENA, tj. Brisati poveznicu na monitoring zaštićenih područja koji znači nešto drugo I pokriven je monitoringom vrsta i staništa prema odredbama Direktive o pticama I Direktive o staništima. U provoditeljima mjere obavezno brisati zaštitu prirode i navesti Ministarstvo nadležno za
		Preoblikovano u: Uspostava sustava praćenja klimatskih čimbenika i ranog upozoravanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže RH te monitoringa zaštićenih prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		klimatske promjene u suradnji sa DHMZ	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-02 Str. 19	Komentar	„EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja i ranog upozoravanja za sva zaštićena područja. EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring za sva zaštićena Natura 2000 područja.“ Promijeniti tekst, brisati EB-02-02	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja i ranog upozoravanja za sva zaštićena područja posljedice utjecaja klimatskih promjena EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring za sva zaštićena Natura 2000 područja.	Promijenjeno: - EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja klimatskih čimbenika i sustav ranog upozoravanja za sva zaštićena područja i područja ekološke mreže RH. - EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta za praćenje utjecaja i posljedica klimatskih promjena, sukladno propisu kojim se uređuje zaštita prirode.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-02 Str. 19	Komentar	OPIS MJERE USKLADITI s novim nazivom mjere	Usklađeno Uspostava sustava praćenja klimatskih čimbenika i ranog upozoravanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže RH te monitoringa zaštićenih prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-03 Str. 19	Komentar	„EB-03-01. Pобољшanje karte staništa Republike Hrvatske“ Preformulirati tako da se karta staništa dopuni sa šumskim staništima, koja nisu obuhvaćena novom kartom staništa	Preformulirano: EB-03-01. Ažuriranje karte ne-šumskih i dopuna karte šumskih staništa Republike Hrvatske
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-03 Str. 20	Komentar	„EB-03-02. Nadogradnja Nacionalne karte staništa (NKS) s elementima osjetljivosti na klimatske promjene“ Ovo nije dobro formulirano, nacionalna klasifikacija staništa je zadana, ne može se nadograditi ovim setom podataka. Ovdje treba uzeti u obzir mišljenje HAOP na ovu mjeru, jer su oni zaduženi za izradu karte staništa u koju bi trebao biti uključen I moment osjetljivosti na klimatske promjene.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili	EB-03-02. Prikupiti podatke o utjecaju klimatskih promjena u svrhu dopune karte staništa podacima o osjetljivosti na klimatske promjene	Preformulirano: EB-03-02. Nadogradnja Karte staništa s elementima

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:	(ILI SLIČNO) Nadogradnja Nacionalne karte staništa (NKS) s elementima osjetljivosti na klimatske promjene	osjetljivosti na klimatske promjene
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-03 Str. 20	Komentar	„EB-03-03. Dovršenje inventarizacije faune i provedba inventarizacije carstva gljiva“ Zašto? Prijedlog je fokusirati se samo na one vrste koje su ugrožene I rijetke ili osjetljive na klimatske promjene, tj. propisati prioritete za inventarizaciju. Također u tom kontekstu uzeti u obzir I floru koja tu nije predviđena.	Raspravljeno i dopunjeno florom: EB-03-03. Dovršenje inventarizacije flore i faune te provedba inventarizacije carstva gljiva
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-03 Str. 20	Komentar	„EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta s mjerama suzbijanja i popisom potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta“ Promjeniti tekst	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta s mjerama suzbijanja i upravljanja s popisom potencijalno najugroženijih autohtonih staništa i vrsta	Promijenjeno: EB-03-04. Katalogizacija invazivnih vrsta posebno agresivnih u procesu klimatskih promjena s mjerama suzbijanja i upravljanja te Katalogizacija staništa, taksonomskih grupa i vrsta posebno osjetljivih na

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			klimatske promjene
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-03 Str. 20	Komentar	„EB-03-05. Definiranje nultog stanja svih zaštićenih područja“ Nejsano. Što bi podrazumijevalo to “nulto stanje”.?? Ako se ne može pojasniti, naš prijedlog je brisati ovu mjeru. Isto tako ako se mjer aostavi, treba se odnositi na ekološku mrežu	Izbačeno, jer se preklapa s mjerom EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja klimatskih čimbenika i sustav ranog upozoravanja za sva zaštićena područja i područja ekološke mreže RH.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-04 Str. 20	Komentar	„Integrirano upravljanje slatkovodnim resursima“ Sam naslov ne odgovara mjerama, jer više upućuje na korištenje slatkovodnih resursa u smislu ribarstva, korištenje vode za piće I sl. dok se pod mjerama kriju revitalizacije staništa I druge aktivnosti iz domene sektora vodnog gospodarstva	Dopunjeno: Integrirano upravljanje slatkovodnim resursima u svrhu očuvanja i revitalizacije prirodnih ekosustava i bioraznolikosti
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 3.5. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost - EB-04	Komentar	„Mjere treba provesti Ministarstvo nadležno za prirodu“ NE. ovo je potpuno krivo. Revitalizaciju vlažnih staništa koja uključuje vodnogospodarske radove	Sustavno izmijenjeno sukladno u cijelom Akcijskom planu, sukladno raspravi i dogovoru Mjere trebaju provesti ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo i Hrvatske vode - pravna osoba

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Str. 20		moгу provesti jedino Hrvatske vode, dakle to ne može provesti Ministarstvo nadležno za prirodu već Ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo I Hrvatske vode.	za upravljanje vodama, uz suradnju s ministarstvom nadležnim za prirodu i tijelima regionalne vlasti.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4. Razrada mjera vrlo visokog prioriteta i njihovih aktivnosti u ranjivim sektorima i međusektorskim područjima – akcijski plan 2018. – 2022. Str. 31	Komentar	Komentirati ćemo nakon što se usuglase mjere	Primljeno na znanje
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.5.7. RA-03 - Jačanje kapaciteta akvakulture uzgojem novih vrsta riba Str. 78	Komentar	„RA-03-01. Izrada izmjena i dopuna zakonodavnog okvira vezanog za uzgoj novih (stranih i invazivnih stranih) vrsta riba“ Je li ovo potrebno. Misli li se na novi Zakon o akvakulturi? Ako ne ovo treba brisati, jer već postoji zakonski okvir koji uređuje pitanja uzgoja stranih vrsta, pa tako I riba (Zakon o zaštiti prirode)	Da potrebno je. U budućnosti će, uslijed migracija zbog klimatskih promjena, porasti brojnost vrsta koje su danas strane. Stoga je potrebna predložena mjera kako bi se omogućio uzgoj tih vrsta.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.6. Prirodni ekosustavi i bioraznolikost Str. 81	Komentar	Ovo je sve upitno i biti će definirano tek kad usuglasimo sve mjere	Primljeno na znanje
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-01-01. Inventarizirati tradicijske sorte i pasmine Str. 81	Komentar	„Ministarstvo nadležno za prirodu“ NE. Ministrstvo nadležno za prirodu se ne bavi sortama I pasminama. To je sve u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede	Promijenjeno: Mjere treba provesti ministarstvo nadležno za poljoprivredu, u suradnji s ministarstvom nadležnim za prirodu.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-01-01. Inventarizirati tradicijske sorte i pasmine Str. 82	Komentar	„Druge nadležne institucije, prije svega HAOP“ Niti HAOP se ne bavi sortama I pasminama	Izbačeno Mjere treba provesti ministarstvo nadležno za poljoprivredu, u suradnji s ministarstvom nadležnim za prirodu.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-01-02. Str. 82	Komentar	„EB-01-02. Izraditi model regeneracije tradicijske poljoprivrede u zaštićenim područjima“ NE. Ovo će najvjerojatnije trebati brisati. Ministarstvo nadležno za prirodu ne može biti nadležno za “regeneraciju tradicijske poljoprivrede”, jer nije nadležno za poslove poljoprivrede!!!	Preformulirano i pojašnjeno: EB-01-02. Izraditi modele obnove tradicijske poljoprivrede u prirodnim ekosustavima
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-01-04. Str. 84	Komentar	„EB-01-04. Uspostaviti sustavni monitoring poljoprivrednih ekosustava u zaštićenim područjima“ Ovo će najvjerojatnije trebati brisati, osim ako u nekom propisu nije definirano što su to poljoprivredni ekosustavi ili agroekosustavi te obveza njihovog praćenja kao I koraci koji se poduzimaju temeljem rezultata praćenja	Preformulirano i pojašnjeno: EB-01-04. Uspostaviti sustavni monitoring prirodnih ekosustava obuhvaćenih kroz program tradicijske poljoprivrede
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-02-01. Str. 86	Komentar	„EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja i ranog upozoravanja za sva zaštićena područja“ Ovo će trebati u cijelosti preformulirati	U cijelosti preformulirano: EB-02-01. Uspostaviti sustav praćenja klimatskih čimbenika i sustav ranog upozoravanja za sva

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			zaštićena područja i područja ekološke mreže RH.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-02-02. Str. 87	Komentar	„EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring za sva zaštićena Natura 2000 područja“ Ovo treba preformulirati	U cijelosti preformulirano EB-02-02. Uspostaviti stručni monitoring prirodnih stanišnih tipova i divljih vrsta za praćenje utjecaja i posljedica klimatskih promjena, sukladno propisu kojim se uređuje zaštita prirode.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti Str. 88	Komentar	„EB-03 - Poboljšanje znanja i baza podataka o ekosustavima i bioraznolikosti“ Ovo će trebati preformulirati	Dopunjeno: EB-03 Poboljšanje znanja i izrada baza podataka o prirodnim ekosustavima i bioraznolikosti
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: EB-04 - Integrirano upravljanje slatkovodnim	Komentar	„EB-04 - Integrirano upravljanje slatkovodnim resursima“ Naziv mjere je također upitan. Zašto se u naslovu	Prerađeno EB-04 Integrirano upravljanje slatkovodnim resursima u svrhu očuvanja i revitalizacije prirodnih

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

resursima Str. 91		spominju "slatkovodni resursi", a onda se govori o mjerama revitalizacije vodenih staništa. Ovo će trebati doraditi, a nadležno Ministarstvo nije ono za zaštitu prirode, već za vodno gospodarstvo te Hrvatske vode	ekosustava i bioraznolikosti Mjere trebaju provesti ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo i Hrvatske vode - pravna osoba za upravljanje vodama, uz suradnju s ministarstvom nadležnim za prirodu i tijelima regionalne vlasti.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Tablica 5 1 Pregled iznosa i izvora financiranja Akcijskog plana 2019. – 2023. po sektorima, aktivnostima prilagodbe i godinama provedbe u milijunima kuna Str. 162	Komentar	„Prirodni ekosustavi i bioraznolikost“ Kod izrade strategija upozoravali smo da se aktivnosti planirane u narednom petogodišnjem razdoblju trebaju preklapati s postojećim aktivnostima sektora zaštite prirode. Mi nemamo 210 mil. kuna.	Primljeno na znanje
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		-

2.15. Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ)

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ)/ Magdalena Ujević Bošnjak, Nataša Janev Holcer	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje	NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

komentar ili prijedlog:		STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument		Uskladiti nomenklaturu: Ministarstvo zdravlja- Ministarstvo zdravstva Dokument se nedostatno oslanja na utjecaj klimatskih promjena na resurse koji se koriste u vodoopskrbi, a široka je lepeza utjecaja klimatskih promjena na samu tehnologiju obrade vode, uključujući oštećenja infrastrukture u poplavama, onečišćenje vode, povećane zahtjeve za obradom vode i smanjenu dostupnost vode. Dokument se nedostatno oslanja na činjenicu o nedostatku adekvatno riješene odvodnje u RH što ima jako velik utjecaj na ljudsko zdravlje i okoliš, a što će pod utjecajem klimatskih promjena samo pogoršavati (neka rješenja u odvodnji su više otporna na klimatske promjene od drugih).	U dokumentu Bijele knjige niti Akcijskog plana nisu navedeni izrazi ministarstvo zdravlja nego ministarstvo zdravstva. Ne prihvaća se. Nije područje ovog dokumenta. Unutar sektora vodnih resursa u Bijeloj i Zelenoj knjizi adresirana je predmetna sektorska ranjivost, te jasno su naglašeni aspekti istoga u više ostalih sektora poput zdravlja, upravljanja rizicima i poljoprivrede.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.9.3 str. 113	Komentar	Nejasno je iz opisa aktivnosti misli li se na jedan ili više ovlaštenih laboratorija na razini RH (A2).	
	Obrazloženje	U RH nije praksa raspisivati pozive za dodjelu ovlaštenja, već zainteresirane institucije podnose zahtjev nadležnom tijelu uz dostavu potrebne dokumentacije. Ukoliko se pripremaju uvjeti za ovlašteni laboratorij, nejasno je čemu raspisivanje ovlaštenja ako će biti samo jedan laboratorij. Nadalje, u pokazateljima provedbe indikatora spominje se „izdano ovlaštenje za rad referentnog laboratorija“ Referentni laboratoriji moraju biti ovlašteni kao i svi ostali	Prihvaća se djelomično. Iz naziva i opisa mjere isključiti će se izraz referentni i ovlašteni radi prevencije mogućeg nepotrebnog tumačenja odredbi u skladu s postojećom zakonodavnom osnovom iz područja okolišnog monitoringa. Smatramo da radi netržišne orijentacije analiza iz područja humanog biomonitoringa nije vjerojatan scenarij stvaranja prekomjernog broja laboratorija da bi se imenovali i referentni i ovlašteni laboratoriji poput onih u području okolišnog monitoringa.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		laboratoriji ako će ih biti, a za dobivanje referentnosti potrebno je propisati dodatne uvjete ili raspisati natječaj ovisno o zakonski pripisanim uvjetima koji će biti propisani. Obzirom na to da u RH živi svega 4 milijuna ljudi, nepotrebno je uspostavljati više ovlaštenih laboratorija za analizu uzoraka za humani biomonitoring (HBM). Navedeno se pokazalo nekorisnim, neučinkovitim i financijski neisplativim i u drugim područjima (ispitivanje hrane i vode), gdje postoje veliki broj laboratorija koji rade iste vrste ispitivanja, a u cijeloj RH nema laboratorija koji može raditi specifične analize koje se rijetko traže. Tu se postavlja i pitanje održivosti tako uspostavljenih laboratorija za dugoročno razdoblje. Stoga smatramo da na području HBM nije potrebno ponoviti istu grešku, nego je potrebno osnažiti postojeće kapacitete. Institut za medicinska istraživanja (IMI) već se dokazao na području HBM te posjeduje i potrebnu ekspertizu i analitičke kapacitete za provedbu HBM na području RH, pa smatramo da treba jačati već postojeću institucionaliziranu suradnju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ) i IMI-ja. HZJZ kao krovna javnozdravstvena ustanova sukladno čl.100 Zakona o zdravstvenoj zaštiti predlaže i provodi istraživanja iz područja zdravstva u svrhu praćenja, analize i ocjene zdravstvenog stanja stanovništva na području RH te posjeduje potrebnu ekspertizu stečenu kroz provedbu projekata na području HBM (Horizon 2020, WHO i dr.), uspostavlja bazu podataka čime bi koordinacija provedbe nacionalnog HBM trebala biti u HZJZ. Uzevši sve navedeno u obzir smatramo da je okvir za provedbu	Umjesto istog uključuje se izraz nacionalni centar za humani biomonitoring dok će u opisu aktivnosti biti naglašeno: s mrežom prihvatnih podružnica za izuzimanje uzoraka i epidemiološku/zdravstveno-ekološku obradu ispitnika. Mjerom nije planirana uspostava više laboratorija, nego mreže prijemnih centara za izuzimanje uzoraka unutar postojeće mreže zavoda za javno zdravstvo i suradnih institucija. Radi racionalnog planiranja mjera u ovom dokumentu se predlaže samo jedna lokacija analitičkog centra. Svrha mjere nije izgradnja jednog laboratorija ili objekta nego uspostava virtualne baze podataka svih izmjerenih (uključivo i rezultate iz proteklog razdoblja) vrijednosti okolišnih čimbenika povezanih s klimatskim promjenama u humanim uzorcima, omogućavanje pristupa svim ključnim dionicima koji se bave interpretacijom utjecaja okolišnih čimbenika na zdravlje, i donošenje usuglašenih smjernica o prioritetnim indikatorima, rizičnim podskupinama, metodama i dr. indikatorima povezanosti zdravlja i okoliša a vezano isključivo za klimatske promjene, a ne za geomorfološke odrednice područja, onečišćenja okoliša kao posljedice antropogenih aktivnosti ili opterećenja populacije radi profesionalne izloženosti ili sličnih utjecaja nepovezanih s klimatskim promjenama. Smatramo da je pogrešno definirati dvije institucije radi prioritetne usmjerenosti ovih institucija prema neklimatološkim čimbenicima utjecaja. Smatramo da će stručna i višeinstitucijska procjena kapaciteta svih laboratorija iz javnog sektora s predmetnim iskustvom, uz koordinaciju nadležnog ministarstva, te evaluaciju svih dostupnih podataka o postojećim analitičkim kapacitetima, iskustvu u epidemiološkom praćenju ne samo profesionalno izložene populacije nego i opće populacije, broju provedenih analiza, te postojećim osposobljenostima svih

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		HBM već uspostavljen te ga treba unaprijediti.	dionika unutar procesa prikupljanja omogućiti odabir najoptimalnijih dionika za proširenje aktivnosti, a s ciljem racionalnog ulaganja.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	U mjeri ZD-03 izmijeniti riječ „Uspostava okvira za provedbu HBM ...“ sa „Unaprjeđenje okvira za provedbu HBM...“ U mjeri i aktivnosti ZD-03-01 dodati „Jačanje postojećih kapaciteta i obnavljanje analitičke opreme potrebne za provedbu HBM“ (kako bi se mogao postići pokazatelj provedbe za ovu aktivnost: “obnovljena analitička oprema nacionalnog referentnog laboratorija”).	Ad.1. Prihvaća se. Ad.2. Ne prihvaća se. Unutar podmjere ZD-03-01 nije predviđena predložena aktivnost. Ista je moguća unutar podmjere ZD-03-01 u slučaju usuglašenosti s odredbama budućeg natječaja za jačanje kapaciteta. Uzimajući u obzir plan projektnog zadatka i pripadnost ključnog dionika unutar specifičnog sektorskog područja i direktno nadležna tijela ovom mjerom primarno je predviđeno jačanje postojećih, a ne formiranje novih kapaciteta (humanih, analitičkih i infrastrukturnih). Predlaže se harmonizirati aktivnost sa planom aktivnosti direktno sektorskih Strategija.
Upravljanje rizicima: 4.11./4.11.1. str. 127	Komentar	Potrebno izmijeniti naziv prve aktivnosti vezane za UR-01-01 o raspisivanju natječaja na županijskim razinama na takav način da se i HZJZ može uključiti odnosno prijavljivati na natječaje vezane uz provedbu ove mjere. Odnosno da se i manji zavodi koji nemaju dovoljno kapaciteta za pisanje i prijavu projekata mogu uključiti u provedbu preko HZJZ-a. Potrebno preimenovati drugu aktivnost vezanu za UR-01-01 na način da budu vidljive dosadašnje aktivnosti na ovom području. Potrebno u kategoriji Nositelji uz mrežu zavoda za javno zdravstvo nadopisati HZJZ tako da glasi HZJZ i mreža	Prihvaća se djelomično. Ad.1. Upotrijebljeni izraz „HZJZ i mreža zavoda za javno zdravstvo“ omogućava svim dionicima buduće prijave prihvatljivih aktivnosti, pa tako naravno i HZJZ-u. Prihvatljive aktivnosti će biti razmotrene tijekom budućih natječaja bilo unutar zajedničke prijave i također u slučaju izdvojene prijave pojedinog zavoda za javno zdravstvo radi uvažavanja različitosti u rangiranju regionalnih/županijskih prioriteta. Ova mjera je orijentirana da ne isključuje i opciju prijave prihvatljivih aktivnosti partnerskih dionika izvan mreže zavoda za javno zdravstvo koordiniranih od strane zavoda i prihvatljivih u odnosu na uvjete budućih natječaja.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		zavoda za javno zdravstvo. Potrebno pod pokazatelje provedbe (indikatore) za UR-01-01 (indikator 2) izmijeniti na takav način da bude vidljivo i koordiniranje aktivnosti na nacionalnom nivou od strane HZJZ-a Potrebno nadopuniti prvu aktivnost vezanu za UR-01-02 na način da budu vidljivo zapošljavanje minimalno 1 osobe u HZJZ za koordinaciju aktivnosti. Potrebno pod pokazatelje provedbe (indikatore) za UR-01-02 (indikator 1) izmijeniti na takav način da bude vidljivo i osposobljavanje i zapošljavanje 1 osobe u HZJZ-u.	Ad.2. Radi nepostojanja javnog ili sektorski dostupnog uvida u ove podatke, nije moguće u aktivnost uključiti detaljniji opis. S obzirom na prethodni uvid dionika u sve dokumente, da je opis aktivnosti bio omogućen bio bi uključen. Također, tome nije mjesto u Akcijskom planu nego Zelenoj knjizi. Upravo iz tog razloga u prijedlogu aktivnosti koja podrazumijeva proširenje uvida /usavršavanje dostupne baze podataka dodatnim alatima i parametrima kako bi se omogućila procjena primjerene vrste uporabe izvora vode u odnosu na klimatološki povezan događaj poput suše, šumskog požara ili poplave npr. Ad.3. HZJZ bit će kao u ostalim dokumentima posebno naglašen, iako je vrlo jasno da predstavlja vodeću i koordinacijsku instituciju unutar mreže svih zavoda. Ad.4. Smatramo da je koordinacijska uloga HZJZ-a naglašenija više nego za i jednog drugog dionika te da nema potrebe za istim. Ad. 5. i 6. Ovom Strategijom nije od moguće ispraviti sve nedostatnosti pojedinih sektora vezano za podkapacitiranost. Prioritetna smjernica jest jačanje kapaciteta postojećih resursa (humanih, analitičkih i infrastrukturnih). Stoga unatoč opravdanosti zaprimljenog komentara nije moguće uključiti trošak zaposlenja jedne osobe u samo jednog sektorskog dionika u ovoj završnoj fazi dokument. Također bez procijenjenog godišnjeg neto potrebnog iznosa nije moguće u ukupnu procjenu potrebnih sredstava na petogodišnjoj razini uključiti isto. Napomena: Akcijski plan bio je poslan u inicijalnoj fazi pripreme predmetnom ključnom dioniku upravo sa zamolbom procjene potrebnih sredstava.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	Obrazloženje	U RH je voda za ljudsku potrošnju pod ingerencijom Ministarstva zdravstva. Područje je regulirano Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju i njegovim pod zakonskim aktima. Zakonom su propisani i odnosi odnosno način provedbe monitoringa, izvještavanja... Tako na primjer provedbu monitoringa vode za ljudsku potrošnju koordinira HZJZ. a provode županijski zavodi za javno zdravstvo. Na isti način je provedeno mapiranje izvora vode koji nisu u sustavu javne vodoopskrbe (tzv lokalni vodovodi) 2008 godine. Tada je izrađena j Studija za potrebe Hrvatskih voda, HZJZ je bio nositelj projekta a županijski zavodi podizvođači/suradne ustanove. Podatci su kasnije unijeti u nacionalnu bazu podatak kojom upravlja HZJZ u suradnji s Hrvatskim vodama. U nacionalnu bazu podataka županijski zavodi unose podatke svaki za područje svoje županije.	Svi ovi dionici jasno su navedeni u nositeljima i suradnicima. Mapiranje izvora vode koji nisu u sustavu javne vodoopskrbe osim lokalnih vodovoda, uključuje i ostale vrste izvora vode poput privatnih bunara, kaptaža, i dr. Rezultati mapiranja nedostupni svim ključnim dionicima koji sudjeluju u procjeni rizika za zdravlje, upravljanje rizicima ili infrastrukture bez kartografskog prikaza i alata za procjenu primjerenosti iskorištenja izvora uzimajući u obzir više determinanti poput rezultata analiza, stanja izvora i hidrometeorološkog događaja nije alat koji je dostatan za jačanje kapaciteta odgovora svih ključnih dionika.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	UR-01-01. A1. Raspisati natječaj za analize stanja izvora na nivou RH UR-01-01. A2. Dodatna identifikacija javnih i privatnih izvora ..... UR-01-01. A3. Edukacija osoba u HZJZ i u županijskim zavodima za javno zdravstvo UR-01-01. P/I 2. Edukacija i zapošljavanje osobe u HZJZ- u županijskim zavodima za javno zdravstvo ..... UR-01-02. A1.. Edukacija i zapošljavanje min 1 osobe u HZJZ- u županijskim zavodima za javno zdravstvo ..... UR-01-02. P/I 1. Osposobljeno i zaposleno minimalno 1 osoba u HZJZ-u i županiji U sve kategorije gdje god se u rubrici Nositelji spominje	Prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		mreža zavoda izmijeniti u „HZJZ i mreža zavoda“	

2.16. Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS)

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		DUZS	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Akcijski plan 3.10. Upravljanje rizicima	Komentar	Mapiranje izvora ne spada u upravljanje rizicima već u sektor Hidrologije	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		Smatramo da je mapiranje izvora vode izvan sustava javne vodoopskrbe s kartografskim prikazom, uključanjem alata za procjenu primjerenosti iskorištenja izvora vode u slučaju hazarda povezanog s klimatskim promjenama i uključanjem uvida za sve ključne dionike važna aktivnost unutar više sektora. Iz istog razloga stavljena je unutar mjera sektora upravljanja rizicima koje su sve koncipirane na povezivanju svih dostupnih i nadogradnji upravljanja podacima u svrhu poboljšanja odgovora ključnih dionika. Smatramo da koordinirati provedbu trebaju i institucije koje su započele aktivnosti koje se mogu nadograditi i doprinijeti proširenju postojećih baza podataka, te da je nužno uključiti i ostale dionike kojima baza može pružiti pomoć u odlučivanju tijekom izvanrednih događaja kada se potencijal tih izvora može interventno koristiti. Smatramo da se buduća informatizirana baza podataka o mapiranim izvorima može biti važan izvor podataka za donošenje odluka u hitnim situacijama, tj. u slučaju poplave izvorišta vodoopskrbe, suše i npr. šumskog požara. S obzirom na položaj tih izvora obično izvan naselja smatramo da ukoliko bude na raspolaganju i ostalim ovlaštenim dionicima, poput predstavnika interventnih službi i predstavnika kriznih stožera na regionalnoj/lokalnoj razini može značajno

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			pridonijeti u stručno i multidisciplinarno utemeljenom upravljanju i transparentom obavješćavanu prema javnosti.			
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:					
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	Predloženi nazivi nisu u skladu s oznakama iz tablice 17.10 na str 127 Strategije	Dani komentar je povezan s Tablicom u Zelenoj knjizi, a ne Bijeloj. Ipak, prijedloge i izmjene dane od dionika za Zelenu knjigu su integrirane u Bijelu knjigu za stavke koje se i u njoj nalaze. Mjere u Akcijskom planu i sukladno savjetu nadležnog tijela i odluci projektne skupine tijekom izrade Bijele knjige, su naknadno šifrirane u skladu s rangiranjem.			
	Obrazloženje		Mjera	Opis mjere	Rang	
			UR-05	Izrada objedinjene i ujednačene međusektorske baze podataka prijetnji, mjera, šteta i gubitaka	1	
			UR-04	Izrada međusektorskih procjena rizika	2	
			UR-01	Jačanje funkcije i važnosti Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa (SROK) na području klimatskih promjena	3	
			UR-02	Izrada sektorskih procjena rizika i sektorskih procjena kapaciteta temeljenih na znanstvenim istraživanjima	4	
UR-03			Jačanje sektorskih kapaciteta za prevenciju i odgovor na katastrofe i velike nesreće	5		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		UR-06		Proširenje kapaciteta i modela za pokrića rizika povezanih s klimatskim promjenama i katastrofalnim štetama	6

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-01 – UR-03 Mogući izvori financiranja Državni proračun EFRR 5a, 5b, 5i EFRR / KF – OPKK – Prevenција, upravljanje rizicima i katastrofama u slučaju suša, poplava, šumskih požara, toplinskih valova, obalnih erozija	Komentar	Izbaciti sve 3 aktivnosti potpuno iz sektora upravljanja rizicima je su u OPKK5b1 definirane aktivnosti koje se mogu provoditi a vezane su.	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		Upravo radi kompatibilnosti s ovim programom i trenutnim razdobljem radi nedovoljno dostupne i prilagođene baze rezultata monitoriranja izvora svih vrsta voda u Hrvatskoj predložena je ova mjera. 5b1 Specifični ciljevi koji odgovaraju investicijskom prioritetu i očekivanim rezultatima „...glavni rezultat u sklopu ovog specifičnog cilja jest smanjenje na najmanju moguću mjeru šteta uzrokovanih nepovoljnim vremenskim uvjetima i druge opasnosti i to a) <u>daljnjim razvojem sustava upravljanja u slučaju katastrofa</u> i b) rješavanjem određenih prioritetnih rizika. Razvoj sustava upravljanja u kriznim situacijama postići će se <u>jačanjem administrativnih i tehničkih kapaciteta te podizanjem svijesti, educiranjem, opremanjem i pripremanjem stanovništva i spasilačkih timova</u>, kao i težnjom ka održivom razvoju. ....Značajan rizik odnosi se na učinke koje elementarne nepogode imaju na ljusko zdravlje, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarsku aktivnost.“ http://prilagodba-klimi.hr/wp-content/uploads/docs/Varazdin%20radionica%2021-03-2017%20-%20EU%20FONDOVI-Drndic.pdf
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Državni proračun EFRR 5a, 5b, 5i EFRR / KF – OPKK – Prevenција, upravljanje rizicima i katastrofama u slučaju suša,	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		poplava, šumskih požara, toplinskih valova, obalnih erozija i potresa	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02-01 Naziv aktivnosti Proširenje nadležnih radnih skupina i odgovornih osoba za pojedine vrste katastrofa, velikih nesreća i izvanrednih događaja povezanih s klimatskim promjenama, uključujući predstavnike službi za nacionalnu sigurnost i obranu	Komentar	Zamijeniti naziv aktivnosti sa:	Prihvaća se.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Proširenje nadležnih radnih skupina i odgovornih osoba za pojedine vrste prijetnji (rizika), a povezanih s klimatskim promjenama.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02-01 Indikator provedbe: Imenovani ključni dionici i odgovorne	Komentar	Zamijeniti indikator sa:	Prihvaća se.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta	Opis aktivnosti: Proširenje radnih skupina za procjenu	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

osobe za pojedine vrste katastrofa, izvanrednih stanja ili incidenata.	odjeljka ili pododjeljka:	rizika Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa. Izrada dodatnih scenarija postupanja za pojedine vrste katastrofa, izvanrednih stanja ili incidenata.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: Indikator provedbe komentar 2 UR-02-01 Imenovani ključni dionici i odgovorne osobe za pojedine vrste katastrofa, izvanrednih stanja ili incidenata.	Komentar	Izbaciti indikator „Imenovani ključni dionici i odgovorne osobe za pojedine vrste katastrofa, izvanrednih stanja ili incidenata.“	Prihvaća se djelomično.
	Obrazloženje	...jer su imenovani odlukom VRH	Smatramo da su imenovani dionici nedostatno multidisciplinarni i višeinstitucijski orijentirani u odnosu na sve sektore s mogućom povećanom ranjivosti u odnosu na klimatske promjene prepoznate ovim dokumentom. Izraz „imenovani dodatni dionici ....“ će biti uključeno u opis indikatora.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Naziv odjeljka ili pododjeljka: Naziv aktivnosti UR-02-02. Izrada algoritama i smjernica postupanja za različite scenarije katastrofa i izvanredna stanja do razine lokalne zajednice	Komentar	Zamijeniti naziv aktivnosti sa:	Prihvaća se.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Izrada algoritama i smjernica postupanja za različite scenarije na svim razinama	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02-03 Izmjena i dopuna zakonodavnog okvira vezanog za decentralizaciju i centralizaciju funkcija za upravljanje - ovisno o vrsti katastrofe, velike nesreće, izvanrednog događaja i incidentnih/kriznih situacija	Komentar	Izbaciti aktivnost u potpunosti.	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		Tijekom rasprave i radionica u kojima su sudjelovali brojni dionici zaključilo se kako je ovo potrebna aktivnost u kontekstu izazova i dodatnih pritisaka koje klimatske promjene stavljaju pred društvo.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02-04 Povezanost informacijskih sustava	Komentar	Dopuniti opis aktivnosti s dvije stavke	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		Smatramo da opis aktivnosti iz aktivnosti UR-03-03 treba ostati naglašen na predviđenoj poziciji. Ova se aktivnost bavi samo povezivanjem. Prijetnje su obuhvaćene kroz prijedlog aktivnosti UR-03-01, a integracija rezultata kroz UR-03-03. Mislimo kako nije dobro dvije

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

ključnih dionika			aktivnosti fuzionirati u jednu da bi se kao posebna aktivnost uvela neka koja je sama po sebi već predviđena u kroz sve aktivnosti mjere UR-02.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Uspostava integrirane baze podataka o prijetnjama povezanim s klimatskim promjenama Integracija rezultata zdravstveno ekoloških baza i državnih baza podataka	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02-04 Povezanost informacijskih sustava ključnih dionika Nositelji i suradnici Ministarstvo nadležno za obranu Ostala nadležna ministarstva DUZS Udruga profesionalnih	Komentar	Izmijeniti popis nositelja i suradnika provedbe aktivnosti	Prihvaća se djelomično.
	Obrazloženje		Popis će biti dopunjen s „Nadležna TDU“ i „Temeljne operativne snage civilne zaštite“ je mislimo da predloženim izbacivanjem neće svih dionici važni za buduću prilagodbu, biti uključeni u prilike za poboljšanja povezanosti.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Nadležna TDU DUZS Temeljne operativne snage civilne zaštite HMP MUP	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

vatrogasaca Hrvatske Mreža hitnih službi (vatrogasci, MUP, i dr.) Hrvatski Crveni križ Mreža zavoda za javno zdravstvo			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-02-05 Jačanje tehnoloških kapaciteta dionika i formiranje nacionalne baze opreme za poplave i šumske požare.	Komentar	Opremanje operativnih snaga u dokumentu koji se zove prilagodba ruši smisao svake prilagodbe, poanta ovog dokumenta je da se izbjegne bilo kakovo operativno djelovanje poduzimanjem mjera smanjenja rizika od katastrofa.	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		U kontekstu očekivanih prijetnji od klimatskih promjena treba s mjerama prilagodbe jačati kapacitet za odgovor operativnih snaga radi pravovremenog djelovanja. Budući da u opremanje operativnih snaga nije u sklopu prethodnih razdoblja dostatno ulagano, a uzimajući u obzir rezultate meteoroloških i klimatoloških modela predlaže se raditi na ovoj mjeri.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03-01. Uspostava integrirane baze podataka o prijetnjama povezanim s klimatskim promjenama i jačanje uloge platforme za procjenu rizika od katastrofa	Komentar	Izbaciti mjeru i zamijeniti je s:	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		I dalje smatramo kako ne treba dvije aktivnosti fuzionirati u jednu da bi se kao posebna aktivnost uvela neka koja je sama po sebi već predviđena kroz sve aktivnosti mjere UR-02. Smatramo da mjere predložene ovim dokumentom trebaju prvenstveno doprinijeti nadogradnji svih uspostavljenih pozitivnih primjera, što uspostava platforme za smanjenje rizika od katastrofa jest. Informatizacija, umrežavanje i razvoj novih alata za procjenu kao nadogradnja sustava su bit ove mjere usuglašen tijekom projektnih aktivnosti kroz više sektora. Ipak, kroz sam dokument nije moguće osigurati ili zamijeniti potrebna ulaganja u održivost pozitivnih primjera. Smatramo da nije prioritetno trenutno proširivati dokumente Procjene rizika od katastrofa prema strategije smanjenja rizika ugradnjom mjera prilagodbe nastalim unutar ovog dokumenta, nego da je važnije razviti alate kako bi prilagodbu provodili učinkovitije tijekom realnih prijetnji.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	UR-03-01. Jačanje intenziteta rada Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa na uključivanju mjera prilagodbe klimatskih promjena (PKP) u Strategiju smanjenja rizika	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03-01. Opis aktivnosti:	Komentar	Izbaciti aktivnosti	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		I dalje smatramo kako ne treba dvije aktivnosti fuzionirati u jednu da bi se kao posebna aktivnost uvela neka koja je sama po sebi već predviđena kroz sve aktivnosti mjere UR-02. Jačanjem uloge prethodno imenovane skupine predstavnika ključnih dionika vezanih za jedan projekt, iako od iznimne nacionalne i strateške važnosti, ograničava se poticaj uključenja

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

Priprema natječajne dokumentacije za poveznice sustava prema međusektorskim indikatorima (meteorološkim i zdravstvenim). Provedba javne nabave i odabir ponuditelja ICT usluge.			budućih novih dionika prepoznatih na temelju projektnih aktivnosti i rezultata klimatskog modeliranja i moguće očekivanih događaja radi klimatskih promjena. Također bit ove pozicije i aktivnosti je informatizacija sustava i povezivanje u svrhu učinkovitijeg upravljanja, a ne samo imenovanje dodatnih tijela. Osim toga proširenje multidisciplinarnih skupina već je uključeno u UR-02-01. I smatramo da nema smisla obavljati isto na 2 pozicije.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Opis aktivnosti: Formiranje novog međuresornog radnog tijela Hrvatske platforme posvećenog klimatskim promjenama Nadležna TDU i institucije uključene u rad Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03-01 Nositelji i suradnici provedbe mjere/aktivnosti	Komentar	Izbaciti iz Nositelji i suradnici provedbe mjere/aktivnosti predloženog dionika - Privatni ICT sektor	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		Postojeći kapaciteti javnog IT sektora su nedostatni i treba uključiti i druge dionike koji mogu pomoći što je u skladu sa sljedećim sektorskim strategijama: • Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske ², 2: http://www.novebojeznanja.hr/UserDocsImages/datoteke/KB_web.pdf

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			- Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2020. godine i akcijski plan za provedbu Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2017. godine (u daljnjem tekstu: S3)³, 3: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_04_32_853.html - Plan razvoja istraživačke infrastrukture u Republici Hrvatskoj⁴ 4: https://mzo.hr/sites/default/files/migrated/plan_razvoja_istrazivacke_infrastrukture_u_rh.pdf
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03-03. Oznaka mjere i naziv aktivnosti: Integracija rezultata zdravstveno ekoloških baza i državnih baza podataka: broja požara raslinja i šumskih požara, područja poplava ili podizanja razine mora, stanja usjeva ili odrednica tla i dr. na lokaciji katastrofe izvanrednog stanja ili	Komentar	Izbaciti predloženu mjeru i zamijeniti je slijedećom:	Ne prihvaća se.
	Obrazloženje		I dalje smatramo kako ne treba dvije aktivnosti fuzionirati u jednu da bi se kao posebna aktivnost uvela neka koja je sama po sebi već predviđena kroz sve aktivnosti mjere UR-02. Smatramo da zamijenjeni prijedlog aktivnosti nije jednakovrijedan predloženom. Nadalje, prijedlog zamjenskog teksta opisa aktivnost obuhvaćen je već kroz predloženu mjeru UR-03-01. I sukladno već ranije navedenom objašnjenju ponavljanjem jačanja uloge samo jednog dionika i samo jedne prethodno imenovane skupine predstavnika ključnih dionika vezanih za jedan projekt, iako od iznimne nacionalne i strateške važnosti ograničava se poticaj uključenja novih dionika i razvoja novih alata za donošenje odluka prepoznatih na temelju projektnih aktivnosti i rezultata klimatskog modeliranja te očekivanih događaja radi klimatskih promjena.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili	UR-03-03. Poticanje suradnje sektora okoliša sa ostalim sektorima zastupljenim u radu	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

incidenta	pododjeljka:	Hrvatske platforme za SROK radi podizanja svijesti i edukaciji o zajedničkim ciljevima SROK i PKP te implementaciji mjera SROK i PKP u propise i dokumente na nacionalnoj i lokalnim razinama.	
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03-03. Opis aktivnosti Raspis natječaja, provedba javne nabave i odabir ponuditelja usluge povezivanja zdravstveno-ekoloških i državnih baza podataka o katastrofama. Uvid u rezultate svih mjerenja u okolišu (vodi, hrani, zraku i tlu). Objava rezultata	Komentar	Izbaciti tekst u potpunosti i zamijeniti slijedećim:	Ne prihvaća se
	Obrazloženje		Ova aktivnost je nepotrebna jer baze odvojenih dionika postoje, a povezivanje je obuhvaćeno mjerom ZD-05.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Izrada zdravstveno ekoloških baza	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

istraživanja.			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: UR-03-03. Nositelji i suradnici provedbe mjere/aktivnosti	Komentar	Izbaciti sve navedene dionike	Djelomično se prihvaća.
	Obrazloženje		Dopuniti će se popis nositelja i suradnika s „Nadležna TDU i institucije uključene u rad Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa“ a u skladu s istim isključiti imena 3 ministarstva. Ponavljamo, pogrešno je dvije aktivnosti fuzionirati u jednu da bi se kao posebna aktivnost uvela neka koja je sama po sebi već predviđena u kroz sve aktivnosti mjere UR-02. Ovaj dokument radi izazova klimatskih prijetnji potiče uključanje šireg broja dionika i ne smatra prikladnim jednom definirane dionike za potrebe izrade jednog dokumenta neorijentirane na klimatski orijentirane rizike smatrati dostatnim za jačanje kapaciteta za nove izazove. Predloženi dionici ne uključuju sve prepoznate dionike tijekom provedbe projektnih aktivnosti. Smatramo da bi mogućnost uključanja potrebnih dionika radi propusta u navodu istih bilo značajan propust u promociji participacije i u budućoj prilagodbi.
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Zamijeniti dionike sa: Nadležna TDU i institucije uključene u rad Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa	

2.17. Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare	Primorsko-goranska županija - Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje	NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM	

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

komentar ili prijedlog:		PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument			
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka:	Komentar	Držimo da bi jedna od glavnih mjera Akcijskog plana trebala biti mjera čiji će cilj biti osigurati rezerve vode za ljudsku potrošnju tijekom sušnih razdoblja i to osobito za urbana područja koja se vodom snabdjevaju iz krškog podzemlja ili krških jezera.	Predlagač je dobro primijetio da je u Prijedlogu akcijskog plana za razdoblje 2019.-2023. prioritet dan mjerama koje su više orijentirane na prilagodbu pojavama velikih voda (HM-01 nestrukturnalne mjere, HM-02 – strukturalne mjere) u odnosu na mjere koje se odnose na pojave sušnih hidroloških prilika. Takva je prioritizacije provedena na temelju rezultata rangiranja mjera pri korištenju višekriterijskoj analizi, temeljene na ocjenama dionika uključenih u proces pripreme danog prijedloga strategije. Većina dionika je očito smatrala da su vodoopskrbni sustavi u Hrvatskoj u stanju relativno dobre pripremljenosti djelovanja u uvjetima pojava ekstremnih hidroloških i klimatskih prilika, te da početni prioritet treba dati povećanoj brizi oko zaštite od pojava velikih voda. No, i u tim dvama mjerama navode se podaktivnosti koje idu u cilju povećanja otpornosti vodoopskrbnih sustava pri pojavama suša intenziviranim klimatskim promjenama, pa se tako u mjeri HM-02, podaktivnost HM-02-01 (izrada projektne dokumentacije) navodi „Projektiranje novih ili povećanje volumena postojećih akumulacija s ciljem dobivanja većih rezervi vode za razne namjene (zaštita od poplava, vodoopskrba, navodnjavanje, hidroenergetika, zaštita akvatičkih ekosustava nizvodnih područja). Projektiranje novih ili rekonstrukcija postojećih retencija za redukciju vršnih protoka. U tom je kontekstu danom prijedlogu PG županije moguće udovoljiti u mjeri HM-03 koja je također izdvojena kao jedna od tri prioritetne vezane uz vode, a odnosi se na „Jačanje

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

			istraživačkih i upravljačkih kapaciteta za ocjenu pojavnosti i rizika negativnih utjecaja klimatskih promjena i prilagodbu slatkovodnih i morskih vodnih sustava u postojećim i budućim klimatskim prilikama“ na način da se podaktivnosti HM-03-02 izrijeком pridoda i vodoopskrba <i>HM-03-02 Provedba istraživanja vezanih uz analizu mogućih scenarija klimatskih promjena na državnoj i regionalnoj razini (za potrebe istraživačkih i upravljačkih institucija), s ciljem utvrđivanja utjecaja klimatskih promjena, analize njihova utjecaja na vodne i morske resurse, te povratno i utjecaje tih promjena na okoliš, urbana područja, infrastrukturne sadržaje, zaštićena područja te ljudske aktivnosti u većoj mjeri povezane s vodom (vodoopskrba, poljoprivreda, hidroenergetika....).</i> Isto tako, uvedena je i dodatna podaktivnost HM-03-05: <i>HM-03-05. Provedba polaznih aktivnosti nužnih za realizaciju mjera čija je realizacija planirana u narednim fazama realizacije u domeni korištenja voda, zaštite vodnih i morskih resursa te zaštite od štetnog djelovanja voda. unutar koje će se poticati i realizacija utjecaja klimatskih promjena s aspekta budućih hidroloških suša i njihovog utjecaja na javnu vodoopskrbu.</i>
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
	Komentar	Izuzev mjera monitoringa i edukacije, regionalna i lokalna razina nije prepoznata kao jedan od ključnih dionika provedbe Akcijskog plana. Posebno ističemo	U danim prijedlozima akcijskog plana imenovani su nositelji aktivnosti, ali među aktivnim sudionicima aktivnosti vezanih uz jačanja stručnih kapaciteta svakako se podrazumijevaju i

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		zapošavljenost potrebe jačanja ljudskih i stručnih kapaciteta regionalne i lokalne uprave, osobito dijela nadležnog za zaštitu okoliša	zaposlenici županijskih struktura.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		
	Komentar	Držimo da je težište Akcijskog plana isključivo na monitoringu, edukaciji, i jačanju svijesti o klimatskim promjenama. Mišljenja smo da je Strategija morala rezultirati određenim brojem ključnih, konkretnih provedbenih projekata koje bi trebalo realizirati u okviru Akcijskog plana, odnosno u predstojećem šestogodišnjem razdoblju. Mišljenja smo da bi u prvom redu trebalo izdvojiti projekte vezane uz vodoopskrbu i zaštitu od plavljenja bujičnim vodama koje nastaju kod pojave ekstremnih oborina, osobito priobalnih gradova, te za područja na kojima će utjecaj imati dizanje razine mora. Ovdje bi istaknuli projekte obnove i zaštite starih, niskih riva primorskih mjesta, kao i specifičnih obala kao što je npr. ona na otoku Susku.	Akcijski plan je koncipiran tako da sadrži sve komponente – počev od monitoringa i istraživanja, pa do pripreme i provedbe konkretnih provedbenih projekata, uključujući i rješenja navedena u akcijskom planu u okviru mjere HM-02 u kojoj je težište dano na zaštiti od pojava ekstremnih velikih voda. No, i u toj su mjeri, inače ocijenjenom mjerom vrlo visoke važnosti, u podaktivnostima HM-02-01 te HM-02-02 uključene i aktivnosti vezane uz opskrbu pitkom vodom. Što se pak tiče mjera koje su još neposrednije vezane uz vodoopskrbu, one su sadržane u podaktivnostima vezanim uz mjere HM-04, HM-05 i HM-08. Na temelju rezultata multikriterijske analize obzirom na stanje postojećih prilika u tim domenama, te su mjere okarakterizirane kao mjere nešto niže važnosti, čija će realizacija doći na red nakon realizacije predloženih mjera vrlo visoke važnosti, ali će njihova priprema moći ići već na samom početku djelovanja Akcijskog plana.
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

2.18. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprava za prostorno uređenje, pravne poslove i programe EU

Ime i prezime osobe ili naziv organizacije koja daje komentare		Dragana Olujić Uprava za Prostorno Uređenje, Pravne poslove i programe EU Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	Odgovori
Naziv dokumenta na koji se daje komentar ili prijedlog:		NACRT AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2023. GODINE	
Opća zapažanja vezano za dokument		U Strategiji i Akcijskom planu navedene su identične mjere (broj i opis) i većina njih ima dovršene do kraja Akcijskog plana, tek poneka ima oznaku „trajno“. Trebalo bi to jasnije odrediti obzirom da je strategija dugoročni dokument (do 2040. s projekcijom 2070.) Jasno odrediti nositelja od suradnika pojedine mjere uz navođenje službenih naziva te obratiti pažnju na nadležnost	U tablicama Akcijskog plana su dani nositelji provedbe i suradnici (nositelji se navode prvi). Karakter aktivnosti je takav da često zahtijevaju uključenost i suradnju različitih upravnih tijela.
Pojedinačni komentari na odjeljak ili pododjeljak dokumenta			
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.10 str. 116-126	Komentar	„Tematska i prostorno ciljana istraživanja...“ nužno su vezano za prostorno planska rješenja postojeća i buduća te u cilju nužne (više puta spominjane suradnje dionika potrebno je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja kao i Hrvatski zavod za prostorni razvoj i županijske zavode za prostorni razvoj uključiti kao	U opisu aktivnosti i načina provedbe se navodi obaveza da se u razradi područja i ciljeva istraživanja osigura koordinaciju s ministarstvom nadležnima za prostorno uređenje (za koje se pretpostavlja da po

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

		suradnike ovisno o prostoru promatranja i analize. Ciljana istraživanja po potrebi trebala bi imati oznaku „trajno“ budući da sada nisu određeni prostori – lokacije	potrebi uključuje i HZPR kao pravnu osobu za obavljanje stručnih poslova unutar predmetnog upravnog područja).
	Obrazloženje	Ako je prostorno planiranje uključeno kao „ranjivi sektor“ nedvojbeno treba uključiti struku koja se bavi prostornim planiranjem.	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Jasno odrediti nositelja od suradnika pojedine mjere uz navođenje službenih naziva te obratiti pažnju na nadležnost	Daje se pojašnjenje. U svim dokumentima se ne daju službeni nazivi upravnih tijela već ih se definira prema nadležnosti (čime se izbjegavaju mogući nesporazumi zbog budućih mogućih promjena ustroja).
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.10 mjera PP-01-05 str.	Komentar	Nejasan način integracije	
	Obrazloženje	Svi rezultati analiza i istraživanja trebaju biti dostupni u informativni sustav prostornoga uređenja sukladno Zakonu o prostornom uređenju	
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:	Relevantne i stručno utemeljene studije, analize i dr. Planirane mjerama bez obzira na sektore trebaju biti dostupne a način treba odrediti ovim dokumentom uz usklađenje s npr. Zakonom o prostornom uređenju	Već je sadržano u Akcijskom planu odnosno razradi predmetne aktivnosti.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.10. Mjera PP-3 str.	Komentar	U tekstu razlikovati značenje termina „prostorno planiranje“ i „prostorno uređenje“. Ovo mjere se odnose na sustav prostornog uređenja.	
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta	Odrediti obveze nositeljima mjera i aktivnosti pojedinih sektora poticanje integracije u sektorske dokumente, a	Prihvaća se.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Projekt financira EU za naručitelja Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) i korisnika Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE).
Projekt provodi EPTISA ADRIA d. o. o.

	odjeljka ili pododjeljka:	cilju kompatibilnosti podatak koje se ili dostavljaju ili koriste preko informativnog sustava u procesu prostornog planiranja. U tom smislu smatramo važnim u strategiji dati cjelovitu sliku teme po pojedinim sektorima uz osvrt na sektorske dokumente (strategije, programe i dr.)	Mjere PP-02 u nazivu već koristi termin prostornog uređenja, a u mjeru PP-03 se termin uvodi temeljem komentara HZPR-a.
Naziv odjeljka ili pododjeljka: 4.10. Mjera PP-03-04 str.	Komentar	U analizu i razradu metoda praćenja djelotvornosti prostornih planova uključiti kao suradnike MGIPU, Zavod za prostorni razvoj i županijske zavode ovisno o prostoru tj. planu	U opisu aktivnosti i načina provedbe se navodi obaveza da se u pripremi aktivnosti osigura koordinaciju s ministarstvom nadležnima za prostorno uređenje (za koje se pretpostavlja da po potrebi uključuje i HZPR kao pravnu osobu za obavljanje stručnih poslova unutar predmetnog upravnog područja odnosno po potrebi županijske zavode).
	Obrazloženje		
	Prijedlog izmjene teksta odjeljka ili pododjeljka:		